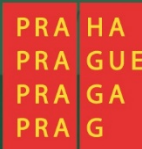

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy hlavního města Prahy za školní rok 2022/2023

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor školství, mládeže a sportu

a.ai

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v hlavním městě Praze

Školní rok 2022/2023

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
Odbor školství, mládeže a sportu
Oddělení regionálního školství

OBSAH

Úvod 7

I. PODMÍNKY VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY	8
I. 1 VYBRANÉ CHARAKTERISTIKY VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY HL. M. PRAHY	9
I. 1. 1 Vzdelanostní struktura, struktura zaměstnanosti	9
I. 1. 2 Přehled o nově přijímaných žácích na SŠ v kraji	10
I. 1. 3 Přehled o absolventech SŠ	11
I. 1. 4 Nezaměstnanost absolventů	12
I. 2 NAPLŇOVÁNÍ PRIORITNÍCH CÍLŮ DLOUHODOBÉHO ZÁMĚRU VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY HL. M. PRAHY	14
Podpora oblastí vzdělávání	14
Školská primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v hl. m. Praze	17
Výskyt rizikového chování	18
I. 2. 3 Protidrogová prevence a prevence kriminality	19
Prevence kriminality	19
I. 2. 4 Multikulturní výchova, interkulturní vzdělávání a osvěta	20
I. 2. 5 Naplňování dalších prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy	24
I. 3 VYŘIZOVÁNÍ STÍŽNOSTÍ	24
I. 4 PREZENTACE PRAŽSKÉHO ŠKOLSTVÍ NA VEŘEJNOSTI	25
I. 5 REALIZACE PROJEKTŮ Z PROSTŘEDKŮ FONDŮ EU	27
I. 6 PŘEHLED O SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ A DALŠÍCH AGENDÁCH V ROCE 2022/2023	31
II. HODNOCENÍ STAVU VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY	34
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020-2024	34
Obecné cíle DZ HMP 2020 vycházející z programového prohlášení Rady hl. m. Prahy a Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023:	34
Naplňování obecných cílů DZ HMP 2020 :	36
II. 1 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	39
Charakteristika mateřských škol, zřizovaných městskými částmi v HMP	39
Výchovně vzdělávací programy mateřských škol	40
Zápisy do mateřských škol	40
Mateřské školy s internátním provozem	41
Věkové složení dětí	41
Děti podle státní příslušnosti, děti s OMJ (odlišným mateřským jazykem)	41
Ověřování výsledků vzdělávání	42
Spolupráce s rodiči a ostatními partnery mateřských škol, mezinárodní spolupráce	42
Zkušenosti s jazykovou výchovou v rámci vzdělávacího programu školy	43
II. 2 ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	47
Charakteristika základních škol v hl. m. Praze	47
Školní vzdělávací programy	49
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	49

Jazykové vzdělávání a jeho podpora	49
Žáci podle státní příslušnosti.....	50
Zápis dětí do 1. ročníku základního vzdělávání.....	50
Odchody žáků ze základní školy	51
Zkušenosti s péčí o nadané žáky	52
Přípravné třídy.....	52
Asistent pedagoga.....	53
Poradenské služby škol	53
Multikulturní výchova	54
Prevence rizikového chování.....	54
Environmentální výchova.....	55
Výchova k udržitelnému rozvoji.....	55
Obecně závazné vyhlášky o školských obvodech základních škol.....	56
Závěry k základnímu vzdělávání.....	57
II. 3 STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	58
Počet škol a žáků	59
Oborová struktura středních škol	60
Školní vzdělávací programy.....	63
Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekci	64
Vzdělávání nadaných žáků	65
Práce s nadanými žáky se na školách realizuje například těmito aktivitami:.....	65
Žáci dojíždějící z jiných krajů	66
Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin	66
Žáci podle státní příslušnosti.....	67
Jazykové vzdělávání a jeho podpora	68
Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů	69
Multikulturní výchova	70
Prevence rizikového chování.....	71
Environmentální výchova, výchova k udržitelnému rozvoji.....	72
Mimoškolní aktivity.....	73
Soutěže.....	73
Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery.....	74
Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání	74
II. 3. 1 Podpora odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy	75
II. 4 KONZERVATOŘE.....	77
Mezinárodní spolupráce, zapojení škol do rozvojových programů	79
Prevence rizikového chování.....	80
Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji.....	81
Multikulturní výchova	81
II. 5 VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ	81
Oborová struktura vyšších odborných škol.....	82
Akreditované vzdělávací programy.....	83
Studenti dojíždějící z jiných krajů.....	84
Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekci	85
Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů	85
Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery.....	86
Další důležité aktivity škol	86

II. 6 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	86
Školní vzdělávací programy	90
Výsledky inspekční činnosti provedené ČŠI.....	91
Jazykové vzdělávání a jeho podpora	94
Mezinárodní spolupráce škol, zapojení do rozvojových a mezinárodních projektů, aktivity škol... ..	94
II. 7 JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ.....	95
II. 8 ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ A ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ	97
II. 8. 1 Základní umělecké vzdělávání	97
Mezinárodní spolupráce, zapojení do rozvojových programů.....	99
Spolupráce škol s partnery	100
Podpora talentů	101
Akademie umění a kultury pro seniory.....	101
II. 8. 2 Zájmové vzdělávání.....	102
Domy dětí a mládeže.....	103
II. 9 ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ	106
II. 9. 1 Školská poradenská zařízení	106
Speciálně pedagogická centra.....	109
Popis problematiky, související s rozšířením nemoci covid-19 ve školských poradenských zařízeních	110
II. 9. 2 Školská výchovná a ubytovací zařízení	110
II. 9. 3 Zařízení školního stravování	111
II. 9. 4 Školská účelová zařízení	112
Školní knihovna	112
II. 9. 5 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání	112
Školní družiny	112
Školní kluby	113
II. 9. 6 Zařízení ústavní a ochranné výchovy.....	113
II. 10 PRACOVNÍCI VE ŠKOLSTVÍ, DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	115
II. 10. 1 Počty pracovníků	116
II. 10. 2 Věková struktura pedagogických pracovníků.....	116
II. 10. 3 Kvalifikace pedagogických pracovníků	117
II. 10. 4 Odměňování	117
II. 10. 5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	119
II. 11 Další vzdělávání, realizované středními a vyššími odbornými školami	120
Seznam grafů a tabulek	122
Seznam použitých zkratk	125
Seznam zdrojů	127
Vysvětlivky	127

ÚVOD

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v hl. m. Praze za školní rok 2022/2023 je předkládána v souladu s § 10 odst. 2 a § 12 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), a v souladu s § 4-6 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů. Jejím zpracovatelem je odbor školství, mládeže a sportu MHMP.

Výroční zpráva hodnotí především stav a rozvoj jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy. Při jejím zpracování byly kromě informací, se kterými přímo pracuje odbor školství, mládeže a sportu, využity údaje i dalších odborů MHMP, data z rejstříku škol a školských zařízení, ze statistických ročenek Českého statistického úřadu, statistik Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, podklady a informace Národního pedagogického institutu České republiky, České školní inspekce a další zdroje. V této souvislosti je nezbytné upozornit, že sběr dat neprovádějí výše uvedené subjekty jednotnou metodikou a ke shodně stanovenému termínu, a proto některé údaje nemusí vzájemně korespondovat. Určitá data, zejména počty dětí, žáků a studentů a počty škol a školských zařízení (dále jen „školy“), mohou být zkreslena případy, kdy některé školy sice jsou zapsané a vykazované v rejstříku škol a školských zařízení, ale fyzicky nemají žádné děti, žáky a studenty. V takovém případě neodevzdávají výkonové statistické výkazy a nepromítnou se ve statistikách. Stejná situace by mohla nastat, pokud by některá škola odevdala výkaz v řádném termínu ke zpracování. Další nepřesnosti mohou vznikat tím, že škola odevdá samostatný výkaz za detašované pracoviště, takže se může promítnout v počtu škol dvakrát. Počty žáků a studentů, zejména u středního a vyššího odborného vzdělávání, mohou vytvářet rozdíly také z hlediska statistického vykazování. Může být vykázan např. jiný počet žáků v tabulce o státním občanství a jiný v celkovém počtu žáků za konkrétní stupeň vzdělání. Tyto drobné rozdíly jsou dány tím, že do statistických ročenek se zadávají data z matrik, kde jeden žák nebo student může najednou studovat více oborů nebo se může vzdělávat v denní i jiné formě vzdělávání, může také mít například dvě státní občanství apod. Toto se týká zejména údajů ve statistických ročenkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

I. PODMÍNKY VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY

Hlavní město Praha charakterizuje několik jedinečností, které určují mnohá specifika této metropole. Praha je předním centrem politiky, vzdělání, kultury a v neposlední řadě také ekonomiky, a proto má zvláštní postavení mezi všemi regiony na úrovni krajů a velkých krajských měst České republiky. Hlavní město Praha (hl. m. Praha) má postavení kraje, ačkoliv, z pohledu zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, je také statutárním městem – obcí, které je řízeno Zastupitelstvem hl. m. Prahy, Radou hl. m. Prahy v čele s primátorem hl. m. Prahy a Magistrátem hl. m. Prahy.

Hl. m. Praha se člení na 22 správních obvodů a 57 městských částí, které jsou z hlediska samosprávného řízení autonomní, s vlastními volenými orgány. Z pohledu školství, jsou tyto nejnižší jednotky členění města zřizovateli veřejných mateřských a základních škol. Naopak hlavní město, jako celek z pozice kraje, je zřizovatelem veřejných středních škol, vyšších odborných škol, konzervatoří, základních uměleckých škol a dalších specifických školských zařízení.

Praha je ekonomickým centrem, které je zcela dominantní v rámci celé České republiky. Díky tomu, že v Praze sídlí, kromě většiny orgánů státní správy, také většina finančních institucí, zahraničních firem a dalších významných institucí (například vysoké školy), je zde tvořen hrubý domácí produkt (HDP) okolo 27,5 %. HDP v Praze na jednoho obyvatele tvoří přibližně 221,4 % HDP republikového průměru. Tyto významné ekonomické ukazatele dávají Praze výsadní postavení v rámci celé České republiky (ČR). Z hlediska trhu práce, má hl. m. Praha jedny z nejnižších hodnot míry nezaměstnanosti v celé ČR.

Z hlavních ekonomických ukazatelů, které vykazují tvorbu tzv. přidané hodnoty na území hl. m. Prahy, vyplývá, že po roce 1989, postupně až do současnosti, došlo zcela ke změně podílů všech odvětví. Odvětvová struktura ekonomiky se v Praze za posledních 34 let změnila tak, že se veškeré výrobní odvětví v Praze nachází v pouhých cca 15 %, kdežto ve zbylých 85 % je zastoupeno v terciárním sektoru – tj. v odvětví služeb. Taková změna charakteru odvětvové ekonomiky s sebou přináší specifika, se kterými se musí měnit i například struktura středního školství a vyššího odborného školství, které připravuje budoucí absolventy škol na profesní dráhu.

Bytová výstavba na území hl. m. Prahy se orientuje na okraj Prahy a do tzv. brownfieldů (bývalé průmyslové oblasti Prahy) a dlouhodobě pak i do zázemí města – do Středočeského kraje. Vysoká koncentrace bytové výstavby probíhá také v některých lokalitách vnitřní Prahy, kde se nachází plochy původně určené pro průmysl a nyní jsou postupně zastavovány novými bytovými komplexy. V oblastech nové bytové výstavby stále více a důrazněji zaznívá potřeba zvýšit stávající kapacity škol a školských zařízení, či nejlépe zřídit zcela nové školy a školská zařízení, a to primárně v segmentu základního vzdělávání. Ve školním roce 2022/2023 činil počet žáků v základním vzdělávání 121 401. V mateřských školách pak bylo 43 510 dětí.¹

Hl. m. Praha je všeobecně pojímáno jako centrum školství. Od středního stupně vzdělávání se na území hl. m. Prahy nachází zvýšená koncentrace škol. Školy jsou vzhledem k území nerovnoměrně rozloženy. Praha má na svém území největší počet gymnázií i středních odborných škol ze všech ostatních regionů ČR. Ve školním roce 2022/2023 se ve všech pražských středních školách vzdělávalo celkem 73 984 žáků.

Tab. č. 1 – Vývoj počtu dětí a žáků v jednotlivých stupních vzdělávání

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Děti v mateřských školách	43 288	43 260	42 578	42 580	43 510

¹ Zdroj: ČSÚ – Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze – Vzdělávání: <https://www.czso.cz/csu/xa/vzdelavani-xa>

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Žáci v základních školách	105 887	108 638	110 975	112 089	121 401
Žáci ve středních školách	65 022	66 762	68 651	71 376	73 984
Studenti vysokých škol ¹⁾	35 024	34 257	35 535	36 418	36 220

¹⁾ studenti veřejných a soukromých vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji

Zdroj: ČSÚ – Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze – Vzdělávání: <https://www.czso.cz/csu/xa/vzdelavani-xa>

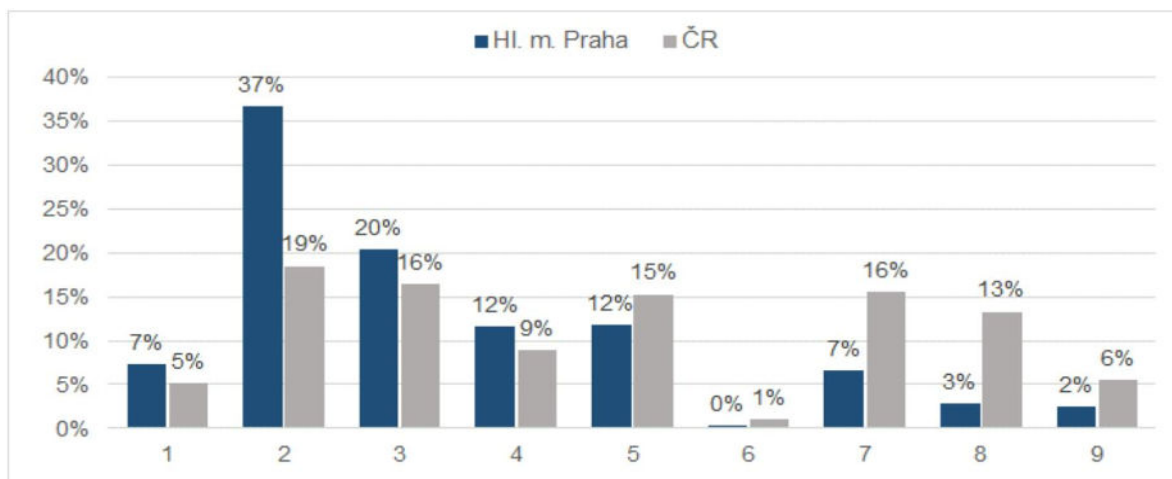
Přední postavení má také hl. m. Praha v případě vysokého školství, kdy se na území města nachází nejvyšší počet vysokých škol v ČR.

I. 1 Vybrané charakteristiky vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

I. 1. 1 Vzdělanostní struktura, struktura zaměstnanosti

Podíl obyvatelstva ve věku nad 15 let se středním vzděláním bez maturity činí v hl. m. Praze 12 % (v ČR 32 %), zatímco s vysokoškolským vzděláním 50,8 % (v ČR 27 %). Hlavní město Praha také vykazuje nižší podíl pracujících se základním vzděláním (1,3 % vůči 4,2 % pro ČR). Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel se oproti loňskému roku nezvýšil, v hl. m. Praze zůstává na stejné hodnotě, naopak v rámci ČR se snížil o 0,1%. Mezi podstatné příčiny výrazného zastoupení obyvatel s vyššími stupni vzdělání patří zejména rozsáhlá nabídka pracovních příležitostí a struktura zaměstnanosti v hl. m. Praze. Největší podíl představují specialisté a techničtí a odborní pracovníci, dále pracovníci ve službách a prodeji a úředníci. Marginální skupinou jsou kvalifikovaní zaměstnanci v zemědělství, lesnictví a rybářství. Specifickou roli hlavního města potvrzuje především rozdíl mezi Prahou a ČR v profesní skupině specialistů, obsluhy strojů a zařízení, montéři.

Graf č. 1 - Zastoupení profesních tříd v hl. m. Praha podle CZ-ISCO, v % (Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2022)

Zdroj: NPI ČR, Přehled o podílech absolventů, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2022](https://www.mps.gov.cz/struktura-zamestnanosti-hmp-2022), [Infoabsolvent.cz](https://www.mps.gov.cz/infoabsolvent.cz)

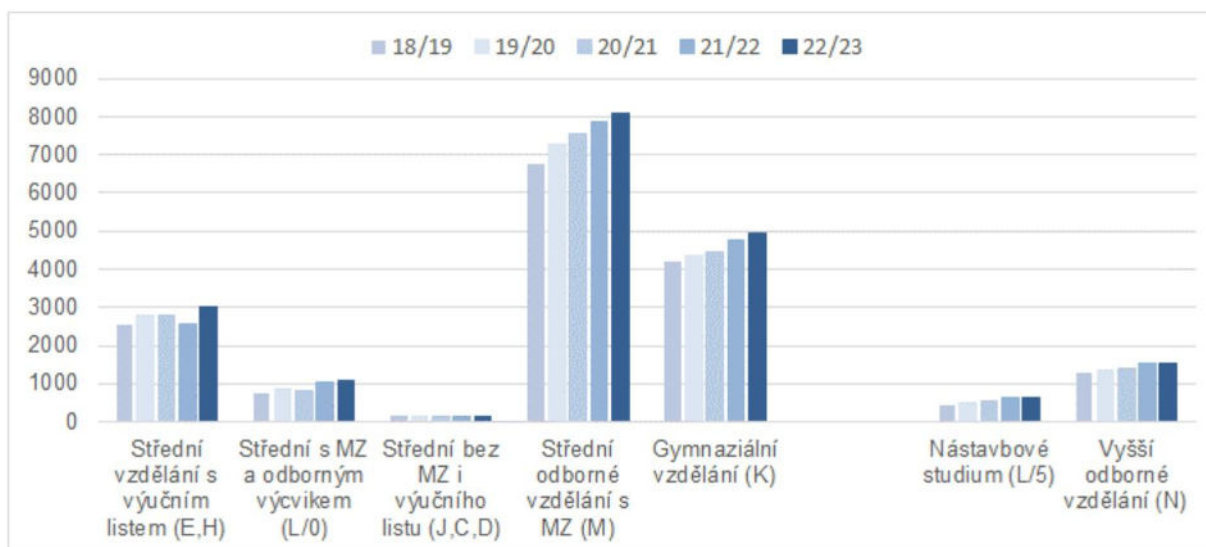
Vysvětlivky ke grafu:

- 1 Zákonodárci a řídicí pracovníci
- 2 Specialisté
- 3 Techničtí a odborní pracovníci
- 4 Úředníci
- 5 Pracovníci ve službách a prodeji
- 6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
- 7 Řemeslníci a opraváři
- 8 Obsluha strojů a zařízení, montéři
- 9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

I. 1. 2 Přehled o nově přijímaných žácích na SŠ v kraji

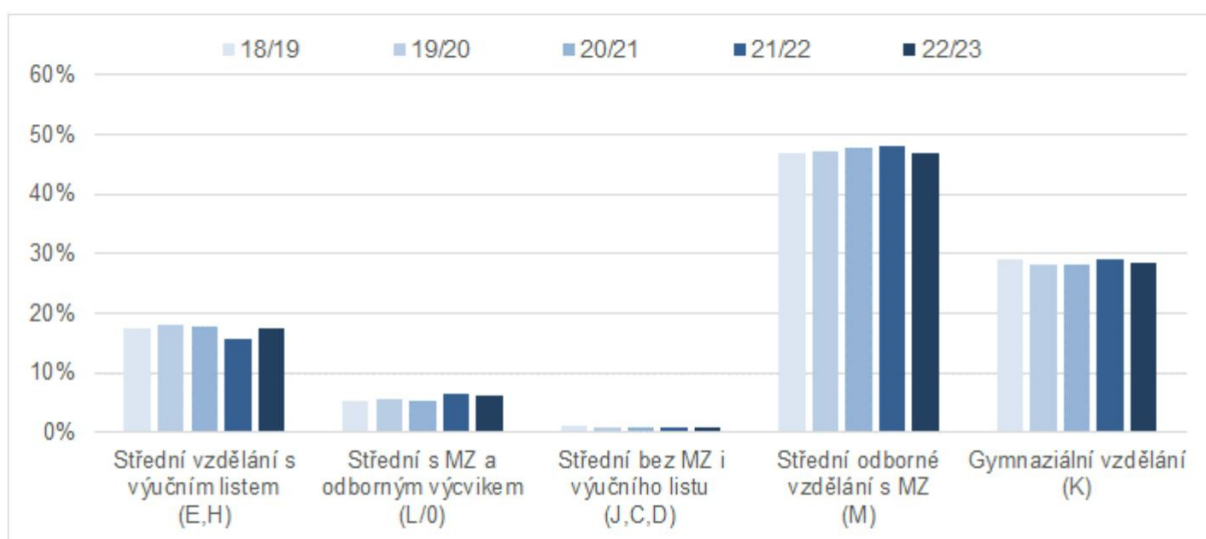
V porovnání s ČR je pro hl. m. Praha charakteristicky výrazně nižší podíl nově přijímaných žáků do středního vzdělávání s výučním listem (17,5 % oproti 29,3 %) a naopak vyšší podíl nově přijímaných do gymnaziálního vzdělávání (28,6 % proti 20,5 %) a středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (46,9 % proti 43,4 %). Procentní zastoupení nově přijatých žáků do středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou, zahrnujícího odborný výcvik, se oproti školnímu roku 2021/2022 nepatrně snížilo (cca o 0,2%), je však stále srovnatelné s celorepublikovým průměrem (6,2 % proti 6,0 %). Podíl žáků v oborech, poskytujících střední vzdělání, které není ukončeno výučním listem ani maturitou, je, obdobně jako v minulých letech, minimální (0,7 % oproti 0,8 %) a hlásí se na ně hlavně žáci praktických škol.

Graf č. 2 - Podíly nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studiu

Zdroj: NPI ČR, Přehled o nově přijímaných žácích, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2022 | Infoabsolvent.cz](https://www.infoabsolvent.cz)

Graf č. 3 - Počty nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studium

Zdroj: NPI ČR, Přehled o nově přijímaných žácích, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2022 | Infoabsolvent.cz](https://www.infoabsolvent.cz)

Vývoj celkového počtu nově přijímaných žáků do středního vzdělávání, v období od školního roku 2018/2019 do školního roku 2021/2022, byl vcelku stabilní, až na mírné odchylky v jednotlivých kategoriích vzdělávání. Ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 došlo ve srovnání s předchozím obdobím k výraznějšímu nárůstu celkového počtu přijímaných žáků téměř ve všech kategoriích, a to o celkem 919 žáků. U středního vzdělání s výučním listem (E a H), došlo v Praze ke zvýšení přijatých žáků o 464 oproti loňskému roku. Lze i nadále předpokládat, že v následujících letech bude opět narůstat počet přijímaných žáků do středního vzdělávání, a to díky silnějším populačním ročníkům, které budou postupně přecházet do středních škol po absolvování povinné školní docházky. Současným velkým a stále narůstajícím problémem je zájem žáků ze Středočeského kraje o studium na pražských středních školách, jejichž podíl tvoří až 1/3 z celkového počtu žáků.

Tab. č. 2 - Počty nově přijatých žáků v hl. m. Praha-denní studium

Kategorie vzdělání	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Střední vzdělání s výučním listem (E,H)	2534	2788	2793	2564	3028
Střední s MZ a odborným výcvikem (L/O)	766	864	814	1044	1077
Střední bez MZ i výučního listu (J,C,D)	149	117	157	128	123
Střední odborné vzdělání s MZ (M)	6780	7272	7551	7866	8096
Gymnaziální vzdělání (K)	4199	4355	4466	4744	4930
Nástavbové studium (L/5)	446	507	538	636	614
Vyšší odborné vzdělání (N)	1292	1337	1374	1511	1544

Zdroj: NPI ČR, Přehled o nově přijímaných žácích, dostupné přes internetový odkaz: Struktura zaměstnanosti_HMP_2022 | Infoabsolvent.cz

I. 1. 3 Přehled o absolventech SŠ

V Praze stále převládá vyšší podíl absolventů se středním odborným vzděláním s maturitní zkouškou. Jejich podíl činil ve školním roce 2022/2023 44,9 % a v porovnání s průměrným podílem těchto absolventů v ČR 43,4 %, je patrné, že se podíly vyrovnávají. V porovnání s ČR je v Praze naopak výrazně nižší podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem (16,3 % oproti 29,3 %) a naopak vyšší podíl absolventů gymnaziálního vzdělávání (33,6 % oproti 20,5 %). Podíl absolventů gymnaziálního vzdělávání od roku 2010 mírně rostl, avšak tato tendence se zastavila v roce 2018, kdy jejich podíl především na republikové úrovni začal klesat. V Praze se oproti loňskému roku zvýšil podíl absolventů gymnaziálního vzdělávání o cca 1 %.

Graf č. 4 - Podíly absolventů v hl. m. Praha – denní studium

Zdroj: NPI ČR, Přehled o podílech absolventů, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti_HMP_2022 | Infoabsolvent.cz](https://www.infoabsolvent.cz)

Tab. č. 3 - Počty absolventů v hl. m. Praha-denní studium

Kategorie vzdělání	2018	2019	2020	2021	2022
Střední vzdělání s výučním listem (E,H)	1591	1606	1871	1900	1865
Střední s MZ a odborným výcvikem (L/O)	368	388	374	539	500
Střední bez MZ i výučního listu (J,C,D)	93	56	106	80	88
Střední odborné vzdělání s MZ (M)	3892	4315	4950	5316	5133
Gymnaziální vzdělání (K)	3428	3651	3720	3812	3842
Nástavbové studium (L/5)	164	144	153	172	271
Vyšší odborné vzdělání (N)	792	747	665	636	617

Zdroj: NPI ČR, Přehled o podílech absolventů, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti_HMP_2022 | Infoabsolvent.cz](https://www.infoabsolvent.cz)

I. 1. 4 Nezaměstnanost absolventů

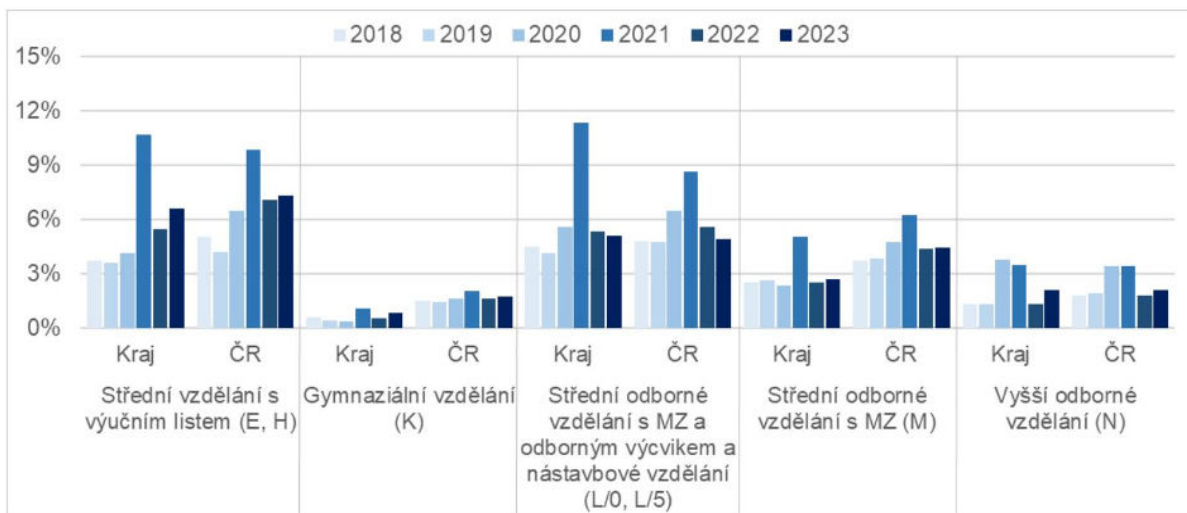
Míra nezaměstnanosti absolventů je dána poměrem počtu nezaměstnaných absolventů dané kategorie vzdělání či skupiny oborů, vůči celkovému počtu absolventů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných i příp. pokračujících dále ve vzdělávání) dané kategorie vzdělání či skupiny oborů. Hodnota míry nezaměstnanosti absolventů vyjadřuje kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání, příp. skupiny oborů, zůstalo k 30. 4. následujícího roku bez zaměstnání.

V hl. m. Praha i v celé ČR se od roku 2014 do roku 2019 podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu soustavně snižoval. V roce 2020 a 2021 docházelo k nárůstu, což mohlo být s velkou pravděpodobností zapříčiněno nepříznivou situací, související se vznikem a šířením nemoci covid-19. Během roku 2022 se podíl nezaměstnaných absolventů na obyvatelstvu opět snížil. V roce 2023 však podíl znovu mírně vzrostl.

Obecně se v roce 2020 míra nezaměstnanosti v hl. m. Praha, ve srovnání s celorepublikovou úrovní, výrazně změnila ve dvou kategoriích. Nejvyšší nárůst nezaměstnanosti byl evidován u absolventů

středního odborného vzdělání s MZ a odborným výcvikem a nástavbového vzdělání. Obdobný trend je sledován také v kategorii středního vzdělání s výučním listem. Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují především absolventi gymnázií (0,8 %), u kterých je nízká hodnota dána zejména tím, že většina z nich pokračuje dále terciálním vzděláváním ve studiu. V roce 2023 došlo obecně napříč všemi typy vzdělání, překvapivě vyjma absolventů středního odborného vzdělání s MZ a odborným výcvikem a nástavbového vzdělání, k navýšení podílu nezaměstnanosti, a to až o více než 1 procentní bod. Obdobný trend se ukázal i na celorepublikové úrovni.

Graf č. 5 - Míra nezaměstnanosti absolventů v hl. m. Praze a ČR podle úrovně dosaženého vzdělání (duben 2023) – denní studium

Zdroj: NPI ČR, Přehled o míře nezaměstnanosti, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti_HMP_2022 | Infoabsolvent.cz](https://www.infoabsolvent.cz)

Nezaměstnanost absolventů škol je potřeba interpretovat jako relativní ukazatel. Absolutní ukazatel míry nezaměstnanosti absolventů škol je totiž, při porovnání situace absolventů na trhu práce v rámci jednotlivých kategorií vzdělání a skupin, zavádějící. Je proto nutné při výpočtu míry nezaměstnanosti absolventů vztahovat počty nezaměstnaných k počtům absolventů škol jednotlivých krajů. Dále je potřeba sledovat počty nezaměstnaných absolventů podle kraje, ve kterém absolvent školy studoval, a ne podle parametru, kde je absolvent školy registrován jako uchazeč o zaměstnání.

Shrnutí pro kraj Praha

V celé České republice i v hl. m. Praha se od roku 2014 podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu až do roku 2019 soustavně snižoval, v roce 2020 a 2021 docházelo k nárůstu a v roce 2022 se podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu snížil. V roce 2023 pozorujeme opět mírný nárůst.

V dubnu 2023 činil podíl dosažitelných nezaměstnaných na obyvatelstvu v hl. m. Praha 3,0 %, celkem jich na úřadech práce bylo evidovaných 25 194. Podíl dosažitelných nezaměstnaných na obyvatelstvu v ČR činil v dubnu 2023 celkem 3,6 %. Podíl nezaměstnaných je v hlavním městě mírně nižší, než kolik činí republikový průměr.

V dubnu 2023 bylo na úřadech práce v hl. m. Praha evidováno 79 053 volných pracovních míst, což činí 11% meziroční pokles (zhruba o 9,7 tisíce volných pracovních míst). Na jedno evidované volné pracovní místo připadalo v hl. městě Praha 0,3 nezaměstnaných, což je v porovnání s celorepublikovým průměrem, který činil 0,8 nezaměstnaných, nižší hodnota.

V dubnu 2023 činil podíl dosažitelných nezaměstnaných absolventů a mladistvých na celkovém počtu dosažitelných nezaměstnaných v rámci celé České republiky 4,9 %, hl. m. Praha vykazovalo nižší podíl, 2,9 %.

5 774 (7,3 %) volných pracovních míst bylo vhodných i pro absolventy a mladistvé. V porovnání s ostatními kraji se jedná o nejnižší podíl. Průměr celé České republiky činil 18,8 %. Na jedno takové volné pracovní místo připadá v hl. městě Praha 0,1 nezaměstnaných absolventů a mladistvých, obdobně jako v celé České republice (0,2).

Nejnižší míru nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů v hl. městě Praha vykazují absolventi gymnázií – K (0,8 %). Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují absolventi středního vzdělání s výučním listem – E, H (6,6 %) a středního odborného vzdělání s odborným výcvikem – L/0 a absolventi nástavbového vzdělání – L/5 (5,1 %)

Hl. město Praha vykazuje nižší míru nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů, než kolik činí míra nezaměstnanosti v celé České republice ve všech kategoriích vzdělání.

Do roku 2019 míra nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů klesala, v dalších dvou letech však vzrostla a v roce 2022 opět klesla. V roce 2023 nepatrně klesla pouze v kategorii středního odborného vzdělání s odborným výcvikem – L/0 a L/5, a to jak v celé České republice, tak také v hl. městě Praha. V ostatních krajích došlo k mírnému nárůstu. Míra nezaměstnanosti absolventů tedy kopíruje stejný trend jako podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu.

Zdroj: NPI ČR, Přehled o míře nezaměstnanosti, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2022 | Infoabsolvent.cz](#)

I. 2 Naplňování prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

I. 2. 1 Dotační politika hl. m. Prahy

Podpora rozvoje vzdělávací soustavy, volnočasových aktivit i sportu a tělovýchovy, je v hl. m. Praze každoročně realizována prostřednictvím dotační politiky.

Podpora oblasti vzdělávání

Rada HMP vyhláší každoročně Program celoměstské podpory vzdělávání, který se zaměřuje na závažné tematické okruhy. Na rok 2023 bylo v rámci dotačního řízení vyhlášeno sedm programů (Opatření):

- *Opatření č. 1 na podporu rozvoje vzdělanosti, spolupráce s vysokými školami, vědeckými a výzkumnými institucemi a nestátními neziskovými organizacemi a na podporu vzdělávání managementu a pedagogických pracovníků škol a školských zařízení na území hl. m. Prahy,*
- *Opatření č. 2 na podporu vzdělávání dětí, žáků a studentů škol a školských zařízení na území hl. m. Prahy s výjimkou škol vysokých,*
- *Opatření č. 3 na podporu rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami,*
- *Opatření č. 4 na podporu vzdělávání seniorů na území hl. m. Prahy, Dále pak v rámci výše uvedeného Programu jsou Opatření, která jsou určena pouze pro městské části hlavního města Prahy,*
- *Opatření č. 5 Otevírání hřišť provozovaných základními školami zřizovanými městskými částmi za účelem mimoškolních aktivit pro širokou veřejnost,*
- *Opatření č. 6 Fond solidarity – prevence sociálního vyloučení,*
- *Opatření č. 7 na podporu výuky informatiky a anglického jazyka na ZŠ.*

Ke dni ukončení přijímání žádostí bylo podáno 208 projektů, ze kterých Komise Rady HMP pro školství vybrala a doporučila Radě HMP ke schválení 169 žádostí v celkové finanční výši 13 000,0 tis. Kč.

Cílem dotační politiky HMP v oblasti vzdělávání není pouze řešení aktuálních problémů, ale významnou měrou i cílené řešení dlouhodobých a přetrvávajících úkolů, především v oblasti dalšího

vzdělávání pedagogických pracovníků a spolupráce s vysokými školami, vědeckými a výzkumnými pracovišti a v dalších prioritních oblastech.

Podpora oblasti zájmového vzdělávání

Prioritní cíle dlouhodobého záměru jsou průběžně naplňovány. Jedná se především o trvale kvalitní zajištění zájmového vzdělávání a nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež, a to prostřednictvím příspěvkových organizací hl. m. Prahy a nestátních neziskových organizací. V rámci dotační politiky vyhlašuje hl. m. Praha každoročně Celoměstské programy podpory volného času dětí a mládeže. Na oblast volného času dětí a mládeže bylo v roce 2023 uvolněno z rozpočtu hl. m. Prahy 42 mil. Kč. Hl. m. Praha zároveň zajišťuje metodické vedení v rámci systému volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Podpora oblasti volného času dětí a mládeže

Hl. m. Praha podporuje volnočasové aktivity od roku 1994 každoročně vypisovaný Program podpory využití volného času dětí a mládeže. Na rok 2023 bylo v oblasti volného času dětí a mládeže vyhlášeno šest dotačních programů (Opatření) určených pro nestátní neziskové organizace pracující s dětmi a mládeží ve volném čase. Cílem je systematické vytváření základních podmínek pro činnost s dětmi a mládeží ve volném čase a rozvoj zájmového vzdělávání na území Prahy. Programová dotace plní podstatnou roli jak při zajištění finančně náročného chodu jednotlivých dětských a mládežnických oddílů, kroužků a klubů, tak jejich prostřednictvím může být realizováno široké spektrum akcí určených členům organizací, pravidelným účastníkům nabídky volnočasových aktivit, neorganizovaným dětem, mládeži i široké veřejnosti.

Z prostředků hl. m. Prahy byla v rámci programové dotace v roce 2023 využita částka ve výši téměř 42 mil. Kč. Celkem bylo podáno 814 projektů od 88 žadatelů v jednotlivých opatřeních.

Na rok 2023 byla vyhlášena následující Opatření:

- I. Prostorové a materiální zajištění činnosti s dětmi a mládeží ve volném čase (I/a, I/b, I/c)*
- II. Prázdninová činnost s dětmi a mládeží (II/a, II/b)*
- III. Akce pro děti a mládež na území hlavního města Prahy*
- IV. Krátkodobé akce pro děti a mládež mimo území hlavního města Prahy*
- V. Podpora vzdělávání pracovníků pracujících s dětmi a mládeží v oblasti volnočasových aktivit*
- VI. Podpora prostorového zajištění činnosti s dětmi a mládeží ve volném čase v souvislosti se zvýšením cen energií*

Podpora oblasti sportu a tělovýchovy

Podpora sportu a tělovýchovy na území hl. m. Prahy v roce 2023 probíhala prostřednictvím dvou základních oblastí, prostřednictvím finanční podpory činnosti organizací, působících v oblasti sportu a tělovýchovy na území hl. m. Prahy a formou vlastních projektů, organizovaných odborem školství, mládeže a sportu MHMP.

Usnesením Rady hl. m. Prahy č. 2843 ze dne 31. 10. 2022 bylo schváleno znění Programu podpory sportu a tělovýchovy v hlavním městě Praze pro rok 2023 (dále jen „dotační program“). Hlavním cílem tohoto dotačního programu je systematické zlepšování podmínek pro rozvoj sportu a tělovýchovy v hl. m. Praze a vychází z aktuálních potřeb organizací, působících v oblasti sportu a tělovýchovy na území hl. m. Prahy, které se dlouhodobě zaměřují především na podporu sportu dětí a mládeže a aktivní zapojení Pražanů do sportovních aktivit v hl. m. Praze. Zároveň se řídí strategickými cíli Plánu rozvoje sportu a sportovních zařízení v hl. m. Praze 2021 - 2032, schváleného usnesením Rady hl. m. Prahy č. 911 ze dne 26. 4. 2021. Tento strategický dokument obsahuje vymezení oblastí podpory sportu, stanovení priorit podpory sportu, včetně vyhlášeného dotačního programu. Jednotlivá opatření vyhlášeného dotačního programu:

Opatření I. Systémový rozvoj sportu dětí a mládeže

Opatření II. Investice do sportovního zařízení

Opatření III. Provoz sportovního zařízení

Opatření IV. Sportovní akce

Opatření V. Sport pro všechny

Opatření VI. Sportovní činnost handicapovaných

Opatření VII. Stroje a sportovní potřeby

V rámci tohoto dotačního programu bylo v roce 2023 hodnoceno odborem školství, mládeže a sportu MHMP celkem 895 projektů, z nichž 691 projektům bylo navrženo poskytnutí dotace v celkové výši 432,996 mil. Kč.

Nad rámec výše uvedeného dotačního programu, bylo hl. m. Prahou dále v oblasti sportu a tělovýchovy poskytnuto celkem 5 individuálních dotací v celkové výši 4,6 mil. Kč na podporu významných sportovních akcí, např. Mistrovství Evropy U 18 v softballu žen, Final Four Evropské ligy v basketbalu nebo Mistrovství světa v rally – Central European Rally.

Tab. č. 4 – Úplný přehled dotační podpory hl. m. Prahy poskytnuté v oblasti sportu v roce 2023

Opatření	Počet podpořených projektů	Celkem poskytnuto (v Kč)
I. Systémový rozvoj sportu dětí a mládeže	54	162 001 000
II. Investice do sportovního zařízení	21	72 000 000
III. Provoz sportovního zařízení	207	149 999 000
IV. Sportovní akce	304	39 995 000
V. Sport pro všechny	50	1 999 000
VI. Sportovní činnost handicapovaných	20	2 002 000
VII. Stroje a sportovní potřeby	35	5 000 000
Individuální dotace	5	4 600 000
Celkem	696	437 596 000

Zdroj: Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1312 ze dne 19. 6. 2023 bylo schváleno poskytnutí účelových neinvestičních dotací městským částem hl. m. Prahy v celkové výši 7,5 mil. Kč na podporu zkvalitnění výuky tělesné výchovy na základních školách. O tuto podporu hl. m. Prahu požádalo celkem 19 městských částí. Zkvalitnění výuky tělesné výchovy na prvním stupni základních škol na území hl. m. Prahy bylo realizováno formou aktivní spolupráce pedagogických pracovníků v hodinách tělesné výchovy s kvalifikovanými cvičiteli a trenéry, kteří působí ve sportovních klubech a sportovních organizacích, zaměřených na pohybovou gramotnost, trénink dětí a mládeže. Projekt se zaměřuje na další vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol prvního stupně v oblasti nových přístupů ve výuce tělesné výchovy, snahu o posílení emoční vazby dětí ke sportu a zatraktivnění hodin tělesné výchovy.

V rámci vlastních projektů hl. m. Prahy v oblasti sportu a tělovýchovy zabezpečil odbor školství, mládeže a sportu MHMP v období od prosince 2022 do února 2023 tradičně provoz ledového kluziště v Praze na Letné. Stejně jako v předcházejících 7 letech měli Pražané možnost využívat bezplatně největší veřejné ledové kluziště na území hl. m. Prahy. Celková návštěvnost, včetně školních skupin v dopoledních hodinách, ve výše uvedeném období překročila 100 tis. návštěvníků.

Závěr roku byl tradičně vyhrazen projektu Týden sportu zdarma. Od pondělí 25. do neděle 31. prosince tak měli možnost Pražané během této akce využít rozmanitou nabídku sportovních aktivit od provozovatelů pražských sportovišť, kteří jim ve zmíněném týdnu umožnili na tato sportoviště bezplatný vstup. Není pochyb o tom, že Praha je sportovním městem. Důkazem toho je fakt, že této nabídky využily a přišly mezi vánočními svátky zaspportovat tisíce Pražanů.

I. 2. 2 Prevence rizikového chování dětí a mládeže

Školská primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v hl. m. Praze

Školská primární prevence rizikového chování (dále jen PPRCH) spadá do gesce odboru sociálních věcí MHMP. Školská prevence je zaměřena na předcházení výskytu šikany, gamblingu, užívání drog, alkoholu a tabáku, týrání a zneužívání, poruch příjmu potravy, sexuálně rizikového chování, rasismu a xenofobie a dalších druhů rizikového chování, a dále na péči o duševní zdraví dětí a mládeže. Primárně je prevence cílena na děti a mládež na všech typech pražských škol, sekundárně pak zejména na pedagogy a rodiče. Realizace programů primární prevence rizikového chování je v pražských školách finančně podporována především z rozpočtu HMP, dále pak z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a městských částí hl. m. Prahy.

Podpora oblasti primární prevence

Hlavním pilířem systému prevence je Program primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních, dotační program hl. m. Prahy (dále jen „Program PPRCH“), jehož hlavním cílem je podpora realizace efektivní prevence rizikového chování a péče o duševní zdraví dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence. Preventivní programy mohou školy realizovat samy, a to prostřednictvím školního metodika prevence, který má minimálně započaté specializační studium, nebo prostřednictvím externí organizace, která poskytuje certifikované programy prevence. Vzhledem k pozastavenému certifikačnímu řízení byl pro účely zajištění kvality programů, podporovaných v rámci dotačního Programu primární prevence ve školách a školských zařízeních, zaveden mechanismus ověřování kvality programů primární prevence pro poskytovatele, kteří certifikaci z minulosti nemají. Certifikát mohou nahradit kladným vyjádřením Centra sociálních služeb Praha ke kvalitě programu.

V dotačním programu mohou o dotaci žádat školy a školská zařízení a dále organizace, které poskytují certifikované programy primární prevence nebo akreditované vzdělávání pro pedagogy.

Opatření, která byla vyhlášena v rámci Programu primární prevence ve školách a školských zařízeních pro rok 2023, na základě usnesení Rady HMP č. 2122 ze dne 29. 8. 2022:

1. *Vzdělávání v oblasti primární prevence rizikového chování pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení a sběr a zpracování dat zaměřené na vztahy, klima a duševní zdraví ve třídách a pedagogických sborech*
2. *Programy všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování a programy zaměřené na péči o duševní zdraví realizované školami*
3. *Programy všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování a programy zaměřené na péči o duševní zdraví realizované školskými zařízeními*
4. *Programy všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování a programy zaměřené na péči o duševní zdraví realizované ve školách a školských zařízeních žadatelem s certifikací odborné způsobilosti nebo kladným vyjádřením CSSP ke kvalitě programu*

V dotačním programu bylo přijato celkem 283 projektů s celkovými náklady ve výši 68 467 722 Kč a celkovým požadavkem ve výši 36 413 869 Kč. Z rozpočtu hl. m. Prahy bylo v rámci této podpory přiděleno 20 000 000 Kč a následně dalších 5 mil. Kč z účelové rezervy dle přílohy č. 9 usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 1/34 ze dne 15. 12. 2022.

Tab. č. 5– Přehled podpory hl. m. Prahy v oblasti primární prevence ve školách a školských zařízeních_2023

	Celkové náklady v Kč	Požadovaná částka v Kč	Optimální výše po hodnocení v Kč	Návrh po krácení a zaokrouhlení v Kč
Opatření I.	4 407 549,00	3 860 350,00	3 232 065,00	3 231 500,00
Opatření II. + III.	35 399 075,00	19 536 315,00	18 420 530,00	11 768 500,00
Opatření IV.	28 661 098,00	13 017 204,00	12 953 053,00	10 000 000,00
Celkem	68 467 722,00	36 413 869,00	34 605 648,00	25 000 000,00

Výskyt rizikového chování

Také v roce 2022/2023 realizovalo Centrum sociálních služeb Praha (Pražské centrum primární prevence) ve spolupráci s odborem sociálních věcí MHMP průzkum zaměřený na rizikové chování žáků 2. stupně ZŠ a SŠ v Praze. Průzkum navazoval na předchozí výzkumy, realizované již od roku 2016. Do výzkumu byly zařazeny odpovědi 13 286 respondentů.

Plné znění Šetření rizikového chování a duševního zdraví žáků 2. stupně ZŠ a SŠ v Praze je zveřejněno na webových stránkách Centra sociálních služeb Praha.

Shrnutí hlavních zjištění:

Přibývá žáků “závislých” na technologiích

Ohrožení excesivním používáním internetu/technologií za rok 2022/2023 kopíruje hodnoty z roku 2021/2022, které byly velmi vysoké. 45 % žáků opakovaně vynechalo kvůli internetu (on-line aktivitě) spánek nebo jídlo, 54 % žáků přiznalo, že se někdy rozčílí, když nemohou být na internetu (on-line). Chlapci mají častěji problém kvůli hraní počítačových her, ale dívky mají více problémů kvůli času strávenému na sociálních sítích, což má také silně negativní dopady na jejich psychický stav a duševní zdraví.

Užívání technologií přináší žákům problémy

23,6 % chlapců mělo opakovaně či pravidelně problém kvůli času strávenému hraním her (u dívek 11,9 %). 30,8 % dívek mělo opakovaně či pravidelně problém z důvodu času strávenému na sociálních sítích (u chlapců 18,5 %). 25 % žáků mělo opakovaně či pravidelně problém kvůli času strávenému sledováním videí (dívky a chlapci prakticky stejně často). 11,3 % chlapců mělo opakovaně či pravidelně problém z důvodu času strávenému sledováním erotického obsahu (u dívek jen minimum). Pod pojmem „problém“ je myšleno vynechání či výrazné omezení spánku, jídla, přípravy do školy, pravidelně vykonávaných volnočasových aktivit, atd.

V kyberprostoru číhají různá rizika

Necelá třetina žáků uvedla, že je ve sledovaném období někdo cizí kontaktoval s nevyžádanou erotickou nabídkou na internetu (nevyžádaným hovorem o sexu, nabídkou peněz za intimní fotografie atd.). Více než 40 % dotazovaných v roce zažila, že je na internetu někdo pomluvil, nadával jim či ubližoval, což je největší hodnota od začátku měření v roce 2016.

Žáci se ve třídách setkávají s ubližováním

25,5 % žáků uvedlo, že za poslední rok opakovaně či pravidelně zažívali slovní napadení ze strany spolužáků (byli obětí). Častěji se jednalo o chlapce (30 %) než o dívky (21 %). 6,5 % žáků uvedlo, že za poslední rok opakovaně či pravidelně zažívali fyzické napadení ze strany spolužáků (byli obětí). Častěji se jednalo o chlapce (9 %) než o dívky (4 %). 14 % žáků uvedlo, že se za poslední rok opakovaně či pravidelně cítili být poníženi či zesměšněni učitelem/učitelkou.

Alkohol přetrvává, na vzestupu jsou nové látky

V problematice užívání návykových látek roste užívání nikotinových sáčeků a kratomu. V roce 2021/2022 uvedla použití kratomu necelá 2 % žáků, v roce 2022/2023 již necelých 5 % žáků. Roste

také užívání elektronických cigaret (tzv. "vapování"). Konzumace alkoholu a dosažení opilosti u žáků zůstaly na stejných hodnotách jako v loňském roce, kdy se vrátily do „předcovidových“ čísel z roku 2019. Zastavil se tak mírný pokles registrovaný v předchozích letech (užívání alkoholu a marihuany mezi žáky podle většiny studií dlouhodobě mírně klesalo).

Nadále zůstává zásadním problémem duševní zdraví dětí

Se svým životem je aktuálně spokojeno méně žáků než dříve. V roce 2019/2020 uvádělo celkovou spokojenost se svým životem 65 % žáků, v roce 2022/2023 už jen 54 % žáků. Naopak podíl žáků, kteří explicitně uvedli, že nejsou spokojeni, narostl z 8 % v roce 2019/2020 na 15 % v roce 2022/2023.

Až 27 % žáků v Praze vykazuje wellbeing (spokojenost se životem) na tak nízké úrovni, pro kterou Světová zdravotnická organizace (WHO) doporučuje konzultaci či intervenci odborníka. To znamená, že cca každému čtvrtému žákovi 2. stupně ZŠ a SŠ v metropoli by měla být poskytnuta odborná pomoc.

O problému svědčí i pohled na detailnější ukazatele, například z oblasti psychického zdraví. 14 % žáků vykazuje příznaky vysoké míry úzkosti, dalších 15 % žáků pak střední míru úzkosti. Přibližně 11 % žáků vykazuje příznaky těžké deprese, dalších 11 % žáků středně těžké deprese. Všichni tyto žáci přesahují hodnoty, při kterých je doporučeno vyhledat konzultaci odborníka a další případnou intervenci.

I. 2. 3 Protidrogová prevence a prevence kriminality

V rámci adiktologických služeb je potřeba podporovat a rozvíjet specializované programy primární prevence užívání návykových látek a návykového chování, které jsou zaměřeny nejen na školní mládež, ale také na další cílové skupiny, pro které jsou znalosti z této oblasti důležité. Jedná se například o zdravotníky, sociální pracovníky, ale také o rodiče a pracovníky pomáhajících profesí.

Podpora oblasti adiktologických služeb

V rámci Programu hlavního města Prahy pro oblast adiktologických služeb pro rok 2023 bylo rozděleno celkem 80 786 300 Kč. Podpořené projekty se zaměřují na podporu realizace služeb sekundární a terciální prevence, Harm reduction, léčby a resocializace v oblasti protidrogové politiky a specifických projektů, které jsou zaměřeny na dosažení pozitivních změn chování, postojů a změnu životního stylu u uživatelů drog. Podpořenými projekty byly, mimo jiné, ambulantní péče o děti a dorost, jejich léčba a detoxifikace, dále bylo opět podpořeno doléčovací centrum pro matky s dětmi, poradna pro rodiče a služby zaměřené na minimalizaci rizikových faktorů v prostřední nočního života. V roce 2023 byly podpořeny všechny již v minulosti podpořené projekty v rámci Programu hl. m. Prahy pro oblast adiktologických služeb pro městské části, který je určený na podporu protidrogových aktivit MČ 1 až MČ 57.

Prevence kriminality

Prevence kriminality představuje soubor nerepresivních opatření směřujících k předcházení páchaní kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Zahrnuje všechny aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, které se zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek, na potencionální pachatele a na potencionální i faktické oběti trestné činnosti.

Systém prevence kriminality na území hl. m. Prahy je jednou z nezpochybnitelných aktivit hl. m. Prahy v oblasti prevence. Úkolem preventivních opatření je doplňovat působení represivních složek tak, aby byly tyto faktory analyzovány, co nejvíce potlačeny a hl. m. Praha byla místem nevhodným pro páchaní kriminality. Systém prevence kriminality na území hl. m. Prahy je založen na dvou úrovních: hl. m. Praha a městské části hl. m. Prahy. Hlavní město Praha postupuje při organizování preventivní politiky v samostatné působnosti, dle doporučení Strategie prevence kriminality MVČR, která krajům k jejich činnosti určuje podmínky, nastavuje pravidla a poskytuje metodickou, koordinační a finanční

podporu. Na úrovni městských částí Praha 1 – 22 je vytvořena síť koordinátorů prevence kriminality, kteří spolupracují s hl. m. Prahou. Cílem na této úrovni je udržení stabilního systému prevence kriminality na již zapojených městských částech a pobízet ostatní městské části k aktivnímu zapojení do oblasti prevence kriminality.

Podpora oblasti prevence kriminality

Významným nástrojem podpory prevence kriminality v hl. m. Praze je dotační program, který je vyhlašován souladu s prioritami a cíli definovanými ve Strategii prevence kriminality MVČR.

V rámci Programu v oblasti prevence kriminality pro rok 2023 byly podporovány aktivity zaměřené na snižování kriminality mládeže, zvyšování právního vědomí dětí a mládeže, rodičů a profesionálů pracujících s dětmi a mládeží. Dále pak programy cílené na děti, mládež, jejich rodiče a pedagogické pracovníky jako na potencionální oběti trestných činů. V oblasti sekundární prevence hl. m. Prahy jsou podporovány projekty určené pro rizikové skupiny dětí a mládeže.

Opatření, která byla vyhlášena v rámci Programu v oblasti prevence kriminality pro rok 2023, na základě usnesení Rady HMP č. 2044 ze dne 29. 8. 2022:

Tematické oblasti:

- I. Práce s dětmi a mládeží*
- II. Pomoc obětem trestné činnosti*
- III. Boj proti recidivě, práce s pachateli trestné činnosti*
- IV. Nové hrozby a přístupy*

Pro rok 2023 byla z rozpočtu hl. m. Prahy na oblast prevence kriminality schválena a vyčleněna částka ve výši 16,5 mil. Kč. V rámci dotačního programu bylo pro rok 2023 evidováno 87 žádostí s celkovými náklady ve výši 97 347 102 Kč a s požadovanou částkou ve výši 34 189 266 Kč. Z rozpočtu hl. m. Prahy bylo na oblast prevence kriminality rozděleno 16 492 000 Kč.

V dotačním řízení je řada kvalitních projektů dlouhodobě podfinancována a nedostatek finančních prostředků brzdí jejich rozvoj. Navýšení rozpočtu na dotační řízení prevence kriminality je nezbytnou podmínkou zajištění kontinuálního preventivního působení, které cílí na předcházení páchaní kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů.

I. 2. 4 Multikulturní výchova, interkulturní vzdělávání a osvěta

Ve školním roce 2022/2023 byl ze strany hl. m. Prahy podporován provoz Domu národnostních menšin o.p.s., se sídlem Žitná 1574/51, Praha 1 (dále jen „DNM“), které je zakladatelem této organizace a úzce s ní spolupracuje v oblasti problematiky národnostních menšin. V uvedené organizaci mají spolky národnostních menšin (působící na území hl. m. Prahy) své kanceláře, dále společné prostory pro rozvoj kulturní a osvětové činnosti. Prostory DNM užívají zejména organizace následujících národnostních menšin: běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská, vietnamská. Existuje zde prostor pro vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi národnostními menšinami, dále pro prezentaci kultury a tradic jednotlivých národnostních menšin. Velký důraz je v rámci činnosti DNM i nadále věnován aktivitám zaměřeným na práci s dětmi a mládeží pražských škol i aktivitám organizací zaměřených na práci s dětmi a mládeží v jejich volném čase. Jedná se o programy realizované přímo organizacemi národnostních menšin, ale i hl. m. Praha ve spolupráci s těmito organizacemi či DNM.

Průběh školního roku by ve znamení pokračování v aktivitách zaměřených na ukrajinské uprchlíky, které byly ve velké míře zacílené na práci s dětmi a mládeží. Ve spolupráci s dalšími organizacemi vznikaly také podpůrné výukové materiály (pracovní listy apod.).

Prostřednictvím programů multikulturní výchovy / interkulturního vzdělávání je umožněno dětem a mládeži seznámit se s tradicemi, hodnotami a rozmanitostí různých kultur, což napomáhá k chápání

a respektování jejich odlišností, oslabování rasových předsudků, ale i k poznání vlastní kulturní identity a vytváření postojů ve vztahu k národnostním menšinám, cizincům, odlišným kulturám atd. DNM svou činností výrazně napomáhá k rozvoji oblasti multikulturní výchovy / interkulturního vzdělávání v Praze a díky tomu, že v roce 2014 otevřel svou knihovnu a vzdělávací centrum, nabízí nejen možnost zapůjčení literatury (včetně dětské) v jazycích jednotlivých národnostních menšin, ale také přípravu speciálních výukových programů realizovaných ve spolupráci se zástupci národnostních menšin.

Pro pražské děti a mládež se stává rozmanité kulturní prostředí běžnou součástí života a z tohoto důvodu je potřebné v oblasti výchovy a vzdělávání klást důraz na vzájemnou toleranci, respekt, uznávání principů demokracie a lidských práv, stejně jako otevřenost vůči odlišným etnickým menšinám a jejich kultuře. V DNM nabízí hl. m. Praha dostatečné množství informací k tematice národnostních menšin a Integroční centrum Praha o.p.s. (dále jen „ICP“) k oblasti integrace cizinců. Obě organizace založené a podporované hl. m. Praha by měly napomoci pedagogickým pracovníkům, dětem a mládeži i rodičům seznámit se s životem národnostních menšin a cizinců nejen v Praze, ale i v rámci celé České republiky.

Vzdělávací instituce, volnočasová zařízení pro děti a mládež, stejně jako jednotlivci z řad pedagogických pracovníků, rodičů, dětí a mládeže mohou využít zejména programové nabídky DNM, kde lze navázat spolupráci s jednotlivými národnostními menšinami a navštívit výstavy, odborné konference, přednášky a semináře, filmové projekce, divadelní představení a další kulturní programy, které představují kulturu a historii jednotlivých národnostních menšin. Zajišťovány jsou speciální programy určené pro děti a mládež, které je možné sestavit přímo dle potřeby probíhající výuky apod. Většina národnostních menšin má pro děti a mládež speciálně vytvořené programy formou divadelních představení, přednášek, filmových projekcí s následnou diskusí, které se často konají k příležitosti vánočních či velikonočních svátků, státních svátků a významných událostí jednotlivých národnostních menšin.

Hl. m. Praha se také díky odborným konferencím a seminářům zaměřeným na otázky týkající se oblasti národnostních menšin a integrace cizinců, zabývá tématem multikulturní výchovy/ interkulturního vzdělávání. Současně podporuje a spolupracuje na kulturně-osvětových akcích, které pořádají jednotlivé městské části nebo neziskové organizace, a které jsou zaměřeny obsahově zejména na děti a mládež.

Aktivity v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců hl. m. Praha podporuje prostřednictvím dotačních programů „Program podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy“ a „Program podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“.

Veškeré uvedené aktivity jsou rovněž v souladu s prioritami Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám – aktualizace na období 2021-2025 (schválena usnesením ZHMP č. 23/35 ze dne 22. 1. 2021). Současně v dokumentu Strategie romské integrace v hlavním městě Praze pro roky 2022-2030 (schválena usnesením ZHMP č. 39/205 ze dne 8. 9. 2022), je zahrnuto jako jedno z prioritních témat „Oblast vzdělávání, volného času a rodiny“.

Pro zajištění komplexní a systematické práce v oblasti integrace cizinců, založilo hl. m. Praha v r. 2012 Integroční centrum Praha o.p.s.2, které nabízí služby pro cizince samotné (v tomto případě pro státní příslušníky třetích zemí – t. j. zemí mimo EU, kteří pobývají na území ČR legálně, v režimu zákona o pobytu cizinců 326/1999 Sb.), a to formou sociálního a právního poradenství, kurzů českého jazyka pro dospělé a děti, služeb interkulturní práce, kurzů sociokulturní orientace a realizací seminářů pro odborníky. ICP rovněž zajišťuje od roku 2021 adaptačně integrační kurzy, které jsou povinné pro cizince ze třetích zemí s dlouhodobým či trvalým pobytem.

Díky úzké spolupráci s ICP vznikají pravidelné aktualizace koncepce hl. m. Prahy zaměřené na oblast integrace cizinců. Aktuálně je platná Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců 2022-2027 (schválena usnesením ZHMP č. 33/12 ze dne 27. 1. 2022), která se nadále jako předchozí dvě koncepce zaměřuje právě i na oblast vzdělávání jako jednu z priorit úspěšné integrace cizinců. Pozornost v ní je věnována zejména vzdělávání dětí a žáků migrantů, zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků, dále vzdělávání dospělých migrantů. V uplynulém období školního roku 2022/2023 byla v důsledku rostoucí migrantské populace na území hl. m. Prahy nadále zřetelná rostoucí potřeba podpory mateřských, základních i středních škol ve vztahu k práci s dětmi, žáky a studenty s OMJ, vzdělávání pedagogických pracovníků či podpory v komunikaci s rodiči pocházejícími z ciziny. Proto bylo i v rámci naplňování aktualizované Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců 2022-2027 (dále jen „koncepce“) nadále téma vzdělávání řešeno jako jedno z velmi zásadních oblastí.

V rámci uvedené koncepce jsou ve vztahu k oblasti vzdělávání dětí migrantů navržena následující opatření:

- *Rozvoj podpory dětí v MŠ po celou dobu jejich docházky s cílem snížit jazykové bariéry před nástupem na ZŠ a zvýšit adaptaci na české školní prostředí i systém výuky se zvláštním důrazem na zvládnutí jejich přechodu na ZŠ.*
- *Podpora intenzivní jazykové přípravy žáků s OMJ na ZŠ, včetně žáků s nulovou znalostí jazyka: zajištění jazykové podpory a vytvoření rámce s diferenciací tří úrovní potřeby podpory, koordinace, sdílení informací a monitoring.*
- *Intenzivnější zajištění odpoledních kurzů ČDJ a doučování dalších předmětů v průběhu školního roku i prázdnin dle potřeby žáků s OMJ (intenzivní třídy, podpora doučování).*
- *Nastavení podpory jazykové přípravy žáků s OMJ při přechodu/ vstupu na střední školu a v průběhu studia na střední škole (podpora výuky ČDJ na jazykové škole).*
- *Odstranění bariér v oblasti neformálního vzdělávání (volnočasové aktivity) dětí a žáků s OMJ, podpora atraktivních forem aktivit a motivace dětí a žáků s OMJ k zapojení do volnočasových aktivit.*
- *Zacílení podpory MČ v oblasti využívání existujících nástrojů podporujících komunikaci mezi školou, rodiči i dětmi/žáky s OMJ a vyšší informovanosti uvnitř vícejazyčných komunit prostřednictvím dotačního programu HMP.*
- *Posílení koordinačního zajištění agendy vzdělávání dětí a žáků s OMJ na úrovni odboru školství a mládeže MHMP a na úrovni MČ, zlepšení meziodborové spolupráce nejen v rámci MHMP a kontinuity vzdělávání dětí a žáků s OMJ.*
- *Metodická podpora zřizovatelům škol a školských zařízení, jejich odborné vzdělávání a vedení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání dětí a žáků s OMJ, podpora komunikace mezi školami a jejich zřizovateli a podpora MČ v jejich koordinační roli.*
- *Průběžné získávání aktuálních dat o stavu vzdělávání dětí a žáků s OMJ na pražských školách, jejich zpřístupnění relevantním aktérům a zohlednění při tvorbě opatření.*

V případě zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků se jedná o následující návrhy opatření:

- *Plošná systémová metodická podpora a zajištění vzdělávání nejen pedagogických pracovníků školy při osvojení dovedností v oblasti začleňování dětí a žáků s OMJ do výuky, třídního kolektivu i školního prostředí*
- *Vzdělávání pro získání kvalifikace učitele ČDJ a následná metodická podpora pedagogů ČDJ.*
- *Nastavení systematické a koordinované podpory vedení škol všech stupňů prostřednictvím zvýšení informovanosti o legislativní situaci a dění v oblasti vzdělávání dětí a žáků s OMJ na všech stupních škol, o specifikách podpory na daném stupni školy a o příležitostech k financování.*
- *Podpora sdílení zkušeností a dobrých praxí na lokální i mezinárodní úrovni.*

- *Mezioborová spolupráce s dalšími institucemi z akademické a výzkumné sféry (např. VŠ, VOŠ – výzkumy k tématu, psychologie, lingvistika, SOÚ AV ČR).*

Priorita „Vzdělávání“ se tedy zaměřuje na tři oblasti – vzdělávání dětí, žáků, studentů a dospělých z řad cizinců, dále zvyšování interkulturních kompetencí pedagogických pracovníků. Již od roku 2020 je zdárně naplňováno jedno z klíčových opatření koncepce, kterým je koordinační zajištění agendy vzdělávání žáků s OMJ na úrovni odboru školství a mládeže – konkrétně v rámci oddělení regionálního školství.

Zcela zásadním faktorem nejen pro oblast interkulturního vzdělávání bylo propuknutí uprchlické krize na konci února roku 2022 v důsledku válečné agrese Ruska vůči Ukrajině, kdy na území HMP dle oficiálních statistik přišlo během uvedeného roku celkem cca 28 tisíc dětí a mladistvých ve věku 3-17 let. Tato situace znamenala velkou výzvu a zátěž především na úrovni MŠ a ZŠ, ovšem před začátkem školního roku 2022/2023 bylo vzdělávání dětí a žáků z řad uprchlíků řešeno např. i prostřednictvím tzv. adaptačních skupin a dalších alternativních metod vzdělávání. V roce 2022 byly také v reakci na mimořádnou uprchlickou situaci podpořeny prostřednictvím individuálních účelových dotací projekty subjektů NGO DEI z. s., META, o.p.s., MKC Praha o.p.s., Centrum pro integraci cizinců, o.p.s., které cílily mimo jiné i na vzdělávání dětí a žáků z řad uprchlíků či na zvyšování kompetencí pedagogů pro práci s touto skupinou.

V druhé polovině roku 2022 a po celý rok 2023 získalo HMP na řešení situace uprchlíků významnou finanční podporu ze strany Dětského fondu OSN (UNICEF) a to na základě tzv. Pracovního plánu schváleného v rámci “Dohody s Dětským fondem OSN – UNICEF v souvislosti s reakcí na mimořádné události týkající se uprchlíků v České republice” dle usnesení Zastupitelstva HMP č. 39/5 ze dne 8. 9. 2022. Prostřednictvím aktivit v oblastech 6 a 7 Pracovního plánu byla podpořena oblast sociální soudržnosti, integrace, kulturní a sociální participace. Z prostředků UNICEF byly podpořeny projekty příspěvkových organizací HMP v oblasti kultury a umění (především Galerie HMP, Městská knihovna v Praze), které byly zaměřené mimo jiné i na vzdělávání a volnočasové aktivity pro ukrajinské děti a mládež. V roce 2023 pak byly s podporou UNICEF financovány i projekty organizace Junák – český skaut, z. s., které prostřednictvím aktivit v prostorách Skautského institutu na Staroměstském náměstí a prostřednictvím buddy programu cílily i na vzdělávání dětí a mládeže, stejně tak na podporu smysluplného využití jejich volného času. Poradenství ve věcech vzdělávání a umísťování dětí do škol pak byla jedna z funkcí Centra následné podpory uprchlíků z Ukrajiny, v jehož rámci spolupracovaly vybrané odbory MHMP (včetně SML MHMP) s neziskovými organizacemi, aby byla zajištěna komplexní pomoc při řešení životních situací uprchlíků. Důležitou aktivitou Pracovního plánu byl speciální dotační Program podpory ukrajinských uprchlíků a rozvoje sociální soudržnosti na území hl. m. Prahy pro rok 2023 (schválen usnesením Rady HMP č. 389 ze dne 20. 3. 2023), jehož prostřednictvím byly podpořeny i projekty MČ a NNO zaměřené na vzdělávání dětí a mládeže z řad a na smysluplné využití volného času. Opatření zacílená na podporu informovanosti aktérů zainteresovaných v této oblasti je důležitým faktorem fungující webový portál MHMP www.prahametropolevsech.eu, který byl spuštěn na konci roku 2017, a který shromažďuje souhrnné informace využitelné jak pro vzdělávací instituce (dostupné metodiky a manuály, seznam poskytovatelů služeb pro školy), tak pro migranty (nabídka vzdělávacích kurzů, informace o českém vzdělávacím systému apod.). Společně s těmito webovými stránkami funguje i Facebooková stránka (<https://www.facebook.com/metropolevsech>). Jako fungující mechanismus přenosu informací mezi vzdělávacími institucemi a jejich podpory v rámci hl. m. Prahy bylo realizováno setkání Platformy zástupců odborů školství MČ Praha 1 – 22, MČ Praha – Libuš a MHMP k tématu vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem. Platforma proběhla během roku 2023 dvakrát (9. 5. 2023 a 17. 10. 2023) a účastnili se jí i zástupci Poradní platformy zástupců MČ Praha 1 – 22, Praha – Libuš a MHMP k oblasti integrace cizinců. Program platformy se zaměřil především na řešení situace v oblasti vzdělávání dětí a žáků ve vztahu k uprchlické krizi.

Se zacílením na podporu realizace jazykového vzdělávání žáků cizinců a žáků s OMJ byla v roce 2022/2023 ve spolupráci s odborem SML MHMP nadále zajišťována intenzivní jazyková příprava žáků

s OMJ bez jakékoliv znalosti českého jazyka na ZŠ Marjánka v Praze 6 a na ZŠ Lyčkovo náměstí v Praze 8. Kurzy na těchto školách jsou postaveny na intenzivní tří až pětiměsíční výuce češtiny jako druhého jazyka v rozsahu 4 hodiny denně v dopoledních hodinách, místo výuky v kmenové škole. Další aktivity na podporu pro děti a žáky cizince / s OMJ byly realizovány prostřednictvím vlastních projektů, realizovaných za finanční podpory z Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK).

Na podporu studentů středních škol z řad cizinců pak realizuje nadále hl. m. Praha ve spolupráci s Akademickým gymnáziem a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky hlavního města Prahy i kurzy češtiny pro tuto skupinu studentů středních škol s cílem předejít jejich neúspěchu ve studiu z důvodu nedostatečné znalosti českého jazyka. Tato škola se ve školním roce 2022/2023 zapojila aktivně i do pomoci ukrajinským uprchlíkům, kdy otevřela kurzy českého jazyka pro tuto skupinu nově příchozích.

Podpůrné aktivity pro školy probíhaly prostřednictvím Projektu iKAP II – Inovace ve vzdělávání, který byl podpořen z Evropských fondů (skrze program OPVVV) a probíhal od 1. 6. 2021 do 30. 11. 2023. Celková alokace projektu je přes 350 milionů korun, pražským školám jsou tedy všechny programy a aktivity nabízené bezplatně. V rámci tohoto projektu bylo stanoveno 6 klíčových aktivit:

- *Rovné příležitosti ve vzdělávání*
- *Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)*
- *Rozvíjíme školu spolu (leadership program pro vedení škol)*
- *Podpora gramotností*
- *Podpora odborných škol v oblasti kariérového poradenství, podnikavosti a polytechniky*
- *Šablony*

iKAP II je realizován ve spolupráci široké sítě partnerů, mezi nimiž jsou neziskové organizace (např. InBáze, Poradna Vigvam, META, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, Post Bellum, Elixír do škol, CEDU – Centrum pro demokratické učení a další), stejně tak akademické a vzdělávací instituce (Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, ČVUT, Gymnázium Na Zatlance, Akademie řemesel Praha a další). I v rámci tohoto projektu bylo reagováno na uprchlickou krizi a vznikl program pro ukrajinské děti a rodiny ve spolupráci s organizací InBáze, který zahrnoval např. nabídku služeb interkulturní práce pro ukrajinské rodiny a pedagogické pracovníky škol, psychologické poradenství a terapie pro ukrajinské rodiny či výuku češtiny pro ukrajinské děti, žáky a studenty.

I. 2. 5 Naplňování dalších prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

Další aktivity, naplňující prioritní cíle Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy, jsou uvedeny ve II. kapitole výroční zprávy, v částech, týkajících se jednotlivých úrovní a segmentů vzdělávací soustavy hl. m. Prahy.

I. 3 Vyřizování stížností

Ve školním roce 2022/2023 bylo na oddělení kontroly, stížností a organizační SML doručeno a zaevidováno v dílčí evidenci stížností, evidenci petic a evidenci dalšího podání, celkem 104 podání (z toho 9 anonymní), směřujících proti školám a školským zařízením zřízeným HMP i školám zřízeným jinými zřizovateli.

Celkový počet podání tvořilo 76 stížností, 1 petice, 9 žádostí, 6 informací, 3 dotazy, 7 podnětů, 1 reakce a 1 oznámení. 8 stížností bylo anonymních, dále 14 stížností bylo vyhodnoceno jako nedůvodných či neprokazatelných (odůvodněnost či neodůvodněnost stížností se nepodařilo prokázat), 2 stížnosti byly vyhodnoceny jako důvodné, 1 částečně důvodná. 49 stížností bylo uzavřeno bez vyhodnocení (odboru SML MHMP nepřísluší zasahovat do pravomocí jiných org. přísl. MČ jako zřizovateli školy, řediteli příslušné školy či školského zařízení), z nichž 7 bylo postoupeno příslušné MČ (z toho 1 anonymní), 5 postoupeno k dalšímu postupu ČŠI, 2 se týkaly jiného zřizovatele. Dalších 18 stížností bylo prošetřeno Českou školní inspekcí, která vyhodnotila 4 stížnosti jako nedůvodné, 4 jako důvodné (z toho 1 anonymní), 10 částečně důvodných, 0 neprokazatelných.

V rámci podání, která byla postoupena odboru SML k dalšímu řízení, se jednalo o 1 petici, dále 4 stížnosti (2 na radního a primátora, 1 adresována oddělení sportu, 1 žádost vyřízena oddělení sportu, 5 žádostí, 2 podněty a 1 výzva.

Předmětem stížností, podaných na ČŠI bylo nejčastěji:

- *Nedostatečný způsob podpory žákyně se zdravotním znevýhodněním podle jejích individuálních vzdělávacích potřeb,*
- *postup školy při závěrečném hodnocení žáka ve druhém pololetí školního roku 2022/2023 v předmětu matematika,*
- *nedostačující způsob komunikace se zákonnými zástupci žáka,*
- *postup vedení školy při hodnocení kvality a způsobu vzdělávání ve vyučovacích hodinách vedených konkrétním vyučujícím,*
- *hodnocení podle klasifikačního řádu školy,*
- *nedostatečné personální zabezpečení vzdělávání ve škole.*

Předmět přijatých stížností řešených SML:

- *Pracovně právní záležitosti pedagogických pracovníků škol a školských zařízení – stížnost pedagogů na jednání ředitele školy.*

I. 4 Prezentace pražského školství na veřejnosti

Veletrh vzdělávání Schola Pragensis 2022

27. ročník veletrhu Schola Pragensis byl po dvou pouze online ročnících opět v prezenční formě v Kongresovém centru Praha.

Více než sto pražských středních škol se v termínu od 24. do 26. listopadu 2022 představilo v Kongresovém centru Praha. Organizátoři očekávali účast tisíců návštěvníků z řad žáků, jejich rodičů i učitelů. 27. ročník byl navíc rozšířený o moderní aplikaci, která žáky devátých ročníků provedla výběrem střední školy.

„Najdi střední školu, která tě bude bavit,“ byl hlavní reklamní slogan tohoto ročníku. Veletrhu se ve finále zúčastnilo cca 53 740 návštěvníků. Vstup byl zdarma bez nutné registrace pro školní zájezdy i rodiče s dětmi.

Tradice veletrhu sahá až do 90. let minulého století. Přijíždějí na něj školní zájezdy osmých a devátých tříd, v odpoledních hodinách a v sobotu přicházejí také rodiče se svými dětmi. Účastníci tak mají možnost zevrubně poznat stovky středních škol, načerpat jejich atmosféru a pobavit se na místě jak s žáky, tak učiteli. Pro Magistrát hl. m. Prahy bylo přitom důležité, aby všichni našli školu, která je bude bavit a po které najdou vhodné uplatnění.

27. ročník veletrhu přinesl řadu inovací. Vedle třídní akce připravilo hlavní město ve spolupráci s Mediálním domem Preslova moderní informační kampaň a vyvinulo mobilní aplikaci.

Návyky žáků základních škol se rychle proměňují a spolu s nimi i způsob, jakým si vybírají střední školu. Ve spolupráci se staršími studenty pražských středních škol a Mediálního domu Preslova byla proto vyvinuta aplikace Schola Pragensis, která žáky devátého ročníku provedla celým procesem volby střední školy. Nabízela katalog všech pražských středních škol, profilační test, video-průvodce s radami od absolventů i mapu samotného veletrhu. Aplikace byla dostupná na Google Play, App Store a webových stránkách scholapragensis.cz.

Veškeré informace o akci Schola Pragensis jsou dostupné na webových stránkách scholapragensis.cz nebo na sociálních sítích Facebook a Instagram.

Nový školský portál Praha školská

Praha má nový webový portál, který informuje o vzdělávání v metropoli a jejím okolí. Web Praha školská od prosince 2020 úspěšně testoval svůj provoz a v roce 2022 převzal hlavní roli pro podávání informací veřejnosti. Na internetové stránce www.prahaskolska.eu tak najdou žáci, jejich rodiče i učitelé a ředitelé škol zajímavosti a aktuality z oblasti školství.

Web Praha školská spravoval Pražský inovační institut ve spolupráci se Smíchovskou střední průmyslovou školou a gymnáziem. Stálou redakci tvoří tým s novinářskými zkušenostmi a externě přispívají kromě učitelů i žáci pražských středních škol, a to do speciální sekce Studentské zpravodajství. Webová stránka rovněž slouží jako oficiální portál Odboru školství, mládeže a sportu MHMP.

Podpora školního stravování

Již osm let hl. m. Praha metodicky, finančně i mediálně podporuje školní stravování. Hlavní město zajišťuje praktické tematické kurzy moderního vaření pro kuchařky a vedoucí školních jídelen, pod vedením profesionálních kuchařů z jiných oborů a nutričních terapeutů, probíhají semináře pro vedoucí jídelen i pro ředitele škol. Ve školním roce 2022/2023 pokračovaly započaté projekty.

Pražský učitel

Ve školním roce 2022/2023 byl vyhlášen 7. ročník ankety „Pražský učitel“. 15. června 2023 proběhlo vyhlášení ankety v Brožíkově sále staroměstské radnice, kdy bylo oceněno originální stříbrnou medailí s motivem Jana Amose Komenského z dílny Pavla Herčíka 21 pedagogů ze škol na území hl. m. Prahy.

Oceňování pražských učitelů má za cíl zvýšení prestiže učitelského povolání a zejména pak vyjádřit učitelům uznání Hlavního města Prahy za jejich obětavou práci.

Obecně k anketě:

Anketa Pražský učitel je vyhlašována od roku 2017 s cílem ocenit nejlepší pedagogy pražských škol za významný přínos výchovně vzdělávacímu systému a vyjádřit jim poděkování a uznání za jejich svědomitou a obětavou práci pro vzdělávací systém v hl. m. Praze. Návrhy ředitelů škol hodnotí jmenovaná komise, složená z odborníků na oblast školství a vzdělávání. Finále se odehrává v reprezentačních prostorách hlavního města Prahy, vítězové získávají pamětní list a věcné ceny.

Nadační fond Cesta ke vzdělání

Nadační fond Cesta ke vzdělání, zřízený hl. m. Praha, nabízí pražským školám, jejich žákům, studentům a pedagogům, požádat o nadační příspěvek na realizaci jejich projektů. Program Cesta ke vzdělání je mimo jiné zaměřen na podporu účasti nadaných žáků pražských středních škol a studentů vyšších odborných škol a konzervatoří na zahraničních stážích, soutěžích, festivalech, přehlídkách či konferencích. V rámci školního roku 2022/2023 byly vyhlášeny dvě výzvy.

Informace o činnosti fondu Cesta ke vzdělání lze dále získat na adrese:

<http://cestakevzdelani.praha.eu>

SOUTĚŽ Kraje pro bezpečný internet

Hl. m. Praha, v zastoupení odboru informatiky MHMP, se připojilo k 10. ročníku projektu Asociace krajů ČR-Kraje pro bezpečný internet. Formou soutěžních edukačních kvízů oslovuje zejména mládež a upozorňuje na potenciální nebezpečí spojená s užíváním počítačů, tabletů a chytrých mobilních telefonů, a zároveň i radí, jak se případnému nebezpečí vyhnout.

Informace o soutěži a problematice bezpečného internetu lze nalézt na adrese:

<http://www.kpbi.cz/>

I. 5 Realizace projektů z prostředků fondů EU

PROJEKT: Implementace krajského akčního plánu II (iKAP II) – Inovace ve vzdělávání (iKAP II - Inovace)

Název projektu: Implementace krajského akčního plánu II (iKAP II) – Inovace ve vzdělávání (iKAP II - Inovace)

Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021106

Zahájení projektu: 1. 6. 2021

Ukončení projektu: 30. 11. 2023

Praha – město, které zavádí priority vzdělávací politiky MŠMT do praxe základních a středních škol. To je cíl dvouletého projektu implementace Krajského akčního plánu II – Inovace ve vzdělávání (iKAP II - Inovace). Jeho tým pomáhá rozvoji funkčních partnerství škol, univerzit a neziskového sektoru na území Prahy. Projekt je financován z fondů EU prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (MŠMT).

Projekt iKAP II navazuje na cíle a priority Krajského akčního plánu Prahy (KAP) a s pomocí 40 partnerů naplňuje konkrétní opatření KAP aktivitami přímo ve školách. Podporuje nadané žáky i žáky znevýhodněné nebo žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Pomáhá dětem s odlišným mateřským jazykem a jejich rodinám úspěšně projít školním vzděláváním. Podporuje rozvoj gramotností, kreativity a inovativnosti ve výuce, přispívá ke spolupráci středních škol s firmami. Prostřednictvím zavádění dlouhodobého plánování přispívá k systémovému zlepšení řízení škol, zvýšení kvality vzdělávání a zvýšení jeho dostupnosti pro každého žáka.

Ze zkušenosti víme, že nejdůležitější fází řízení změn, je realizace strategických opatření. Při ní dochází ke změnám zavedených procesů, postupů a praxí. Projekt iKAP II – Inovace je z tohoto pohledu zásadní, protože pomáhá přímo ve školách ředitelům a učitelům dělat věci jinak, než dosud. Tak, aby prostředí školy, podmínky práce pedagogů i podmínky pro učení žáků byly ještě lepší a postupně se zlepšovaly i výsledky vzdělávání a kvalita škol.

Příjemce podpory: Hlavní město Praha

Realizace: Pražský inovační institut, z. ú., Mariánské náměstí 2/2, Staré Město, Praha 1

Projekt sdružuje čtyřicet hlavních partnerů, jejichž aktivity jsou koordinovány Pražským inovačním institutem. Jsou mezi nimi neziskové organizace (např. Post Bellum, Člověk v tísni či Jules a Jim) i akademické a vzdělávací instituce (Karlova univerzita, ČVUT, a další).

Celková alokace projektu podpořeného fondy Evropské unie (skrze OPVVV) činí 350 milionů korun.

Co projekt nabízí pražským školám?

- zvyšování kompetencí vedoucích pracovníků škol - program Rozvíjíme školu spolu
- rozvoj osobnostních a profesních kompetencí pedagogů
- pomoc s řešením (kyber)šikany - pro školní metodiky prevence i pedagogické sbory
- programy polytechnické výchovy
- vzdělávací kempy, letní příměstské tábory a školy pro žáky a studenty (IT a polytechnika)
- rozvoj digitálních kompetencí pro pedagogy, žáky a studenty (3D tisk, virtuální realita a další)
- podpora podnikavosti žáků a studentů
- možnost zapojit se do odborných sítí učitelů
- praktické semináře k žakovskému parlamentu a třídnickým hodinám
- pomoc s distančním vzděláváním

Více informací o jednotlivých aktivitách naleznete zde: <https://www.ikap2inovace.cz>.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PROJEKT: iKAP 2 – Komplexní program rozvoje klíčových oblastí pražského školství (iKAP2 – KPRS)

Název projektu: iKAP 2 – Komplexní program rozvoje klíčových oblastí pražského školství (iKAP2 – KPRS)

Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021047

Zahájení projektu: 1. 6. 2021

Ukončení projektu: 30. 11. 2023

Projekt je pokračování dlouholeté spolupráce Magistrátu hlavního města Prahy s Hospodářskou komorou hl. m. Prahy. Cílem je praktická realizace vybraných klíčových intervencí naplánovaných v krajském akčním plánu hl. m. Prahy. Díky projektu bude na území Prahy pokračovat celá řada úspěšných a osvědčených intervencí a zároveň uvedena do praxe a podpořena další sada nástrojů, které povedou v dlouhodobém měřítku k dalšímu výraznému zkvalitnění pražského školství.

Vedle Hospodářské komory hl. m. Prahy je do projektu přímo zapojeno dalších 64 partnerů z řad pražských středních škol.

Realizace projektu přispěje k naplňování cílů, předsevzatých krajským akčním plánem vzdělávání na území hlavního města Prahy.

Personál škol získá nové kompetence, které pomohou zefektivnit a zároveň také zatraktivnit výuku. Synergicky k tomuto účelu bude rovněž pořízeno adekvátní technické vybavení.

Žáci díky zapojení do pilotáže jednotlivých programů posílí své kompetence, klíčové pro volbu své další studijní dráhy, případně pro své profesní uplatnění.

Díky projektu v konečném důsledku očekáváme:

- Nižší podíl předčasného ukončení vzdělávacího procesu,
- větší propustnost vzdělávacího systému a jeho jednotlivých stupňů,
- větší motivaci dětí ke vzdělávání v oborech žádaných trhem práce (především pak v oborech techničtěji zaměřených),
- program vedoucí k růstu kvality praxí žáků pedagogických škol, kteří se připravují na vlastní pedagogickou činnost v rámci mateřských škol,
- větší míru motivace a zapojení škol do vzájemného síťování a aktivit zaměřených na přenos dobré praxe,
- technickou infrastrukturu odpovídající moderním požadavkům na výuku,
- aktivizovanou síť vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s dalšími významnými aktéry v oblasti trhu práce či vzdělávání.

Konkrétními nástroji projektu jsou například polytechnická hnízda, centra interaktivní výuky, PolyTechBus, TOP kempy, soutěže Sollertia nebo zážitková interaktivní polytechnická expozice. Součástí projektu je také screening praxí v prostředí mateřských škol a jejich podpora za pomoci specializovaných workshopů.

Sollertia

Originální pražský koncept soutěží, který je postaven na principu srovnání žáků nikoliv mezi sebou, ale vůči mistrovi z praxe. Koncept původně zaměřený čistě na řemeslné obory se postupně rozšířil také na obory průmyslovek. Nově bychom rádi metodiku soutěže upravili pro ještě širší skupinu

soutěžních oblastí (umělecké obory, programování, grafika) a zároveň upravili tak, aby byl koncept realizovatelný i v nadregionálním a mezinárodním kontextu.

TOP kemp

Nástroj určený původně pro podporu nejnadanějších žáků. Smyslem je realizace specifické pedagogické jednotky, kdy mistr oboru pracuje s omezeným okruhem žáků tak, že využívají materiál a vybavení, které nebývá ve školním prostředí dostupné. Beneficientem je v případě TOP kempů kromě žáků rovněž pedagog.

PolyTechBus

Mobilní polytechnická dílna s personálem – alternativa vůči realizaci Polytechnické výchovy na ZŠ a zároveň i doplněk palety nástrojů polytechnické výchovy. Je vhodný pro MŠ.

Více informací o jednotlivých aktivitách naleznete zde: <https://www.prazskeskoly.cz>.

Projekt je financovaný z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a rozpočtu hlavního města Prahy. Realizace projektu byla zahájena 1. 6. 2021 a ukončení projektu je plánováno na listopad 2023. Projekt je rozpočtován na celkovou částku 199.394.668,92 Kč. Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021047.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PROJEKT: Krajský akční plán III Praha

Název projektu: Krajský akční plán III Praha

Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0023127

Zahájení projektu: 1. 4. 2022

Ukončení projektu: 30. 11. 2023

HMP je oprávněným žadatelem v rámci Výzvy č. 02_20_082 k podávání žádostí o podporu individuálních projektů z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - Akční plánování v území - v rámci specifického cíle SC 3 – Rozvoj systému strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání (dále jen „výzva“) přičemž HMP požádalo o podporu realizace individuálního projektu – Krajský akční plán III Praha (dále jen „KAP III“).

Projekt má pouze jednoho partnera s finančním příspěvkem – Pražský inovační institut, z. ú., IČO: 08874883, se sídlem: Mariánské náměstí 2/2, Staré Město, 110 00 Praha 1

KAP je zaměřen na tvorbu plánu směřujícího ke zkvalitnění řízení škol a zvýšení kvality ve vzdělávání a začlenění či rozvoj dlouhodobého plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol. Klíčová témata byla vybrána s ohledem na to, že mohou být svým konkrétním zaměřením územně specifická.

Povinná témata:

- Rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity,
- polytechnické vzdělávání,
- podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli,
- kariérové poradenství,
- podpora čtenářské gramotnosti,
- podpora matematické gramotnosti,
- rozvoj potenciálu každého žáka,
- podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání.

Tato témata jsou v projektu realizována prostřednictvím tematických platform.

Platforma 1: Proměna obsahu a způsobu vzdělávání

Témata/obsah:

- Propojování formálního vzdělávání s neformálním a zájmovým vzděláváním, spolupráce s partnery ve vzdělávání (knihovny, galerie, muzea, apod.),
- podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání,
- sjednocení a provázání vertikálních a horizontálních akčních plánů, strategický management na všech úrovních vedoucí k podpoře na kompetence orientovaného způsobu vzdělávání demografické predikce, predikce vzdělanosti, zaměstnanosti, trhu práce,
- spolupráce s MAP (ZŠ - SŠ a přechody mezi nimi),
- tematická setkávání škol, předávání dobré praxe a sdílení zkušeností.

Tato zastřešující platforma řeší průřezová témata KAP III proměna obsahu a způsobu vzdělávání, podpora učitelů, ředitelů a dalších pracovníků ve vzdělávání a spolupráce ZŠ - SŠ, SŠ – VŠ (viz. Postupy KAP III, kap. 3) a zajišťuje jejich naplňování/realizaci ve všech klíčových tématech KAP III. Zároveň reflektuje Strategický cíl 1 Strategie 2030 - zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život tím, že řeší proměnu postavení formálního vzdělávání a nutnost transformace vzdělávacího prostředí, obsahu a jejich předávání s důrazem na rozvoj kompetencí a pochopení souvislostí a provázaností na všech úrovních.

Platforma 2: Rozvoj potenciálu každého žáka

Témata /obsah:

- Rozvoj potenciálu každého žáka /dítěte/ studenta / účastníka formálního, neformálního a zájmového vzdělávání (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů),
- společné vzdělávání včetně podpory nadaných žáků a žáků s OMJ,
- rozvoj aktivit Kampusu Hybernská,
- formativní hodnocení,
- wellbeing (osobnostní a sociální výchova a vzdělávání, klima školy) v souladu s Národním akčním plánem pro duševní zdraví do 2030,
- občanské vzdělávání.

Platforma 2 zajišťuje naplňování/realizaci průřezového tématu snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání, dostupnost, inkluzivní (společné) vzdělávání a podpora žáků ohrožených školním neúspěchem, naplňování cílů společného vzdělávání, rozvoj kompetencí pedagogů v oblastech, které směřují ke schopnosti vzdělávat různorodé kolektivy dětí a rozvíjet potenciál dětí/žáků/studentů se sociálním a jiným znevýhodněním (Postupy KAP III, kap. 3). Zároveň jsou témata v souladu se Strategickým cílem 2 Strategie 2030 - snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů.

Platforma 3: Rozvoj gramotností

Témata /obsah:

- Čtenářská gramotnost,
- matematická gramotnost,
- digitální a informační gramotnost (mediální, datová, kyberbezpečnost),
- platforma 3 zároveň zajišťuje realizaci průřezového tématu digitální kompetence ve všech klíčových tématech KAP III.

Tematická platforma 4: Kariérové poradenství a rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity

Témata / obsah:

- Pilíře KP - informace, vzdělávání (kompetence, kariéroví poradci),
- Sebepoznání,
- podpora podnikavosti, iniciativy a kreativity (PIK) na školách,
- rozvoj Centra podpory podnikavosti,
- finanční gramotnost (součást kompetence k podnikavosti podle evropského rámceEntreComp).

Platforma 5: Polytechnické vzdělávání (technické, přírodovědné a environmentální obory)

Témata / obsah:

- Technické obory,
- přírodovědné obory,
- STEM koncept (STEAM, STREAM, 4C),
- environmentální (udržitelný rozvoj, cirkulární ekonomika atd.), jedná se o jedno z prioritních témat HMP pro další období. Z tohoto důvodu bude v rámci platformy ustanoven garant pro udržitelný rozvoj.

Platforma 6: Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

Témata / obsah

- Podpora a rozvoj odborného vzdělávání,
- spolupráce škol se zaměstnavateli (včetně prvků duálního vzdělávání v SOV),
- spolupráce středních škol s VŠ,
- rozvoj oborové soustavy (s ohledem na připravované inovace oborové soustavy a revize RVPSOV).

I. 6 Přehled o správním řízení a dalších agendách v roce 2022/2023

Krajský úřad dle § 183 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, plní úkoly odvolacího správního orgánu ředitelů mateřských, základních, středních, vyšších odborných škol a konzervatoří všech zřizovatelů. Převažovala odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí ke vzdělávání.

Tab. č. 6 – Přehled o počtech odvolání v MŠ a ZŠ a přehled počtu žádostí o nostrifikaci

Počty odvolání – nepřijetí ke vzdělávání v mateřské nebo základní škole všech zřizovatelů	
Celkový počet odvolání na základní školy	222
Celkový počet odvolání na mateřské školy	59

Zdroj: SML MHMP

Odvolací správní orgán může dle správního řádu rozhodnutí školy, zastoupené ředitelem školy, potvrdit, zrušit a vrátit k novému projednání z důvodu procesních pochybení nebo vyhovět odvolání z důvodu volné kapacity nebo nesprávnosti vyhodnocení ze strany školy.

Odvolací správní orgán řešil odvolací spisy v rámci přijímacího řízení ze 137 středních škol a konzervatoří na území HMP, které předaly odvolací spisy odvolacímu správnímu orgánu k vyřízení.

Tab. č. 7 – Přehled počtu odvolání proti nepřijetí na SŠ

SŠ a konzervatoře	Počty odvolání - nepřijetí na střední školy a konzervatoře				zamítnuto (opožděné, zpětvzaté)
	celkový počet	potvrzeno	vrátilo se k novému projednání	vyhověno	
celkem	7 028	6 953	35	26	14

Zdroj: SML MHMP

V roce 2023 se jednalo o rekordní počet **7 309** odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí ke vzdělávání pro školní rok 2023/2024 (281 mateřské a základní školy, **7 028 střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy**). Drtivou většinu tvoří odvolání proti nepřijetí na střední školu. Odvolací správní orgán dlouhodobě zaznamenává enormní zvyšování počtu vyřizovaných odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí na střední školu. Jedná se opět o významný nárůst oproti roku 2022, kdy odvolací správní orgán řešil 6 842 odvolání (346 mateřské a základní školy, 6 496 střední školy, konzervatoř a vyšší odborné školy), v roce 2021 řešil 5040 odvolání (298 mateřské a základní školy, 4 742 střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy). Pro ilustraci uvádíme, že v roce 2019 odvolací správní orgán vyřizoval 3 658 těchto odvolání. V souvislosti s novelizací školského zákona od 1. 1. 2024 týkající se digitalizace přijímacího řízení na střední školy se pro rok 2024 předpokládá změna v počtech a charakteru podaných odvolání.

Přijímací řízení bylo zásadně ovlivněno demografickou křivkou. Nárůst počtu odvolání je odvislý od razantního nárůstu počtu žáků v 9. ročnících základních škol. Zvýšená poptávka po vzdělávání byla zaznamenána průřezově u všech maturitních oborů vzdělání, zejména však u čtyřletých gymnázií. Vysoký počet odvolací správní orgán zaznamenal rovněž u zdravotnických oborů vzdělání. Cca 35 % uchazečů na střední školy na území hl. m. Prahy se hlásí ze základních škol jiných krajů, zejména Středočeského kraje.

Vysoké počty odvolacích spisů se projevují rovněž u víceletých gymnázií, kde poptávka mnohokrát převyšuje nabídku. Některá víceletá gymnázia předala odvolacímu správnímu orgánu i 100 – 150 odvolacích spisů naráz. Není výjimkou, že se ve velké míře odvolávají účastníci řízení, zastoupení zákonnými zástupci, kteří se umístili na 100. až 400. místě při nejvyšším počtu 30 nebo 60 přijímaných uchazečů v oboru vzdělání (2 třídy), nezřídka i ti, kteří nesplnili kritéria stanovená ředitelem školy. Neúspěšní uchazeči o víceletá gymnázia však mohou pokračovat ve vzdělávání na základní škole, jejich právo a povinnost plnit povinnou školní docházku tím není dotčeno. Obdobné počty podaných odvolání často vykazovaly i střední školy se čtyřletými obory vzdělání, což bylo způsobeno velkým mediálním tlakem spojeným s údajným nedostatkem míst v 1. ročnících středních škol, současně i s hromadnou účastí ve 2. a dalších kolech přijímacího řízení, kde již nebyly počty podaných přihlášek limitovány. Odbor školství, mládeže a sportu MHMP požádal MŠMT o speciální statistickou sadu, zaměřující se na počty žáků s rodným číslem ukončivších školní docházku v pražských ZŠ, kteří ve školním roce 2023/2024 z různých důvodů nepokračovali ve vzdělávání v SŠ nebo konzervatoři. Jednalo se o zanedbatelné množství, tj. o necelá 2,5 % z těchto žáků.

Již od školního roku 2021/2022 odbor školství, mládeže a sportu posiluje počet míst na čtyřletých gymnáziích otevíráním dalších tříd a zápisem tohoto oboru na středních průmyslových školách, které k tomu mají kapacitní, prostorové a materiální podmínky. K 1. 9. 2021 byl obor čtyřleté Gymnázium nově otevřen na 4 středních průmyslových školách, o rok později, tedy 1. 9. 2022 pak na 2 středních školách a od 1. 9. 2023 na dalších 3 středních školách.

Konání přijímacích zkoušek ke střednímu vzdělávání bylo rovněž ovlivněno ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Zákonem č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění, byl stanoven pro uchazeče s udělenou dočasnou ochranou specifický způsob a podmínky přijímání tak, aby tito uchazeči měli garantovány rovné podmínky (např. možnost výběru české nebo ukrajinské jazykové mutace pro zadání jednotné přijímací zkoušky z matematiky, nárokové prominutí jednotné přijímací zkoušky z českého jazyka a její nahrazení rozhovorem).

Tab. č. 8 – Přehled počtu provedených přezkumů maturitních zkoušek

Přezkumy maturitní zkoušky				
MZ	celkový počet	potvrzeno	vyhověno	zastaveno nebo postoupeno jinému krajskému úřadu
Žádosti – jarní i podzimní termín	36	25	8	3

Krajský úřad dle § 82 školského zákona rozhoduje o žádostech o přezkoumání průběhu a výsledku maturitní zkoušky v profilové části. Krajský úřad, dle kompetencí daných školským zákonem, může výsledek zkoušky potvrdit, změnit nebo zrušit a nařídit opakování zkoušky. V případě, že má krajský úřad pochybnosti o výsledku napadené ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí, tuto zkoušku zruší a nařídí její opakování před zkušební maturitní komisí jmenovanou krajským úřadem. Přestože počet žádostí o přezkoumání maturitní zkoušky oproti loňskému roku poklesl (v roce 2022 celkem 57 žádostí), obsah a rozmanitost námitek u některých žádostí a také případné komplikované způsoby řešení situace právní formou, vedly k mnohem náročnějšímu řízení a dokazování, než v letech minulých. Žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku maturitní zkoušky nejsou výslovně posuzovány podle správního řádu, nicméně krajský úřad je vázán užitím mechanismů, postupů, úkonů a termínů stanovených v nejbližším právním předpisu, kterým je právě správní řád.

Tab. č. 9 – Přehled počtu podaných žádostí o nostrifikaci za rok 2023

Podání žádostí o vydání nostrifikační doložky	
Celkový počet podaných žádostí v roce 2023	1 915

Krajský úřad ve správním řízení řeší také uznávání dokladů o dosažení základního, středního nebo vyššího odborného vzdělávání na základě § 108 a § 108a (tzv. nostrifikace). Počet žádostí o nostrifikaci se oproti loňskému roku snížil.

II. HODNOCENÍ STAVU VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020-2024

Usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 16/59 ze dne 16. 4. 2020 byl schválen Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020-2024 (dále jen „DZ HMP 2020“), který byl zpracován Magistrátem hl. m. Prahy (MHMP), odborem školství, mládeže sportu (krajským úřadem). DZ HMP je zpracován v souladu s platným Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023 (dále jen „DZ ČR“), a to na základě ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. DZ ČR byl schválen usnesením Vlády České republiky č. 489 ze dne 8. 7. 2019. Proces, termíny zpracování a obsah DZ HMP je upraven vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

DZ HMP 2020 je strategickým dokumentem hl. m. Prahy pro oblast vzdělávání na území hlavního města, který shrnuje priority a cíle v oblasti vzdělávání (zejména regionálního školství) na období čtyř roků 2020-2024. DZ HMP 2020 plynule navazuje na předchozí DZ HMP na roky 2016-2020, který vyhodnocuje a doplňuje o nové cíle a priority, stanovené platným DZ ČR a jinými strategickými dokumenty v oblasti vzdělávání na úrovni státu (Strategie 2030+), ale i koncepčními a strategickými dokumenty pro oblast vzdělávání a školství zpracované na úrovni hl. m. Prahy. Úkolem DZ HMP 2020 je analýza vzdělávací soustavy v kraji a na základě předpokládaného demografického vývoje, vývoje trhu práce a záměrů dalšího rozvoje hl. m. Prahy, také stanovení cílů a úkolů pro jednotlivé oblasti vzdělávání, struktury vzdělávací nabídky, struktury oborů vzdělání, ale rovněž struktury a kapacity jednotlivých druhů a typů škol a školských zařízení. DZ HMP 2020 nemá povahu právního předpisu, avšak díky jeho ukotvení a významu ve školské legislativě, zejména ve školském zákoně, jsou jeho ustanovení, priority a cíle závazné (například v situaci, kdy je zapisována nová právnická osoba do rejstříku škol a školských zařízení).

DZ HMP 2020 byl zpracován na základě podkladů z městských částí, ze škol a školských zařízení, působících na území hl. m. Prahy, Národního pedagogického institutu, Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Národního institutu dalšího vzdělávání, ale rovněž od předsedů asociací sdružujících jednotlivé druhy a typy škol a dalších institucí. Podklady pro zpracování DZ HMP 2020 poskytly také další odbory MHMP. Nově byla poskytnuta možnost předložit podněty ke zpracování návrhu DZ HMP na základě veřejné výzvy, uveřejněné na portálu školství <https://skoly.praha.eu> dne 19. 7. 2019.

Obecné cíle DZ HMP 2020 vycházející z programového prohlášení Rady hl. m. Prahy a Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023:

Podpora zajištění dostatečných kapacit mateřských a základních škol

Zajištění dostatečných kapacit mateřských škol pro všechny děti starší tří roků, jejichž rodiče o to budou mít zájem, a zajištění dostatečných kapacit základních škol, a to vše ve spolupráci městských částí a hl. m. Prahy. Rodičům by mělo být umožněno, aby jejich děti navštěvovaly mateřské či základní školy v místě svého trvalého pobytu.

Podpora výuky cizích jazyků. Podpora jazykové gramotnosti jako součást myšlenky evropanství

Hl. m. Praha bude podporovat jazykové vzdělávání již od mateřských škol a certifikované přezkušování žáků škol základních a středních. Bude podporován co nejvyšší možný počet žáků a studentů v jejich zájmu o jazykové výjezdy do zahraničí, výměnné pobyty žáků i pedagogů, případně možnost příspěvku na jazykové certifikáty.

Podpora čtenářské, matematické a dalších gramotností a posílení všeobecné složky vzdělávání

Podpora bude směřovat na složku všeobecného vzdělávání na středních školách v možné míře a možnostech jednotlivých škol. Globalizovaná světová ekonomika zvýhodňuje ty, kteří jsou schopni se v ní orientovat a flexibilně se přizpůsobovat rychle se měnícím požadavkům trhu práce. Dále budou podporovány aktivity vedoucí k efektivnímu všeobecnému vzdělávání, jazykovým znalostem žáků a studentů, k posílení dovedností a kompetencí v matematické a informační gramotnosti a aktivity vedoucí k posílení občanských kompetencí, schopnosti komunikovat a učit se.

Podpora plurality škol všech zřizovatelů s efektivním vzdělávacím programem

V rámci tohoto cíle bude v maximální možné míře podpořena různorodost veřejných škol a škol ostatních zřizovatelů, zvyšování kvality výuky na druhém stupni základních škol směrem k větší pestrosti výukových metod a zaměření výuky a aktivity vedoucí k pomoci základním školám se zlepšováním kvality výuky na druhém stupni, např. formou využití příkladů dobré praxe z úspěšných škol.

Podpora svobody volby vzdělávací cesty a podpora technického vybavení škol

Hl. m. Praha plánuje v maximální možné míře finančně podpořit školy v zavádění svobodného softwaru, vytváření svobodných výukových materiálů a jejich sdílení na základě dobré praxe, vybavování škol digitální technikou se snahou zajistit dostatečné internetové připojení. Dále se hl. m. Praha zaměří na podporu oblasti robotizace, technologie 3D tiskáren, virtuální realitu či umělou inteligenci.

Podpora zajištění finančních prostředků na posílení mzdových prostředků pracovníků škol a školských zařízení

Hl. m. Praha podpoří navýšení mzdových prostředků pro pedagogické i nepedagogické pracovníky až na 1,5 miliardy korun ročně jako kompenzaci výše životních nákladů v Praze tak, aby tito zaměstnanci dosáhli nebo se blížili k výši průměrné mzdy v Praze. V rámci gesce školství bude hl. m. Praha podporovat přidělování obecních a městských bytů učitelům a nastavení výše nájmu odpovídající jejich platům.

Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků a sdílení dobré praxe

Hl. m. Praha bude podporovat spolupráci s vysokými školami a univerzitami. Ve spolupráci s univerzitami a neziskovými organizacemi hl. m. Praha podpoří návštěvy světových kapacit v oblasti vzdělávání s cílem systematicky podporovat vzdělávání pražských učitelů. Bude tak posílena internacionalizace a role města jako evropského centra vzdělávání. Dále bude podpořeno vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve spolupráci s organizacemi působícími na území hl. m. Prahy v oblasti EVVO, s cílem aktivně využívat platné metodiky a koncepce, které komplexně zajišťují vzdělávání v oblasti EVVO a podporují propojování školního a mimoškolního vzdělávání v oblasti EVVO).

Podpora nadaných žáků. Hl. m. Praha bude zavádět opatření v souladu s Konceptí podpory nadání a péče o nadané na období let 2014-2020 a podle aktuálních koncepčních dokumentů (např. ŠIKK).

Podpora opatření vedoucích k eliminaci předčasných odchodů ze vzdělávání

Hl. m. Praha chce podporovat aktivity, které povedou žáky k zodpovědnému výběru oboru vzdělání. Bude realizována analýza s popisem dopadů optimalizace nabídky oborů vzdělání na jednotlivých školách takovým způsobem, aby bylo možné efektivně odstranit roztržičnost a mnohočetnost identických oborů vzdělání na území hl. m. Prahy. V době platnosti DZ HMP 2020 nebudou zařazovány do struktury oborů vzdělání takové obory vzdělání, které jsou v dostatečném množství na území hl. m. Prahy zastoupeny. Po zvážení všech dopadů a zajištění podrobné analýzy, bude zahájena efektivní optimalizace nabídky oborů vzdělání, a to zejména ve středních školách tak, aby nebyly poskytovány identické obory vzdělání na několika místech v hl. m. Praze. V případě provedení analýzy

stavu nabídky oborů vzdělání ve středních a vyšších odborných školách bude možné upravit kapacity podle reálného stavu, apod.

Podpora partnerství se zaměstnavateli a vysokými školami

Hl. m. Praha bude posilovat spolupráci se zaměstnavateli s ohledem na zkvalitňování praktické přípravy žáků a odborné připravenosti pedagogů a mistrů odborného výcviku. Spolupráce s univerzitami a vysokými školami bude vyvíjena tak, aby žáci odcházející na vysoké školy zodpovědně volili svou vzdělávací cestu a zdárně dokončovali terciární vzdělávání ve vybraném studijním programu.

Podpora a rozvoj celoživotního vzdělávání

Hl. m. Praha bude podporovat aktivity vedoucí k rozvoji celoživotního vzdělávání. Podpora bude směřována k realizaci vzdělávacích aktivit, ale i k publicitě realizovaných činností vzdělávacích institucí v oblasti celoživotního učení.

Podpora zavádění nástrojů Národní soustavy kvalifikací (NSK)

Školy budou podporovány při získávání autorizace, jako autorizované osoby pro příslušné kvalifikace pro právo organizovat a provádět zkoušky z příslušné profesní kvalifikace a vydávat o tom zákonem stanovená osvědčení.

Podpora snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení

Hl. m. Praha vyvine maximální možnou snahu o snížení administrativní zátěže u škol a školských zařízení zavedením odborného poradenství a metodického vedení pro management škol.

Podpora městských částí hl. m. Prahy v oblasti plánování investic do kapacit mateřských a základních škol a metodická podpora městských částí jako zřizovatelů

Hl. m. Praha bude podporovat městské části, potažmo jejich školy a školská zařízení v různých oblastech přenesené působnosti, a to i v oblasti metodického vedení při výkonu státní správy.

Podpora rovného přístupu ke vzdělávání

Hl. m. Praha zachová anebo rozšíří zavedená opatření k případnému odstraňování nerovností ve vzdělávání. Bude nadále realizován program na podporu dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, bude realizována podpora asistentů pedagoga, bude zachován princip rovnosti pro všechny žáky základního vzdělávání tak, aby nedocházelo k selektivnímu výběru žáků na základě určitých zaměření, apod.

Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ) ve všech segmentech vzdělávací soustavy

Hl. m. Praha udrží a posílí aktivity směřující k podpoře žáků s odlišným mateřským jazykem nejen v mateřských a základních školách, ale i ve středních školách, a to nejen formou vzdělávání, ale i poznáváním českého kulturního prostředí.

Naplňování obecných cílů DZ HMP 2020 :

Následující subkapitoly podávají přehled o tom, do jaké míry se dařilo DZ HMP 2020 naplňovat na jednotlivých stupních vzdělávání.

Tab. č. 10 - Typy škol a školských zařízení podle zřizovatelů

	MČ	HMP	církev	soukromé	ostatní	celkem
MŠ	299	12	9	117	3	440
ZŠ	195	27	8	56	5	291
SŠ	2	105	10	75	6	198
Konzervatoře	-	4	-	3	1	8
VOŠ	-	16	6	14	1	37
ZUŠ	2	26	2	7	1	38
Střed. vol. času	2	14	3	6	-	25
Domovy mládeže	-	13	4	2	1	20
DD, DD se školou	-	3	-	1	1	5
	500	220	42	281	19	1062

Zdroj: Statistické ročenky 2022/2023 (B1.1,C1.2) a stav dle rejstříku škol a školských zařízení k 30. 9. 2023. Celkový součet nereprezentuje reálný počet subjektů zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, ale souhrnný/dílčí počet zapsaných činností

Uvedená tabulka potvrzuje, že ve školním roce 2022/2023 působilo na území hl. m. Prahy přes 1000 škol a školských zařízení různých zřizovatelů. Nejvíce škol zřizují městské části (především mateřské školy a základní školy), následuje hl. m. Praha a nabídku rozšiřují také soukromí zřizovatelé a církevní školy. Na území hl. m. Prahy se vyskytují také školy a školská zařízení zřizovaná MŠMT, jedná se zejména o zařízení ústavní výchovy.

Na území hl. m. Prahy se ve školním roce 2022/2023 vzdělávalo 43 435 dětí v mateřských školách, dále 124 825 žáků v základních školách a 69 026 žáků ve středních školách, což potvrzuje následující tabulka.

Tab. č. 11 - Počet škol a žáků podle druhu školy celkem (za zřizovatele MČ, HMP, církev, soukromé)

druh školy resp. školského zařízení	počet škol	počet dětí, žáků a studentů
Mateřské školy	440	43 435
Základní školy	292	124 825
Střední školy*:	184	69 026
z toho obory gymnázií	77	31 259
Konzervatoře	7	1 667
VOŠ	33	3 464

* za denní formu vzdělávání

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2022/2023

Vývoj počtu dětí, žáků a studentů za poslední tři roky, podle druhu vzdělávání ve školách zřizovaných hl. m. Praha, městskými částmi, církví a v soukromých školách, ukazuje následující tabulka. Po dočasném snížení dětí v zařízeních předškolního vzdělávání městských částí se jejich počet opět navýšil. V základním vzdělávání počet přímočaře narůstá.

Tab. č. 12 - Vývoj počtu dětí, žáků a studentů podle druhu vzdělávání

typ vzdělávání	Počet dětí, žáků a studentů											
	HMP			soukromý zřizovatel			církev			MČ		
	2020/21	2021/22	2022/23	2020/21	2021/22	2022/23	2020/21	2021/22	2022/23	2020/21	2021/22	2022/23
PV	427	406	380	3579	3862	4037	528	516	531	37 963	37 713	38 487

typ vzdělávání	Počet dětí, žáků a studentů											
	HMP			soukromý zřizovatel			církve			MČ		
	2020/21	2021/22	2022/23	2020/21	2021/22	2022/23	2020/21	2021/22	2022/23	2020/21	2021/22	2022/23
ZV	2 686	2 758	2 858	5 078	5 744	6 660	1 671	1 673	1 741	104 732	105 289	113 566
SV* z toho:	47 632	48 934	50 661	17 757	18 934	20 115	1 866	2 030	2 143	270	289	281
SVn	709	709	679	105	105	110	54	54	68	-	-	-
VL	5 141	5 126	5 869	2 369	2 370	2 362	28	49	50	-	-	-
MZv	18 409	18 612	18 900	6 285	6 672	7 193	1 153	1 212	1 264	-	-	-
MZo	23 196	24 321	25 031	8 908	9 694	10 355	623	696	749	270	289	281
Konz.*	1 113	1 096	1 095	558	559	572	-	-	-	-	-	-
VO*	2 243	2 298	2 318	1 402	1 475	1 539	841	861	799	-	-	-

* za denní a ostatní formy vzdělávání; Zdroj: Statistické výkazy za roky 2020/2021 až 2022/2023

Vysvětlivky k tabulce:

PVpředškolní vzdělávání

ZVzákladní vzdělávání

SVstřední vzdělávání

SVnstřední vzdělávání bez VL i MZ (tzv. nižší střední vzdělávání – obory J + E)

VLstřední vzdělávání s výučním listem (obory H)

MZvstřední vzdělávání s maturitní zkouškou všeobecnou (obory K)

Mzostřední vzdělávání s maturitní zkouškou odbornou (obory L + M)

Konz.konzervatoře

VOvyšší odborné vzdělávání

Charakteristika vzdělávacího procesu v hlavním městě Praze ve školním roce 2022/2023

Vzdělávací systém v hl. m. Praze byl v předchozích letech, obdobně jako celá česká společnost, výrazně ovlivněn pandemií covidu-19 a následně válečnou agresí Ruské federace na území Ukrajiny, která vyžadovala v poměrně krátkém časovém úseku umístit a integrovat značný počet ukrajinských dětí a žáků do pražských škol.

I přes mnohé obtíže hl. m. Praha a odbor SML MHMP řešil nastalou situaci ve spolupráci se školami a školskými zařízeními zřizovanými hl. m. Praha, ale zejména pak s městskými částmi, jako zřizovateli ZŠ a MŠ. Výše uvedené znamenalo, že již druhým školním rokem byli děti a žáci postupně začleňováni do škol. Ředitelé ZŠ a MŠ ve spolupráci se svými zřizovateli (jednotlivými městskými částmi) umísťovali děti a žáky, kterých se týkalo povinné základní a předškolní vzdělávání. V souladu s Lex Ukrajina museli ředitelé škol (především základních) dočasně navyšovat kapacity škol, dle jejich možností.

Hl. m. Praha otevřelo za spoluúčasti fondu UNICEF tzv. Centrum následné podpory uprchlíkům z Ukrajiny (CNPUU), které nahradilo původní Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině (KACPU). Centrum bylo nápomocno při řešení životních situací, a to zejména v oblasti bydlení, zdravotnictví, sociální oblasti i školství.

Ředitelé škol a školských zařízení, zřizovaných jednotlivými městskými částmi a hl. m. Praha, přistoupili velice zodpovědně k uvedené problematice a byli nápomocni nejen při řešení záležitostí souvisejících se vzděláváním ukrajinských dětí a žáků. Odbor SML MHMP, ve spolupráci příslušnými

MČ, intenzivně mapoval stav a snažil se hledat řešení v rámci celého území hl. m. Prahy tak, aby bylo zabezpečeno zejména povinné vzdělávání dětí a žáků uprchlíků z Ukrajiny.

Školní rok 2022/2023 také předznamenal i nutnost změn v oblasti jednotné přijímací zkoušky na střední školy, kdy v hlavním městě Praze dochází v posledních letech k navyšování počtu přihlášek na všeobecně vzdělávacími obory, a dochází k významnému převisu počtu zájemců nad nabízenou kapacitou míst. Tento tlak vzniká v posledních letech významným zvýšením počtu zájemců se středočeského kraje a přílivem uprchlíků se ještě mnohonásobně zvýšil. Z uvedeného vyplývá nutnost digitalizovat systém jednotné přijímací zkoušky a současně navyšovat kapacity u všeobecně vzdělávacích oborů na středních školách.

II. 1 Předškolní vzdělávání

Jak už je výše popsáno, školní rok 2022/2023 byl stále velmi ovlivněn válečným konfliktem na území Ukrajiny. Na území metropole tato skutečnost vyvolala potřebu umístit a integrovat značný počet ukrajinských dětí do mateřských škol.

Ředitelé MŠ ve spolupráci se svými zřizovateli (jednotlivými městskými částmi) umísťovali děti, kterých se týkalo zejména povinné předškolní vzdělávání. Zároveň v souladu s Lex Ukrajina ředitelé škol se zřizovateli řešili dle svých možností dočasné navyšování kapacit mateřských škol.

V rámci školního roku 2022/2023 bylo do pražských MŠ zřízených MČ umístěno 1089 ukrajinských dětí uprchlíků (dle výkazu o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2022).

Charakteristika mateřských škol, zřizovaných městskými částmi v HMP

Předškolní vzdělávání je z pohledu vzdělávací soustavy zařazeno jako důležitý stupeň vzdělávání, kterým je započato vzdělávání každého jedince. Předškolní vzdělávání je tématem a obsahem koncepcí a strategických dokumentů.

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

Zajištění podmínek pro předškolní vzdělávání vyplývá z ustanovení § 179 odstavec 2 školského zákona, kdy je v zákoně uvedeno, že obec je povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání dětí přednostně přijímaných podle § 34 odst. 3 s místem trvalého pobytu na jejím území. Zajištění podmínek pro plnění předškolního vzdělávání lze docílit buď zřízením mateřské školy, nebo zajištěním plnění předškolního vzdělávání v mateřské škole, kterou zřizuje jiná obec nebo svazek obcí. Způsob vymezení zajištění plnění předškolního vzdělávání dětí přednostně přijímaných podle § 34 odst. 3 je provázán se stanovením školského obvodu spádové školy dle ustanovení § 179 odstavec 3 školského zákona.

Mateřské školy v hl. m. Praze jsou převážně umístěny ve standardních budovách se školní jídelnou (příp. výdejnou) a zahradou, která poskytuje podmínky pro relaxaci a sportovní vyžití dětí. Snaha o jejich rozmístění je úměrná k bytové zástavbě a demografickému složení obyvatelstva. Některé mateřské školy jsou sídlištního typu, jiné pak ve staré zástavbě, spíše rodinného typu.

Z 57 městských částí hl. m. Prahy bylo ve školním roce 2022/2023 zřízeno 299 mateřských škol 53 městskými částmi. Celkový počet dětí v mateřských školách zřizovaných městskými částmi byl v uplynulém školním roce 37 713 což je o 774 dětí více než ve školním roce 2021/2022.

Mateřské školy byly naplněny. Situaci o potřebnosti počtu míst na MŠ městské části pravidelně sledují a v souladu s tím se snaží o pravidelnou úpravu stávajících kapacit, či zřizování nových kapacit předškolních zařízení v závislosti na aktuální potřeby v konkrétních oblastech a územích metropole.

Problémy jsou již několik let zejména v městských částech na okraji hlavního města, kde jsou kapacity MŠ nedostatečné a nemohou být mnohdy uspokojeni rodiče nejmenších dětí s místem trvalého pobytu v dané MČ. Důvody lze spatřovat v masivní bytové výstavbě v některých částech Prahy, ale i za jeho hranicemi bez občanské vybavenosti, a dále v silných populačních ročnících. Z těchto důvodů některé MČ realizovaly navýšení kapacit i formou stavebních úprav stávajících MŠ.

Tab. č. 13 - Předškolní vzdělávání – počet škol, tříd, dětí (k 30. 9. 2022)

předškolní vzdělávání	MŠ - počty					MŠ (bez škol pro děti se SVP)				
	škola	tříd	dět	dět na školu (průměr)	dět na tříd (průměr)	škola	tříd	dět	dět na školu (průměr)	dět na tříd (průměr)
obec	299	1 611	38 487	128,7	239	299	1 611	38 487	128,7	23,9
kraj	12	46	380	31,6	8,2	1	2	23	23,0	11,5
soukromý	117	274	4 037	34,5	14,7	112	268	3 986	35,6	14,8
církev	9	28	531	59,0	19,0	8	23	481	60,1	21
MŠMT	2	5	47	23,5	9,4	1	4	9	9,0	2,3
celkem	439	1 964	43 482	99,0	22,1	421	1 908	42 986	102,1	22,5

Zdroj: MŠMT - Statistická ročenka, výkonové ukazatele 2022/2023

Výchovně vzdělávací programy mateřských škol

Školní vzdělávací programy (ŠVP) pro předškolní vzdělávání jsou vytvářeny (případně aktualizovány) podle závazného rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro předškolní vzdělávání. Podle RVP a ŠVP se uskutečňuje vzdělávání v mateřských školách. RVP vymezuje povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání, jako takový je vždy závazný pro tvorbu ŠVP.

Z ŠVP vyplývají třídní vzdělávací programy, které vyhovují potřebám mateřských škol. Pedagogičtí pracovníci své vzdělávací programy ověřují a aktualizují. Vzdělávací programy jsou zaměřeny na všestranný rozvoj dítěte po stránce tělesné, zdravotní, psychické a rozumové. Upřednostňují přirozený pohyb dětí, prožitkové učení a plně respektují osobnost dítěte. Programy mateřských škol respektují pravidelný rytmus dne, ročního období a další aktivity. Některé mateřské školy mají ŠVP zaměřen na alternativní pedagogiku Montessori a waldorfskou pedagogiku, jejichž strategie a filozofie korespondují s individuální schopností každého dítěte. Obecně však platí, že cílem současných ŠVP je rozvíjet přirozené nadání, talent, aby děti byly spokojené a vyrovnané, navštěvovaly MŠ s radostí a současně si odnesly pevný základ pro další vzdělávání. ŠVP mateřských škol cílí na harmonický rozvoj dítěte. V mnohých ŠVP se klade důraz na osvojení a rozvoj etických hodnot, schopnost se projevovat jako samostatná osobnost a na rozvoj vztahů v sociální skupině. Obecně lze konstatovat, že jsou vzdělávací programy mateřských škol upravovány a aktualizovány podle potřeb praxe. Zaměření jednotlivých mateřských škol je patrné z každého výchovně vzdělávacího programu. Dokumenty obsahující vzdělávací programy jsou veřejně dostupné a tvoří rovněž image školy.

Zápisy do mateřských škol

Ve školním roce 2022/2023 stále přetrvával zájem o umístění dětí do mateřských škol. I přes navýšování kapacit zejména veřejných mateřských škol v uplynulých letech, nebylo možné vyhovět všem žádostem o umístění dětí. Jednalo se převážně o děti nenárokové, které dosáhnou tří let věku od září 2023.

V souladu se školským zákonem proběhl zápis k předškolnímu vzdělávání pro všechny věkové kategorie dětí v jednotném termínu, tedy 2. až 16. 5. 2023.

Pro uprchlíky z Ukrajiny bylo možné v souladu s tzv. Lex Ukrajina uskutečnit speciální termín zápisu do mateřských a základních škol od 1. 6. do 15. 7. 2023.

Ředitelé mateřských škol přijímali děti podle předem stanovených jednotných kritérií, která zohledňovala povinnost přijetí dětí, pro něž bylo předškolní vzdělávání povinné, a dále nárokové přijetí 4letých a 3letých dětí do spádové MŠ, dle obecně závazné vyhlášky č. 4/2019 Sb. hl. m. Prahy, o školských obvodech mateřských škol. V souvislosti s naplněností konkrétních mateřských škol byly dále dle kritérií přijímány i děti mladší 3 let, a to do naplnění kapacit mateřských škol stanovených v rejstříku škol a školských zařízeních.

Mateřské školy s internátním provozem

Během roku 2022/2023 nabízela své služby na území hl. m. Prahy pouze **1** mateřská škola s internátním provozem, která otevřela **5** tříd, v nichž se vzdělávalo celkem **102** dětí. Internátní mateřské školy byly využívány především rodiči, kteří z pracovních důvodů nemohou zajistit dětem potřebnou péči v době výkonu svého zaměstnání. Jedná se zejména o rodiče, kteří působí v profesích jako je zdravotnictví, doprava, aj. Služba je rovněž využívána matkami samoživitelkami a rodiči s nepravidelnou pracovní dobou. Dětem, které zůstávaly v mateřské škole několik dnů nepřetržitě, bylo přizpůsobeno časové uspořádání činností a režim dne byl stanoven jen rámcově.

Věkové složení dětí

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Ve školním roce 2022/2023 byly v rámci stanovených kritérií přijímány děti, pro které bylo předškolní vzdělávání povinné a nárokové děti 3leté za podmínky místa trvalého pobytu ve spádovém obvodu příslušné mateřské školy. V případě volné kapacity byly přijaty děti mladší 3let, splňující rovněž podmínku místa trvalého pobytu ve spádovém obvodu příslušné mateřské školy.

Tab. č. 14 - Věkové složení dětí

věk	do 3 let	3leté	4leté	5leté	6leté	nad 6 let
předškolní vzdělávání celkem (43 510)						
děti	3254	11 745	12 929	13 534	2 029	19
podíl v %	7,48	26,99	29,72	31,11	4,66	0,04
mateřské školy – speciální třídy (691)						
děti	6	81	145	249	205	5
podíl v %	0,87	11,72	20,98	36,03	29,67	0,72

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (B1.4.1)

Z výše vložené tabulky je patrné, že nejvíce dětí se nachází ve skupinách 4letých a 5letých, ale zároveň významný podílem celkového počtu je počet 3letých dětí, které byly přijaty k předškolnímu vzdělávání. Tento trend je očekáván také v následujících letech.

Děti podle státní příslušnosti, děti s OMJ (odlišným mateřským jazykem)

V mateřských školách byly kromě dětí uprchlíků z Ukrajiny začleněny i děti s jiným státním občanstvím, než je Česká republika (jedná se zejména o děti se státním občanstvím Slovenska, Vietnamu, Ukrajiny a další). Začleňování dětí probíhá bez větších problémů. Časté komplikace představuje komunikační bariéra ze strany zákonných zástupců těchto přijatých dětí. V mateřských školách dochází k postupné adaptaci a přirozenému začleňování dětí cizinců do prostředí. Pedagogové volí alternativní postupy v jazykové oblasti řízených činností, je volen individuální, citlivý a osobní přístup ke každému dítěti, včetně začleňování rodičů dětí cizinců do činnosti MŠ. Při

pravidelné docházce dítěte většinou netrvá osvojení jazykových receptivních dovedností déle než 2 - 3 měsíce.

Práce s těmito dětmi kladla větší nároky na pedagogické pracovníky MŠ. Vzdělávání dětí cizinců bylo zároveň přínosem pro ostatní děti, které tak měly možnost seznámit se s jinými kulturami včetně jazyka a zvyklostí. Ve většině případů probíhalo začlenění těchto dětí bez problémů, obohacovalo obě strany a bylo vnímáno pozitivně. Přehled o dětech příslušníků jiných států podává následující tabulka.

Tab. č. 15 - Děti podle státní příslušnosti

příslušnost	Česká republika	Slovensko	ostatní státy EU 27	ostatní evropské státy	ostatní státy světa
děti (43 510)	37 288	772	643	3 649	1 158
podíl v %	85,70	1,77	1,48	8,39	2,66

Dzroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (B1.5.1)

Od 1. 9. 2021 byla do vzdělávacího systému zavedena bezplatná jazyková podpora dětí a žáků cizinců (dětí a žáků s OMJ), a to na základě novely vyhlášek č. 14/2005 Sb. a č. 74/2005 Sb, obě v platném znění. Tato podpora je určena především pro děti a žáky cizince, kteří v naší zemi pobývají kratší dobu (12 měsíců, v prvním roce platnosti vyhlášky 24 měsíců) a potřebují se nutně naučit alespoň základy místního jazyka pro snazší integraci do školních kolektivů, do společnosti. Po vytvoření jazykových skupin v určených školách, mohou čerpat min. 100 a max. 200 hodin češtiny jako druhého jazyka (ČDJ) v rámci školního vyučování. Financování je zajištěno prostředky MŠMT z krajské rezervy. Ve školním roce 2022/2023 bylo podpořeno celkem 73 mateřských škol s počtem 76 skupin pro jazykovou výchovu a celkovým počtem 141 dětí. Výše poskytnutých finančních prostředků činila téměř 800 tis. Kč.

Ověřování výsledků vzdělávání

Ověřování výsledků vzdělávání probíhá v rámci autoevaluace, evaluace pokroků dítěte pomocí vlastních diagnostických tabulek a také komunikací s rodiči. Některé mateřské školy vedou portfolio každého dítěte, do kterého se zaznamenávají vzdělávací pokroky v různých sledovaných oblastech. Každé dítě je bráno individuálně, jako osobnost, kterou je třeba rozvíjet, a proto je cílem navodit ve třídách příjemnou atmosféru, ve které se každé dítě cítí bezpečně. Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny průběžně a případné úpravy jsou řešeny dodatky k ŠVP. Kontrolu a hodnocení vzdělávacího procesu pak zajišťuje ČŠI.

Spolupráce s rodiči a ostatními partnery mateřských škol, mezinárodní spolupráce

Při mateřských školách pracují sdružení rodičů, která se podílejí na životě mateřských škol. Rodiče ve stále větší míře projevují zájem o dění a kvalitu práce v mateřské škole. Mateřské školy pořádaly pro rodičovskou veřejnost dny otevřených dveří, tradiční slavnosti, soutěže pro děti a rodiče, dětské dny, karnevaly, loučení s předškoláky, rodičovské schůzky, přednášky pro rodiče a v případě zájmu zapůjčily i odbornou literaturu. Velmi významná byla pomoc rodičů při drobných opravách, při úpravách interiérů a zahrad škol. Podstatnou pomocí jsou i sponzorské dary rodičů. Dále je třeba zmínit účast a pomoc rodičů při cestách do divadel, na výstavy, na výlety, na školách v přírodě, apod.

Mateřské školy stále více organizovaly i různé mimoškolní aktivity a na veřejnosti se prezentovaly vydáváním informačních brožur a školních časopisů, články v místním tisku, pořádáním dnů otevřených dveří pro širokou veřejnost, dále pak účastí škol na výtvarných soutěžích, besídkami a školními akademiemi. Většina mateřských škol má vytvořeny vlastní webové stránky. Další pak připravily vystoupení pro seniory, účastnily se vítání občánků a dalších akcí.

Mateřské školy spolupracovaly se základními školami. Uskutečnily se vzájemné návštěvy, byly využívány tělocvičny ZŠ, sauny, dopravní hřiště, počítačové třídy, konaly se společné kulturní akce. Spolupráce probíhala i s dalšími institucemi, jako je Asociace předškolní výchovy, Státní zdravotní ústav, ZUŠ, PedF UK, DDM, Městská knihovna, Městská policie, Policie ČR, HZS hl. m. Prahy, BESIP, NÚV a fakulty vysokých škol. Velmi důležitá a nezastupitelná je spolupráce se zřizovateli.

Některé mateřské školy se nebrání spolupráci se zahraničními partnery – například spolupráce mateřských škol v okolních evropských zemích (Německo či Slovensko).

Zkušenosti s jazykovou výchovou v rámci vzdělávacího programu školy

Stálou pozornost věnovaly MŠ v uplynulém roce i nadále mateřskému jazyku se snahou zlepšovat jazykovou úroveň dětí přicházejících do školek. Důraz byl kladen především na základy správné výslovnosti a na rozšíření slovní zásoby. Děti byly vedeny k samostatnému a smysluplnému vyjadřování, ke správné formulaci myšlenek, k reprodukování jednoduchého textu. Při nápravě špatné výslovnosti spolupracovaly MŠ s odbornými klinickými logopedy a s rodiči.

Většina mateřských škol má již ve svém školním vzdělávacím programu zakomponovanou jazykovou výuku. Jedná se zejména o anglický jazyk. Děti se s cizím jazykem seznamují nenásilnou formou, výuka probíhá obvykle formou her, písniček a povídaní a také při cvičení, tancování a malování, průměrně 2x týdně, kvalifikovaní lektori jsou zajišťováni nejčastěji prostřednictvím agentur s finančním příspěvím rodičů. V menší míře participují i učitelky MŠ, jež se samy jazykově vzdělávají. Na některých MŠ je vhodně využívána i přítomnost dětí – cizinců k rozvoji konverzačních schopností ostatních. Jako jazyková výchova je pojímána rovněž výuka ČDJ (viz. děti s OMJ v předchozím textu).

Využití poradenských služeb

Ředitelé mateřských škol podle potřeby úzce spolupracovali s PPP, SPC, s klinickými logopedy, pediatry a dalšími odbornými lékaři, dále s občanskými sdruženími, centrem APLA, aj. V mateřských školách fungovala i poradenská služba pro rodiče především formou přednášek, odpoledních setkání s psychologem, apod. Poradenské služby byly využívány také při individuální integraci dětí i ve třídách pro děti se zdravotním postižením. S integrovanými dětmi pracují speciální pedagogové nebo asistenti pedagoga.

Multikulturní výchova

V souvislosti s migrací a vzděláváním ukrajinských dětí a nárůstem podílů ostatních cizinců docházejících do mateřských škol, který je způsoben zejména výhodnými podmínkami města, jakožto migračního cíle, je důležité vzdělávat děti v mateřských školách v důležitých parametrech multikulturního chování. Multikulturní výchova je tak běžně součástí školního vzdělávacího programu mateřských škol. Základním cílem multikulturní výchovy, a její podstatou, je naučit děti porozumět lidem s odlišností, jinakostí, která může být dána sociálním zázemím, rasou, národností, jazykem, kulturou, náboženstvím apod., a také vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití s nimi. Společným jmenovatelem při aplikaci metod multikulturní výchovy by mělo být dodržování zdvořilosti, slušnosti, komunikace a spolupráce mezi dětmi. Děti musí mít možnost aktivně si utvářet své postoje a dovednosti.

Prevence rizikového chování

Zvláštní pozornost v této problematice je věnována zejména dětem v předškolních třídách. Problematika je probírána formou pohádek, videonahrávek, loutkového divadla apod. Děti byly nenásilnou formou, a přiměřeně jejich věku, seznamovány s problematikou drogové závislosti, alkoholismu, kouření, a byla jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu. Východiskem je metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a

školských zařízeních. Základním cílem je výchova ke zdravému způsobu života, jako prevence rizikového chování u dětí, a proto je součástí ŠVP všech MŠ.

Environmentální výchova

Environmentální výchova je součástí školních vzdělávacích programů, ve velké většině výchovných a vzdělávacích programů jednotlivých mateřských škol. Jedná se o základní pilíř rozvoje dětí v oblasti ekologické výchovy. Vychází z Kurikula podpory zdraví v mateřských školách a je chápána komplexně jako proces poznávání živé a neživé přírody, životního prostředí, utváření a rozvíjení hodnotících postojů, včetně etického a estetického hodnocení, ale také rozvíjení šetrného a odpovědného chování. Environmentální výchova je na mateřských školách vedena přiměřeně k věku dětí a spočívá v poznávání přírodních lokalit v okolí školy, vytváření vztahů k místu a prostředí, ve kterém děti žijí, osvojování si poznatků o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách, získávání dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí, k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí. Děti se mají snažit pochopit, že změny, způsobené lidskou činností, mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale i naopak poškozovat a ničit. Prostřednictvím environmentální výchovy se u dětí rozvíjí schopnosti vážit si života ve všech jeho formách, pocít sounáležitosti s přírodou a pozitivní vztah k planetě Zemi.

Základem je hra, pracovní činnosti, experimenty, přímá pozorování a využívání encyklopedií. Dítě takto získává prvotní vědomosti a znalosti. Velká část aktivit probíhá přímo v přírodním prostředí, děti přicházejí do bezprostředního kontaktu s okolní přírodou a zjišťují její vlastnosti všemi svými smysly. Velmi důležitý je vzor dospělých – učitelek, ostatních zaměstnanců a rodičů apod.

Mateřské školy podle polohy a možností využívají parků, zahrad a hájů v okolí škol, kde děti pozorují změny v přírodě.

Děti jsou vedeny ke zdravému způsobu života, pobývají ve školách v přírodě, zapojují se do ekologické výchovy, např. v Domě dětí a mládeže hl. m. Prahy, mateřské školy spolupracují s ekologickými centry a sdruženími, navštěvují zoo, farmy, botanické zahrady, lesoparky, třídí odpad, pečují o rostliny, o živočichy, starají se o zahradu apod.

Výchova k udržitelnému rozvoji

Podstatou udržitelného rozvoje je naplnění tří základních cílů – sociálního rozvoje, který respektuje potřeby všech, účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů a udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti. Na rozdíl od ekologické výchovy, která je zaměřena zejména na poznávání životního prostředí, jeho ochranu a vztah člověka k ní, výchova k udržitelnému rozvoji je prioritně zaměřena na vzájemnou interakci a souvislosti mezi ekonomickými, sociálními, environmentálními a právními aspekty rozvoje a široce se opírá o společenské disciplíny.

V předškolním vzdělávání se vzhledem k nízkému věku dětí klade důraz na schopnost vnímat okolní prostředí, vlastní úlohu v něm, zodpovědnost vůči němu a zajištění potřebných kompetencí ve vztahu k udržitelnému rozvoji (např. v oblasti péče o zdraví, péče o přírodní prostředí, nakládání se zdroji aj.). Snahou pedagogů je vést děti k poznávání hodnot spojených se zdravím, životem a životním prostředím, stejně jako k budování vzájemných vztahů a osvojení si základů hodnot, na nichž je naše společnost založena.

Součástí výchovy k udržitelnému rozvoji je ekologická výchova směřující k poznání a ochraně přírody, ale i k utváření a rozvíjení osobnosti dítěte po všech stránkách, aby si vytvořilo zdravý vztah k přírodě, k sobě a ke společnosti, za stálého respektování individuální možnosti každého dítěte. V rámci integrovaných celků, prostřednictvím hry, formují učitelé postoje a hodnotový systém dítěte. Děti se učí šetřit surovinami, chovat se šetrně k hračkám, pomůckám, oblečení, k vybavení školy. Učí se brát si takovou porci jídla, kterou skutečně sní. Učí se neplýtvat, uklízet po sobě.

Úplata za vzdělávání v mateřské škole je osvobozena v případě povinného posledního předškolního roku vzdělávání, tj. před nástupem dítěte na základní školu.

Závěry k předškolnímu vzdělávání dle výsledků činnosti ČŠI

„Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dětem dobré předpoklady pro jejich úspěšné pokračování ve vzdělávání. ČŠI při své činnosti sleduje, zda škola vytváří kvalitní podmínky pro maximální rozvoj individuálních možností každého dítěte a jeho úspěšnost. Nezbytným předpokladem pro dosažení takové úrovně, která je pro dítě individuálně dosažitelná, je průběžné a systematické sledování a vyhodnocování jeho pokroku ve vzdělávání a stanovování takových vzdělávacích záměrů, které budou směřovat k odstraňování dílčích nerovnoměrností ve vývoji.“ (Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2022/2023).

Jedním ze stěžejních úkolů Dlouhodobého záměru vzdělávání rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023 je v oblasti předškolního vzdělávání nutnost eliminace odkladů povinné školní docházky. Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2022/2023 konstatuje, že ze statistik je zřejmé, že tento záměr se dlouhodobě nedaří naplňovat.

V průběhu školního roku byla na řadě MŠ realizována komplexní inspekční činnost, při které probíhalo hodnocení škol podle Kritérií hodnocení podmínek průběhu a výsledků vzdělávání ve školách a školských zařízeních v modifikaci pro předškolní vzdělávání. Hodnocení škol bylo prováděno na čtyřstupňové hodnotící škále, jejíž jednotlivé úrovně jsou označeny jako výborná, očekávaná, vyžadující zlepšení a nevyhovující. S kritérii je možné pracovat i v rámci autoevaluačních aktivit jednotlivých škol a také v rámci hodnocení škol ze strany jejich zřizovatelů.

Stejně tak jako předchozí školní rok, tak i školní rok 2022/2023 byl ovlivněn migrací a vzděláváním ukrajinských dětí v mateřských školách v důsledku válečné agrese Ruské federace na území Ukrajiny. Děti z Ukrajiny měly po dobu povinného předškolního vzdělávání nárok na jazykovou přípravu a MŠ na základě účasti v mimořádném sběru dat o počtu těchto dětí v průběhu září 2022 a března 2023 obdržely finanční prostředky na ukrajinské asistenty pedagoga. Na aktuální potřebu vzdělávání dětských uprchlíků z Ukrajiny reagovala také ČŠI a v mateřských školách, stejně tak jako na vyšších stupních vzdělávání, podrobněji sledovala, jak probíhá vzdělávání a integrace dětí s odlišným mateřským jazykem v mateřských školách. Informace získané při komplexní inspekční činnosti, týkající se organizace a vzdělávání ukrajinských dětí, jsou zahrnuty v Tematické zprávě integrace a vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, která představuje zkušenosti, přístupy a postupy škol usilujících o integraci a vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, se specifickým zřetelem k integraci a vzdělávání ukrajinských dětí a žáků.

Z Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2022/2023 vyplynula i následující doporučení pro školy:

- Ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí a školskými poradenskými zařízeními předcházet odkladům školní docházky a podporovat úspěšnost dětí v dalším vzdělávání. Promyšlenými individualizovanými postupy vzdělávání, případně včasnou a efektivní odbornou intervencí, napomáhat vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání.
- U dětí v povinném předškolním vzdělávání doporučovat zákonným zástupcům dětí formu denní docházky do MŠ před individuálním vzděláváním, zejména u dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a dětí cizinců.
- Domlouvat se se zákonnými zástupci na společném postupu podpory dítěte při jeho vzdělávání a výchově. Po celou dobu docházky do MŠ velmi úzce partnersky spolupracovat.
- Vést učitele k provádění pedagogického diagnostikování proto, aby na základě jeho výsledků plánovali svoji další práci. Sledovat, zaznamenávat a vyhodnocovat individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení pro přípravu individualizované vzdělávací nabídky podle potřeb, možností, schopností a zájmů dětí.

- V rámci pedagogického řízení školy věnovat náležitou pozornost systematickému sledování a vyhodnocování kvality průběhu a výsledků vzdělávání dětí. Monitorovat kvalitu práce jednotlivých učitelů a poskytovat jim pravidelnou metodickou podporu pro rozvoj jejich pedagogických kompetencí. Další vzdělávání plánovat na základě reálných potřeb jednotlivých učitelů ve vazbě na potřeby školy. Sledovat a vyhodnocovat efektivitu dalšího vzdělávání učitelů a jeho dopad na zlepšování kvality vzdělávacího procesu. V rámci profesního rozvoje podporovat spolupráci učitelů a vzájemné sdílení.
- Pro další vzdělávání ředitelů i učitelů intenzivně využívat odborně připravené webináře zaměřené na rozvoj pedagogických kompetencí v oblasti metod a forem vzdělávání i v oblasti individualizace vzdělávání na základě pedagogického diagnostikování, které jsou školám volně k dispozici například na stránkách NPI ČR (webináře o vzdělávání) nebo na Metodickém portálu RVP (inkluze v praxi, webináře na podporu profesního rozvoje učitelů a ředitelů.
- V maximální možné míře dbát o rozvoj celkové kvality své školy nastavením efektivního systému autoevaluace v ŠVP a jeho důslednou realizací. Vlastní hodnocení školy propojovat s hodnocením ČŠI. Důsledně pracovat s výstupy z inspekční činnosti, včetně elektronických reportů v systému InspiS DATA. Důsledně a systematicky přijímat adekvátní opatření k oblastem, které vyžadují zlepšení. Pro kontinuální sledování a vyhodnocování kvality poskytovaného vzdělávání je možné využívat autoevaluační potenciál modelu tzv. kvalitní školy.
- Využívat formativní hodnocení a vést děti k postupnému přebírání zodpovědnosti za své pokroky. Učit děti chápat vzdělávací cíle, přemýšlet o nich a vyhodnocovat jejich dosahování. Vést je k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení. Tím podporovat jejich schopnosti hodnotit samy sebe, své pokroky, odhadovat své síly a oceňovat druhé a vytvářet příležitosti pro efektivní posilování sebepojetí a zdravého sebevědomí (např. na stránkách NPI ČR je volně dostupný webinář a blog o formativním hodnocení).
- Vytvářet prostor pro rozvoj kompetencí k řešení problémů. Dětem hned nevysvětlovat, neradit, neukazovat, ale nechávat je samotné přijít na řešení různých situací, případně jim poskytovat návrhy, ze kterých by si mohly vybírat. Zdarma je k dispozici metodika pro učitele na téma Projektové a činnostní učení v předškolním vzdělávání a vzdělávací program.

(čerpáno z Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2022/2023)

Závěry k předškolnímu vzdělávání

Pokračující příznivý demografický vývoj v České republice, včetně hl. m. Prahy, ve školním roce 2022/2023 znamená, že mateřské školy jsou zcela naplněny. Současně narůstá podíl dětí se zdravotním postižením a dětí cizinců. Navíc většina MŠ zřizovaných jednotlivými městskými částmi v Praze funguje na základě zřizovatelem udělené výjimky z počtu dětí na třídu. To představuje maximální naplněnost 28 dětí ve třídě místo běžných 24 dětí. Situaci o potřebnosti počtu míst v MŠ městské části pravidelně sledují a v souladu s tím se snaží o pravidelnou úpravu stávajících kapacit, či zřizování nových kapacit předškolních zařízení v závislosti na aktuální potřebě v konkrétních oblastech a územích HMP. Z těchto důvodů některé MČ realizovaly navýšení kapacit i formou stavebních úprav stávajících MŠ.

V mateřských školách docházelo v předchozím období ke zkvalitňování materiálních podmínek, což přispívalo k podpoře kvality vzdělávání. Stále platí, že kromě hlavního cíle předškolního vzdělávání, kterým je zabezpečení kvalitního vzdělávání dětí, je důležitý i úkol pro zřizovatele v podmínkách regionu hl. města Prahy, tedy zajistit dostatečný počet míst pro děti zejména v městských částech s probíhající bytovou výstavbou, kde dochází k nárůstu obyvatel. Dalším důležitým faktorem je podpora role rodičů jako nejdůležitějších partnerů mateřských škol, rovněž poskytování metodické pomoci ředitelům mateřských škol v oblasti vedení škol a zvyšování kvality vzdělávání a podpora

dalšího vzdělávání v souvislosti s profesním růstem všech předškolních pedagogů, včetně podpory spolupráci mezi mateřskými školami a základními školami v hlavním městě.

II. 2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání v hlavním městě Praze ve školním roce 2022/2023 bylo již druhým rokem ovlivněno válečnou agresí Ruské federace na území Ukrajiny.

Ředitelé ZŠ ve spolupráci se svými zřizovateli (jednotlivými městskými částmi) umísťovali děti, kterých se týkalo povinné základní vzdělávání. Zároveň v souladu s Lex Ukrajina ředitelé základních škol se zřizovateli řešili dle svých možností dočasné navýšování kapacit škol tak, aby byly dostačující kapacity pro nově příchozí ukrajinské uprchlíky (kapacita ZŠ byla navýšena od začátku války o 1925 míst). Byly zřízeny i nové přípravné třídy při ZŠ (kapacita PT byla navýšena od začátku války o 210 míst). S tím souviselo i personální zabezpečení, včetně zapojení ukrajinských pracovníků na pozici asistentů pedagoga, kteří umožňovali rychleji začlenit tyto žáky do českého vzdělávacího systému.

Ve školním roce 2022/2023 bylo do pražských ZŠ zřízených MČ umístěno 7536 ukrajinských žáků uprchlíků (výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2022). To znamená, že v pražských ZŠ se vzdělává největší podíl ukrajinských azylantů v rámci všech krajů v ČR. Rozmístění ukrajinských žáků do škol je závislé na velikosti jednotlivých pražských MČ a počtu ZŠ, kterými daná část disponuje. Zároveň hraje velkou roli lokalita, v níž ukrajínští uprchlíci aktuálně žijí. Největší procento azylantů tak vykazují MČ, jako např. Praha 3, Praha 4, Praha 5, Praha 9, Praha 10 a Praha 13 včetně i malých okrajových MČ.

S ohledem na fakt, že v hl. m. Praze v oblasti základního vzdělávání dochází v posledních několika letech ke zvyšujícímu se počtu žáků v důsledku populačního vývoje, ale také z důvodu stěhování nového obyvatelstva v souvislosti s výstavbou bytových domů, nebylo možné umístit ihned všechny děti ukrajinských uprchlíků do škol. Pro žáky uprchlíky z Ukrajiny, kteří nebyli přijati do ZŠ k povinnému vzdělávání, existovala ve školním roce 2022/2023 možnost jejich zařazování do adaptačních skupin. Adaptační skupiny jako volnočasové organizované skupiny pro děti ukrajinských uprchlíků pomáhaly dětem osvojit si základy českého jazyka a adaptovat se na život v nových podmínkách. V adaptačních skupinách současně probíhala pro ukrajinské žáky i distanční výuka dle ukrajinského vzdělávacího programu. Většina dětí z adaptačních skupin byla průběžně, dle kapacitních možností, zařazována do příslušných ročníků ZŠ v místě jejich dočasného pobytu.

Charakteristika základních škol v hl. m. Praze

Základní vzdělávání dává předpoklad k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřeně problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturám a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Základní vzdělávání se obvykle organizuje pro žáky mezi šestým až patnáctým rokem věku. Povinná školní docházka je ze zákona stanovena na devět let. Základní vzdělávání probíhá v základní škole, ve které jedinec pro dosažení stupně základního vzdělání musí absolvovat devět ročníků.

Základní vzdělávání se dělí na první a druhý stupeň, přičemž první stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň je tvořen šestým až devátým ročníkem. Z tohoto členění je pak důležité pro obecní samosprávy, jakožto veřejné zřizovatele základních škol a další zřizovatele, že je možné zřizovat základní školy, které neobsahují všech devět ročníků. Musí tomu však odpovídat podmínky, kdy není možné ze specifických důvodů zřídit plně organizovanou základní školu.

Zajištění podmínek pro základní vzdělávání vyplývá z ustanovení § 178 odstavec 1 školského zákona, kdy je v zákoně uvedeno, že obec je povinna zajistit podmínky pro plnění školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území ad. Zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky lze docílit buď zřízením základní školy, nebo zajištěním plnění povinné školní docházky v základní škole, kterou zřizuje jiná obec nebo svazek obcí. Způsob vymezení zajištění plnění povinné školní docházky je provázán se stanovením školského obvodu spádové školy.

Zřizovateli základních škol v hl. m. Praze jsou nejčastěji městské části. Z 57 městských částí hlavního města Prahy, zřizovalo ve školním roce 2022/2023 50 městských částí celkem 195 základních škol. Speciální základní školy zřizuje hl. m. Praha. Mezi další zřizovatele v oblasti základního vzdělávání patří církev a soukromí zřizovatelé. Avšak tíží zajištění školských služeb v oblasti základního vzdělávání mají zejména veřejní zřizovatelé, tj. městské části.

Hl. m. Praha každoročně zaznamenává zvyšující se počet žáků přecházejících z předškolního vzdělávání do prvního stupně základního vzdělávání. Tento stav je vyvolán nejen velkým počtem živě narozených dětí v důsledku populačního vývoje, ale také kumulací (stěhování) nového obyvatelstva v souvislosti s výstavbou bytových domů. Malé městské části, kde objektivně došlo k nárůstu obyvatel přistěhování, musí řešit problémy, vztahující se ke zvýšené poptávce po školských službách a další občanské infrastruktuře. Rozpočty malých městských částí nemají dostatek finančních prostředků na výstavbu nových základních škol či přístavbu již existujících základních škol. Problém nedostatečných kapacit částečně řešila realizace projektů z Operačního programu Praha – pól růstu ČR, v rámci kterého byla vyhlášena výzva k předkládání projektů s cílem zvýšit kapacity základních škol. Kapacity základních školy byly podpořeny také z rozpočtu vlastního hl. m. Prahy.

Ve školním roce 2022/2023 zabezpečovalo základní vzdělávání na území HMP celkem **291** základních škol různých zřizovatelů, včetně škol pro žáky se SVP. Převážnou většinu základních škol na území HMP zřizují jednotlivé městské části – 195 základních škol s **110 606** žáky. Nabídku rozšiřují soukromí zřizovatelé – **56** ZŠ. HMP zřizuje **27** ZŠ. Ve školním roce 2022/2023 navštěvovalo pražské základní školy celkem **112 089** žáků. Oproti školnímu roku 2020/2021 došlo k výraznému zvýšení, a to o **9 312** žáků. Na území HMP bylo v provozu také **5** základních škol při zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy, které jsou zřizovány MŠMT. Podrobný přehled udává následující tabulka.

Tab. č. 16 - Základní vzdělávání – počet škol, tříd a žáků

základní vzdělávání	základní školy - počty					ZŠ - z toho speciální třídy				
	škola	tříd	žáků	žáků na školu (průměr)	žáků na třídu (průměr)	škola	tříd	žáků	žáků na školu (průměr)	žáků na třídu (průměr)
obec	195	4 637	110 606	567,2	23,9	5	18	160	32,0	8,9
kraj	27	346	2 837	105,1	8,2	27	346	2 837	105,1	8,2
soukromý	56	452	6 185	110,4	13,7	3	14	131	43,7	9,4
církev	8	101	1 568	196,0	15,5	2	29	231	115,5	8,0
MŠMT	5	32	205	41,0	6,4	2	23	160	80,0	7,0
celkem	291	5 568	121 401	417,2	21,8	39	430	3 519	90,2	8,2

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele

V HMP se nacházejí tradiční školy v klasické zástavbě, sídlištní školy a menší školy v okrajových částech Prahy. Jednotliví zřizovatelé i samy školy neustále modernizují své budovy i vybavení. Síť základních škol je v hlavním městě rovnoměrně rozložena.

Školní vzdělávací programy

Základní školy přistupují k evaluaci ŠVP. Pedagogičtí pracovníci ověřují a aktualizují ŠVP v jednotlivých oblastech tak, aby vyhovovaly potřebám jejich základní školy. Usilují o vytvoření kvalitních ŠVP nejen po stránce obsahové, ale především o změnu metod a forem práce, které povedou k naplnění klíčových kompetencí. Při hledání obsahu vzdělávání se řídí kritériem využitelnosti v reálném životě. Při výuce vyžadují od žáků aktivní zapojení – tvoření, řešení problémů, přemýšlení, diskutování, aplikaci, prezentaci získaných vědomostí.

Řada pražských základních škol realizuje rozšířenou výuku některých předmětů. Některé školy a třídy vychází z waldorfské pedagogiky a pedagogiky Montessori, jsou využívány i rozsáhlejší projekty, např. projekt Začít spolu, Zdravá škola a Tvořivá škola.

Ověřování výsledků vzdělávání

Základní školy běžně při hodnocení výsledků žáků využívají srovnávacích testů SCIO a KALIBRO a vlastní interní vzdělávací testy pro srovnání úrovně vzdělávání.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu je zabezpečeno na základě diagnostického zjištění individuálních vzdělávacích potřeb žáků ve školských poradenských zařízeních. Ve spolupráci s rodiči je připraven pro žáky individuální vzdělávací plán, učitelé jim poskytují doučování, diferencovanou výuku ve skupinkách. Pedagogům na ZŠ běžného typu pomáhají asistenti pedagoga a školy vytvářejí podmínky k jejich výuce a zajišťují podpurná opatření.

Tab. č. 17 - Žáci podle formy integrace

Celkem		z toho: ve speciálních třídách		z toho: v běžných třídách	
školy	žáci	školy	žáci	školy	žáci
275	12 233	39	3 438	242	8 795

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2021/2022 - výkonové ukazatele (C1.6.1)

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

Nejčastějšími cizími jazyky jsou dle četnosti: anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk, ruský jazyk a italský jazyk. Nabídka výuky anglického jazyka je na většině škol možná již od prvního ročníku – a to v povinné i nepovinné formě výuky.

Některé MČ zvyšují kvalitu jazykového vzdělávání různými metodami – zejména motivují vyučující cizích jazyků v grantových programech, kde jsou vyhlášována témata na podporu studijních pobytů v zahraničí, zahraniční spolupráce nebo na větší zastoupení kvalifikovaných rodilých mluvčích ve výuce cizího jazyka a vyučování některých předmětů v cizím jazyce.

Tab. č. 18 - Žáci učící se cizí jazyk – povinný předmět

celkem	z toho:							
	AJ	NJ	FJ	RJ	ŠJ	IJ	jiný evropský	jiný
113 859	111 848	25 011	3 503	3 155	6 592	480	198	66

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 - výkonové ukazatele (C1.15.1)

Žáci podle státní příslušnosti

Počet žáků – cizích státních příslušníků ve školním roce 2022/2023 vlivem migrační vlny, způsobené válečným konfliktem na Ukrajině, rapidně vzrostl. Z celkového počtu **121 401** žáků bylo na území hl. m. Prahy **19 594** žáků – cizinců, což je v porovnání se školním rokem 2021/2022 **o 8 737 žáků více**.

Tab. č. 19 - Žáci podle státní příslušnosti v ZŠ všech zřizovatelů

Příslušnost	Česká republika	Slovensko	ostatní státy EU 28	ostatní evropské státy	ostatní státy světa
Žáci (121 401)	101 807	1 512	1 171	14 049	2 862
podíl v %	83,86	1,25	0,96	11,57	2,36

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (C1.9.1)

Integrace cizích státních příslušníků probíhá ve většině případů bez problémů, i když podíl žáků cizinců každým rokem vzrůstá. Ve velké většině pedagogové poskytují individuální doučování českého jazyka. Třídní kolektivy přijímají žáky s cizí státní příslušností bez problémů. Pozitivním přínosem je obohacení většinových žáků v rámci poznávání nových multikulturních prvků, děti se učí pozitivnímu postoji k minoritám a k lidem různých národností, náboženství a kultur. Velmi častým problémem jsou konzultace a komunikace s rodiči a zástupci těchto žáků, kteří většinou na rozdíl od dětí neovládají konverzaci v českém jazyce.

Většinu žáků – cizinců však tvoří děti, které nepochází ze země EU, a škola je musí rovněž začlenit do základního vzdělávání. Řada škol řešila tuto situaci různou formou – například projekty nebo dotacemi. Projekty se však netýkaly pouze podpory výuky českého jazyka, která je zásadní při integraci žáků, ale i projektů směřujících k podpoře multikulturní výchovy dětí a mládeže, jako je výchova k vzájemné toleranci, proti rasismu a xenofobii, posilování vědomí obecně lidské sounáležitosti a úcty k ostatním národům, zprostředkování poznání jejich kultury, organizování společných kulturních, sportovních a dalších akcí pro děti a mládež s účastí žáků cizinců apod.

Stejně jako v případě předškolního vzdělávání, byla od 1. 9. 2021 do vzdělávacího systému zavedena bezplatná jazyková podpora žáků cizinců (žáků s OMJ), a to na základě novely vyhlášek č. 14/2005 Sb. a č. 74/2005 Sb, obě v platném znění. Podpora je určena žákům cizincům, kteří v naší zemi pobývají kratší dobu (12 měsíců, v prvním roce platnosti vyhlášky 24 měsíců) a potřebují se nutně naučit alespoň základy místního jazyka pro snazší integraci do školních kolektivů, do společnosti. Také oni mohou po vytvoření jazykové skupiny v určené škole, která vznikne (oproti 4 dětem v předškolním vzdělávání) již při min. počtu 2 žáků, čerpat min. 100 a max. 200 hodin češtiny jako druhého jazyka (ČDJ) v rámci školního vyučování. Financování je zajištěno rovněž prostředky MŠMT z krajské rezervy. Ve školním roce 2022/2023 bylo podpořeno celkem 147 základních škol s počtem 624 skupin pro jazykovou výchovu a celkovým počtem 5 630 žáků. Výše poskytnutých finančních prostředků činila téměř 38 mil. Kč.

Zápis dětí do 1. ročníku základního vzdělávání

Zápis k základnímu vzdělávání proběhl ve školním roce 2022/2023 v souladu se školským zákonem v termínu 1. až 30. dubna 2023. Ředitelé základních škol přijímali děti podle předem stanovených kritérií, která zohledňovala povinnost přijmout dítě s místem trvalého pobytu, v případě cizinců s místem pobytu, v příslušném školském obvodu základní školy *dle obecně závazné vyhlášky hl. m. Prahy č. 1/2023 o školských obvodech základních škol*, které jsou zřízené městskými částmi na území hl. m. Prahy. I přes zvyšující se počty dětí v posledních letech, které přecházejí z mateřských škol do základních škol, byly všechny spádové děti přijaty do svých základních škol.

Pro uprchlíky z Ukrajiny bylo možné v souladu s tzv. Lex Ukrajina uskutečnit speciální termín zápisu do mateřských a základních škol od 1. června 2023 do 15. července 2023.

Pro školní rok 2022/2023 bylo zapsáno do prvních ročníků celkem **23 357** dětí (poprvé u zápisu bylo **18 982** dětí, po odkladu přišlo **4 375** dětí), žádostí o odklad školní docházky bylo **2 882**. Žáků, zapsaných na dané škole ve školním roce 2021/2022, bylo **15 278**. Největší podíl tvořily děti zapsané na základních školách, zřizovaných MČ. Data jsou použita ze Statistické ročenky školství 2022/2023 (C1.25.1).

Věkové složení žáků

Ve věkové struktuře žáků základní školy, která je určena pro věkovou kategorii 6 - 15 let, jsou i žáci mladší, neboť do první třídy ZŠ lze přijmout žáka mladšího 6 let na základě doporučení školského poradenského zařízení a odborného lékaře, pokud o to požádá zákonný zástupce dítěte. Žáci starší 15 let mohou pokračovat v základním vzdělávání v případě, že během školní docházky opakovali ročník nebo nastoupili do ZŠ po odkladu povinné školní docházky, nejdéle však do konce školního roku, v němž dosáhli 17. roku věku.

Tab. č. 20 - Věkové složení žáků

věk	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí	11letí	12letí	13letí	14letí	15letí	16letí a více
základní školy (včetně škol pro žáky se SVP)												
Žáci (celkem 121 401)	132	11 168	14 097	13 883	13 934	14 304	12 771	13 165	12 582	12 064	3 038	227
podíl v %	0,11	9,20	11,61	11,44	11,48	11,78	10,52	10,84	10,36	9,94	2,50	0,19
základní školy – speciální třídy												
Žáci (celkem 3 499)	0	25	303	326	329	350	348	450	446	453	333	105
podíl v %	0,00	0,71	8,66	9,32	9,40	10,00	12,17	12,86	12,75	12,95	9,52	3,00

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (C1.8.1)

Odchody žáků ze základní školy

Důvodů, pro které žáci odcházejí ze základní školy během školní docházky, je více. Po pátém a sedmém ročníku přecházejí ze základních škol žáci, kteří uspěli u přijímacích zkoušek na nižší stupeň víceletých gymnázií. V dlouhodobém měřítku se odchody žáků do SŠ zásadně nemění. Základní školu opouštějí před absolvováním devátého ročníku i žáci, kteří opakovali během školní docházky některý ročník a ukončili povinnou školní docházku v nižším ročníku základní školy.

Tab. č. 21 - Odchody žáků ze ZŠ

žáci, kteří odešli ze základní školy								
žáci, kteří ukončili školní docházku v:							žáci, kteří přešli do SŠ	
celkem v 1. - 9 (10.)	v 1. - 5. ročníku	v 6. ročníku	v 7. ročníku	v 8. ročníku	v 9. ročníku	v 10. ročníku	z 5. ročníku	ze 7. ročníku
10 800	-	-	20	131	1542	77	1 480	538

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2021/2022 – výkonové ukazatele (C1.17.1 a C1.18.1)

Žáci s trvalým pobytem v jiném kraji

Největší podíl tvořili žáci ze Středočeského kraje. Žáci z jiných krajů byli přijati do ZŠ v místech, kde byly volné kapacity. Zpravidla se jedná o žáky, jejichž rodiče mají pracovní povinnosti v Praze.

Kurzy pro získání základního vzdělání

Pro osoby, které nezískaly základní vzdělání a mají zájem si toto vzdělání doplnit, je určen kurz pro získání základního vzdělání. V souladu s § 12 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 55 odst. 3 školského zákona, je zřízen kurz pro získání základního vzdělání na Základní škole, Praha 2, Botičská 8. Dále tento kurz zajišťuje Základní škola, Praha 3, Cimburkova 18/600 a Základní škola Meteorologická, Meteorologická 181, 142 00 Praha 4 - Libuš.

Ve školním roce 2022/2023 vykonalo zkoušky na dokončení kurzu pro získání základního vzdělání **38** žáků na ZŠ (C1.24.1).

Zkušenosti s péčí o nadané žáky

Pro nadané žáky jsou v základních školách ve výuce vytvářeny podmínky pro jejich rozvoj formou individuálního přístupu vyučujících. Mimořádně nadaní žáci mají rovněž své speciální vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Jsou vzděláváni na základě principu integrace s využitím speciálních metod, postupů, forem a způsobů vzdělávání, didaktických materiálů, je jim poskytována odborná pomoc ve školských poradenských zařízeních. Rozsah a obsah vzdělávacích opatření stanovuje individuální vzdělávací plán, který je vytvářen ve spolupráci s rodinou žáka. Řada těchto žáků se vzdělává ve třídách s rozšířenou výukou některých předmětů. Žáci mohou rozvíjet své nadání i v organizovaných kroužcích a výběrem z volitelných předmětů. Mohou také navštěvovat vybrané hodiny výuky ve vyšším ročníku. Ukázkou péče o nadané žáky je četná účast dětí v různých soutěžích a dosažené výsledky. Pedagogové se snaží vybírat, motivovat a připravovat žáky na soutěže, projekty a aktivity v různých oborech činností. Problematika podpory nadaných žáků se od září 2016 promítá také v legislativní úpravě školského zákona – konkrétně v §16 a rovněž ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Přípravné třídy

V souladu s § 47 odst. 1 školského zákona obec, svazek obcí, kraj a registrovaná církev, náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, a jiná právnická nebo fyzická osoba, zřizující školy a školská zařízení podle § 8 odst. 6, mohou zřizovat přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj, přednostně děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky. O zařazování žáků do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Těmto dětem je věnována individuální péče, která napomáhá vyrovnat jejich vývoj. Přípravné třídy se naplňují do počtu 15 dětí, jejich personální obsazení je na velmi dobré úrovni. Docházka do přípravných tříd a realizace výchovně vzdělávacího programu v těchto třídách přispívá k bezproblémovému začlenění dětí do prvního ročníku základní školy.

Přípravné třídy se nacházejí v ZŠ na celém území HMP. Tradičně jsou zřízeny i při ZŠ v lokalitách, pro které je typická větší koncentrace dětí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného prostředí, v němž vyrůstají děti z majoritní populace. Většina MČ, které zřizují ZŠ, v souvislosti se zařazováním ukrajinských dětí navýšily další kapacity přípravných tříd celkem od začátku války o 210 míst.

Asistent pedagoga

Základní školy, které integrují do běžných tříd žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jejichž znevýhodnění si vyžaduje individuální přístup, využívají možnost zapojit do vyučování asistenta pedagoga. Jeho úkolem je zajistit pomoc žákovi při plnění úkolů ve vyučování. Zřízení funkce asistenta pedagoga ve škole se řídí ustanovením § 16 školského zákona. Zapojení asistenta pedagoga přináší efektivní spolupráci s učiteli, individuální přístup k žákům, účinnou pomoc asistenta při vzdělávání i výchovném procesu. Asistenti pedagoga jsou k dispozici pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poradenské služby škol

Soustava výchovného poradenství v základních školách poskytuje specializované pedagogicko-psychologické služby dětem a jejich rodičům, školám a výchovným zařízením zajišťujícím péči o děti a zajišťuje odbornou poradenskou službu při volbě povolání. Na základních školách pracují výchovní poradci, kteří se věnují v součinnosti s PPP problematice poradenství při volbě povolání, spolupracují s odděleními péče o děti a rodinu odborů sociálních věcí jednotlivých MČ, s Policií ČR, s Úřadem práce hl. m. Prahy, s občanskými sdruženími a dalšími institucemi.

V rámci své činnosti přispívá soustava výchovného poradenství na základě současných poznatků společenských věd k celkovému rozvíjení osobnosti dětí, k jejich integraci a diferenciaci v procesu výchovy a vzdělání, pomáhá při uskutečňování komplexní péče o zdravý psychický a sociální vývoj dětí a mládeže. Přitom věnuje zvláštní pozornost vlivům a podmínkám nepříznivě ovlivňujícím výchovný a vzdělávací proces.

Významná je činnost v oblasti rizikového chování ve škole, včasného vyhledávání a diagnostikování dětí s poruchami vývoje a poskytování odborné pomoci. V základních školách na území hlavního města Prahy je úroveň této činnosti vzhledem k vysokému počtu zařízení rozdílná. Situace je ovlivněna kvalifikovaností výchovných poradců, jejich osobnostními vlastnostmi a samozřejmě vedením školy.

Značná pozornost se věnuje problematice vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazování do vzdělávacího procesu. S integrovanými žáky pracují speciální pedagogové nebo asistenti pedagoga, ve výuce postupují podle individuálních vzdělávacích plánů. Školy se snaží zajistit kvalitní materiální vybavení.

Mezinárodní spolupráce

Řada základních škol spolupracuje s obdobnými typy škol v zahraničí. Aktivní spolupráce se zahraničními školami se pro některé základní školy stala tradicí. Uskutečňují se výměnné pobyty pedagogů i žáků. Svědčí o tom nejen počet žáků, kteří vyjíždějí do zahraničí, ale stále častěji jsou žáci i pedagogové zapojováni do mezinárodních pracovních projektů. Kontakty se zahraničními školami jsou přínosem pro každou zúčastněnou školu, neboť přispívají k výchově k evropanství. Žáci poznávají kulturu, společnost a životní styl v dalších evropských státech, rozvíjejí aktivní znalost jazyků. Mnoho škol realizuje mezinárodní projekt Adopce na dálku a další.

Spolupráce s rodiči a ostatními partnery

Stále více se prosazuje komunitní život škol se zvyšující se aktivitou rodičů na formování školy a jejího směřování. Rodiče se podílejí na vedení kroužků, na činnosti výchovných komisí, organizaci kulturních a sportovních akcí. Školy také využívají možnost sponzorování ze strany rodičů. Školy organizovaly pravidelně pro rodiče Dny otevřených dveří, mikulášské nadílky, vánoční besídky, masopustní karnevaly, velikonoční trhy, oslavy Dne dětí, zahradní slavnosti, některé školy pořádaly školní akademie a další společenské akce, např. i reprezentační plesy nebo školní bály.

V souladu se školským zákonem jsou na všech základních školách ustaveny školské rady jako orgány školy, které umožňují zákonným zástupcům nezletilých žáků, pedagogickým pracovníkům, zřizovateli a dalším osobám, podílet se na správě školy. V průběhu roku plnily školské rady své úkoly v souladu s § 168 školského zákona, tedy schvalovaly výroční zprávy o činnosti škol, školní řády, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, projednávaly návrhy rozpočtu, inspekční zprávy ČŠI, vyjadřovaly se k návrhům školních vzdělávacích programů a dávaly různé podněty.

MČ jako zřizovatelé převážné části základních škol podporují zejména rozvoj materiálních podmínek vzdělávání. MČ řešily, stejně jako v minulých letech, postupné rekonstrukce a opravy budov i vybavení škol. Městské části podporují také rozvoj komunitních funkcí škol, zájmové aktivity dětí a mládeže apod. Významné jsou finanční příspěvky zřizovatelů na učebnice a učební pomůcky.

Základní školy spolupracují s mnohými institucemi a organizacemi. Velmi podnětná je spolupráce s Policií ČR, s Městskou policií hl. m. Prahy, s Hasičským záchranným sborem, s organizací BESIP, týkající se bezpečnosti dětí v silničním provozu, s Člověkem v tísní, s Ligou proti rakovině a dalšími organizacemi. Církevní školy spolupracují s Arcibiskupstvím pražským, Českou biskupskou konferencí, apod.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova je základním prvkem pro seznamování žáků s rozmanitostí různých kultur, tradic a hodnot různých národů, a to zejména ve vztahu k těm kulturám, se kterými se žáci mohou ve svém bezprostředním okolí potkat. Díky stále zvyšujícímu se podílu obyvatel – cizinců v hl. m. Praze je důležité předávat žákům na základních školách širokou paletu informací a zkušeností o pobytu cizinců na území ČR, v Evropě, ale i v místních podmínkách.

Multikulturní výchova je chápána jako výchova k životu v existující multikulturní společnosti, která je etnicky, kulturně a sociálně variabilní. Základním cílem multikulturní výchovy a její podstatou je naučit se porozumět lidem s odlišností, jinakostí, která může být dána sociálně, rasou, národností, jazykem, kulturou, náboženstvím, zkušeností apod. a vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití s nimi. Společným jmenovatelem při aplikaci metod multikulturní výchovy by mělo být dodržování zdvořilosti, efektivní komunikace, smysluplné diskuse, konstruktivní spolupráce kritického myšlení a interaktivního přístupu. Žák musí mít možnost aktivně si utvářet postoje, trénovat dovednosti a schopnosti, pracovat s informacemi.

Ve školách prolíná multikulturní výchova všechny vzdělávací oblasti. V občanské výchově jsou žáci seznamováni s odlišnými kulturami při probírání menšinových etnik, aby byli schopni jejich odlišným zvykům porozumět a chápat je. V českém jazyce je probíráno učivo o národnostních menšinách, například při četbě v literatuře. Žáci se navzájem informují o svých zážitcích z cest do cizích zemí a o rozdílných kulturách navštívených zemí. Přínosem v této oblasti je spolupráce škol s občanskými sdruženími Adopce na dálku, Člověk v tísní či META.

Prevence rizikového chování

Východiskem je metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Základním cílem je výchova ke zdravému způsobu života jako prevence rizikového chování u žáků, a proto je součástí ŠVP všech základních škol.

K prevenci rizikového chování pomáhají minimální preventivní programy, které jsou pravidelně vyhodnocovány a podléhají kontrole České školní inspekce. Tyto programy jsou zaměřené především na oblast prevence drogové závislosti, alkoholismu, kouření, kriminality, šikany, týrání a problémy spojenými s dospíváním. Pedagogové základních škol sledují a řeší negativní jevy ve vztazích mezi dětmi již v počátcích, průběžně monitorují případné projevy šikany, syndromu týraného či zanedbávaného dítěte. Školy pořádají besedy s policií, využívají metodické materiály, vytváření

modelových situací, žáci navštěvují tematicky zaměřená divadelní představení. Žákům jsou nabízeny různé činnosti k využití volného času formou zájmových kroužků a dalších akcí organizovaných školami.

Základní školy pravidelně zajišťují vzdělávání pedagogů, semináře pro metodiky primární prevence, semináře a cvičení pro učitele zaměřené na práci s třídními kolektivy.

Součástí prevence jsou také mimoškolní a zájmové aktivity. Různorodost volnočasových aktivit školy umožňuje žákům trávit smysluplně volný čas. Pro skupiny dětí s problematickým chováním a ohrožených nežádoucími sociálními jevy pořádají některé školy víkendové výjezdy zaměřené na posílení odpovědnosti, podporu sebedůvěry a rozvíjení spolupráce. V případech zhoršení vnitřního klimatu třídy jsou prováděny intervence metodiků prevence po konzultaci s třídními učiteli a vedením školy. Každá škola má svého metodika prevence a také ostatní pedagogové se účastní seminářů zabývajících se prevencí rizikového chování pro nastolení příznivější atmosféry důvěry a spolupráce ve třídě.

Školy oceňují velmi dobrou spolupráci s Městskou policií hl. m. Prahy a Policií ČR, zejména pak organizování přednášek ve školách na téma šikana, kyberšikana, prokazování totožnosti, právní vědomí, kriminalita mládeže, záškoláctví, bezpečné chování a další. Přínosem je i těsná spolupráce škol se sociálními odbory jednotlivých městských částí.

Environmentální výchova

Environmentální výchova je povinnou součástí školních vzdělávacích programů, které ji do výuky mohou zařadit jako povinný předmět, projekt nebo mezipředmětově či jako jakoukoliv kombinaci těchto tří variant. Environmentální výchova je i preventivním nástrojem ochrany životního prostředí.

Žáci v rámci různých aktivit mají možnost zkoumat změn probíhající v přírodě, dále mohou odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů s cílem naučit se účinně a aktivně chránit životní prostředí.

Žáci získávají zajímavou formou soustavu znalostí a dovedností týkajících se vztahů člověka a životního prostředí (ochrana a tvorba životního prostředí, třídění odpadů, sběr papíru, baterií atd.). Dále školy podle polohy a možností využívají parků, zahrad a hájů v okolí škol, kde žáci pozorují změny v přírodě. Ve školách jsou umístěny sběrné nádoby na tříděný odpad.

Při realizaci environmentální výchovy spolupracují školy především s občanskými sdruženími a dalšími subjekty: TEREZA, Toulcův dvůr, KEV, ekologická centra, které školám nabízí různé programy, užitečné materiály a vzdělávací semináře pro učitele. Další spolupráce probíhá s odbory životního prostředí jednotlivých MČ a MHMP.

Výchova k udržitelnému rozvoji

Ve školních vzdělávacích programech základních škol (ŠVP ZŠ) environmentální výchova úzce souvisí i s výchovou k udržitelnému rozvoji, jejímž cílem je vybavit žáky kompetencemi z oblasti ekologie a vytvářet postoje včetně hodnotového systému žáků. V základním vzdělávání je cílem vybavit žáky takovými kompetencemi (znalostmi, dovednostmi a postoji), které jim umožní realizovat zásady udržitelného rozvoje v praktickém životě a posilovat komunitní funkce škol, kdy se školy stávají prostředím pro rozvíjení spolupráce a zájmu o udržitelný rozvoj a také pro sdílení zkušeností s dalšími školami a s mimoškolním prostředím.

Výchova k udržitelnému rozvoji tak ve všech ZŠ prolíná celým výchovně vzdělávacím programem přiměřeně věku žáků. Školy začleňují výchovu k trvale udržitelnému rozvoji v rámci průřezových témat, referátů, projektů tak, aby se žáci snažili co nejvíce uvažovat a přemýšlet nad těmito tématy.

Obecně závazné vyhlášky o školských obvodech základních škol

Povinnost obce stanovit OZV školské obvody základních škol vyplývá § 178 odst. 2 písm. b zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 178/2016 Sb., potažmo z § 17, 44 a násl. zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Obecně závazná vyhláška č. 1/2023, o školských obvodech základních škol, která má účinnost od 1. 4. 2023, upravuje – stanovuje školské obvody pro jednotlivé základní školy, které jsou zřízené městskými částmi na území HMP. Pro veřejnost byla nově zřízena webová stránka s přehledným uspořádáním školských obvodů u jednotlivých základních škol – <https://www.spadovostpraha.cz/>.

Závěry k základnímu vzdělávání z Výroční zprávy ČŠI

Hlavními cíli kvalitního základního vzdělávání jsou znalosti a kompetence, které žákům zajistí úspěšnost v dalším vzdělávání a přispějí ke zvýšení úrovně jejich života, přičemž odpovídají nárokům realizovaných vzdělávacích programů. Úkolem škol je motivovat žáky k dosahování těchto výsledků, systematicky zjišťovat jejich aktuální stav a v návaznosti na to přijímat opatření k dalšímu zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání, a to v celém spektru žáků. (čerpáno z Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2022/2023).

„Česká školní inspekce svými aktivitami dlouhodobě usiluje o podporu kvalitního řízení vzdělávání. Školy jsou hodnoceny podle kritériálního rámce zveřejněného na webových stránkách ČŠI. Model Kvalitní školy vymezuje šest základních oblastí kvality školy, přičemž v každé z nich je formulováno zpravidla 3–5 kritérií, k nimž jsou přiřazeny pozorovatelné indikátory. Pro lepší informovanost a jako podpora ředitelům škol a učitelům je k dispozici metodický portál Kvalitní škola, obsahující řadu doporučení, inspirací a odkazů na příklady dobré praxe, které mohou školy využít ke zlepšování kvality vzdělávání. V úzké vazbě na model Kvalitní školy byla zahájena ve spolupráci MŠMT, NPI ČR a ČŠI metodická pomoc vybraným školám. Na základě inspekční činnosti je ředitelům škol nabídnut personalizovaný balíček metodické podpory ke zkvalitnění pedagogického vedení školy. Systém podpory umožňuje např. stáže, kolegiální sdílení zkušeností, nabídku dalšího vzdělávání pedagogů či expertní podporu (PILOT 14).“ (čerpáno z Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2022/2023).

„ČŠI se zaměřila také na hodnocení tělesné zdatnosti žáků prostřednictvím vybraných motorických testů. Tematická zpráva Tělesná zdatnost žáků na základních a středních školách poskytuje doporučení a informace pro systémovou podporu škol k rozvoji pohybových aktivit. Ve vazbě na zjištění bylo na konci školního roku vydáno Metodické doporučení – Aktivní škola – Inspirace pro podporu pohybových aktivit žáků. ČŠI představila i národní zprávu o mezinárodním šetření PIRLS 2021 zabývající se zjišťováním úrovně čtenářských dovedností žáků. Dalšími prioritami ČŠI bylo hodnocení podpory rozvoje a dosažené úrovně žáků ve čtenářské gramotnosti, hodnocení průběhu vzdělávání žáků v dalším cizím jazyce a pilotní ověřování vnějších faktorů ovlivňujících výsledky v základních školách. ČŠI využila ke své činnosti elektronické testování InspIS SET, analýzy získaných dat a informací a vlastní inspekční činnost ve školách.“ (čerpáno z Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2022/2023).

Ve školním roce 2022/2023 již druhým školním rokem docházelo v důsledku ruské agrese na Ukrajině k přílivu ukrajinských žáků uprchlíků, což kladlo na učitele vyšší nároky ve všech aspektech jejich práce.

Doporučení pro zřizovatele

- Při řízení školy aktivně využívat manažerské a řídicí dovednosti, efektivně využívat potenciál dalších pedagogických pracovníků k zajištění činností souvisejících se vzděláváním, a tím umožnit vyšší míru jejich participace na zvyšování kvality pedagogických procesů ve škole

(koordinace činností v rámci specializovaných činností, poskytování poradenských služeb apod.),

- mít nastavena jasná pravidla a mechanismy pro efektivní řízení, organizaci a rozvoj školy,
- podporovat účast pedagogů na akcích dalšího vzdělávání, a to na základě plánů osobního rozvoje, jež jsou v souladu s potřebami školy. Zaměřovat se i na jiná témata než ta, která přímo souvisí s konkrétním vyučovacím předmětem,
- pro další vzdělávání ředitelů i učitelů intenzivně využívat odborně připravené webináře zaměřené na rozvoj pedagogických kompetencí v oblasti metod a forem vzdělávání i v oblasti individualizace vzdělávání na základě pedagogického diagnostikování,
- podněcovat pedagogy k výměně zkušeností využíváním vzájemných hospitací, sdílením vlastních vzdělávacích postupů i materiálů,
- pokračovat v metodické podpoře asistentů pedagoga, aby napomáhali kvalitě výuky ve všech částech pedagogického procesu,
- systematicky pracovat s výsledky testování, které ověřuje naplňování kurikulárních cílů, analyzovat segmenty úloh s nižší úspěšností, aby mohla být přijata následná opatření v oblastech podmínek a průběhu výuky,
- v oblasti primární prevence věnovat zvýšenou pozornost snižování absence žáků, motivovat žáky i jejich zákonné zástupce k pravidelné školní docházce,
- během vzdělávání sledovat a vyhodnocovat pokrok jednotlivých žáků, poskytovat jim průběžně srozumitelné informace o dosažené úrovni. Při plánování a přípravě výuky zohledňovat vzdělávací potřeby každého žáka, volit optimální pedagogické postupy, častěji zařazovat diferencované přístupy (čerpáno z *Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2022/2023*).

Závěry k základnímu vzdělávání

Válečná agrese Ruské federace na území Ukrajiny a příliv uprchlíků nejvýrazněji ovlivnila v posledních dvou letech vzdělávání v základních školách, kdy byl integrován značný počet ukrajinských dětí a žáků zejména do základních škol zřizovaných MČ v hl. městě Praze. Ve školním roce 2022/2023 bylo do pražských ZŠ umístěno 7 965 ukrajinských žáků uprchlíků (mimořádné šetření MŠMT Ukrajina III podle stavu k 31. 3. 2023).

Přesto v základních školách docházelo ke zkvalitňování materiálních podmínek, což přispívalo k podpoře kvality vzdělávání. HMP v oblasti základního vzdělávání v posledních několika letech každoročně postihoval zvyšující se počet žáků přecházejících z předškolního vzdělávání do prvního stupně základního vzdělávání. S ohledem na potřebnost počtu míst na ZŠ se městské části jako zřizovatelé snaží o pravidelnou úpravu stávajících kapacit, případně zřízení nových kapacit základních škol.

Stále platí, že cílem základního vzdělávání, vyjma jeho základního úkolu, tj. zabezpečení kvalitního vzdělávání žáků, by z hlediska regionu hlavního města Prahy mělo být zajištění dostatečného počtu míst pro žáky zejména v okrajových městských částech hlavního města Prahy, kde dochází k nárůstu obyvatel, a to podporou navýšování stávajících kapacit případně výstavbou nových základních škol. Dále podporovat roli rodičů jako nejdůležitějších partnerů základního vzdělávání i v rámci prevence záškoláctví, šikany a případně dalšího rizikového chování žáků. V rámci této problematiky podporovat spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a odborem sociálně-právní ochrany dětí. Rovněž nadále poskytovat metodickou pomoc ředitelům základních škol v oblasti vedení školy a zvyšování kvality vzdělávání a podporovat další vzdělávání pedagogů. Podporovat spolupráci mezi základními školami a středními školami v hlavním městě.

II. 3 Střední vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty, získané v základním vzdělávání. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání, spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Vytváří předpoklady pro samostatné získávání informací a celoživotní učení, připravuje žáky pro navazující terciární vzdělávání nebo pro výkon povolání. Střední školy poskytují žákům střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou všeobecné či odborné. Přehled o podílu žáků na jednotlivých stupních středního vzdělávání podávají následující tabulky.

Tab. č. 22 - Vzdělávání ve středních školách (včetně škol pro žáky se SVP) zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev - podíl jednotlivých stupňů středního vzdělání při denní formě vzdělávání

Vzdělávání ve středních školách Počet žáků - studií*	69 026			
% z celkového počtu	100%			
z toho:				
Střední vzdělání (bez maturity i bez výučního listu)	354			
% z celkového počtu	0,51%			
Střední vzdělání s výučním listem (2-3 leté, zkrácené)	2-3 leté	zkrácené		
	7 662	245		
	7 907			
% z celkového počtu	11,46%			
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	8 leté	6 leté	4 leté	zkrácené
	14 307	4 198	41 138	0
	59 643			
% z celkového počtu	86,41%			
Nástavbové studium (určeno pro uchazeče se středním vzděláním s výučním listem)	1 122			
% z celkového počtu	1,63%			

V tabulce jsou uvedeny tzv. "počty studií", kde za „studium“ je považováno vzdělávání žáka směřující k získání stupně vzdělání odpovídajícího oboru vzdělání, ve kterém se žák vzdělává. Tzn., že se jeden žák může vzdělávat ve více studiích (oborech vzdělání) současně. Zdroj: Statistické výkazy za rok 2022/2023

Tab. č. 23 - Vzdělávání ve středních školách (bez škol pro žáky se SVP) HMP, MČ, soukromník, církev – podíl jednotlivých stupňů středního vzdělávání

Vzdělávání ve středních školách Počet žáků - studií*	67 964			
% z celkového počtu	100%			
z toho:				
Střední vzdělání (bez maturity i bez výučního listu)	52			
% z celkového počtu	0,08%			
Střední vzdělání s výučním listem (2-3 leté, zkrácené)	2-3 leté	zkrácené		
	7 162	245		
	7 407			
% z celkového počtu	10,90%			
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	8 leté	6 leté	4 leté	zkrácené
	14 307	4 198	40 883	0
	59 388			
% z celkového počtu	87,40%			

Nástavbové studium (určeno pro uchazeče se středním vzděláním s výučním listem)	1 099
% z celkového počtu	1,62%

V tabulce jsou uvedeny tzv. "počty studií", kde za „studium“ je považováno vzdělávání žáka směřující k získání stupně vzdělání odpovídajícího oboru vzdělání, ve kterém se žák vzdělává. Tzn., že se jeden žák může vzdělávat ve více studiích (oborech vzdělání) současně. Zdroj: Statistické výkazy za rok 2022/2023

Počet škol a žáků

Ve školním roce 2022/2023 poskytovalo střední vzdělání na území hl. m. Prahy celkem 187 středních škol různých zřizovatelů. Tímto počtem se, v porovnání s ostatními kraji, řadí hl. m. Praha na 1. místo v České republice. Nejvíce zastoupeny jsou školy, poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Hl. m. Praha ve školním roce 2021/2022 zřizovalo 105 právnických osob s výkonem činnosti středních škol. Dalším, nejpočetněji zastoupeným zřizovatelem, je soukromý sektor. Střední školy zřizuje také církev, ústřední orgány státní správy (MŠMT, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti) a MČ.

Tab. č. 24 - Školy a žáci včetně absolventů středních škol zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev

	školy	žáci celkem	v tom forma vzdělání	
			denní	ostatní
SŠ celkem	184	72 728	69 026	3 702
Absolventi za školní rok 2021/2022	-	12 566	11 702	864

Zdroj: MŠMT – Statistické výkazy 2022/2023

Počty nově přijatých žáků a absolventů

Přehled o nově přijatých žácích do 1. ročníku a absolventech, v členění na denní a ostatní formy studia podává následující přehled. Nejsou do něho začleněni absolventi a přijímaní do zkráceného a nástavbového studia.

Tab. č. 25 - Nově přijatí do 1. ročníku ve středních školách zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev při denní formě vzdělávání rozdělených podle druhu vzdělávání

druh vzdělání	nově přijatí do 1. ročníku			
střední školy celkem	18 086			
z toho:				
střední vzdělání (bez maturity i bez výučního listu)	118			
střední vzdělání s výučním listem (2-3 leté, zkrácené)	2-3 leté		zkrácené	
	2 981	241		
celkem	3 222			
střední vzdělání s maturitní zkouškou	8 leté	6 leté	4 leté	zkrácené
	1 849	718	11 565	0
celkem	14 132			
nástavbové studium (určeno pro uchazeče se středním vzděláním s výučním listem)	614			

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2022/2023

V denním studiu stále přetrvává zájem o obory ukončené maturitní zkouškou. Hlásí se do nich mnohonásobně více žáků než do učebních oborů. Stejně jako v předchozích letech, bylo nejvíce nově přijatých žáků do 1. ročníku odborného vzdělávání s maturitní zkouškou.

Oborová struktura středních škol

Střední školy na území hl. m. Prahy nabízí vzdělání ve skupinách oborů, v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. V pražských středních školách jsou zastoupeny téměř všechny skupiny oborů, v nichž lze dosáhnout střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou, s výjimkou skupin oborů: 21 – Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, 61 - Filozofie, teologie, 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport a 91 – Teorie vojenského umění.

Přehled o oborové struktuře pražských středních škol a o počtech žáků v jednotlivých skupinách oborů v denním vzdělávání i v ostatních formách studia, podávají následující tabulky.

Tab. č. 26 - Oborová struktura podle skupin oborů - denní forma vzdělávání – (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP (Zdroj: statistické výkazy za školní rok 2022/2023)

kód oboru	skupina oborů	počet škol poskytující vzdělání v oboru		počet žáků		nově přijatí žáci		absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
16	Ekologie a ochrana životního prostředí	1	1	95	95	30	30	24	24
18	Informatické obory	14	10	3229	2545	872	673	589	468
23	Strojírenství a strojírenská výroba	15	13	1987	1777	730	653	353	315
26	Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	17	14	2939	2598	1097	918	597	477
28	Technická chemie a chemie silikátů	6	5	686	656	181	173	95	95
29	Potravinářství a potravinářská chemie	7	4	880	699	325	241	244	189
31	Textilní výroba a oděvnictví	5	3	179	160	62	54	23	18
32	Kožené a obuvnická výroba a zpracování plastů	1	1	6	6	0	0	0	0
33	Zpracování dřeva a výroba hudebních	11	9	734	702	274	263	149	143
34	Polygrafie, zpracování papíru, filmu a	5	4	614	237	164	59	141	61
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	6	5	2064	2034	678	648	394	360
37	Doprava a spoje	4	3	964	842	256	226	159	145
39	Speciální a interdisciplinární obory	6	4	732	509	225	164	94	69
41	Zemědělství a lesnictví	7	4	895	706	307	244	152	128
43	Veterinářství a veterinární prevence	1	1	116	116	30	30	29	29
53	Zdravotnictví	6	4	1252	976	352	268	175	136
63	Ekonomika a administrativa	35	19	5834	3992	1621	1068	946	681
64	Podnikání v oborech, odvětví	13	9	665	510	366	285	156	125
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	20	8	4136	2454	1421	821	818	459
66	Obchod	10	5	1227	939	450	361	216	150
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	12	7	2512	1364	688	387	444	264
69	Osobní a provozní služby	12	6	1618	1051	541	337	328	221
72	Publicistika, knihovnictví a informatika	3	3	193	193	56	56	35	35
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	13	6	1104	529	321	138	216	112
78	Obecně odborná příprava	33	24	3625	2963	1004	794	734	675
79	Obecná příprava	84	47	27214	18799	5055	3441	3852	2926
82	Umění a užité umění	26	14	3526	1849	980	474	739	372

kód oboru	skupina oborů	počet škol poskytující vzdělání v oboru		počet žáků		nově přijatí žáci		absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
SU	Celkem v denní formě vzdělávání - počet studií	198	114	69026	49301	18086	12806	11702	8677

Nejpočetněji zastoupenou skupinou oborů středních škol v hl. m. Praze v denní formě vzdělávání byla za uplynulý školní rok skupina 79 – Obecná příprava (gymnázium), kterou studovalo 27 214 žáků, což je o 875 žáků více než v předchozím školním roce. Následovala skupina 63 – Ekonomika a administrativa s 5834 žáky, skupina 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus – 4 136 žáků a skupina 82 - Umění a užité umění – s počtem 3 526 žáků. Nejméně byla zastoupena skupina 32 – Kožedělná, obuvnická výroba a zpracování plastů, s počtem 6 žáků, skupina 16 - Ekologie a ochrana prostředí s 95 žáky, skupina 43 - Veterinářství a veterinární prevence s počtem 116 žáků, skupina 31 – Textilní výroba a oděvnictví – 179 žáků a skupina 72 – Publicistika, knihovnictví a informatika s počtem 176 žáků. Všechny ostatní skupiny oborů překročily hranici 400 žáků.

Ve školách, zřizovaných hl. m. Praha, je nejvíce zastoupena Obecná příprava s 18 511 žáky, následuje Ekonomika a administrativa s 3 844 žáky. Třetí, nejvíce zastoupenou skupinou oborů, je Gastronomie, hotelnictví a turismus s 2 387 žáky. I zde byla nejméně zastoupená skupina 32 - Kožedělná, obuvnická výroba a zpracování plastů, s počtem 7 žáků a skupina 16 – Ekologie a ochrana prostředí s 90 žáky. Pod hranicí 200 žáků zůstaly, stejně jako v předchozím školním roce, skupiny oborů 31 - Textilní výroba a oděvnictví se 144 žáky, skupina 43 - Veterinářství a veterinární prevence s počtem 118 žáky a 72 - Publicistika, knihovnictví a informatika se 193 žáky.

Nejvíce přijatých žáků bylo ve skupině oborů 79 – Obecná příprava, skupině 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus, skupině 63 – Ekonomika a administrativa a 82 – Umění a užité umění. V prvních třech skupinách oborů je také nejvíce absolventů.

Tab. č. 27 - Oborová struktura podle skupin oborů - ostatní formy vzdělávání (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP

kód oboru	skupina oborů	počet škol poskytujících vzdělání v oboru		počet žáků		nově přijatí žáci		absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
18	Informatické obory	1		35		16		8	
23	Strojírenství a strojírenská výroba	2	1	116	37	56	18	32	1
26	Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	5	4	306	168	182	111	175	79
29	Potravinářství a potravinářská chemie	2	1	79	72	21	18	19	19
31	Textilní výroba a oděvnictví	1	1	52	52	13	13	6	6
33	Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	2	2	82	82	58	58	20	20
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	2	2	108	108	57	57	23	23
39	Speciální a interdisciplinární obory	1	1	23	23	13	13	0	0
41	Zemědělství a lesnictví	1	1	50	50	21	21	0	0
53	Zdravotnictví	4	1	89	24	34	0	26	0
63	Ekonomika a administrativa	7	1	315	43	54	14	44	4
64	Podnikání v oborech, odvětví	11	3	820	68	490	18	107	8
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	3		801		335		104	
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	2		179		42		20	

kód oboru	skupina oborů	počet škol poskytujících vzdělání v oboru		počet žáků		nově přijatí žáci		absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
69	Osobní a provozní služby	1	1	60	60	27	27	4	4
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	4		444		268		245	
79	Obecná příprava	3	1	143	101	30	25	31	21
SU	Celkem v ostatních formách vzdělávání - počet studií	198	114	3702	888	1717	393	864	185

Zdroj: statistické výkazy za školní rok 2022/2023

V ostatních formách vzdělávání bylo zastoupeno podstatně méně skupin oborů než v denní formě vzdělávání. Nejpočetněji byla zastoupena skupina 64 – Podnikání v oborech, odvětvích s 820 žáky, následovala skupina 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus s 801 žáky a 75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče s 444 žáky.

Nejvíce nově přijatých žáků bylo ve skupinách oborů 64 – Podnikání v oborech a odvětvích, 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče, 65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika.

Změny oborové struktury

V průběhu školního roku 2022/2023 došlo ke změnám v oborové struktuře středních škol především z důvodů rozšíření vzdělávací nabídky škol nebo zjištěného zájmu o některé obory.

Tab. č. 28 - Přehled o nových oborech vzdělání na jednotlivých školách

kód oboru	název oboru	škola	důvod
79-41-K/41	Gymnázium	Gymnázium, střední odborná škola a Pražská taneční konzervatoř, s.r.o.	zájem veřejnosti
79-41-K/41	Gymnázium	Obchodní akademie a Gymnázium Bubeneč	zájem veřejnosti
79-41-K/41	Gymnázium	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Praha 1, Alšovo nábřeží 6	rozšíření vzdělávací nabídky a kapacity
79-41-K/41	Gymnázium	Střední odborná škola – Centrum odborné přípravy a Gymnázium	rozšíření vzdělávací nabídky a kapacity

Tab. č. 29 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách

kód oboru	název oboru	škola	důvod
64-41-L/50 65-41-L/01 64-41-L/51 64-41-L/51	Gastronomie (denní) Gastronomie (denní) Podnikání (denní) Podnikání (dálk., nást.)	Gymnázium, střední odborná škola a Pražská taneční konzervatoř, s.r.o.	neuvezen
39-03M/01	Požární ochrana	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Praha 1, Alšovo nábřeží 6	nezájem uchazečů

Školní vzdělávací programy

Školní vzdělávací program je základním dokumentem školního vzdělávacího procesu, který obsahově odpovídá standardu rámcového vzdělávacího programu stanovenému pro každý obor vzdělání. Školy průběžně ověřují naplňování školního vzdělávacího programu a každoročně jej mohou v dílčích oblastech revidovat, aktualizovat či doplňovat. Úlohou školního vzdělávacího programu je žáky vybavit klíčovými kompetencemi, vědomostním základem a dovednostmi dle RVP, dále pak připravit žáky k celoživotnímu, profesnímu, občanskému i osobnímu uplatnění.

Rámcový vzdělávací program pro obor Gymnázium, Gymnázium se sportovní přípravou a Dvojjazyčné gymnázium byl v souvislosti s úpravami RVP pro základní vzdělávání aktualizován o digitální vzdělávání. Byla doplněna nová kompetence, tzv. „digitální kompetence“ a nově koncipovaný obor Informatika. Změny RVP vycházejí z požadavků Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 i cílů Strategie 2030+.

Gymnázia mohla od školního roku 2022/2023 již podle upravených RVP vzdělávat. Nejzazší termín zahájení vzdělávání podle upraveného RVP je 1. 9. 2025, tj. od školního roku 2025/2026.

Některá gymnázia již aktualizované RVP implementovala do svých školních vzdělávacích programů a v souladu s ním zahájila výuku od 1. 9. 2022 (např. Gymnázium, Praha 7, Nad Štolou 1 a Gymnázium, Praha 10, Voděradská 2), jiné v průběhu školního roku zatím aktualizaci ŠVP připravovaly. Realizaci nové verze ŠVP může komplikovat nedostatek pedagogických učitelů informatiky.

Školní vzdělávací programy byly upraveny na základě Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se vydaly aktualizované rámcové vzdělávací programy oborů středního vzdělávání, kategorie dosaženého vzdělání J, E, H, LO, L5, M a P stanovené v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Nové ŠVP musely mít shodné názvy s názvy oborů, v některých případech jsou proto doplněné o odborné zaměření. V ŠVP byly upraveny učební plány všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů i praxe podle revidovaných RVP. Je v nich zahrnuta vazba kurikula odborného vzdělávání na Národní soustavu kvalifikací (NSK) a úprava pro výuku v kombinaci oborů H + L.

Ověřování výsledků vzdělávání

Většina škol realizuje před podáním přihlášky k MZ školní maturitu nanečisto. Na základě výsledků si pak žáci mohou odpovědně vybrat, zda budou maturovat z matematiky nebo cizího jazyka.

Na pražských školách se výsledky ověřují například těmito formami:

- Srovnávací testy z vybraných maturitních předmětů,
- účast žáků na soutěžích, a to nejen školních, ale i obvodních a krajských,
- forma klauzurních prací, písemných prací, ústního zkoušení a testů, účast žáků školy na různých soutěžních i nesoutěžních akcích, olympiádách a výstavách,
- jednotné prověrky, zejména v profilových předmětech, uplatnění absolventů na trhu práce,
- maturita na nečisto z maturitních předmětů český jazyk, cizí jazyky, matematika, chemie, biologie aj.,
- vypracovaný systém školy pro vlastní hodnocení vzdělávání, který zahrnuje porovnání hodnocení mezi jednotlivými třídami v ročníku i mezi jednotlivými školními roky v různých předmětech. Hodnocení začíná již na začátku vzdělávání srovnávacími testy z českého jazyka, angličtiny a matematiky,
- placement test jazykové školy AKCENT, který rozřazuje testované žáky do jednotlivých jazykových úrovní,
- testování PISA, zaměřené na matematickou gramotnost patnáctiletých žáků,
- Malá maturita, Testy SCIO – dobrovolné.

Ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 proběhlo několik mezinárodních šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání. Přestože měření PISA 2022 (čtenářská, matematická a přírodovědná gramotnost 15letých žáků) proběhlo již v dubnu 2022, zapojené školy obdržely školní zprávu o výsledcích až v únoru 2023. V květnu 2023 proběhlo na vybraných víceletých gymnáziích šetření TIMSS 2023 (úroveň matematiky a přírodních věd u 10letých a 14letých žáků).

Ve školním roce 2022/2023 na vybraných školách probíhala tematická šetření České školní inspekce prostřednictvím elektronického testování. Jednalo se o zjišťování výsledků vzdělávání v oblasti:

1. Moderní dějiny (1. a 2. ročníky SŠ)
2. Čtenářská gramotnost (1. a 2. ročníky SŠ)
3. Finanční gramotnost (1. a 2. ročníky SŠ)
4. Zeměpis (nižší stupeň gymnázia – 4. ročník)
5. Německý jazyk (nižší stupeň gymnázia – 4. ročník)
6. Španělský jazyk (nižší stupeň gymnázia – 4. ročník)

Česká školní inspekce ve školním roce 2022/2023 dále spustila šetření o stavu tělesné zdatnosti (7. ročník ZŠ + ekvivalent víceletého gymnázia, 2. ročník SŠ). Jednalo se o měření vyučovacích hodin prostřednictvím sady motorických testů.

Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí

Inspekční činnost ČŠI je důležitou součástí kontroly celého vzdělávacího procesu, která napomáhá k jeho zkvalitňování, rozvoji a souladu s právními předpisy. Ve školním roce 2022/2023 byly provedeny kontroly na školách, například se zaměřením na hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona, kontrolu dodržování vybraných ustanovení školského zákona, hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP, šetření stížností, hodnocení ekonomických podmínek školy a mnoha dalších.

Inspekční činnost ČŠI na školách probíhala v například v těchto oblastech:

- *Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání,*
- *dodržování právních předpisů,*
- *šetření stížností,*
- *kontrola náležitostí přijímání ke střednímu vzdělávání,*
- *tematická inspekční činnost zaměřená na sociální gramotnost,*
- *zjišťování podpory pohybových aktivit a dovedností žáků*
- *tematická inspekční činnost.*

V rámci proběhlých inspekcí za rok 2022/2023 nebylo zjištěno u škol žádné pochybení.

Výsledky ostatních kontrol

Mimo ČŠI se na kontrolách ve školách podílely další subjekty, zejména instituce hl. m. Prahy jako zřizovatele (odbor školství, mládeže a sportu MHMP, odbor kontrolních činností MHMP), dále Inspektorát práce, kontroly ze strany HZS, orgánů veřejného zdraví a jiné.

Kontrolní činnost na školách probíhala v například v těchto oblastech:

- *Kontrola BOZP, PO, požárního vodovodu, hasicích přístrojů, elektrické instalace, kotelny, atd.,*
- *finanční kontrola,*
- *kontrola činností autorizované osoby pro profesní kvalifikaci Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu (kód: 75-004-R) – kontrola správnosti postupu při provádění zkoušek*
- *externí audit v rámci norem kvality ISO 9001:2016,*
- *kontrola evidence majetku a provedení inventarizace majetku,*

- kontrola hospodaření organizace (závazky, faktury, inventarizace, veřejné zakázky apod.),
- veřejnosprávní finanční kontrola následná, provedená odborem kontroly MHMP,
- následné kontroly plnění opatření k nápravě nedostatků zjištěných při předchozí kontrole,
- kontrola plnění povinností v ochraně veřejného zdraví a plnění hygienických požadavků na provoz,
- kontrola procedurální, obsahové a finanční stránky projektu a průběhu aktivit, zaměřených na podporu jazykové výuky žáků s OMJ, aj.

Vzdělávání nadaných žáků

Pod pojmem nadaný žák lze chápat jedince, jehož schopnosti dosahují mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činnosti nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech. Takový žák při adekvátní podpoře ve srovnání s vrstevníky vykazuje vysokou úroveň v jedné či více oblastech.

Motivování nadaných žáků probíhá prostřednictvím jejich zapojení do vzdělávacích cyklů pořádaných vysokými školami, návštěv odborných pracovišť, setkáváním se s vědeckými pracovníky, účastí na vědomostních soutěžích, na mezinárodní spolupráci, konáním projektových dní, výběrem volitelných seminářů, osobních konzultací a odborného vedení, aj. Osvědčuje se individuální přístup.

Za účelem zkvalitnění péče o nadané žáky školy spolupracují s externími subjekty, např.: Mensa ČR, Centrum pro talentovanou mládež, vysoké školy na území HMP, Akademie věd ČR a jiná výzkumná centra, Národní pedagogický institut a Pražský inovační institut. Zájemci z řad žáků se mohli zapojit do exkurzí a přednášek v rámci Týdne vědy a techniky.

Střední odborné školy v rámci systému Podpory odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy poskytují motivační a prospěchová stipendia nadaným žákům vybraných oborů vzdělání.

Nedílnou součástí podpory nadaných žáků je spolupráce školy se zákonnými zástupci a Pedagogicko-psychologickými poradnami.

Práce s nadanými žáky se na školách realizuje například těmito aktivitami:

- *Dlouhodobě realizované projektové vyučování, mezinárodní projekt CTM ONLINE-pro vybrané talentované žáky, akce připravované školou – tvůrčí psaní, tvorba školních novin, literární večery, tematická soustředění,*
- *možnost využití nabídky v rámci Nadačního fondu Cesta ke vzdělání,*
- *studium dle individuálního studijního plánu pro sportovně nadané žáky,*
- *individuální aktivity, účast na soutěžích a olympiádách, individuální projekty, účast ve středoškolské odborné činnosti, apod.,*
- *odborné přehlídky, SOČ, CTY (Centrum pro talentovanou mládež), apod.,*
- *dvoutýdenní stáže v rámci projektu ERASMUS+, výměnné zahraniční pobyty,*
- *rozvoj gastronomických dovedností prostřednictvím odborných konzultací a soutěží, i na mezinárodní úrovni,*
- *specializované kurzy např. sommeliérské, barmanské, baristické, příprava hotelových dezertů, apod.,*
- *rozšiřující semináře a laboratorní práce, návštěva přednášek a seminářů na VŠ,*
- *odborné kurzy Centra pro talentovanou mládež, nabídka stipendia v jazykové škole DICE Salamanca, nabídka možnosti složit mezinárodní jazykové zkoušky FCE, CAE a DELF, nabídka účasti v soutěžích, nabídka účasti na Dni latiny na Filozofické fakultě UK, odborné přednášky a exkurze, příprava žáků na olympiády a soutěže, příprava žáků na přijímací pohovory a talentové zkoušky na VŠ, individuální konzultace s vyučujícími nad rámec výuky, aj.*

Věkové složení žáků

Věková skupina, odpovídající středoškolské úrovni vzdělávání, je 15-19 let. To platí zejména pro denní formu vzdělávání. Střední školy v Praze, podobně jako v ostatních krajích, navštěvují i žáci mladší. Nejpočetněji byli zastoupeni žáci ve věku 16-17 let. V ostatních formách vzdělávání je nejpočetněji zastoupena skupina 25letých a starších.

Tab. č. 30 - Věkové složení žáků středních škol všech zřizovatelů v denní formě vzdělávání

věk	11letí a mladší	12letí	13letí	14letí	15letí	16letí	17letí	18letí	19letí	20letí	21letí	22– 24letí	25letí a starší
Denní forma vzdělávání: 69 687													
počet	1 012	1 919	2 223	2 614	9 296	15 191	14 828	13 519	6 681	1 198	393	403	410

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (D1.1.10.1)

Žáci dojíždějící z jiných krajů

Na pražských středních školách se každoročně zvyšuje počet žáků, žijících v jiných krajích (nejvíce ve Středočeském kraji), což potvrzuje následující tabulka, která dokládá, že cca 86 % dojíždějících žáků je ze Středočeského kraje.

Tab. č. 31 - Žáci dojíždějící z jiných krajů_s trvalým pobytem mimo HMP

kraj	Středočeský	Ústecký	Jihočeský	Moravskoslezský	Liberecký	Plzeňský	Královéhradecký	Karlovarský	Kraj Vysočina	Pardubický	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	bydliště mimo území ČR	celkem
počet žáků	21247	669	342	261	257	242	216	189	164	158	131	86	72	878	24 912

Zdroj: SML MHMP – pozn. za SŠ zřízené HMP, MČ, priv. sektorem a církví; podzim 2022

Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Základním předpokladem pro úspěšné vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin je jejich přijetí ostatními žáky a začlenění do kolektivu, čemuž napomáhá jako významný prvek výše zmíněná multikulturní výchova.

Školy monitorují průběh vzdělávacího procesu u žáků cizinců, zaměřují se na komparaci dosažených výsledků s výsledky českých žáků a projevy jejich chování ve výuce. U žáků cizinců je patrná tendence po asimilaci, snaha neodlišovat se a aktivní zapojení do práce ve skupinách.

Vyučující respektují v maximální možné míře individuální tempo (především při osvojování českého jazyka). Těmto žákům je také často poskytována individuální péče, ke které patří např. více konzultací s vyučujícími či možnost konzultací v některém ze světových jazyků.

Podíl žáků-cizinců, dle statistických údajů, neustále stoupá spolu s počtem zemí, z nichž pocházejí. Nejčastějšími zeměmi, odkud přicházejí, jsou Ukrajina, Rusko a Vietnam, významné zastoupení mají rovněž příslušníci Slovenska. Vlastní zkušenosti škol jsou spíše pozitivní, školy nezaznamenaly žádné významné problémy.

V důsledku válečného konfliktu na Ukrajině, významně vzrostl počet žáků cizinců z Ukrajiny na pražských středních školách. Dle mimořádného sběru dat o počtu ukrajinských žáků na středních školách a konzervatořích v hl. m. Praze, bylo ke dni 2. 2. 2023 evidováno celkem 718 žáků, z nichž většinu tvořili žáci s udělenou dočasnou ochranou. Toto číslo vyjadřuje žáky jak přijaté v roce 2021/2022, tak nově přijaté pro školní rok 2022/2023.

Žáci podle státní příslušnosti

Dle statistické ročenky MŠMT se ve školním roce 2022/2023 vzdělávalo na pražských středních školách 4 679 žáků cizí státní příslušnosti, což odpovídá 6,3 % z celkového počtu žáků. Oproti loňskému roku tento podíl stoupl o více než 1 procentní bod.

Žáci cizinci jsou zařazováni do výchovně vzdělávacího procesu bez problémů. Cílem škol je integrace žáků z odlišného kulturního prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Při vzdělávání cizinců je kladen důraz především na osvojení českého jazyka, se zaměřením na národní tradice a národní kulturu. Zároveň se nezapomíná na vědomí patřičnosti k původnímu etniku a jeho kultuře.

Stejně jako v předškolním a základním stupni vzdělávání, jen o rok později, tedy k 1. 9. 2022, byla do vzdělávacího systému zavedena bezplatná jazyková podpora žáků cizinců (žáků s OMJ) na střední škole, a to na základě novely vyhlášek č. 13/2005 Sb., v platném znění. Podpora je určena žákům cizincům, kteří v naší zemi pobývají kratší dobu (max. 12 měsíců v českém vzdělávacím systému) a potřebují se nutně naučit alespoň základy místního jazyka pro snazší integraci do školních kolektivů, do společnosti. Nutno podotknout, že výuky se mohou zúčastnit, stejně jako v ZŠ, i cizinci, kteří v českém vzdělávacím systému jsou zapojeni déle než 12 měsíců, avšak jsou bez nároku na finanční podporu. Jazyková skupina v určené střední škole vzniká při počtu min. 5 nárokových žáků, z čehož vyplývá, že zbytek skupiny (do 15 žáků) mohou tvořit i žáci bez nároku. Středoškolský cizinec může čerpat min. 100, max. 200 vyučovacích jednotek češtiny jako druhého jazyka (ČDJ) v rámci školního vyučování. Financování je zajištěno rovněž prostředky MŠMT z krajské rezervy. Ve školním roce 2022/2023 bylo podpořeno celkem 14 středních škol s počtem 14 skupin pro jazykovou výchovu a celkovým počtem 94 žáků. Výše poskytnutých finančních prostředků činila téměř 930 tis. Kč.

Příklady nástrojů pro vzdělávání žáků cizinců na středních školách:

S účinností od 1. 9. 2022 vydalo MŠMT vyhlášku č. 250/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 13/2005Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 48/2005., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška zavádí, podobně jako u základních a mateřských škol v roce 2021, jazykovou přípravu pro žáky středních škol v tzv. určených školách. Ve školním roce 2022/2023 bylo v hl. m. Praze určeno 40 škol pro jazykovou přípravu, ve kterých se postupně, i když i v porovnání MŠ a ZŠ pozvolněji, utvářejí skupiny pro jazykovou přípravu. Konkrétně poskytovalo v daném školním roce jazykovou podporu pouhých 16 škol, a to především z důvodu nedostatečného počtu žáků pro vytvoření skupiny pro jazykovou přípravu v ostatních školách.

Vzdělávání žáků-cizinců na středních školách je obecně podporováno prostřednictvím intenzivních kurzů češtiny jako druhého jazyka (dále také „ČDJ“), individuálních konzultací a zásadní význam má také zřízení interkulturního pracovníka školy. Obecně je velice přínosná spolupráce s neziskovými organizacemi, které zajišťují překladatelské a jiné doplňkové služby.

Zvláštní a mimořádná situace nastala se vznikem válečného konfliktu na Ukrajině, v únoru 2022, kdy začali do České republiky, a zejména do Prahy a okolí, přicházet ukrajinští uprchlíci. Česká legislativa ihned na tuto situaci zareagovala a začala řešit zapojení dětí a žáků do českého vzdělávacího procesu. Začaly vznikat tzv. adaptační skupiny, financované z MŠMT, které fungovaly jako první stupeň v

integraci do českého prostředí a seznamování s českým vzdělávacím systémem. Poté ukrajinští žáci mohli absolvovat přijímací řízení na střední školy nebo se věnovat intenzivní jazykové přípravě. Mezi další využívané aktivity podpory pro uchazeče o středoškolské vzdělání, které byly hojně využívány, patří intenzivní jazykové kurzy češtiny, nabízené Akademickým gymnáziem a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky, Praha 1, intenzivní jazykové kurzy pořádané hl. m. Praha ve spolupráci s fondem UNICEF či dalšími neziskovými organizacemi.

Z důvodu zvýšeného přílivu žáků-cizinců, a to zejména uprchlíků s vízem dočasné ochrany, však vznikly i další nástroje, které usnadňují žákům nástup do středoškolského vzdělávání tak, že je předem na studium připravují i odborně. Jedním z těchto nástrojů je projekt tzv. Nultých ročníků, financovaný z fondu UNICEF, který byl spuštěn již v roce 2022. Projekt „nulté ročníky“, konkrétně "Program na podporu nultých ročníků na středních školách v rámci integrace ukrajinské mládeže ve věku 15 - 19 let na území hl. m. Prahy na rok 2023", schválený usnesením Rady hl. m. Prahy č. 2844 ze dne 31. 10. 2022, byl vytvořen jako reakce na aktuální situaci ukrajinských žáků ve věku 15-19 let, kteří poté, kdy odešli ze své země do České republiky, nebyli připraveni na okamžité začlenění do studia na střední škole. Důvodů bylo mnoho, ale největší problémy vycházejí zejména z neznalosti místního jazyka. Projekt nabídl této cílové skupině pravidelnou a intenzivní přípravu, jejímž cílem je úspěšné složení přijímacího řízení na střední školu. Jde tedy obecně o zvýšení předpokladů mladých lidí z Ukrajiny v dané věkové skupině pro studium na střední či vysoké škole v ČR. Toho lze dosáhnout intenzivní jazykovou přípravou včetně oborového jazyka, dále předmětovou propedeutikou zaměřenou zejména na české reálie a specifika (může být rozšířeno i na evropské reálie) a v neposlední řadě pak postupným seznamováním s českým školským systémem tak, aby žáci mohli učinit kvalifikované rozhodnutí o své další vzdělávací dráze a naplno tak využít svůj studijní potenciál. Zároveň je tak umožněn kontakt ukrajinských studentů se svými českými vrstevníky, který jim usnadní zvykání si na české jazykové a kulturní prostředí. Do projektu se aktivně zapojily tyto školy: Smíchovská střední průmyslová škola a gymnázium, Praha 5 a Gymnázium Karla Sladkovského, Praha 3 a Gymnázium Na Zatlance, Praha 5.

Tab. č. 32 - Žáci podle státní příslušnosti

příslušnost	celkem	ČR	Slovensko	ostatní státy EU 27	ostatní státy Evropy	ostatní státy světa
Žáci	73 971	69 292	601	364	2 746	968
podíl v %	100	93,67	0,81	0,49	3,71	1,31

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (D1.1.11.1)

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

Většina středních škol zřizovaných HMP využívá finančních prostředků z Metropolitní podpory středoškolské jazykové výuky na posílení výuky cizích jazyků v rámci tzv. disponibilních hodin. Počet vyučovaných povinných jazyků je stanoven v tzv. rámcovém vzdělávacím programu pro jednotlivé obory vzdělání. Obory vzdělání Gymnázium vyučují 2 povinné cizí jazyky, u ostatních maturitních oborů kolísá tento počet mezi od 1 až 2 povinnými cizími jazyky. Obory s výučním listem (H) mají stanoven 1 povinný cizí jazyk. Obory s výučním listem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (E) mají cizí jazyk jako volitelný předmět.

Většina gymnázií nabízí jako výuku 2. povinného cizího jazyka německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk a ruský jazyk. V rámci nepovinné nabídky se často objevuje latinský jazyk. Jako motivaci školy využívají výuku zajištěnou rodilými mluvčími, zapojování žáků do rozmanitých jazykových soutěží, výměnných pobytů a mezinárodní spolupráce s partnerskými školami. Rovněž nové a inovativní metody výuky pomohou k vyšší motivaci žáků pro studium jazyků.

Školy podporují žáky ve výuce cizím jazykům např. i tím, že jim umožňují vykonat mezinárodní zkoušky (FCE, LCCI apod.).

Tab. č. 33 - Žáci učící se cizí jazyk – denní forma vzdělávání

příslušnost	celkem	AJ	NJ	ŠJ	FJ	RJ	IJ	jiný evropský	jiný	Latina
Žáci	68 896	68 724	28 141	10 642	5 543	2 311	307	20	264	1 896
podíl v %	100	99,75	40,85	15,45	8,05	3,35	0,45	0,03	0,38	2,51

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (D1. 1.7.1)

Žáci gymnázií se vzdělávají ve dvou cizích jazycích, kdy prvním vyučovacím jazykem je jazyk anglický a druhý jazyk si žáci volí většinou z nabídky německého, francouzského, španělského a ruského jazyka. Většina odborných středních škol má povinný anglický jazyk a druhý cizí jazyk je volitelný. Některé střední školy provádí výuku vybraných předmětů v cizím jazyce, čímž se prohlubuje jeho odbornost. Součástí podpory jazykového vzdělávání je pořádání zahraničních výměnných, studijních a poznávacích zájezdů nebo stáží.

Jako motivaci žáků k výuce cizích jazyků využívají školy rodilých mluvčích při výuce, zapojují žáky do zajímavých jazykových soutěží, aplikují nové výukové metody, nové informační technologie a přístupy k výuce cizího jazyka s využitím umělé inteligence. Školy také připravují žáky na mezinárodní zkoušky (FCE, LCCI apod.). Střední školy, zřizované hl. m. Praha, se zapojují do programu metropolitní podpory středoškolské jazykové výuky na středních školách, a to navýšením hodinové dotace cizojazyčného vzdělávání a podporou rodilých mluvčích.

Příklady jazykového vzdělávání na středních školách

- Škola nabízí možnost skládat mezinárodně uznávané zkoušky z francouzského jazyka (DELTA A1) přímo ve škole. NA tyto zkoušky se mohou přihlásit žáci i z ostatních škol na území HMP. Ve spolupráci s jazykovou školou Eufrat uspořádala škola mezinárodní jazykovou zkoušku ÖSD z německého jazyka na úrovni B1 a B2,
- učitelé se účastnili projektu Erasmus KA1 – job shadowing, který implementuje do výuky takové formy, jakými jsou výuka hrou, zážitkem či užitím IT nástrojů,
- jazykově nadaní žáci se účastní soutěží a projektů s mezinárodní účastí, jako je Evropský parlament mládeže nebo Youth Leadership Summit,
- škola využívá Metropolitního programu podpory jazykové výuky a v 1. a ve 3. ročníku byla výuka rozšířena o 1. hodinu týdně s rodilým mluvčím. Žáci pravidelně navštěvují divadelní představení v anglickém jazyce, čtou články o světové architektuře v anglickém jazyce, protože škola má část ústní maturitní zkoušky věnovanou tomuto odbornému tématu. Předmětová komise anglického jazyka organizuje pro žáky 3. ročníku soutěž o architektuře. Žákům je nabízen přípravný kurz na zkoušku FCE – někteří žáci na konci školního roku mezinárodní zkoušku složili a mohla jim být nahrazena profilová část zkoušky z anglického jazyka.

Příklady bilingvních oborů vzdělávání, kdy musí vyučovat minimálně 3 předměty v cizím jazyce a mít partnerské dohody s cizím státem:

- Gymnázium Jana Nerudy, škola HMP, Praha 1, Hellichova 3 – francouzský jazyk
- Gymnázium, Praha 4, Budějovická 680 – španělský jazyk
- Gymnázium, Praha 8, Ústavní 400 - italský jazyk
- Rakouské gymnázium v Praze o.p.s. – německý jazyk
- The English College in Prague – Anglické gymnázium, o.p.s. – anglický jazyk

Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů

Školní rok 2022/2023 již naštěstí nebyl poznamenán epidemiologickými a režimovými opatřeními spojenými s šířením onemocnění COVID-19. Většina mezinárodních aktivit tak mohla být realizována

prezenční formou. Tradiční mezinárodní spolupráce s partnerskými školami prezenčního charakteru byla znovu navázána, i když některé aktivity byly přesunuty do virtuálního prostoru. Zejména ve druhém pololetí školního roku 2021/2022 došlo k oživení prezenčních aktivit, výměnných pobytů a společných projektů.

Mezinárodní spolupráce pražských středních škol se realizuje v rámci následujících aktivit:

- *Zapojení do vzdělávacího programu Mezinárodní cena vévody z Edinburghu – DoFE (The Duke of Edinburgh's International Award Czech Republic Foundation, o.p.s.), který pomáhá mladým lidem v osobním rozvoji a v získávání dovedností uplatnitelných v budoucím životě i práci,*
- *návštěvy zahraničních studentů např. z Dánska a USA (organizováno prostřednictvím cestovních kanceláří), diskuse s žáky a seznámení se se systémem českého školství,*
- *spolupráce s International Baccalaureate World School Organization. Škola v dubnu 2019 získala certifikát IB World School a od školního roku 2019/2020 nabízí pro stávající studenty gymnázia nejen českou, ale i mezinárodní maturitu.*
- *pobyty v rámci programu Erasmus Plus – Finsko, Malta, Irsko, spolupráce s francouzskou školou Lycée La Mennais – Ploërmel, spolupráce s mezinárodní neziskovou společností AFS*
- *spolupráce s Asociací profesionálních fotografů České republiky a Evropskou asociací profesionálních fotografů při vytváření odborných dílen, přednáškových cyklů a při pořádání výstav,*
- *spolupráce školy s kadeřnickými a kosmetickými salony. Ve spolupráci se společnostmi Coca-Cola, Škoda Auto Mladá Boleslav a pivovar Velké Popovice byly pro žáky školy organizovány odborné exkurze. Žáci oboru Ekonomika a podnikání se zúčastnili dvoudenního kurzu se zaměřením na práci v médiích, který škola pořádala ve spolupráci s Metropolitní Univerzitou Praha.*

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova je jedním z průřezových témat rámcových vzdělávacích programů, které je začleněno do výuky většiny všeobecně vzdělávacích předmětů. Žáci poznávají jazykové zvláštnosti různých etnik, získávají přehled o jejich sociokulturním prostředí. Učí se respektovat jedinečnost a důstojnost lidského bytí, rovnocennost etnických skupin, vlastní kulturní identitu, rovněž vychovává k rasové, náboženské a jiné toleranci.

Multikulturní témata se projevují ve výuce jazyků, kde mají svou nezastupitelnou roli rodilí mluvčí, kteří přímo ve výuce seznamují žáky se sociálně kulturními aspekty příslušné jazykové oblasti. Školy se tomuto tématu věnují i ve volitelných seminářích (např. politologie, mediální výchova, kulturní antropologie). Některé školy při zpracování toho tématu spolupracují s Člověkem v tísní nebo s Židovským muzeem v Praze. Školy dlouhodobě spolupracují v rámci projektu Jeden svět na školách.

Nezastupitelnou roli má studium žáků s odlišným mateřským jazykem, kteří školu obohacují svou kulturou a zvyklostmi.

Příklady

- *Zapojení do mezinárodního jazykového projektu Edison, který žákům umožňuje poznávat jiné kultury (ve školním roce 2022/2023 zaměřeno na Vietnam, Gruzii a Turecko),*
- *škola je zapojena do projektu Multikulturního centra v Praze, zaměřeného na výchovu k demokratickým hodnotám, udržitelnému rozvoji a integraci. Součástí byla i stáž dvou učitelů v Berlíně,*
- *spolupráce s organizací Člověk v tísní – program Jeden svět na školách, projekt Kdo jiný?, program Příběhy bezpráví,*
- *integrace multikulturní výchovy do vyučovacích předmětů,*
- *zapojení do projektu Příběhy bezpráví v rámci akce Jeden svět na školách,*

- *projekt Area 51, vytvoření akčního plánu mediálního vzdělávání,*
- *pořádání akcí zaměřenými na seznámení se s jinými kulturami, např. workshopy v židovském muzeu, přednášky o životě vietnamské komunity apod.,*
- *zahraničních výjezdy a výměnné pobyty, apod.*

Prevence rizikového chování

V rámci preventivních programů škol jsou realizovány takové aktivity, které jsou zaměřeny na minimalizaci projevů rizikového chování nejen ve školním prostředí. Tato oblast se zaměřuje nejen na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu a k rozvoji klíčových kompetencí, především sociálních a komunikačních, ale zejména na primární prevenci, individuální péči o žáky vyčleněné z kolektivu nebo žáky náchylné k rizikovému chování, speciální vzdělávací potřeby. Většina škol v září 2022 realizovala tzv. adaptační či seznamovací kurzy pro žáky prvních ročníků, které slouží k upevnování kolektivu. Činnost školních poradenských pracovišť je poznamenána nedostatkem pedagogických pracovníků (např. školní psycholog, speciální pedagog). V ideálním případě čítá poradenský tým pozice výchovného poradce, metodika prevence a školního psychologa. Většina škol úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami při sociometrických šetřeních, konzultacích a přednáškách, ale i při konkrétních krizových intervencích, reagujících na vznik mimořádné události. Dopady distančního vzdělávání na psychiku žáků a na výskyt sociálně-patologických jevů se projeví ve školním roce 2022/2023. Pandemie onemocnění COVID-19 spojená s distanční výukou negativně ovlivnila přístup některých žáků ke vzdělávání (motivace k samostatné činnosti, pasivita, organizace času), vnímána je i snížená psychická odolnost a ochablé sociální kompetence žáků po návratu k prezenční výuce. Projevily se také oslabené komunikační dovednosti žáků, řešení konfliktů, zachování vzájemného respektu a tolerance. Zvýšil se počet žáků trpících úzkostmi, depresemi, přibýlo žáků s psychiatrickými diagnózami. Zvláště zranitelní jsou žáci ohrožení školním neúspěchem. Školy mohly ve školním roce 2022/2023 využít projektu Národního plánu obnovy, který byl zaměřen na doučování těchto žáků. Probíhající vpád ruského agresora na území Ukrajiny a následný dlouhotrvající válečný konflikt vyvolal či prohloubil u některých jedinců pocity strachu a beznaděje. Školní poradenské pracoviště zajišťuje vytvoření nástrojů pro prevenci rizikového chování žáků, realizuje poradenskou a konzultační činnost pro žáky a jejich zákonné zástupce (speciální vzdělávací potřeby, rizikové chování, deprese, osobní problémy žáků, aj.), kariérové poradenství a metodickou podporu kolegů (pedagogických pracovníků) směřovanou na práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, žáky ohroženými školní neúspěšností i žáky s psychickými problémy. Dalšími formami prevence jsou průběžně prováděné evaluace, směřované na sociomapping třídních kolektivů a na klima školy.

Nedílnou součástí podpory v prevenci rizikového chování je spolupráce školy se zákonnými zástupci a Pedagogicko-psychologickými poradnami.

V rámci prevence rizikového chování školy realizují aktivity a zapojují se do programů, jako například:

- *Žákům, kteří vykazovali známky školní neúspěšnosti, byla nabízena možnost participace na projektu České asociace streetwork, z.s. Jedná se o přímou spolupráci školy a sociálních pracovníků plně individualizovanou na konkrétního jedince ohroženého možným odchodem ze vzdělávání. Ve škole také funguje tzv. schránka důvěry,*
- *adaptační kurz Zdravá škola je zaměřený na prevenci rizikového chování skrze vzájemné poznání se a nastavení zdravého klimatu nejen v nově vzniklém třídním kolektivu jak mezi žáky, tak mezi žáky a třídním učitelem, a usnadnění adaptace dětí na prostředí v nové škole,*
- *preventivní programy ve škole na téma zneužívání návykových látek, kriminalita a delikvence, záškoláctví, šikanování a násilné chování, xenofobie, rasismus a antisemitismus a patologické*

hráčství. Proběhl adaptační kurz, přednáška psychohygienu (úzkosti/deprese), workshop *Tvoje cesta je čisto* na téma *Drogy, LGBT, Sexuální zdraví*,

- úzká spolupráce školy s PPP se zaměřením na předcházení studijním neúspěchům, kohezi třídních kolektivů, prevenci rizikového chování a řešení nadměrné absence, a to ve spolupráci žák – škola – rodiče. Cíle preventivních programů pro žáky jsou zaměřeny na snižování absencí a pozdních příchodů do vyučování, pomoc při řešení závislosti na alkoholu, kouření a lehkých drogách, vztahy mezi žáky, šikana, vandalismus, sprejství a poškozování majetku. Na škole probíhají besedy na téma *Moje psychohygienu (úzkosti/deprese), Sexuální zdraví a výchova*, pro pedagogy, aktualizuje se metodika řešení problémových situací ve škole, komunikace s kolegy, žáky a rodiči, diagnostika vztahů ve školní třídě a problematika rizikového chování, právní problematika. Důraz je kladen rovněž na problematiku spolupráce a komunikace rodičů se školou,
- výchovní poradci na školách,
- exkurze školy do věznic Pankrác a Ruzyně a také do léčebny v Bohnicích. S těmito tématy poté dále pracovali v předmětu ZSV,
- projekt *Porucha příjmu potravy, Červená stužka – prevence AIDS*, exkurze do Psychiatrické nemocnice Bohnice,
- zřízení protidrogového preventisty, který organizuje pro žáky odborné přednášky s protidrogovou tematikou,
- spolupráce s organizacemi *Život bez závislostí a Nevypustíme duši*, apod.

Environmentální výchova, výchova k udržitelnému rozvoji

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) je systém, který vede k osvojení znalostí, dovedností a návyků, utváří hodnotové hierarchie a životní styl potřebné k ochraně životního prostředí v místním i globálním měřítku. Ekologická a environmentální výchova se promítá v rámci výuky (předměty biologie, zeměpis, základy společenských věd, chemie, aj.), ale i rovněž v zodpovědném a udržitelném chování žáků i chodu školy. Výchova k udržitelnému rozvoji je definována jako zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a příští generace. Problematika ekologie se objevuje i mimo standardní vyučovací hodiny, např. při terénních exkurzích, přednáškách odborníků a projektových dnech. Obecně platí, že ekologická témata a otázky udržitelného rozvoje v mladé generaci významně rezonují. Školy se v této oblasti velmi angažují, a to zejména svým přístupem k nejbližšímu okolí (např. třídění odpadů ve škole, zapojení do akce *Uklidíme svět, uklidíme Česko*).

Školy se zapojují do soutěže *Enersol*, která je zaměřena převážně environmentálně a projekty žáků jsou většinou zaměřeny na ochranu životního prostředí.

Příklady zavedení environmentální výchovy na pražských středních školách:

- Zavedení workshopů, tematicky zaměřených na problematiku vody v krajině, týden mozku, moderní chemické smýšlení, exkurze do botanické zahrady,
- účast škol na environmentálně zaměřených projektech, např. *Recyklohraní, Den bez odpadu, Klimatická změna*, apod.,
- členství školy v projektu *Erasmus+ time to Help!*, který se tímto okruhem problémů zabývá,
- zřízení koordinátora EVVO,
- spolupráce s *Ekocentrem Toulcův Dvůr*,
- projekt *ENERSOL – mezinárodní vzdělávací program na téma úspora energií*, aj.

Mimoškolní aktivity

Školy pro své žáky připravují různé aktivity nad rámec povinné výuky stanovené ve školním vzdělávacím programu. Školy pořádají pro své žáky spoustu mimoškolních aktivit: na školách působí dramatické a filmové kroužky, žáci zpívají v pěveckých sborech nebo hrají ve školních hudebních uskupeních. V této oblasti rovněž figurují i sportovní aktivity. Školy organizují i předmětové kroužky pro zájemce z řad žáků v době mimo vyučování. Některé školy vydávají žákovský časopis. Všechny tyto aktivity nejen prohlubují individuální zájmy žáků, ale rovněž podporují sociální vztahy a identifikaci žáků se školou a jejím étosem.

Příklady mimoškolních aktivit, nabízených v rámci pražských středních škol:

- *Pěvecký sbor Collegium Musica, Klub mladého diváka – divadlo, kurz Příprava ročníkových prací, kroužek Eurytmie pro žáky 3. a 4. ročníku,*
- *Kurz pilotních dovedností s využitím leteckého simulátoru B 737 NG, žáci technických oborů pokračovali v budování simulátoru Boeing 737 NG,*
- *využití zkušebny pro studentské kapely v areálu školy,*
- *AŤAS – kroužek zaměřený na rozvíjení výtvarného a prostorového vnímání,*
- *adaptační kurzy pro 1 ročníky, lyžařský kurz, turistický kurz,*
- *sportovní aktivity organizované školou, sportovní odpoledne ve volném čase na sportovištích školy,*
- *zapojení do činnosti Evropského parlamentu mládeže,*
- *kroužky programování CNC, 3D tisku, robotiky.*

Soutěže

Žáci pražských středních škol se dlouhodobě účastní tematicky zaměřených soutěží, festivalů či olympiád celostátního i mezinárodního rozsahu. Vysoký motivační kvocient představuje umístění na předních místech, především v mezinárodních soutěžích, jelikož dochází ke zvýšení prestiže školy i žáka, pro něhož je účast, či dokonce umístění v soutěži, ideálním doporučením a vizitkou pro případné studium na vysoké škole či pro praktické využití v odborných oborech.

Některé školy bývají organizátory specifických soutěží se spádovým územím Hlavního města Prahy. Například Střední odborná škola Jarov, se sídlem Praha 9, Učňovská 1 organizovala 11. ročník odborné soutěže Flora Pragensis pro nadané žáky zahradnických oborů středních škol ve vazbě a aranžování.

Příklady úspěchů žáků v soutěžích:

- *1. místo v celostátním kole Konverzační soutěže ve francouzském jazyce,*
- *1. místo v celostátním kole Logické olympiády; 1. místo v celostátní matematické soutěži Pangea,*
- *2. a 3. místo v rámci 24. ročníku mezinárodní soutěže ve svařování o Zlatý pohár Linde,*
- *1. místo v celostátním kole Olympiáda lidských práv, 2. místo v krajském kole PEK - Kraje pro bezpečný internet,*
- *mnoho předních umístění v rámci středoškolské soutěže odborných činností SOČ,*
- *pořádání 16. ročníku mezinárodní geodetické soutěže IG5 - International Geodetic Pentathlon,*
- *Dostihy žáků ve Velké Chuchli 1. a 2. místo, Dostihy mladých jezdců ve Velké Chuchli 2x 1. až 3. místo, Dostihy pro žáky a amatéry v Lysé nad Labem a Mostě 4. místo, Dostih amazonek v Karlových Varech 1. a 3. místo, Šemíkova podkova – odborná soutěž zemědělských škol 1., 2. a 3. místo, Kladruby Race 1. místo.*

Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery

Střední školy mají úzkou spolupráci s vysokými školami (prostřednictvím fakultních škol), vědeckými institucemi (Akademie věd ČR), Národním pedagogickým institutem ČR, neziskovými organizacemi zaměřenými na vzdělávací, charitativní, preventivní, ekologické a jiné projekty. U odborných středních škol se jedná zejména o spolupráci s Hospodářskou komorou ČR, Hospodářskou komorou hl. m. Prahy, Prahy, jednotlivými řemeslnými cechy a společenstvy, zejména pak s firmami dle jednotlivých zaměření škol, u kterých probíhají praxe žáků.

Příklady

- Školy spolupracuje s různými typy zařízení (domovy pro seniory, chráněné dílny, školy pro postižené děti, dětské domovy, mateřské školy, poradny pro uprchlíky, střediska pro drogové závislosti, apod.),
- spolupráce s Českou asociací streetwork, z.s.,
- spolupráce s Britskou radou, Francouzským a Goethe-Institutem, s jazykovou agenturou Channel Crossings a dalšími vzdělávacími institucemi,
- škola je členem Asociace hotelů a restaurací ČR, Asociace kuchařů a cukrářů ČR, Asociace číšníků ČR, Asociace ředitelů hotelových škol, sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska, spolupráce s hotely, restauracemi, cukrárnami apod.,
- spolupráce s Asociací průmyslových škol a CZESHA, Jednotou školských informatiků, ICT Uníí, ICT Aliancí, Svazem průmyslu a dopravy, Hospodářskou komorou ČR a Českou kosmickou kanceláří,
- spolupráce Univerzitou Karlovou, konkrétně s 1. lékařskou fakultou, na medicínských výukových programech, které tvoří součást povinné praxe studentů vyšší odborné školy,
- dlouholetá spolupráce školy s partnerskou školou Dietzenhofferovo gymnázium v Bamberku v Německu,
- spolupráce s Hasičským záchranným sborem; spolupráce se Sekcí nutričních terapeutů při České asociaci sester; spolupráce s 1. LF UK v Praze a se Státním zdravotním ústavem v Praze.

Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání

Ruská agrese vůči suverénnímu státu vzedmula vlnu solidarity s ukrajinským národem, která měla mnoho podob, jako např. charitativní sbírky pro Ukrajinu či zapojení do projektů na podporu Ukrajiny. S uprchlickou vlnou se musely vypořádat i střední školy. Přijímání uchazečů s dočasnou ochranou bylo legislativně upraveno školským zákonem (institut přijetí do vyššího ročníku), který byl zákonem č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, rozšířen i na přijetí do probíhajícího 1. ročníku. Uzpůsobení podmínek pro přijímací řízení bylo ošetřeno Opatřením obecné povahy ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Přijetí ukrajínští uprchlíci na střední školu se adaptovali zejména na základě podpory ze školy (doučování, jazyková příprava) a od svých spolužáků.

Zvýšil se počet zájemců o studium, a to nejen vlivem nárůstu demografické křivky, ale právě i v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině. Prodloužila se účinnost zákona tzv. LEX Ukrajina a díky finanční podpoře z fondu UNICEF, který finančně přispěl na provoz tzv. Nultých ročníků na několika středních školách dostali žáci z Ukrajiny možnost všeobecně přípravy na přijímací zkoušky na střední školu (včetně oborů češtiny). V rámci přijímacího řízení absolvovali uchazeči z Ukrajiny pohovor z českého jazyka, při kterých byla prověřována dostatečná znalost českého jazyka pro studium na střední škole. Dále pak, pokud o to uchazeči požádali, mohli plnit úlohy z matematické části JPZ (jednotné přijímací zkoušky) se zadáním v ukrajinském jazyce. V souvislosti s tímto docházelo k navýšení administrativní zátěže u škol v rámci přijímacího řízení a zvýšení nároků na pedagogy v rámci výuky v třídách s integrovanými cizinci.

Co se týká fungování adaptačních skupin, k 31. 8. 2023 skončila jejich podpora formou financování ze strany MŠMT.

Příklady činnosti škol v době vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině

- *Konflikt na Ukrajině byl ve škole intenzivně vnímán již od svého vzniku v únoru 2022, neboť školu dlouhodobě navštěvují žáci ukrajinské i ruské národnosti. Vyučující jsou stále připraveni žákům naslouchat a řešit jejich případné dotazy. Ve spolupráci s výchovnou poradkyní monitorují náladu ve třídách, ale dosud se nevyskytly žádné mimořádné situace,*
- *po napadení Ukrajiny a zahájení útočné války Ruskou federací byla v průběhu měsíce března zaplněna rejstříková kapacita školy přijetím 11 ukrajinských středoškolských studentů. Tito studenti byli zařazeni většinou do tříd vyššího gymnázia a byl pro ně vytvořen speciální adaptační program s dotací cca 15 hodin týdně. Podpora studentů poté pokračovala odpoledními kurzy českého jazyka,*
- *škola, ve spolupráci s hl. městem Praha, UNICEF a organizací META, zahájila výuku v nultém ročníku pro ukrajinské žáky, kteří nebyli přijati na střední školy. Cílem projektu je umožnit mladým Ukrajincům, uprchlíkům před válkou v jejich zemi, zdokonalit se ve znalosti českého jazyka, seznámit se se životem českých studentů a pomoci jim v přípravě na přijímací zkoušky na střední školu. Ve třídě nultého ročníku bylo 15 ukrajinských žáků, výuku zajišťovalo 5 pedagogů.*

II. 3. 1 Podpora odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy

V roce 2009 byla v Praze započata cílevědomá snaha zkvalitnit odborné vzdělávání na území hl. m. Prahy. Kromě toho, technické i jiné nehumanitní obory, byly na okraji zájmu žáků a jejich rodičů při volbě budoucího povolání. Cílem programu Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy v letech 2018-2022 (dále jen „Podpora OV“) je pokračovat v aktivitách, realizovaných v období 2014-2017, které měly pozitivní vliv na nepříznivé faktory ovlivňující odborné školství. Aktualizovaný program Podpora OV schválila Rada hl. m. Prahy usnesením č. 1159 ze dne 22. 5. 2018. Program na období 2018-2022 navazuje na předchozí realizaci programu Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy v letech 2014-2017, který byl schválen usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1430 ze dne 17. 6. 2014.

Podpora OV navazuje na předchozí aktivity realizované v letech 2009-2017, zakotvené v těchto základních dokumentech a projektech:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2012-2016, schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 15/9 ze dne 29. 3. 2012.
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016-2020, schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 15/15 ze dne 31. 3. 2016.
- Dlouhodobý plán podpory učňovského školství a řemesel v hlavním městě Praze v letech 2010 až 2013, schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 35/42 ze dne 26. 3. 2010.
- Projekt Operačního programu Praha Adaptabilita ŘEMESLO ŽIJE! II, který byl schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 40/110 ze dne 16. 9. 2010.
- Projekt Operačního programu Praha Adaptabilita ŘEMESLO ŽIJE! III, který byl schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 9/7 ze dne 10. 9. 2015.
- Aktualizace programu Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy v letech 2017-2020, schválené usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1438 ze dne 13. 6. 2017.

Cílem Podpory OV není vytváření nových koncepcí podpory a strategií rozvoje odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy, ale podpora, udržení a rozvoj aktivit, které byly realizovány zejména v období let 2014 až 2017 s pozitivním dopadem na podporu a rozvoj odborného vzdělávání, a které přispěly a stále přispívají ke zkvalitnění výuky a zvyšování prestiže odborného vzdělávání. Uvedené aktivity byly dále vyhodnoceny, v rámci rozpočtu běžných výdajů odboru školství, mládeže a sportu Magistrátu hlavního města Prahy, jako udržitelné na roky 2018-2022.

V neposlední řadě je cílem udržet v povědomí škol, žáků a veřejnosti kampaně hl. m. Prahy na podporu odborného školství a polytechnického vzdělávání Řemeslo žije! a Odbornost žije!

Představení jednotlivých aktivit:

Projektové dny – aktivita má podporovat spolupráci středních škol a základních škol, podpořit zájem žáků 9. tříd o odborné vzdělávání, důraz je kladen na faktické odborné činnosti, které střední škola zorganizuje pro potenciální uchazeče, žáky základních škol.

Semináře, workshopy a exkurze – zkvalitnění výuky žáků středních škol prostřednictvím intenzivního kontaktu s odborníky z profesní praxe.

TOP kemp – vzdělávací aktivita zaměřená na získání a prohloubení nadstandardních dovedností žáků formou jejich přímé účasti při výrobních operacích v partnerském podniku.

Sollertia – soutěž pro zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu za přímé účasti podnikatelských subjektů a dalších organizací.

Imatrikulace žáků prvních ročníků a udělování Továřských listů absolventům oborů vzdělání s výučním listem – aktivita, jejímž cílem je zvýšení společenské prestiže oborů vzdělání s výučním listem a jejímž úkolem je poukázat na společenskou potřebnost řemeslných profesí.

Podpora technického vybavení škol – aktivita ke zvýšení kvality vzdělávacího procesu na odborných školách, modernizaci vybavení odborných učeben či dílen pro odborný výcvik.

Podpora vzdělávání pedagogů, učitelů odborného výcviku a učitelů odborných předmětů – krátkodobá vzdělávací aktivita, která prostřednictvím individuálně vybraných vzdělávacích programů umožní aktualizovat znalost výrobního prostředí firem, seznámit se s novými technologiemi a materiály, získat přístup a motivaci k dalšímu odbornému vzdělávání.

Stipendijní systém – aktivita zaměřená na podporu málopočetných oborů vzdělání s výučním listem a na motivaci žáků ke studiu těchto oborů.

Odborné dovednostní soutěže SOLLERTIA ve školním roce 2022/2023:

Hlavním principem dovednostních soutěží SOLLERTIA je přímé porovnání výkonu žáků a odborníka z praxe, tzv. vyzývatele, v závěrečném kole, kde jsou všem nastavena stejná pravidla a žáci se posuzují za stejný soutěžní úkol podle stejných kritérií jako vyzývatele. Díky tomu je možné objektivně zjistit úroveň získaných vědomostí a dovedností žáka v porovnání s profesionálem v oboru.

Nejlepší žák z každého oboru, který dosáhne alespoň 66 % výsledku vyzývatele, je oceněn čestným titulem SOLLERS (z lat. ZRUČNÝ) a stříbrnou medailí ze 42 gramů ryzího stříbra. Tímto principem se od dovednostních soutěží SOLLERTIA a inspirovaly i další řemeslné soutěže po celé republice. Hlavní město Praha v roce 2016 soutěži SOLLETRIA nechalo vydat ochrannou známku. Zároveň započalo s přípravou pravidel pro zcela nové mezinárodní dovednostní asymetrické soutěže SOLLERTIA.

Dovednostní soutěže SOLLERTIA mají za cíl rozšířit přímou účast podniků jako budoucích zaměstnavatelů na obsahu výuky a na hodnocení výsledků žáka, a to zejména v praktickém vyučování. Zapojení odborníků z reálné praxe obohatí a rozšíří praktickou výuku odborných předmětů a propojí vazby mezi podniky a školami. V úterý 28. března 2023 se Brožíkův sál Staroměstské radnice stal dějištěm historicky už desátého ceremoniálu, kterým se oceňují nejlepší žáci pražských středních odborných škol v asymetrických soutěžích Sollertia Praha. Z rukou radního hl. m. Prahy pro oblast školství, sportu a volného času Mgr. et Mgr. Antonína Klecandy převzali vítězové soutěží originální stříbrné medaile hl. m. Prahy vyražené v České mincovně pro tuto zvláštní příležitost.

V letošním ročníku proběhly v pondělí 27. 3. 2023 soutěže v osmi oborech vzdělání – Truhlář, Kuchař, Autolakýrník, Malíř, Kovář, Kadeřník, Elektrikář a Strojírenství. Některé soutěže se konaly za účasti škol z dalších krajů České republiky a také škol ze zahraničí.

Soutěž Sollertia Praha 2023 je součástí programu hl. m. Prahy Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy a projektu I-KAP II. - Komplexní program rozvoje klíčových oblastí pražského školství, který je spolufinancován z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Stipendijní program Podpory OV

Velmi úspěšnou aktivitou Podpory OV je realizace stipendijního programu. Program je velmi kladně hodnocen zapojenými školami. Ve školním roce 2022/2023 program úspěšně pokračoval.

II. 4 Konzervatoře

Vzdělávání v konzervatoři rozvíjí znalosti, dovednosti a další schopnosti žáků získané v základním a v základním uměleckém vzdělávání, poskytuje všeobecné vzdělání a připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých nebo umělecko-pedagogických činností v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně dramatické umění. Úspěšným ukončením vzdělávacího programu v konzervatoři se dosahuje těchto stupňů vzdělání:

- střední vzdělání s maturitní zkouškou
- vyšší odborné vzdělání v konzervatoři

Na území hl. m. Prahy působí 8 konzervatoří, z toho 1 konzervatoř zřizuje MŠMT (Konzervatoř a střední škola Jana Deyla, příspěvková organizace) a 3 konzervatoře jsou soukromého typu:

- Mezinárodní Konzervatoř Praha - International conservatory Prague, s.r.o.
- Pražská taneční konzervatoř a střední odborná škola, s.r.o.
- Taneční centrum Praha - konzervatoř, z. ú.

Hl. m. Praha zřizuje 4 příspěvkové organizace, které vykonávají činnost konzervatoře. Z toho jedna vykonává i činnost vyšší odborné školy. Jsou to:

- Taneční konzervatoř hlavního města Prahy, Praha 1, Křížovnická 7
- Pražská konzervatoř, Praha 1, Na Rejdišti 1
- Konzervatoř Duncan centre, Praha 4, Branická 41
- Konzervatoř a Vyšší odborná škola Jaroslava Ježka, se sídlem Praha 4 - Braník, Roškotova 4

Ve školním roce 2022/2023 studovalo na pražských konzervatořích 1 755 žáků (zřizované krajem Hl. m. Praha – 1 095 žáků, na soukromých – 572 žáků a na konzervatoři zřizované MŠMT – 88 žáků).

Tab. č. 34 - Konzervatoře – denní forma vzdělávání

zřizovatel	školy			žáci	Nově přijatí do 1. ročníku	absolventi za šk. r. 2019/2020
	celkem	z toho v délce				
		6 let	8 let			
kraj	4	3	1	1095	191	121
soukromý	3	1	2	572	94	37
MŠMT	1	1	0	88	11	7
celkem	8	5	3	1755	296	165

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele, statistický výkaz o konzervatoři (DK1, DK2, DK5)

V pražských konzervatořích (zřizovaných hl. m. Praha) studuje velké množství žáků, kteří mají trvalý pobyt v jiném kraji. Podíl dojíždějících činí 63,8 % z celkového počtu 1 095 žáků. Nejvíce je ze Středočeského kraje – 22,9 %. Obdobná situace je i u konzervatoří soukromých.

Tab. č. 35 - Žáci s trvalým pobytem v jiném kraji – zřizovatel HMP a soukromé– denní forma vzdělávání

kraj	Jihočeský	Jihomoravský	Karlovarský	Vysočina	Královéhradecký	Liberecký	Moravskoslezský	Olomoucký	Pardubický	Plzeňský	Středočeský	Ústecký	Zlínský	Celkem
Počet žáků celkem	62	19	31	34	65	58	28	17	38	32	251	34	30	699
z toho nově přijatí	20	3	5	4	19	10	2	5	10	8	51	7	5	149

Zdroj: SML MHMP

Věkové složení a žáci podle státní příslušnosti

Největší zastoupení v konzervatořích mají žáci 22-24 letí a žáci 17 až 19 letí. Žáci 11 letí a mladší tvoří pouze 1,09 % z celkového počtu 1746 žáků.

Tab. č. 36 - Věkové složení žáků

věk	11letí a mladší	12letí	13letí	14letí	15letí	16letí	17letí	18letí	19letí	20letí	21letí	22–24letí	25letí a starší
Počet 1 746	19	45	44	38	136	187	198	197	198	188	141	224	131
%	1,09	2,58	2,52	2,18	7,79	10,71	11,34	12,28	11,34	10,77	8,08	12,83	7,50

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (DK7.2)

Kvalita pražských konzervatoří je známa i v zahraničí, proto se na školách vzdělávají také žáci a studenti z celého světa. U konzervatoří zřizovaných hl. m. Praha v současné době vlivem událostí na Ukrajině je velký počet žáků z Ukrajiny (49), dále hodně studujících pochází tradičně ze Slovenska (27). Jsou vzdělávání žáci i z Ruska, Kazachstánu, Francie, Mongolska, Japonska, Korey, Brazílie a jiných států Evropy a Asie.

Tab. č. 37 - Žáci podle státní příslušnosti

Příslušnost	Celkem	ČR	Slovensko	Ostatní státy EU 28	Ostatní státy Evropy	Ostatní státy světa
Žáci	1 743	1 559	41	6	113	24
Podíl v %	100	89,44	2,35	0,34	6,48	1,38

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele (DK11.1)

Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí

Ve školním roce 2022/2023 prováděla ČŠI inspekční činnost na dvou konzervatořích soukromých a třech zřizovaných hl. m. Praha, kdy předmětem bylo hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a kontrola dodržování právních předpisů. Nebyly zjištěny závažné nedostatky.

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

Školy udržují kontakty s obdobně zaměřenými školami v zahraničí a účastní se workshopů a seminářů se zahraničními osobnostmi (případně se podílejí na jejich přípravě a realizaci). Žáci vystupují na mezinárodních festivalech a přehlídkách, účastní se mezinárodních soutěží.

Některé školy se v rámci jazykového vzdělávání zapojily do Metropolitního programu podpory středoškolské jazykové výuky a využívaly při výuce rodilých mluvčích.

- *Pražská konzervatoř, Praha 1, Na Rejdišti 1 – povinně se vyučuje 1 cizí jazyk (anglický nebo německý), v oboru Klasický zpěv je odborným jazykem jazyk italský, v oboru Populární zpěv jazyk*

francouzský. V rámci Metropolitního programu vyučují rodilí mluvčí anglický jazyk a anglickou konverzaci.

- Taneční konzervatoř hlavního města Prahy, Praha 1, Křížovnická 7 – žáci se učí anglickému jazyku, jako druhý cizí jazyk je zavedena francouzština, která je zároveň jazykem odborným (francouzské baletní názvosloví). Motivací pro výuku jsou četné zahraniční kontakty s obdobnými školami, působení hostujících zahraničních pedagogů nebo choreografů na škole a účast žáků na vystoupeních s mezinárodní účastí.
- Konzervatoř Duncan centre, Praha 4, Branická 41 – vyučuje se anglický a francouzský jazyk. Na škole působí rodilý mluvčí, který kromě výuky intenzivně spolupracuje s vyučujícími anglického jazyka. Motivací učit se cizím jazykům podporuje přítomnost zahraničních pedagogů, tanečníků a choreografů, účast na jejich workshopech a zahraniční stáže nebo jazykové pobyty.
- Konzervatoř a Vyšší odborná škola Jaroslava Ježka – hlavním jazykem je jazyk anglický, je vyučován v několika skupinách v ročníku dle dosažené úrovně žáků; v zaměření na muzikál a populární zpěv je druhým jazykem francouzský jazyk.
- Taneční centrum Praha - konzervatoř, zapsaný ústav, zkráceně Taneční centrum Praha - konzervatoř, z. ú. – povinně se vyučuje anglický jazyk, druhým jazykem je španělština.
- Mezinárodní Konzervatoř Praha – International conservatory Prague, s.r.o. - povinně se vyučuje angličtina, povinně volitelný jazyk je němčina nebo italština. Škola umožňuje absolutorium studentům i z jazyka německého nebo italského.
- Pražská taneční konzervatoř a střední odborná škola, s.r.o. - žáci mají na výběr ze 3 jazyků (angličtina, němčina, ruština).

Tab. č. 38 - Vyučující cizích jazyků – zřizovatel HMP, SML MHMP

Zřizovatel	Kraj	
Počet učitelů cizích jazyků celkem	24	
V tom	s odbornou kvalifikací (dle zákona o ped. prac.)	20
	bez odborné kvalifikace (dle zákona o ped. prac.)	1
	rodilí mluvčí	3

Mezinárodní spolupráce, zapojení škol do rozvojových programů

Jednotlivé konzervatoře v rámci své umělecké činnosti často spolupracují s obdobnými vzdělávacími institucemi či jinými partnery zahraničními. Spolupráce probíhá formou společných koncertů, vystoupení, účastí na festivalech nebo soutěžích, výměnných pobytů či zájezdů studentů a pedagogů apod. Konzervatoře pořádají rovněž odborné workshopy se zahraničními lektory nebo semináře za účasti zahraničních umělců.

- Taneční konzervatoř hlavního města Prahy, Praha 1, Křížovnická 7 dlouhodobě spolupracuje s evropskými institucemi – Státní baletní škola Bytom, Tanečné konzervatorium Evy Jaczovej Bratislava, Taneční konzervatoř v Barceloně, Královská konzervatoř Haagu, Státní baletní škola ve Varšavě, aj., probíhají výměnné zájezdy studentů a pedagogů, účast na společných koncertech a vystoupeních. Na konzervatoři působí hostující zahraniční pedagogové nebo choreografové, žáci se účastní vystoupení i v zahraničí.
- Pražská konzervatoř, Praha 1, Na Rejdišti 1 se účastnila mezinárodních soutěží v Itálii, Rakousku, Izraeli, Chorvatsku, kde získala řadu 1. – 3. cen za hru na různé hudební nástroje (akordeon, klavír, lesní roh, pozoun, fagot aj.) i populární zpěv, uskutečnila koncerty v rámci spolupráce s velvyslanectvím Rumunska, pořádala turné Symfonického orchestru v Itálii, pořádala workshopy a semináře se zahraničními lektory např. z USA, Japonska, Německa, Itálie aj.

Úspěšnost v mimoškolních aktivitách

Konzervatoře se významnou měrou podílejí na kulturním životě v Praze, jiných městech ČR i v zahraničí. Pořádají řadu veřejných koncertů, tanečních i divadelních představení i jiných akcí, např.

- Účast na festivalu *Malá Inventura*, festivalu *Smetanova Litomyšl*, *Braník Sobě*, účast na *Mezinárodním dni tance*, *Muzejní noc v kutnohorské galerii* aj.,
- umístění v *Evropské baletní soutěži Brno 23* (1. - 3. ceny ve všech kategoriích),
- účast na zahraničních i tuzemských soutěžích a festivalech, na kterých žáci získali různá ocenění včetně řady cen za 1. místa (např. *Celostátní akordeonová soutěž Dobřany 2022*, *Pardubické dechy 2022*, *Art Duo Music festival* aj.),
- 3. místo v celostátní soutěži středoškolských časopisů aj.

Další důležité aktivity škol

- Organizace Soutěžní přehlídky konzervatoří a hudebních gymnázií České republiky, zajištění koncertních a scénických vystoupení při různých slavnostních příležitostech a společenských akcích,
- 6 koncertů – *Kultura v srdci Prahy*, koncerty v rámci *Noci kostelů*, koncerty ve spolupráci s *Národním pedagogickým muzeem J. A. Komenského*, městskými částmi, koncerty s *Českou filharmonií*, koncerty cyklu *Svátky hudby Václava Hudečka* aj.,
- představení pro širokou veřejnost v Praze, v regionálních divadlech i v zahraničí.
- divadelní i muzikálová představení v divadle *Apollo*, žáci se účastnili pěvecko-taneční show *DIMAN* aj.,
- účast na festivalu *Mezinárodní týdny tance*, představení v pražských divadlech a kulturních prostorech. aj.

Spolupráce se zaměstnavateli, profesními organizacemi a dalšími partnery

- spolupráce s hudebními tělesy *Česká filharmonie*, *PKF*, a *FOK*, *Václavem Hudečkem*, spolupráce se společností *Unicorn*, *New York University in Prague*, spolupráce s konzervatořemi v *Brně* a *Ostravě*, aj.,
- dlouhodobá spolupráce s *Národním divadlem v Praze*, *Vinohradským divadlem*, *divadlem Hybernia*, *Švandovým divadlem*, *Městskou knihovnou* aj.,
- spolupráce s *divadlem Ponec*, *Archa* i regionálními městy,
- spolupráce s profesionálními divadelními scénami, s *TV* a *filmem* a významnými instrumentálními tělesy a pěveckými sbory (např. *filmová pohádka v česko-kanadské produkci*, *Pražský smíšený sbor*, *Západočeský symfonický orchestr v Mariánských Lázních* aj.),
- *Mezinárodní Konzervatoř Praha - International conservatory Prague, s.r.o.* spolupracuje s profesionálními divadelními scénami v Praze i jiných městech (např. *divadlo Karlín*, *Apollo*, *Brodway* aj.), s *TV Star*, *TV Roma*, s *MČ Praha 1*, *Praha 3* a *Praha 6*, s *TV Prima*, *TV Nova*, *TV Praha* a další.

Prevence rizikového chování

V konzervatořích se při prevenci rizikového chování zaměřují především na tvůrčí aktivitu žáků a spolupráci s rodiči, kteří jsou zváni na žákovská a studentská představení a zapojování do různých aktivit konzervatoří. Dále jsou žáci pravidelně seznamováni s rizikovými jevy v rámci základů společenských věd, pedagogiky a psychologie, prostřednictvím přednášek a akcí zaměřených na nebezpečí drog, alkoholu a kouření a zaměřených na zdravý životní styl, péči o psychické zdraví.

Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji

Environmentální výchova je profilové téma, které se prolíná zejména základy společenských věd, kineziologií, biologií a taneční technikou. Tematika se vyskytuje v rámci školních projektů. Základy ekologické výchovy konzervatoře uplatňují především v praxi (třídění odpadu, šetření energií, úprava bezprostředního okolí školy apod.).

Multikulturní výchova

Je především vyučována v rámci občanské nauky a pedagogiky, i když se prolíná napříč všemi všeobecně vzdělávacími předměty. Školy organizují workshopy a semináře za účasti různých osobností z celého světa, které mají vliv na sociokulturní rozvoj žáků a studentů. K rozvoji multikulturního povědomí a cítění přispívají také žáci-cizinci, kteří na konzervatořích v hojné míře studují.

Příklady multikulturních aktivit škol:

- *V rámci projektu Erasmus + a díky zahraničním workshopům se žáci setkávají s žáky i pedagogy ze zahraničních škol. Učí se poznávat a respektovat odlišnost, různé kultury apod.*
- *tematicky zaměřené kurzy pro zahraniční zájemce, např. velvyslanectví Rumunska, proběhlo turné Symfonického orchestru v Itálii aj.,*
- *návštěva norských studentů za doprovodu pedagogů, návštěva pedagogů z islandské hudební školy z Reykjavíku,*
- *stáže v souboru Sl'uk na Slovensku a v baletní škole v Estonsku.*

Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání, zejména v souvislosti s příchodem ukrajinských studentů

Vzhledem k tomu, že se na konzervatořích tradičně vzdělávají žáci z cizích zemí, díky bohatým zkušenostem se začleňováním cizinců i příslušníků národnostních menšin neměly konzervatoře problém se začleněním ukrajinských žáků. Pro vzdělávání ukrajinských uprchlíků byly uzpůsobeny podmínky a pro jejich snazší začlenění byly organizovány nebo zprostředkovány kurzy českého jazyka.

II. 5 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studentů, získané ve středním vzdělávání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Studium je určeno absolventům všech typů středních škol, kteří své studium ukončili maturitní zkouškou. Délka vyššího odborného vzdělávání je podle školského zákona v denní formě 3 roky, včetně odborné praxe, u zdravotnických oborů je délka vzdělávání až 3,5 roku.

Většina vyšších odborných škol na území hl. m. Prahy vznikla a existuje, podobně jako v celé České republice, při středních školách. Ve školním roce 2022/2023 působilo v hl. m. Praze celkem 34 vyšších odborných škol, ve kterých studovalo 4 880 studentů v denní formě vzdělávání (6 296 studentů včetně ostatních forem vzdělávání, dále jen „OFV“). Na území hl. m. Prahy se rovněž nachází jedna vyšší odborná škola policejní, zřizovaná Ministerstvem vnitra.

Tab. č. 39 - Vyšší odborné vzdělávání – školy, skupiny, studenti

Zřizovatel	Počet škol	Denní forma vzdělávání – počty				Ostatní formy vzdělávání - počty		
		Skupin	Studentů	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za 2021/2022	Studentů	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za 2021/2022
Celkem	34	210	4 880	2 105	887	1 416	561	299

Zdroj: MŠMT, Statistické výkazy za rok 2022/2023 (E1.3.2, E1.2.1)

Oborová struktura vyšších odborných škol

Nejpočetněji zastoupenou skupinou oborů vyšších odborných škol v denní formě vzdělávání byla skupina 82 – Umění a užité umění s 1037 studenty (školy hl. m. Prahy 341), dále skupina 53 – Zdravotnictví s 635 studenty (školy hl. m. Prahy 420 studentů) a skupina 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče s 645 studenty (školy hl. m. Prahy 533 studentů). Nejméně zastoupeny byly: skupina 61 – Filozofie, teologie s 20 studenty a skupina 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie se 36 studenty. Některé skupiny oborů se naopak na školách zřizovaných hl. m. Praha nevyučují vůbec, např. 61 – Filozofie, teologie, 64 – Podnikání v oborech, odvětví, 65 – Gastronomie, hotelnictví. Úplný přehled o oborové struktuře nabízí následující tabulka.

Tab. č. 40 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP – denní vzdělávání

Kód oboru	Skupina oborů	Počet škol poskytujících vzdělání v oboru		Počet studentů		Nově přijatí studenti do 1. ročníku		Absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
23	Strojírenství a strojírenská výroba	1	1	42	42	16	16	6	6
26	Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní	2	2	100	100	51	51	14	14
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	1	1	33	33	22	22	11	11
37	Doprava a spoje	1	1	52	52	30	30	12	12
39	Speciální a interdisciplinární obory	1	1	24	24	18	18	7	7
53	Zdravotnictví	5	2	635	420	258	171	147	98
61	Filozofie, teologie	1		20		8		3	
63	Ekonomika a administrativa	2	1	212	145	94	55	22	22
64	Podnikání v oborech, odvětví	3		180		69		27	
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	2		269		117		67	
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	3	1	141	0	60	0	14	8
72	Publicistika, knihovnictví a informatika	2	1	74	61	37	25	5	5
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	4	2	645	533	317	266	101	86
82	Umění a užité umění	12	7	1037	341	447	176	152	76
SU	Celkem v denní formě vzdělávání - počet studií	33	16	3464	1751	1544	830	588	345

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2022/2023

V ostatních formách vzdělávání byla nejpočetněji zastoupena také skupina 75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče se 630 studenty, u VOŠ zřizovaných hl. m. Praha rovněž s 451 studenty. Nejméně zastoupena byla skupina 72 – Publicistika, knihovnictví a informatika se 1 studentem, 82 – Umění a užité umění se 15 studenty a skupina 39 - Speciální a interdisciplinární obory s 10 studenty. Některé skupiny oborů, např. skupina 61 – Filozofie, teologie, 64 – Podnikání v oborech, odvětví, 72 - Publicistika, knihovnictví a informatika a 74 - Tělesná kultura, tělovýchova a sport, nebyly ve školách zřizovaných hl. m. Praha vůbec otevřeny.

Tab. č. 41 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP - ostatní formy vzdělávání

Kód oboru	Skupina oborů	Počet škol poskytujících vzdělání v oboru		Počet studentů		Nově přijatí studenti do 1. ročníku		Absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
39	Speciální a interdisciplinární obory	1	1	10	10	0	0	0	0
53	Zdravotnictví	4	1	402	101	122	23	119	34
61	Filozofie, teologie	2		62		12		2	
63	Ekonomika a administrativa	1	1	0	0	0	0	39	39
64	Podnikání v oborech, odvětví	1		5		0		6	
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	2	1	54	0	17	0	14	7
72	Publicistika, knihovnictví a informatika	1		1		0		1	
74	Tělesná kultura, tělovýchova a sport	1		15		0		5	
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	4	2	630	451	278	203	83	73
82	Umění a užité umění	2	1	14	5	3	0	1	0
SU	Celkem v ostatních formách vzdělávání - počet studií	33	16	1193	567	432	226	270	153

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2022/2023

Změny oborové struktury VOŠ

V průběhu školního roku 2022/2023 došlo k následujícím změnám v oborové struktuře středních škol.

Tab. č. 42 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách

Kód oboru	Název oboru	Škola	Důvod
68-43-N/05	Veřejná správa	VOŠ, G, SPŠ, SOŠ, Praha 2, Podskalská 10	nezájem uchazečů
63-41-N/31	Ekonomika a provoz zájmových	VOŠ, G, SPŠ, SOŠ, Praha 2, Podskalská 10	nezájem uchazečů
63-41-N/32	Podnikání malých a středních firem	VOŠ, G, SPŠ, SOŠ, Praha 2, Podskalská 10	nezájem uchazečů

Zdroj: SML MHMP

Akreditované vzdělávací programy

Akreditaci vzdělávacího programu MŠMT uděluje na dobu rovnající se nejvýše dvojnásobku délky vzdělávání v denní formě studia. Platnost akreditace lze i opakovaně prodloužit.

Příklady výsledků akreditací vzdělávacích programů některých VOŠ

- *Vyšší odborná škola textilních řemesel a Střední umělecká škola textilních řemesel, Praha 1, U Půjčovny 9 – byly akreditovány změny u oboru 82-41-N/20 Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba/ Design módních doplňků.*
- *Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Praha 1, Alšovo nábřeží 6 – všechny vzdělávací programy VOŠ měly platnou akreditaci, případně bylo požádáno o prodloužení platnosti.*
- *Vyšší odborná škola grafická a Střední průmyslová škola grafická, Praha 1, Hellichova 22 – první ročník vzdělávacího programu 82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin byl vyučován dle nové akreditace vzdělávacího programu s platností od 1. 9. 2022. Druhý a třetí ročník vzdělávacího programu 82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin byl vyučován dle dobíhající akreditace vzdělávacího programu od 1. 9. 2016.*

- Vyšší odborná škola a Střední umělecká škola Václava Hollar - na vyšší odborné škole probíhá výuka podle akreditovaných programů Interaktivní grafika a Kresba a ilustrace v médiích. Ve všech ročnících je zaveden kreditní systém studia.

Věkové složení studentů

Věková skupina, odpovídající vyššímu odbornému vzdělávání, je 19-21 let, avšak vyšší odborné školy v hl. m. Praha navštěvují i mladší a starší studenti. Nejvyšší je zastoupení studentů ve věku 21 let (913). Podrobný přehled podává následující tabulka. V tomto přehledu je zahrnuta i policejní VOŠ.

Tab. č. 43 - Věkové složení studentů VOŠ

Věk	Mladší 18 let	19letí	20letí	21letí	22letí	23letí	24letí	25–29letí	30–34letí	35–39letí	40letí a starší
Všechny formy vzdělávání: 4 796											
Počet	18	413	883	913	6291	411	258	457	246	178	426
Denní forma vzdělávání: 3 463											
Počet	18	395	825	843	610	323	185	188	32	14	30
Ostatní formy vzdělávání: 1 416											
Počet	0	18	58	70	81	73	73	269	214	164	396

Zdroj: MŠMT, Statistické výkazy za rok 2022/2023 (x E2.5)

Na vyšších odborných školách v hl. m. Praze se ve školním roce 2022/2023 vzdělávalo 366 studentů – cizích státních příslušníků, tj. 7,50 % z celkového počtu studentů.

Tab. č. 44 - Studenti podle státní příslušnosti

Příslušnost	Česká republika	Slovensko	ostatní státy EU 28	ostatní evropské státy	ostatní státy světa
Studenti (4 879)	4 513	70	9	209	78
Podíl v %	92,50	1,43	0,18	4,28	1,60

Zdroj: MŠMT, Statistické výkazy za rok 2022/2023 (E2.7.1)

Studenti dojíždějící z jiných krajů

Na pražských vyšších odborných školách se vzdělává značný počet studentů, žijících v jiných krajích, přičemž nejvyšší zastoupení mají studenti ze Středočeského kraje, což demonstruje i následující tabulka.

Tab. č. 45 - Studenti s trvalým bydlištěm v jiném kraji

Kraj	Středočeský kraj	Ústecký kraj	Královéhradecký kraj	Jihočeský kraj	Liberecký kraj	Pardubický kraj	Píseňský kraj	Kraj Vysočina	Karlovarský kraj	Jihomoravský kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Olomoucký kraj	bydliště mimo území ČR	Celkový součet
Počet studentů celkem	1 056	137	122	119	97	96	72	69	53	46	45	42	32	232	2 218

Zdroj: statistické výkazy, podzim 2022, pozn.: za VOŠ zřízené HMP, priv. sektorem a církví

Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí

Předmětem vykonaných kontrol ČŠI byla zejména kontrola, zaměřená na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, dále kontrola, zaměřená na dodržování právních předpisů či šetření konkrétních podnětů.

V rámci proběhlých kontrol v období školního roku 2022/2023 nebyly ve sledovaném období zjištěny žádné závažné a zásadní nedostatky.

Výsledky ostatních kontrol

Předmětem vykonaných kontrol bylo např. fungování vnitřního kontrolního systému organizace, kontrola správnosti evidence účtování a vyřazování majetku, kontroly financování projektů z různých finančních zdrojů (OPVVV, OPPPP), plnění hygienických požadavků na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, interní směrnice, doplňková činnost, došlé faktury a evidence smluv, kontrola dodržování zásad BOZP, kontrola cizinců na škole, aj.

Příklady kontrolní činnosti

- *Uskutečnila se kontrola ze strany BOZP a PO,*
- *kontrola využití dotace poskytnuté soukromé škole za rok 2020/2021,*
- *realizovány byly kontroly v rámci 2 projektů dotovaných z fondů EHP a Norska, zaměřených na institucionální spolupráci,*
- *v září 2022 byla odborem kontrolních činností Magistrátu hlavního města Prahy provedena následná veřejnosprávní finanční kontrola za období roku 2021.*

V rámci proběhlých kontrol nebyly ve sledovaném období zjištěny žádné závažné a zásadní nedostatky.

Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů

V oblasti mezinárodní spolupráce mají vyšší odborné školy již vybudovanou tradici. Většina z nich se zapojuje do mezinárodních programů.

Spolupráce škol na mezinárodní úrovni je realizována např. v rámci:

- *Zapojení do vzdělávacího programu Mezinárodní cena vévody z Edinburghu – DoFE (The Duke of Edinburgh's International Award Czech Republic Foundation, o.p.s.), který pomáhá mladým lidem v osobním rozvoji a v získávání dovedností uplatnitelných v budoucím životě i práci,*
- *krátkodobé stáže studentů oboru Účetnictví a finance v Portugalsku, v rámci programu Erasmus+, kde ve firmě prováděli jednoduché účetní práce a získané poznatky a zkušenosti následně předávají ostatním studentům školy,*
- *spolupráce s bratislavskou vysokou školou zdravotnictva a sociální práce sv. Alžběty,*
- *spolupráce s Asociací profesionálních fotografů České republiky a Evropskou asociací profesionálních fotografů při vytváření odborných dílen, přednáškových cyklů a při pořádání výstav,*
- *účast pedagogů odborných předmětů na pracovní stáži v belgickém Mechelenu, kde na spřátelené univerzitě Thomas More University College (TMUC) měli možnost po dobu jednoho týdne doprovázet své belgické kolegy jak ve výuce, tak na workshopech i pedagogické práci mimo výuku (přípravy, porady, pedagogické plánování).*

Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery

Vyšší odborné školy úzce spolupracují s profesními organizacemi a zaměstnavateli v rámci svého zaměření, čímž svým studentům poskytují možnost využít teoretické znalosti načerpané během studia v praktickém životě.

Příklady

- *Na pracovištích školy jsou zajištěné odborné praxe studentů a dochází k vzájemné výměně zkušeností. Škola spolupracuje s MPSV, MS, MV, MŠMT, řadou asociací (AVOŠ, Asociace vzdělavatelů v sociální práci atd.), je aktivním členem Evropské asociace škol sociální práce a Evropské asociace profesních odborných škol,*
- *spolupráce s farními úřady Církve československé husitské, kde je možné absolventy zaměstnat jako pastorační asistenty, administrativní podporovatele chodu úřadu, nebo v případě doplnění dalšího stupně vzdělání jako duchovním jáhny či kazatele. Rovněž jsou absolventi vybaveni svým vzděláním pro práci v sociálních službách (domovy mládeže, zařízení pro seniory, hospice, chráněné bydlení a dílny, mateřská a dětská centra, školní družiny, volnočasové aktivity apod.),*
- *spolupráce s Institutem digitální fotografie při vytváření workshopů digitálnímu designu fotografií (MgA. Marian Beneš) a věnovaných studiové fotografii s orientací na produktovou oblast (Vojtěchovský),*
- *škola spolupracuje při zajišťování vzdělávání studentů s vysokými školami s dopravním zaměřením, zejména ČVUT, Univerzitou Jana Pernera Pardubic, Zemědělskou univerzitou, ad,*
- *spolupráce s 1. LF UK v Praze; dále spolupráce s Dětskou klinikou FN Královské Vinohrady, se SZÚ, ad.*

Další důležité aktivity škol

Příklady

- *Studenti mají možnost vyzkoušet si práci investigativního novináře na článku s názvem „Nevzali mě do práce, vadila má epilepsie“, která byla publikována v týdeníku Ekonom,*
- *spolupráce při pořádání akcí jako „Den srdce“ či „Den pro zdraví“,*
- *pořádání školní výstavy osobnosti, jejichž činnost souvisí přímo se školou či oborem, který se ve škole vyučuje,*
- *škola zorganizovala 10. ročník studentského divadelního festivalu, letos nově v divadle Debut pod názvem Debutfest. Současně spolupracovala s řadou pražských mateřských škol, ve kterých studenti vyprávěli pohádky pro dětské publikum.*

II. 6 Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve srovnání s předchozím rokem působilo v hlavním městě Praze k 1. 9. 2022 celkem 51 právnických osob vykonávajících činnost školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“) je zřizovatelem 2 právnických osob vykonávajících činnost školy, soukromý sektor zřizuje 8 školských právnických osob, 3 subjekty jsou církevní. Hlavní město Praha ve školním roce 2022/2023 zřizovalo celkem 38 příspěvkových organizací pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a školy při zdravotnických zařízeních. Tato kapitola neuvádí bližší informace o školách, jejichž zřizovatelem je MŠMT, vzhledem k dostupnosti dat jsou dále podrobněji sledovány především údaje o krajských a soukromých školách zřizovaných dle § 16 odst. 9 školského zákona.

Mateřská škola při Národním ústavu pro autismus, se sídlem Zenklova 37/2, Praha 8 od školního roku 2022/2023 vzdělává pouze děti s poruchou autistického spektra, v předchozích letech byly tyto děti integrovány do běžné třídy mateřské školy.

Hlavní město Praha, stejně jako ředitelé škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, podporuje přestupy žáků do škol hlavního vzdělávacího proudu v případech, kdy potřebná podpůrná opatření mohou žákům v odpovídající kvalitě „běžné“ školy poskytnout, a v případech, pominou-li důvody začlenění žáků do speciálního vzdělávání. I přes podporu vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním v běžných mateřských a základních školách, stoupá neustále tlak na speciální školy, které jsou ve většině případů kapacitně naplněny. K maximální naplněnosti přispívá i zájem o přestup žáků v případech, kdy se integrace žáků do škol hlavního vzdělávacího proudu neosvědčila nebo nedošlo k očekávanému rozvoji vědomostí a schopností žáků při respektování jejich individuálních vzdělávacích potřeb a poskytovaných potřebných podpůrných opatření. Naplněnost speciálních škol na území Prahy výrazně ovlivňuje velmi dobrá dopravní dostupnost pro žáky ze Středočeského kraje.

Hlavní město Praha zřizuje celkem 38 příspěvkových organizací, pod které spadá 16 mateřských škol, 31 škol základních a 12 středních škol. Soukromý sektor je zřizovatelem pěti mateřských škol, tří škol základních a dvou středních škol. Dvě mateřské školy a tři základní školy jsou církevní.

Tab. č. 46 - Počet škol zřizovaných HMP

Právní subjekty celkem	MŠ	ZŠ	SŠ	Konzervatoře
38	16	31	12	-

Zdroj: SML MHMP

Tab. č. 47 - Počet dětí a žáků podle druhu zdravotního postižení ve školách HMP zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2021 a 30. 9. 2022

Zdravotní postižení	Celkem	MŠ	ZŠ	SŠ
	Děti a žáci	Děti	Žáci	Žáci
	30.9.2021/30.9.2022	30.9.2021/30.9.2022	30.9.2021/30.9.2022	30.9.2021/30.9.2022
Celkem:	3851/3976	359/345	2655/2761	837/870
Mentální	910/935	13/15	635/651	262/269
Zrakové	92/94	1/1	40/39	51/54
Sluchové	126/129	21/20	77/82	28/27
Závažné vady řeči	648/639	186/164	435/444	27/31
Tělesné	54/47	2/2	16/19	36/26
Vícevad	1196/1283	87/90	843/918	266/275
Autismus	185/205	41/48	90/92	54/65
Závažné vývojové poruchy učení	417/424	0/0	336/336	81/88
Závažné vývojové poruchy chování	223/220	8/5	183/180	32/35

Komentář k tabulce: Pozn.: Pokud má žák více než jeden druh zdravotního postižení, je tento žák uveden v tabulce pouze jednou. Zdroj: MŠMT – sběr dat v regionálním školství – sumáře ze statistických výkazů škol.

Výše uvedená tabulka nabízí přehled počtu dětí a žáků podle druhu znevýhodnění ve školách, zřizovaných hl. m. Praha, dle § 16 odst. 9 školského zákona.

Meziročně lze sledovat celkový nárůst počtu žáků v základních školách zřizovaných hl. m. Praha (nárůst o 106 žáků, mezi roky 2021 a 2022 se jednalo o nárůst 100 žáků), a to téměř ve všech sledovaných skupinách. K nejvýraznějšímu rozdílu došlo ve skupině žáků s více vadami (o 75 žáků).

V předškolním vzdělávání patří dlouhodobě k nejčastější diagnostice dětí ve školách dle § 16 odst. 9 školského zákona závažné vady řeči, v základním vzdělávání zůstává meziročně na prvním místě diagnóza více vad, která stoupá v posledních letech pravidelně. Druhou nejpočetnější skupinou jsou žáci s mentálním postižením. Ve středních školách je situace obdobná. Vzdělávání je nejčastěji poskytováno žákům s kombinací více vad a s mentálním postižením.

Přestože je od roku 2016 výrazně podporováno inkluzivní vzdělávání dětí a žáků ve školách hlavního vzdělávacího proudu, v souvislosti se zvyšující se demografickou křivkou narůstá zájem o zařazení dětí do škol zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona. V případech, kdy to prostorové kapacity škol umožňují, je nabídka škol rozšiřována.

Tab. č. 48 - Počet dětí a žáků podle typu zdravotního postižení v soukromých školách, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2021 a 30. 9. 2022

Zdravotní postižení	Celkem	MŠ	ZŠ	SŠ
	Děti/žáci	Děti	Žáci	Žáci
Z toho:	353/371	40/51	123/131	190/189
mentální	64/62	0/0	3/4	61/58
zrakové	0/0	0/0	0/0	0/0
sluchové	2/2	2/2	0/0	0/0
závažné vady řeči	38/49	20/23	18/26	0/0
tělesné	1/2	0/0	0/0	1/2
více vadami	177/175	18/16	38/38	121/121
PAS	11/19	0/10	11/9	0/0
vývojové poruchy učení	40/41	0/0	40/40	0/1
vývojové poruchy chování	20/21	0/0	13/14	7/7

Komentář k tabulce: Pozn.: Pokud má žák více než jeden druh zdravotního postižení, je tento žák uveden v tabulce pouze jednou. Zdroj: MŠMT – sběr dat v regionálním školství – sumáře ze statistických výkazů škol.

Mateřské soukromé školy se zaměřují především na vzdělávání dětí se závažnými vadami řeči a na děti s kombinací více vad. Základní školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávají převážně žáky s více vadami a závažnými poruchami učení, ve středních školách tvoří nejpočetnější skupinu, stejně jako v předchozím školním roce, žáci s více vadami. V meziročním srovnání došlo u mateřských škol k zařazení 10 dětí s PAS, což souvisí se vznikem nové soukromé mateřské školy (Mateřská škola při Národním ústavu pro autismus, se sídlem Zenklova 37/2, Praha 8). Z porovnání hodnot ze září roku 2021 a ze září 2022 je zřejmé, že i v tomto segmentu speciálního školství došlo k nárůstu počtu žáků, a to v předškolním a základním vzdělávání (celkem o 18 žáků).

V církevním sektoru bylo k 30. 9. 2022 v mateřských školách celkem 50 dětí, 49 z nich s diagnostikovanými závažnými vadami řeči. Meziročně se situace nezměnila. V církevních základních školách bylo ke stejnému datu vzděláváno 231 žáků (30. 9. 2021 - 230 žáků), s převažující diagnózou závažných vad řeči (105 žáků, 2021 - 99 žáků) a kombinací více vad (98 žáků, 2021 - 94 žáků).

Školy, zřizované hl. m. Prahou při zdravotnických zařízeních

Hlavní město Praha také zřizuje celkem 5 škol při zdravotnických zařízeních, ve kterých jsou vzdělávány děti dočasně, po dobu jejich hospitalizace v nemocnici. Jedná se o tyto školy:

- Základní škola a Mateřská škola při Všeobecné fakultní nemocnici, Praha 2, Ke Karlovu 2,
- Základní škola a Mateřská škola při fakultní Thomayerově nemocnici, Praha 4, Vídeňská 800,
- Základní škola a Mateřská škola při FN Motol, Praha 5, V Úvalu 1,
- Základní škola při Psychiatrické nemocnici Bohnice, Praha 8, Ústavní 91,
- Základní škola a Mateřská škola při Nemocnici Na Bulovce, se sídlem Praha 8, Bulovka 1606/5.

Šestou školou, zajišťující předškolní a základní vzdělávání hospitalizovaným dětem ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady, je Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Praha 10, Chotouňská 476.

K 30. 9. 2022 bylo v souvislosti s hospitalizací dětí v pražských nemocnicích školami při zdravotnických zařízeních vzděláváno v základním vzdělávání celkem 300 žáků (108 prvního a 192 druhého stupně ZŠ) a 119 dětí předškolního věku. Průměrné počty žáků v základním vzdělávání ve školním roce 2022/2023 činily podle statistik MŠMT 215 (210) žáků, z toho 75 (77) žáků 1. stupně a 140 (133) žáků 2. stupně. Ve věku předškolního vzdělávání bylo školami při zdravotnických zařízeních vzděláváno průměrně 100 (104) dětí. V porovnání s předcházejícím školním rokem se průměrné počty hospitalizovaných dětí ve věku povinné školní docházky v podstatě nezměnily, obdobně zůstaly zachovány i ve skupině dětí předškolního věku.

Přípravný stupeň základní školy speciální

Přípravný stupeň základní školy speciální poskytuje přípravu na vzdělávání dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem. Přípravný stupeň základní školy speciální je ve školách hl. m. Prahy dlouhodobě otevírán pouze v Základní škole speciální, Praha 10, Starostrašnická 45 (4 děti v přípravném stupni). Přípravný stupeň základní školy dále funguje v církevní Mateřské škole a základní škole speciální Diakonie ČCE Praha. Ve školním roce 2022/2023 byly otevřeny 3 třídy pro 18 dětí.

Děti a žáci ve speciálních školách hl. m. Prahy, dojíždějící z jiných krajů

Ve speciálních školách na území HMP se vzdělávají také děti a žáci s trvalým pobytem mimo hl. m. Prahu. Nejvyšší počet je s ohledem na polohu HMP dlouhodobě ze Středočeského kraje. Žáci z dalších krajů navštěvují především střední, případně základní školy, jejichž součástí je internát. Z velké části se jedná o školy zaměřené na vzdělávání žáků se zrakovým a sluchovým postižením, které na jejich území chybí. Děti a žáci z jiných krajů tvoří 23,2 % z celkového počtu 3 976 dětí a žáků ve speciálních školách HMP.

Tab. č. 49 - Děti a žáci s trvalým pobytem v jiném kraji – speciální školy zřizované HMP (MŠ, ZŠ a SŠ) – porovnání školního roku 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023

Kraj	Jihočeský	Jihomoravský	Karlovarský	Vysočina	Královéhradecký	Liberecký	Moravskoslezský	Olomoucký	Parubický	Plzeňský	Středočeský	Ústecký	Zlínský	Celkem
Počet žáků 2020/2021	18	8	7	8	7	14	7	4	10	18	680	39	2	822
z toho nově přijatí	7	4	3	1	3	3	3	0	1	7	133	5	0	170
Počet žáků 2021/2022	19	7	12	6	8	11	6	3	7	21	683	39	3	825
z toho nově přijatí	6	0	4	2	3	5	1	1	1	2	136	3	0	164
Počet žáků 2022/2023	17	10	8	6	13	9	8	4	6	21	779	39	2	923
Z toho nově přijatí	7	4	2	2	6	6	4	2	0	2	150	5	0	190

Zdroj: SML MHMP – výroční zprávy škol

Pozn.: V tabulce nejsou zahrnuty školy HMP zřizované při zdravotnických zařízeních, neboť ty vzdělávají děti a žáky s trvalým bydlištěm v různých krajích České republiky, pouze po dobu jejich hospitalizace v nemocničních zařízeních.

Školní vzdělávací programy

Ve školním roce 2022/2023 se na školách vyučovalo podle školních vzdělávacích programů, které školy zpracovaly na základě rámcových vzdělávacích programů. Školní vzdělávací programy (dále též „ŠVP“) jsou průběžně aktualizovány tak, aby splňovaly legislativní požadavky a současně co nejefektivněji reagovaly na potřeby dětí a žáků a zohledňovaly jejich speciální vzdělávací potřeby.

Školní vzdělávací programy vycházejí z těchto rámcových vzdělávacích programů:

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – RVP PV
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – RVP ZV
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální – RVP ZŠS 1., 2.
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá - RVP PRŠ I
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání praktická škola dvouletá - RVP PRŠ II
- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia – RVP G
- Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání – RVP OV

Dle potřeby jsou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářeny individuální vzdělávací plány, které vycházejí ze vzdělávacích programů školy. Vzdělávání ve třídě přípravného stupně probíhalo podle ŠVP pro přípravný stupeň ZŠ speciální pro děti, který respektuje vývojové zvláštnosti dětí s těžším stupněm mentálního postižení a postižením více vadami před zahájením plnění povinné školní docházky.

Ověřování výsledků vzdělávání

Při ověřování výsledků vzdělávání využívají školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona nejčastěji standardizované testy a hodnotící škály, testy vytvořené předmětovými komisemi, sady vlastních evaluačních testů pro výstupní hodnocení na 1. a 2. stupni. Hodnocení vychází především z písemných prací žáků, z rozhovorů, řešení úkolů prostřednictvím praktických činností, výstupů z individuálních i skupinových projektů, sledováním výsledků žáků na soutěžích a přehlídkách apod., a to v závislosti na druhu a stupni zdravotního znevýhodnění s ohledem na individuální možnosti každého žáka. Výsledky vzdělávání jsou těžko měřitelné a srovnatelné s výsledky žáků dalších škol. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. V rámci hodnocení je vždy důležitou součástí sebehodnocení žáků.

Pokud je to možné, některé školy volí srovnávací ověřování znalostí žáků v paralelních ročních interních srovnávacích testy. V základním vzdělávání jsou formalizované výstupy srovnávány a vyhodnocovány s důrazem na závazné výstupy na konci 5. a 9. ročníku, ale i klíčové kompetence stanovené v RVP. Ověřování výsledků vzdělávání ve školách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona probíhá i ve spolupráci se speciálně pedagogickými centry a pedagogicko-psychologickými poradnami zejména při hodnocení vzdělávání podle IVP.

V případech, kdy výsledky vzdělávání neodpovídají požadavkům ŠVP, případně IVP žáka, je nastavené vzdělávání žáka konzultováno se zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením, které má žáka v péči. Na základě doporučení dochází k úpravě vzdělávání žáka dle zjištěných vzdělávacích potřeb, možností a schopností.

Přes výše uvedené lze uvést u vybraných speciálních škol aktivity ověřující v průběhu školního roku výsledky žáků:

- *Stanice zájmových činností Ulicentrum, která je součástí organizace, pořádá pro žáky se sluchovým postižením z vlastní školy i z dalších škol se shodným zaměřením vědomostní soutěže na základní i středoškolské úrovni. Jejich cílem je porovnání vědomostí v oblasti jazykového vzdělávání (český znakový jazyk, český jazyk a anglický jazyk). Praktické dovednosti si žáci střední školy oboru*

vzdělání Asistent zubního technika prověřují každoročně v rámci odborných soutěží Pragodent a Internet,

- škola pokračovala v každoročním ověřování výsledků vzdělávání žáků organizovaném společností SCIO. Účastnili se ho žáci 6., 8. a 9. ročníků, kteří absolvovali testy z českého jazyka, matematiky, anglického jazyka a obecných studijních předpokladů,
- škola si pro žáky vytvořila vlastní systém, který hlouběji sleduje výsledky žáků v 6. a 10. ročníku (na konci I. a II. stupně). Kromě základního testu, který vychází ze ŠVP doplňuje výsledky ještě dotazník pro učitele a pro rodiče. V dotazníku je hodnocen žák dle stanovených kritérií. Ke každému kritériu jsou stanoveny jednotlivé indikátory, které dotazovaní učitelé a rodiče hodnotí na základě škály hodnocení. Výsledky jsou pak vyjádřeny průměrem,
- výsledky vzdělávání jsou ověřovány v rámci vyhodnocení Plánu osobního rozvoje. Tento plán vytváří třídní učitel na začátku školního roku a vychází ze školního vzdělávacího programu a z dosažených znalostí a dovedností žáka. Učitel dle schopností a dispozic žáka nastavuje nové cíle, které jsou na konci školního roku vyhodnocovány.

Specifické je ověřování výsledků vzdělávání ve školách zřízených při nemocnicích. Prioritní je hodnocení motivační, které je zapsáno do osobního záznamu při ukončení hospitalizace. Průběžné hodnocení pak žákům poskytuje především zpětnou vazbu, do jaké míry učivo zvládli a které oblasti je třeba procvičovat k jejich úspěšnému zvládnutí. Při dlouhodobých pobytech dětí v nemocničním prostředí probíhá průběžná komunikace s kmenovou školou a zákonnými zástupci podle vzdělávacích potřeb dítěte a v jejich v zájmu.

Výsledky inspekční činnosti provedené ČŠI

Inspekční činnost České školní inspekce byla ve školním roce 2022/2023 provedena pouze na těchto školách:

Tab. č. 50 - Inspekční činnost České školní inspekce ve školním roce 2022/2023

Název školy	Inspekční zpráva
Základní škola a Střední škola Karla Herforta, Praha 1, Josefská 4	Čj. ČŠIA-2422/22-A
Mateřská škola speciální, Praha 4, Na Lysinách 6	Čj. ČŠIA-3273/22-A
Základní škola Lužiny, Praha 5, Trávníčkova 1743	Čj. ČŠIA-3247/22-A
Základní škola pro žáky se specifickými poruchami chování	Čj. ČŠIA-2864/22-A
Základní škola a Mateřská škola při Nemocnici Na Bulovce	Čj. ČŠIA-144/23-A
Mateřská škola speciální, Praha 8, Dražanská 7	Čj. ČŠIA-3462/22-A
Základní škola a Mateřská škola, Praha 8, Za Invalidovnou 1	Čj. ČŠIA-411/23-A
Jedličkův ústav a Mateřská škola a Základní škola a Střední škola	Čj. ČŠIA-1488/23-A
Základní škola, Praha 5, Pod Radnicí 5	Čj. ČŠIA-50/23-A
Základní škola Vokovice	Čj. ČŠIA-679/23-A
Základní škola, Praha 4, Boleslavova 1	Čj. ČŠIA-2758/22-A

V případě inspekci v příspěvkových organizacích nebyla zjištěna závažná porušení právních předpisů. Případné dílčí nedostatky byly odstraněny.

Kurzy na doplnění základního vzdělání nebo základů vzdělání

Kurzy na doplnění základů vzdělání nebyly ve školním roce 2022/2023 organizovány. 38 žáků se účastnilo 4 kurzů doplnění základního vzdělání v základních školách.

Pedagogická asistence

Ve vzdělávacím systému hl. m. Prahy se stále zvyšuje tendence vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných mateřských, základních a středních školách, kde jsou jim vytvářeny potřebné podmínky ke vzdělávání. Jedním z významných podpůrných opatření je personální podpora asistenta pedagoga, která je využívána také ve speciálních školách. Od školního roku 2019/2020 MŠMT úpravou legislativy (vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů) zrušilo pro speciální školy přístup k některým podpůrným opatřením, včetně asistenta pedagoga. Asistenti pedagoga ve speciálních školách jsou financováni prostřednictvím PHAmox, jejichž výpočtem se určí počet asistentů, kterým lze uhradit plat ze státního rozpočtu. Několika speciálním školám potřebné úvazky asistentů nad stanovený PHAmox doplatil kraj.

Ve speciálních školách zřizovaných hl. m. Prahy mírně vzrostl při přepočtení na úvazky počet asistentů pedagoga z 267,6 na 275,5, a to v souvislosti s nárůstem počtu žáků v těchto školách a vysoké míře závažnějších a kombinovaných zdravotních postižení. Počet úvazků v jednotlivých školách hl. m. Prahy uvádí následující tabulka. Školy, které asistenty pedagoga ke vzdělávání žáků nevyužívají, nejsou v tabulce uvedeny.

Tab. č. 51 Počty úvazků asistentů pedagoga ve školách HMP zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. v posledních dvou letech

Název školy	AP školní rok 2021/2022	AP školní rok 2022/2023
Jedličkův ústav a Mateřská škola a Základní škola a Střední škola, se sídlem Praha 2, V Pevnosti	40,6	40,8
Základní škola pro žáky s poruchami zraku, Praha 2, nám. Míru 19	12,0	13,3
Základní škola Zahrádka, Praha 3, U Zásobní zahrady 8	3,5	4,6
Gymnázium, SOŠ, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 2, Ječná 27	5,4	5,5
Mateřská škola speciální, Praha 4, Na Lysinách 6	4,0	4,0
Základní škola, Praha 4, Ružinovská 2017	17,5	18,0
Základní škola a Střední škola waldorfská, se sídlem Praha 4, Křejského 1501	12,0	11,6
Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara, se sídlem Praha 4, Vídeňská 28	17,2	17,1
Základní škola pro žáky se specifickými poruchami chování, se sídlem Praha 5, Na Zlíchově 19	14,8	16,5
Mateřská škola speciální Sluníčko, Praha 5, Deylova 3	6,6	6,0
Gymnázium pro zrakově postižené a SOŠ pro zrakově postižené, Praha 5, Radlická 115	1,0	2,0
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 5, Výmolova 169	7,2	6,7
Základní škola Lužiny, Praha 5, Trávníčkova 1743	13,8	15,7
Základní škola, Praha 5, Pod Radnicí 5	9,0	6,0
Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení, Praha 6, U Boroviček 3	6,3	7,6
Základní škola Vokovice, se sídlem Praha 6, Vokovická 3	3,0	3,6
Základní škola LOPES, Praha 8, Libčická 399	6,0	4,6
Mateřská škola a Základní škola, Praha 9, Bártlova 83	21,2	21,6
Základní škola, Praha 10, Práčská 37	5,8	6,8
Základní škola a Střední škola Karla Herforta, Praha 1, Josefská 4	2,8	0,3
Základní škola Tolerance, Praha 9, Mochovská 570	4,0	4,7
Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45	4,6	5,3
Základní škola speciální a Praktická škola, Praha 6, Rooseveltova 8	5,0	8,0

Název školy	AP školní rok 2021/2022	AP školní rok 2022/2023
Základní škola a Střední škola, Praha 10, Vachkova 941	9,1	10,6
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Praha 10, Chotouňská 476	6,6	6,7
Základní škola, Praha 4, Boleslavova 1	2,0	2,0
Mateřská škola speciální, Praha 8, Štíbrova 1691	9,5	9,5
Základní škola a Mateřská škola, Praha 8, Za Invalidovnou 1	7,6	6,9
Střední škola a Základní škola, Praha 4, Kupeckého 576	6,0	4,7
Základní škola a Střední škola, Praha 2, Vinohradská 54	0,5	1,1
Základní škola při Psychiatrické nemocnici Bohnice, Praha 8, Ústavní 91	3,0	3,0
Odborné učiliště Vyšehrad	0	1,0
Celkem	267,6	275,5

MŠMT – sběr dat v regionálním školství

Další tabulka sleduje počty úvazků asistentů pedagoga ve speciálních soukromých a církevních školách v posledních dvou letech.

Tab. č. 52 - Počty úvazků asistentů pedagoga v soukromých školách, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona

Název školy	asistent pedagoga školní rok 2021/2022	asistent pedagoga školní rok 2022/2023
Střední škola Euroinstitut v Praze, se sídlem U hranic 3419/12b, Praha 10	3,6	2,8
Modrý klíč - základní škola speciální a mateřská škola speciální, o.p.s., se sídlem Smolkova	3,0	3,0
Mateřská škola a základní škola pro děti s kombinovaným postižením SMILING CROCODILE, o.p.s., se sídlem K učilišti 165/15, Praha 10	6,0	6,4
Soukromá základní škola Integrál pro žáky se specifickými poruchami učení, s.r.o., se sídlem Jana Masaryka 360/25, Praha 2	4,3	4,1
Julinka - mateřská škola logopedická, se sídlem Elišky Přemyslovny 445, Praha 5	1,5	1,3
Bilingvální mateřská škola pro sluchově postižené s.r.o., se sídlem Hábova 1571/22, Praha 5	0	0
Odborné učiliště pro žáky s více vadami, s.r.o., se sídlem Cheičického 911/2, Praha 3	15,5	12,7
Mateřská škola při Národním ústavu pro autismus, se sídlem Zenklova 37/2, Praha 8	x	1,5
Celkem	33,9	31,8

MŠMT – sběr dat v regionálním školství

Tab. č. 53 - Počty úvazků AP ve školách církevních, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona

Název školy	asistent pedagoga školní rok 2021/2022	asistent pedagoga školní rok 2022/2023
Mateřská škola a základní škola speciální Diakonie ČCE Praha	25	28
Církevní základní škola logopedická Don Bosco a mateřská škola logopedická	9,7	9,0
Církevní střední škola Jana Boska, se sídlem Praha 8 - Karlín, Vítkova 12	0	0
Celkem	19,6	34,7

MŠMT – sběr dat v regionálním školství – výkaz R13-01 o ředitelství škol

Počet asistentů pedagoga ve školách i rozsah jejich činnosti, je závislý také na druhu zdravotního postižení dětí a žáků a potřebném stupni podpory personálního charakteru žáků, stanoveném na základě pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky uskutečněné ve školských poradenských zařízeních. Asistenti pedagoga pracovali v daném období především u žáků se souběžným postižením více vadami, u žáků s autismem nebo těžší formou mentálního postižení,

někteří pouze v určitých vyučovacích předmětech, jiní ve všech hodinách při vyučování nebo školních aktivitách mimo výuku.

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

V základních školách zřízených podle § 16 odst. 9 byl nejčastěji vyučován anglický a německý jazyk a jako druhý jazyk byla nabízena francouzština, ruština nebo španělština. V části základních škol se vzhledem k vzdělávacím možnostem žáků vyučuje pouze jeden cizí jazyk (anglický) a posílena je výuka českého jazyka. Na podporu efektivity výuky jsou systematicky využívány multimediální pomůcky a speciální učebnice. Výuka probíhá často formou hry s podporou piktogramů a audio prezentací, s využitím počítačových programů, interaktivní tabule, interaktivních displejů a tabletů. Při výuce je využíváno speciálně pedagogických postupů. Výuka je zaměřena na komunikaci, osvojení základní slovní zásoby a její rozvoj, porozumění jazyku a schopnost používání jednoduchých frází, vždy s respektováním zdravotního znevýhodnění a individuálních možností každého žáka.

Zájem žáků o studium cizích jazyků je běžně podporován především vlastní nabídkou jazykové výuky, možností zapojení se do jazykových soutěží, v některých školách výjezdy do zahraničí, účastí na výměnných pobytech nebo zapojením škol do mezinárodních projektů. Rozsah aktivit jednotlivých škol v jazykové oblasti souvisí s možnostmi žáků vzhledem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.

Specifická situace je ve školách zaměřených na vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením, kdy žáci přirozeně začínají se dvěma jazyky, a to českým jazykem a českým znakovým jazykem, který je pro děti se závažným sluchovým postižením mateřským jazykem. *Střední škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 5, Výmolova 169* vychází při jazykové výuce ze zásad bilingvismu. S oběma jazyky pracuje souběžně. Od 4. ročníku je samostatně vyučován anglický jazyk.

Příklady jazykového vzdělávání na školách

- *Škola každoročně umožňuje přípravu žáků ke složení mezinárodních jazykových zkoušek (FCE atd.). V maturitních oborech vzdělání se vyučují dva jazyky – anglický a německý. V rámci volitelných předmětů si žáci mohou zvolit konverzaci v německém nebo anglickém jazyce. Jako nepovinný jazyk je vyučován ruský jazyk.)*
- *škola se ve spolupráci se ŠPZ a rodiči žáků rozhodla posunout výuku cizího jazyka (angličtiny) až do 5. ročníku. Výuka probíhá v rozsahu 3 hodiny týdně. Časová dotace určená pro cizí jazyk ve 3. a 4. ročníku je věnována na posílení rozvoje komunikačních schopností žáků v českém jazyce,*
- *škola využívá při výuce anglického jazyka interaktivní učebnice Flexibooks, pro žáky se znakovým postižením jsou texty a úkoly individuálně zvětšovány. Výuka vedla k dosažení úrovně A1-A2 společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Škola se účastní srovnávacího testování SCIO také v anglickém jazyce. Ve sledovaném období se ho účastnili žáci 5., 7. a 9. ročníku.*

Mezinárodní spolupráce škol, zapojení do rozvojových a mezinárodních projektů, aktivity škol

Speciální školy zřizované HMP spolupracují se všemi dostupnými partnery a organizacemi, běžně umožňují konání praxí studentům vysokých, vyšších odborných škol a středních pedagogických škol, dále spolupracují s úřady státní a veřejné správy, s vysokými školami, se školami jiných zřizovatelů. Některé školy se zaměřují na spolupráci s organizacemi, které pomáhají začlenění osob se zdravotním postižením do společnosti a do budoucího pracovního prostředí. Školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona pořádají pro své žáky lyžařské kurzy, školy v přírodě, výjezdy do zahraničí, výstavy, besídky, společné akce pro rodiče a jejich děti. Aktivity škol se však vždy odvíjí od schopnosti dětí a žáků se těchto aktivit vzhledem k jejich možnostem daným závažností zdravotního znevýhodnění a potřebnou mírou podpůrných opatření účastnit.

Aktivní školy ve sledovaném období nově získávaly finanční prostředky z Operačního programu Praha Pól růstu, čerpaly finanční prostředky z výzvy MŠMT – Šablony nebo se zapojily do dotačního

programu Podpora vzdělávání příspěvkových organizací zřizovaných hl. m. Prahou 2022 nebo 2023. K individuálním aktivitám škol patřila spolupráce na mezinárodní i lokální úrovni, spolupráce se sociálními a dalšími partnery (např. školami, zaměstnavateli, občanskými sdruženími, neziskovými organizacemi, úřady práce, OSPOD, NPI ČR, Policií ČR atd.).

Vybrané aktivity škol zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona – zřizovatel HMP:

- Škola spolupracuje s Univerzitou Palackého v Olomouci, a to v rámci projektu „Redukce informačního deficitu a rozvoj představitosti osob se zrakovým postižením prostřednictvím 3D modelů s auditivními prvky“. Realizován je projekt Speciálně didaktické a metodické poradenství ve prospěch žáků se SVP v rámci inkluzivního vzdělávání. V rámci cílené spolupráce s partnery podporující zrakově postižené škola zajistila ukázkou pomůcek pro žáky se zrakovou vadou (kamerové lupy apod.) s možností individuální diskuse o uplatnění v IT pro žáky se ZP a zájmem o IT oblast,
- žáci školy se zapojili do projektu Bílá pastelka, Světlo pro Světlušku, Noc kostelů apod. V průběhu roku se uskutečnili pobytové akce pro žáky školy (např. adaptační kurz, sportovní soustředění, lyžařský, cyklistický a turistický kurz). Škola byla hlavním spolupořadatelem celostátní soutěže pro zrakově postižená v psaní na klávesnici, žáci se účastnili celostátní soutěže v účetnictví, v dějepisné soutěži či soutěži 3D pro všechny,
- škola realizovala z dotačního programu Podpora vzdělávání příspěvkových organizací zřizovaných HMP 2022 projekty Příprava pro život, Zvyšování finanční gramotnosti, Nebojíme se rekvalifikace. V roce 2023 úspěšně předložila do dotačního programu HMP pro rok 2023 další projekty, které realizuje (Tvorba pomůcek a pořádání kurzu ze světa práce, Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ, MŠ a SPC). Škola získala i další neinvestiční dotace ze státního rozpočtu, které využila na doučování žáků ohrožených školním neúspěchem.

Vybrané aktivity soukromých škol:

- Škola spolupracuje s mezinárodními organizacemi Qualo a Eusa Interhip. Vzdělávání je koncipováno s rozsáhlým integračním programem – děti se vzdělávají, rehabilitují, účastní se maratonů, hrají v kapele, jezdí na koni, učí se vařit, lyžují, a to vše se zdravými dětmi. Škola pořádá v červenci příměstské tábory se zajímavým programem např. Cesta kolem světa, kdy každý den v týdnu děti navštíví jeden kontinent,
- žáci odborného učiliště se zúčastnili letních evropských her hendikepované mládeže EMIL OPEN ve dnech 21. - 24. 6. 2023. I v tomto ročníku byli naši žáci úspěšní v mnoha disciplínách a domů přivezli několik medailí: 2 zlaté, 3 stříbrné a 3 bronzové medaile.

Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání, zejména v souvislosti s příchodem ukrajinských studentů

Děti a žáci z Ukrajiny byli rovněž na základě doporučení školského poradenského zařízení začleňováni do škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Díky spolupráci pedagogů a asistentů pedagoga byly podporovány a zajišťovány jejich individuální potřeby včetně pomoci při doučování českého jazyka. Ostatní děti/žáci se tak postupně seznamovali s problematikou ozbrojeného konfliktu, s otázkou uprchlictví, ale také s kulturní a vzdělávací rozlišností přichozích dětí/žáků.

II. 7 Jazykové vzdělávání

Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, která je již druhým rokem součástí Akademického gymnázia na Praze 1, poskytuje jazykové vzdělávání v cizích jazycích, včetně státních jazykových zkoušek. Vzdělávání v této škole může být ukončeno státní jazykovou zkouškou základní, státní jazykovou zkouškou všeobecnou a státní jazykovou zkouškou speciální. Ve školním roce 2022/2023 bylo realizováno více než 200 kurzů zaměřených na některý z celkem jedenácti cizích jazyků

Tab. č. 54 - Žáci – státní jazyková zkouška

Žáci		V tom žáci, kteří složili státní jazykovou zkoušku					
		Základní		Všeobecná		Speciální	
Celkem	Vlastní	Celkem	Vlastní	Celkem	Vlastní	Celkem	Vlastní
71	15	20	7	33	5	18	3

Zdroj: Výroční zpráva školy 2022/2023

Jazyková škola organizuje rovněž kurzy českého jazyka pro studenty středních škol s odlišným mateřským jazykem. Ve školním roce 2022/2023 se do 13 kurzů (včetně dvou intenzivních) zapsalo celkem 130 studentů.

Běžné jazykové kurzy jsou z velké většiny realizovány v prezenční formě, nicméně v posledních letech v závislosti na poptávce škola pořádá i on-line kurzy a kurzy vedené kombinovanou formou on-line a korespondenčně.

Tab. č. 55 - Počty kurzů a žáků podle jednotlivých cizích jazyků a některých typů kurzů

	Anglický		Francouzský		Německý		Ruský		Španělský		Italský		Ostatní	
	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci
základní	8	63	8	35	4	14	2	5	4	23	4	15		
střední	15	92	9	48	4	25	0	0	3	20	3	11		
vyšší	7	45	2	3	2	9	0	0	0	0	0	0		
jiné	14	105	3	9	2	8	0	0	1	3	0	0		

Zdroj: Výroční zpráva školy 2022/2023

Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky organizuje pomaturitní studium na základě rozhodnutí MŠMT ČR o jednoletém pomaturitním jazykovém kurzu. Ve školním roce 2022/2023 dle vyhlášky č. 19/2014 Sb., škola pořádala tyto kurzy s 20 hodinovou dotací týdně. Většina žáků těchto kurzů se připravovala na složení státní jazykové zkoušky základní, všeobecné nebo na mezinárodní certifikát z příslušného jazyka.

Ve spolupráci s hl. m. Praha zorganizovala Jazyková škola kurzy pro děti cizinců migrující z Ukrajiny, které se připravují ke studiu na střední škole. Jednalo se o 6 třítydenních kurzů, každý s celkovou časovou dotací 60 hodin týdně. Celkem bylo odučeno 360 vyučovacích hodin.

Aktivity jazykové školy

Vyučující Jazykové školy jsou tvůrci a examinátory státních jazykových zkoušek, zkoušek z českého jazyka pro trvalý pobyt a mezinárodních zkoušek Cambridge English Assessment, SWEDEX a zkoušky z nizozemštiny CNAVT. Jsou rovněž autory jazykových učebnic a dalších výukových materiálů.

Zástupce Jazykové školy předsedá Poradnímu sboru pro Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky při MŠMT. Zástupci školy se pravidelně účastní jednání týkajících se zkoušky z českého jazyka pro trvalý pobyt (MŠMT, Národní pedagogický institut ČR).

Učitelé Jazykové školy dochází do firem a institucí za účelem výuky anglického, německého, francouzského, španělského, ruského a čínského jazyka. Ve školním roce 2022/2023 organizovala Jazyková škola celkem 34 takových kurzů. Každou druhou sobotu v měsíci se v budově školy konaly dálkové kurzy arabského, čínského a japonského jazyka.

Kontrolní činnost

V tomto roce nebyla provedena kontrola ze strany ČŠI.

Mezinárodní spolupráce

Škola zorganizovala jazykový poznávací zájezd do Anglie pro 2. a 3. ročník. Výměnný jazykový pobyt ve spolupráci s německým gymnáziem Theodor – Heuss – Gymnasium ve Freiburgu.

Spolupráce právnické osoby s partnery

Škola pořádá výjezdy do zahraničí, výměnné pobyty organizované školou, spolupráce s partnerskými školami, spolupráce se zastupitelskými úřady, přijímání zahraničních návštěv a exkurzí, návštěvy jazykových institutů (např. Francouzský institut, Instituto Cervantes, Goethe-Institut Prag, Rakouské kulturní fórum), stipendia na jazykové kurzy v zahraničí a účast na mezinárodních soustředěních.

Další vzdělávání realizované právnickou osobou

Lektoři cizích jazyků využívají podpory Metropolitního programu. V rámci akreditace MŠMT pořádala Jazyková škola 26 kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

Další aktivity, prezentace

Škola je centrem mezinárodních Cambridgeských zkoušek, zkoušek SWEDEX a CnaVT. Mimo zavedených výměnných zájezdů do zahraničí škola navazuje i další mezi-národní kontakty (aktivní účast studentů na konferencích Evropského parlamentu mládeže). Přijímá exkurze pedagogů a studentů ze zahraničí.

II. 8 Základní umělecké a zájmové vzdělávání**II. 8. 1 Základní umělecké vzdělávání**

Základní umělecké školy (dále jen „ZUŠ“) poskytují základy uměleckého vzdělání ve čtyřech oborech: hudebním (kolektivní nebo individuální výuka), výtvarném, tanečním a literárně dramatickém. Tento typ vzdělávání má významný podíl na formování osobnosti žáků, rozvíjí jejich individuální schopnosti a talent, vytváří a formuje jejich umělecké vnímání a citění. Průběh vzdělávání, jeho personální i materiální zajištění a výsledky vzdělávání v ZUŠ hodnotí Česká školní inspekce. Ve školním roce 2022/2023 proběhla inspekční činnost a kontrola České školní inspekce v 6 ZUŠ.

ZUŠ zpravidla organizují všechny typy vzdělávání: přípravné, základní I. a II. stupně, rozšířené, někde i studium pro dospělé. Pro přijetí žáka je nutné úspěšné vykonání talentové zkoušky vykonané před aprobovanou komisí. Úkolem ZUŠ je zjistit a dále rozvíjet talent žáků od předškolního věku až po dospělé, odborně je vzdělávat a také připravovat k dalšímu studiu na středních školách uměleckého zaměření, konzervatořích, vyšších odborných nebo vysokých školách uměleckého, popř. pedagogického směru. Ve školním roce 2022/2023 bylo z žáků, kteří se vzdělávali v ZUŠ, přijato na umělecké školy k dalšímu studiu 217 absolventů, z toho 58 na vysoké školy.

Na území hl. m. Prahy je vytvořena fungující a dopravně dobře dostupná síť ZUŠ. Potřebná hustota sítě ZUŠ je v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy doplněna řadou jejich odloučených pracovišť.

Ke změnám v počtu ZUŠ v Praze ve sledovaném školním roce nedošlo, jejich počet je dlouhodobě stabilní. Školy různých zřizovatelů vytvářejí vyváženou vzdělávací nabídku. Aktivně zde působí celkem 38 ZUŠ, z toho 26 zřizovaných hl. m. Praha, 2 zřizované MČ, 7 škol soukromých zřizovatelů, a 2 školy církevní a 1 škola zřizovaná ústředním správním orgánem.

Tab. č. 56 - Zastoupení oborů v ZUŠ

ZUŠ podle vyučovaných oborů					
Počet oborů	4	3	2	1	celkem
Počet ZUŠ	24	7	4	3	38

Zdroj: SML MHMP

Největší zájem mezi žáky je tradičně o hudební obor, který ve školním roce 2022/2023 navštěvovalo 67,7 % z celkového počtu žáků ZUŠ, následuje obor výtvarný (20,2 %) a taneční (8 %). Nejméně žáků (4,1 %) navštěvovalo literárně dramatický obor. Toto procentuální rozdělení v zásadě kopíruje stav z minulého školního roku.

Tab. č. 57 - Počty žáků ZUŠ všech zřizovatelů v jednotlivých oborech ve školním roce 2019/2020

	Obor				Celkem
	Hudební	Výtvarný	Taneční	Liter. dramatický	
Počet žáků	17 514	5 231	2 062	1 059	25 866
Počet žáků v %	67,7	20,2	8	4,1	100

Zdroj: Statistické výkazy za 2022/2023

Vývoj počtu žáků v ZUŠ byl ve školních letech 2008/2009 až 2022/2023 vcelku stabilní. Nabídka tohoto typu vzdělávání je pro cílovou skupinu v převážné míře 6 – 15letých přitažlivá. Ve školním věku se objevují silnější populační ročníky, proto stoupá i zájem dětí o zapojení do základního uměleckého vzdělávání. Z níže uvedené tabulky lze konstatovat, že ve školním roce 2021/2022 se projevily dopady mimořádné situace spojené s výskytem onemocnění COVID-19, a to drobným úbytkem žáků na ZUŠ. Tento nepatrný propad byl překonán ve školním roce 2022/2023.

Tab. č. 58 - Vývoj počtu žáků ZUŠ v letech 2013/2014 až 2022/2023

Školní rok	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Počet žáků	24 756	24 515	24 815	24 856	24 936	25 049	25 359	25 818	25 123	25 866
Počet žáků v %	100,1	99,9	101,2	101,4	101,7	102,2	103,4	105,3	102,5	105,5

Zdroj: Statistické výkazy 2013/2014 – 2022/2023

Tab. č. 59 - Počty žáků ZUŠ v Praze ve školním roce 2020/2021 dle zřizovatelů

Zřizovatel	Počet ZUŠ	Počet žáků	% z celkového počtu
Hlavní město Praha	26	21 933	84,8
Městské části	2	809	3,1
Soukromník	7	2 667	10,3
Církev	2	457	1,8
MŠMT	1	0	0
Celkem	38	25 866	100

Zdroj: Statistické výkazy 2022/2023

V ZUŠ se vzdělávají především žáci základních a středních škol, v menším počtu děti předškolního věku a dospělí. Zastoupení žáků ve studiu pro dospělé činilo 1,5 % z celkového počtu žáků ZUŠ. Pokračuje trend nárůstu žáků s cizí státní příslušností (ze 154 žáků ve školním roce 2001/2002 na 1

260 ve sledovaném školním roce 2022/2023). Realizace vzdělávání dětí předškolního věku prokazatelně napomáhá kvalitnějšímu výběru talentovaných žáků podle jejich specifického uměleckého nadání.

Zvýšený počet dětí, které mají zájem o studium, zaznamenávají zvláště školy v rozvíjejících se částech města, např. Černý Most, Stodůlky, Prosek, Zličín, aj, dále pak v okrajových oblastech, např. Suchdol.

Za vzdělávání žáků v ZUŠ se stanoví úplata. Výše příspěvku je stanovena v souladu s vyhláškou č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ředitelem školy, který může, zejména za sociálních důvodů, žákovi úplatu snížit nebo prominout. Tím je zabezpečena přístupnost tohoto typu vzdělávání i pro děti ze sociálně slabších rodin.

Základní umělecké školství není rigidním segmentem vzdělávací soustavy, ředitelé školy se snaží rozšiřovat vzdělávací nabídku o specifická studijní zaměření a zařazovat nové nástroje. Školy kladou důraz na spojování žáků hudebního oboru do různých forem kolektivní interpretace (orchestry, pěvecké sbory), která může mít i mezioborovou nebo multižánrovou podobu. Realizace celoročních žákovských výtvarných projektů a jejich paralelní využití při výuce, stejně tak i vytváření žákovských portfolií dokumentuje umělecký rozvoj žákovy osobnosti. K uměleckému a sociálnímu rozvoji žáků slouží vícedenní soustředění pěveckých sborů, výtvarníků při plenérové malbě či účast žákovských hudebních těles na festivalech a přehlídkách celostátního či mezinárodního charakteru.

Některé základní umělecké školy se zapojily do pokusného ověřování obsahu, metod a organizace kombinovaného vzdělávání v základních a středních školách (např. Základní umělecká škola, Praha 10 - Hostivař, Trhanovské náměstí 8 a Základní umělecká škola, Praha 9, Učňovská 1), realizovaného MŠMT. Pedagogičtí pracovníci v rámci projektu rozvíjejí zkušenosti s on-line vzděláváním a zdokonalují se v počítačových dovednostech a nových výukových metodách.

ZUŠ, Praha 1, U Půjčovny 4 změnila název na ZUŠ Pštrossova, se sídlem Praha 1, Pštrossova 202/15. Ve školním roce 2022/2023 rovněž vznikla hymna školy.

Školní vzdělávací programy

Vyučování podle vlastních ŠVP jednotlivých ZUŠ bylo zahájeno 1. 9. 2012.

ZUŠ nejen podporují rozvoj uměleckých dovedností žáků, ale rovněž kultivují jejich osobnost a podporují klíčové kompetence, které mohou uplatnit nejen v umělecké oblasti: tvořivé myšlení, soustředění, spolupráce, prezentační dovednosti, umění překonávat překážky, aj.

Mezinárodní spolupráce, zapojení do rozvojových programů

Žáci pražských ZUŠ se zúčastnili přehlídek, festivalů a koncertů v mnoha evropských i mimoevropských zemích nebo přivítali mladé zahraniční umělce v Praze (např. Slovensko, Německo, Japonsko, Srbsko, Chorvatsko, Polsko, Slovinsko, Itálie, Francie). Při těchto akcích prezentovali nejen práci svou a svých učitelů, ale propagovali i kulturu hlavního města a České republiky. ZUŠ často pořádají společné koncerty s orchestry partnerských zahraničních škol před zraky diplomatů, honorárních konzulů a velvyslanců, pořádají společné výstavy v zahraničí, apod. Mezinárodní spolupráci základním uměleckým školám pomáhá realizovat mj. i projekt Erasmus+. ZUŠ rozvíjejí partnerské vztahy se zahraničními hudebními školami, a to zejména na Slovensku a v Německu.

Příklady činnosti pražských ZUŠ:

- *Koncert v německém Falkensee v rámci mezinárodní spolupráce s německou partnerskou školou,*
- *účast na festivalu kytarových souborů v belgickém Deinze,*
- *spolupráce s několika zahraničními hudebními školami. Patří mezi ně hudební školy v Bosně a Hercegovině, Srbsku, Chorvatsku a Slovensku,*

- *vystoupení komorního a dechového orchestru na koncertech v Labinu a Rabacu ve spolupráci s chorvatskou partnerskou školou,*
- *spolupráce školy s partnerskou školou v Heide v Německu, kdy školy společně uskutečnily koncert Big Bandu v Heide a Brunsbüttelu. Dále ZUŠ pořádala společné mezinárodní koncerty komorní hudby se soubory z ČR, Německa, Polska a Litvy, prohloubila spolupráci s japonskou školou v Tokiu (spolupráce probíhá na výtvarném projektu online).*

Úspěšnost v soutěžích, prezentace na veřejnosti

Organizaci krajských kol celostátních soutěží a přehlídek každoročně vyhlašovaných MŠMT zajišťuje v hlavním městě Praze Umělecká rada ZUŠ ČR prostřednictvím pověřených škol (organizátorů).

Na jaře 2023 proběhly tyto významné soutěže a přehlídky:

Komorní hra s převahou dechových nástrojů, Soutěžní přehlídka ve sborovém zpěvu, Hra na akordeon (včetně komorní a souborové hry), Komorní hra s převahou smyčcových nástrojů, Hra na elektronické klávesové nástroje, Literárně dramatický obor: kolektivní projev. Organizátory krajských kol soutěží a přehlídek byly: ZUŠ, Praha 1, Biskupská 12, ZUŠ Adolfa Voborského, Praha 4, Botevova 3114, Gymnázium a Hudební škola hlavního města Prahy, ZUŠ, se sídlem Praha 3, Komenského náměstí 400/ 9 a ZUŠ, Praha 8, Taussigova 1150. Finanční prostředky na zabezpečení soutěží poskytuje MŠMT.

ZUŠ samotné jsou tvůrci a realizátory mnoha dnes již etablovaných soutěží na krajské či celostátní úrovni.

Významných úspěchů dosáhli žáci pražských ZUŠ na celostátních i mezinárodních soutěžích:

- *1. cena v Mezinárodní klavírní soutěži Amadeus, 1. cena v Mezinárodní online klavírní soutěži MusicArte v Tiggianu, 1. místo v Mezinárodní online klavírní soutěži Orbetello a také 1. místo v Mezinárodní soutěži v ansámblovém zpěvu Leo Clemens. Tato ZUŠ se může pyšnit klavíristkou, která v roce 2022 měla koncerty na různých místech (např. US Embassy, koncert v Bruselu nebo ve Vídni),*
- *1. místo v krajském kole Národní soutěže ZUŠ v komorní hře s převahou dechových nástrojů a ve hře na akordeon. Dále 1. místo v oboru hudebním v soutěži Challenge Aliénor de Parempuyere – Piano solo a 1x zlaté pásmo místo v oboru literárně dramatickém v soutěži Pražské poetické setkání,*
- *1. místo na Mezinárodní klavírní soutěži Virtuosi per musica di pianoforte a na soutěži International Fryderyk Chopin Piano Competition for Youth v Polsku. Dále cenu GRAND PRIX pro absolutního vítěze v International Choir Competition Venezia in Musica (dětský sbor Pražská kantiléna).*

Spolupráce škol s partnery

Je zavedenou praxí, že ZUŠ výborně spolupracují s městskými částmi, vysokými školami (např. HAMU, UMPRUM, AVU), konzervatořemi, hudebními tělesy, muzejními a galerijními institucemi, divadly. Mimořádně talentovaní žáci se zapojují do společných orchestrů s renomovanými tělesy včetně České filharmonie a Symfonického orchestru hl. m. Prahy. ZUŠ se výrazně angažují v kulturním životě jednotlivých městských částí, což má blahodárny dopad na motivaci žáků. Pozitivním rysem některých ZUŠ je také vzájemná aktivní spolupráce se základními uměleckými školami (např. formou realizace náslechnů) a aplikování takto získaných poznatků do výuky. Významným projevem vzájemného partnerství ZUŠ zřizovaných HMP je realizace společných koncertů, přehlídek a výtvarných projektů.

Systém ZUŠ je charakterizován efektivním rozvojem činnosti škol, jejich zapojením do oborových i mezioborových projektů a spoluprací s místními subjekty i profesními a sociálními partnery, ale i

médii (Český rozhlas, hudební vydavatelství). ZUŠ se rovněž věnují spolupráci s mateřskými, základními, středními školami a konzervatořemi při realizaci mnoha projektů, významným sociálním přínosem je lokální spolupráce s domovy pro seniory.

Níže je uvedeno několik příkladů spolupráce:

- *Spolupráce s DAMU a SOŠ Náhorní, s MČ Praha 11, MČ Kunratice a Chodovskou tvrzí, výsledkem spolupráce je organizace soutěží Jižní Město Music 2023,*
- *spolupráce uměleckými agenturami např. TAIKO a rozličnými občanskými sdruženími. Škola spolupřipravuje vystoupení pro seniory. Mezi dlouhodobé projekty školy patří pravidelné muzikálové produkce a koncerty populární hudby.*

V neposlední řadě některé ZUŠ obdržely finance v rámci Balíčku okamžité pomoci Pražanům, které byly poskytnuty na úhradu úplaty za vzdělávání.

Podpora talentů

Podpora talentů je hlavním cílem vzdělávání v ZUŠ, žáci se pravidelně zúčastňují nejen celostátních, ale i mezinárodních soutěží, přehlídek a festivalů, pořádáním koncertů, tanečních přehlídek, divadelních představení a výstav výtvarných prací. Některé pražské ZUŠ participovaly na koncertech a přehlídkách v rámci 7. ročníku projektu ZUŠ Open (např. ZUŠ Pštrossova, ZUŠ, Praha 1, Biskupská 12 nebo ZUŠ Jana Hanuše, se sídlem Praha 6 – Břevnov, U Dělnického cvičiště 1/1100 B).

Podpora talentů se projevuje pořádáním letních soustředění žáků jednotlivých sborů a souborů – např. několikadenní soustředění pěveckého sboru Pražská kantiléna ZUŠ Jižní Město, Praha 4, Křtinská 673. ZUŠ, Praha 1, Biskupská 12 organizovala soustředění literárně-dramatického oboru v Hudebně dramatické dílně. Pedagog ZUŠ Charlotty Masarykové, se sídlem Praha 6, Půlkruhová 99/42, byl odborným lektorem třídy sborového zpěvu na Mezinárodní letní škole staré hudby ve Valticích na Moravě. V měsíci srpnu 2022 škola uskutečnila kurz barokní hudby na Plzeňsku na téma „Svět podle Jakuba“.

Podpora talentů se neobejde bez systematického vzdělávání pedagogických pracovníků a zajištění škol moderním materiálně technickým vybavením. Několik ZUŠ je zapojeno do projektu Šablony II, který je realizován v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Projekt je zaměřen na osobnostní a profesní rozvoj pedagogů a aktivity rozvíjející ICT. Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo zaměřeno nejen na jejich odbornou stránku (účasť na mezinárodní letní škole staré hudby, klavírní seminář, řezbářský kurz, aj.), ale zejména na osobnostní růst učitele (nové formy a metody výuky, syndrom vyhoření, psychohygiéna, asertivní a efektivní komunikace s rodiči, inkluze v ZUŠ).

Akademie umění a kultury pro seniory

Hlavní město Praha realizuje síť Akademie umění a kultury pro seniory HMP (dále jen „Akademie“) jako prostor pro mezigenerační solidaritu a komunikaci, jenž občanům v seniorském věku umožňuje smysluplné a aktivní naplnění volného času specificky zaměřeným studiem, které vhodně naplňuje jejich potřeby, a to jak psychické (tvořivost, seberealizace, uplatnění), tak sociální (navázání nových kontaktů s vrstevníky podobných zájmů). Projekt poskytuje odborné studium v uměleckých oborech (hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický), a je realizován v prostorách již existujících základních uměleckých škol, které jsou personálně i materiálně zabezpečeny. Studium je koncipováno jako tříleté.

Ve školním roce 2015/2016 proběhlo pilotní ověřování Akademie na ZUŠ, Praha 10 – Hostivař, Trhanovské náměstí 8, které potvrdilo, že projekt je životaschopný, potřebný a cílovou skupinou velmi kladně hodnocený. Od školního roku 2016/2017 byl provoz Akademie rozšířen i na dalších 6

základních uměleckých škol zřizovaných HMP. Hlavní město Praha na základě vysoké poptávky ze strany seniorů reagovalo postupným navýšením počtu škol na 16 základních uměleckých škol provozujících Akademii. V červnu 2023 byl ukončen tříletý cyklus studia Akademie umění a kultury pro seniory HMP na těchto školách:

- ZUŠ, Praha 3, Štítného 5 (ukončen 2. cyklus),
- ZUŠ Vadima Petrova, se sídlem Praha 4, Dunická 3136 (ukončen 2. cyklus),
- ZUŠ, Praha 9, U Prosecké školy 92 (ukončen 2. cyklus),
- ZUŠ, Praha 9, Ratibořická 30 (ukončen 2. cyklus),
- ZUŠ, Praha 10 - Hostivař, Trhanovské náměstí 8 (ukončen 3. cyklus).

V měsíci červnu proběhly pro absolventy tříletého cyklu Akademie slavnostní promoce, na těchto školách je připravován další cyklus od školního roku 2023/2024.

Akademie umění a kultury pro seniory HMP je ve studijním roce 2022/2023 dále realizována na těchto školách:

- ZUŠ, Praha 1, Biskupská 12 (3. cyklus),
- ZUŠ Ilji Hurníka, Praha 2, Slezská 21 (3. cyklus),
- ZUŠ Adolfa Voborského, Praha 4, Botevova 3114 (3. cyklus),
- ZUŠ Jižní Město, Praha 4, Křtinská 673 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 5, Štefánikova 19 (3. cyklus),
- ZUŠ Charlotty Masarykové, se sídlem Praha 6, Půlkrhová 99 (3. cyklus),
- ZUŠ Jana Hanuše, Praha 6, U Dělnického cvičiště 1/1100 B (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 7, Šimáčkova 16 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 8, Taussigova 1150 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 9, Učňovská 1 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 10, Bajkalská 11 (3. cyklus).

Ve studijním roce 2022/2023 studovalo v Akademii cca 950 studentů. ZUŠ Popelka, se sídlem Praha 5, Na Popelce 1/18, ve školním roce 2022/2023 přistoupila se souhlasem zřizovatele k přípravě Akademie, projekt spustí ve školním roce 2023/2024. Bude se tak jednat o již 17 ZUŠ organizujících Akademii.

Studenti se v rámci Akademie zapojovali do různých společných projektů, koncertů a výstav, které významně podporují rozvoj uměleckých aktivit a zejména sociální interakci seniorů.

Stručný popis problematiky související s válečným konfliktem na Ukrajině a dalšími skutečnostmi

V souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace se vlna solidarity s ukrajinským národem projevila i v základním uměleckém školství. Výrazný nárůst zájemců o studium v ZUŠ z řad ukrajinských dětí, jak bylo ve společnosti očekáváno, se však při přijímacích a talentovaných zkouškách nenaplnil.

II. 8. 2 Zájmové vzdělávání

Systém vzdělávacích aktivit ve volném čase na území hl. m. Prahy

Volný čas představuje v životě člověka významnou roli, a to zejména v oblasti tvorby a rozvoje jeho zdraví, kultivace a socializace. Aktivity ve volném čase jsou nedílnou složkou společenského i individuálního života a součástí aktivního životního stylu. Rozvíjí individuální předpoklady, sociální vztahy ve skupině, nadání a talent jednotlivců. Kromě upevňování zdraví plní i funkci výchovnou, rekreační a minimalizuje negativní vlivy. Z uvedeného důvodu se hl. m. Praha dlouhodobě podílí na tvorbě podmínek pro udržení a rozvoj aktivit ve volném čase. Na základě dlouhodobé podpory města vznikl funkční systém zájmového vzdělávání, neformálního vzdělávání a rekreačních činností s

odborným i všeobecným zaměřením, který zajišťují především příspěvkové organizace hl. m. Prahy (domy dětí a mládeže) a nestátní neziskové organizace (NNO). Uvedené organizace přináší v rámci nabídky aktivit výchovný a vzdělávací prvek.

Charakteristika zájmového vzdělávání

Významnou součástí nabídky aktivit ve volném čase je zájmové vzdělávání, které vychází ze školského zákona a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Uskutečňuje se ve školských zařízeních zejména ve střediscích volného času - domech dětí a mládeže (dále také „DDM“) v několika rovinách. Pravidelná činnost představuje celoročně zajišťovanou systematickou práci s dětmi a mládeží bez ohledu na míru talentových dispozic, prohlubuje jejich zájem o vybrané obory. Na základě výsledků je nabídka profilována i na práci s talentovanými dětmi a mládeží. Zájmové útvary zahrnují široké spektrum činností od pohybových aktivit, tance, sportu po zpěv, přírodovědu, chovatelství, výtvarné, rukodělné a technické činnosti, turistiku. Příležitostná činnost je realizována formou jednorázových nebo cyklických akcí, kterými jsou zejména prázdninové tábory a soustředění, turnaje, příležitostné soutěže, divadelní a hudební představení, exkurze, přednášky, semináře, besedy, víkendové výjezdy, společné akce rodičů a dětí, tematické propagační akce apod. DDM zajišťují i tematické vzdělávací aktivity pro školní kolektivy. Spontánní činnost obsahuje otevřené formy práce s dětmi a především mládeží nad 13 let nabídkou volnočasových otevřených klubů, venkovních víceúčelových areálů při DDM, posiloven či nahrávacích studií. Kromě pravidelných aktivit pro talentované děti a mládež zajišťují DDM ve spolupráci se školami a dalšími institucemi odborné soutěže a veřejné závody. Práce s handicapovanou mládeží se uskutečňuje v rámci příležitostných akcí (uživatelské kurzy na PC, rukodělné aktivity apod.).

Domy dětí a mládeže

Na území hl. m. Prahy je vytvořena dobře fungující a dopravně dostupná síť 15 DDM, z nichž 13 zřizuje od roku 2001 hlavní město Praha a dva jsou zřizovány městskými částmi Praha 13 - Stodůlky a Praha 20 - Horní Počernice. Díky jejich rozmístění, včetně odloučených pracovišť v různých částech města, je zajištěna nabídka na 51 pracovištích zájemcům v celé metropoli s dostupností až do okrajových částí Prahy, které jsou díky masivní bytové výstavbě stále více vyhledávány. DDM dále provozují 3 dopravní hřiště a 22 venkovních otevřených volnočasových areálů (z toho je 12 vybaveno víceúčelovým sportovním hřištěm). Mimo území města je zajišťována nabídka ubytování a táborových aktivit v 8 táborových základnách a 4 školách v přírodě.

DDM zpracovávají vzdělávací programy, které slouží jako podklady pro roční plány činnosti těchto uvedených školských zařízení. Zároveň je cíleno na kvalitní programovou přípravu a organizační zajištění vlastního průběhu, kvalita personálního zabezpečení zájmového vzdělávání v DDM se trvale zvyšuje, pedagogičtí pracovníci mají požadovanou kvalifikaci nebo si jí průběžně doplňují. Dlouhodobě však přetrvává nedostatek kvalifikovaných pedagogů specializovaných především pro práci s neorganizovanou mládeží. Naprostá většina nových lektorů vychází z odchovanců a účastníků akcí a činností DDM.

DDM si za poslední roky upevnily své místo velkého, moderního a prestižního poskytovatele zájmového vzdělávání na území hl. m. Prahy.

Nabídkou širokého spektra činností poskytují DDM každému jedinci možnost najít si aktivitu, do které se může zapojit a rozvíjet své zájmy. V rámci individuálního přístupu jim umožňují odbornou přípravu na další vzdělávání a případně i profesní dráhu. To je v souladu se strategií 2030+, kde se klade mimo jiné důraz na propojení formálního a neformálního vzdělávání. Proto dochází k rozšiřování nabídky vzdělávacích programů pro MŠ, ZŠ a SŠ. Nabídku aktivit DDM využívají i děti z rodin cizích státních příslušníků žijících v hl. m. Praze, aktuálně i děti z válkou zasažené Ukrajiny. Nedílnou součástí činnosti DDM je i práce s talenty, kdy se děti díky systematické práci pedagogů úspěšně hlásí na výběrové školy, účastní se s úspěchem soutěží a reprezentují na různých festivalech jak v ČR, tak v zahraničí.

I přes nárůst nákladů v různých oblastech ekonomiky došlo pouze k malému zvýšení účastnických poplatků u táborů i u zájmových útvarů. Proto cena této nabídky činností i nadále umožňuje účast širokému spektru účastníků. Současně pokračuje snaha o větší spolupráci s místními ZŠ a MŠ a nabídky kroužků přímo na daných školách a školkách, včetně spolupráce i s jinými subjekty nabízejícími aktivity volného času.

V pravidelné zájmové činnosti pražských DDM došlo ve školním roce 2022/2023 k 10% nárůstu počtu účastníků do 26 let oproti loňskému školnímu roku. Největší zájem je dlouhodobě především o sportovní (florbal a aerobic), taneční a výtvarné aktivity. Dále převažuje zájem o dramatické a divadelní aktivity, youtubering, minecraft, chovatelství a technické obory (pájení, legorobotika, práce se dřevem, vypalování, programování, letečtí modeláři, železniční a plastoví modeláři, elektrotechnika, atd.) Věkovou skupinou nad 13 let je aktuálně využívána nabídka discgolfu, parkouru, lezení po stěně, žonglování, počítačové grafiky, robotiky, natáčení krátkých filmů a animace.

Pokračovalo zajištění výuky dopravní výchovy pro ZŠ na dopravních hřištích DDM P-6 na Vypichu, DDM P-7 na Letné a DDM P-10 na Zahradním Městě. Již tradiční oblibu pro děti zažívá úniková místnost v DDM P-3 Ulita.

DDM Praha 6 v rámci otevřených aktivit pro širokou veřejnost již opakovaně provozoval ve spolupráci s MČ Praha 6 ledové kluziště na Vypichu s návštěvností přes 30 000 osob, a to v období prosinec – únor 2023.

Mezi největší a nejvýznamější akce DDM pro veřejnost patří Zastávka volný čas – Vypich, Pražský filmový kufr a Festival vědy (ve spolupráci s ČVUT, VŠCHT, RTK, ÚOCHB, UK a dalšími vzdělávacími subjekty). Kromě těchto aktivit je možno využít služeb nízkoprahových klubů Beztíže v lokalitě Prahy 2 a 3, které provozuje DDM Praha 3 – Ulita. Zároveň zajišťuje i terénní sociální práce na třech městských částech (Praha 2, Praha 3 a Praha 10).

Pražské DDM pokračují v propagační kampani „Budu lektor“ s nabídkou práce pro středoškolskou mládež. V průběhu roku rovněž umožňují DDM týdenní či dvoutýdenní praxe studentům středních, vyšších odborných pedagogických a vysokých škol. Tato spolupráce s pedagogickými školami se v letošním roce výrazně rozšířila. DDM hl. m. Prahy získal status “fakultní zařízení PedF UK”. Z řad studentů se pak často rekrutují i externí pracovníci pro vedení zájmových útvarů a vedoucí na pobytové i příměstské tábory.

Tento školní rok se navíc mimořádně dařilo zapojovat do nejrůznějších programů podpory určené dětem s OMJ a DDM tak získalo finanční zdroje ze čtyř dotačních programů. Díky nim byly realizovány programy a pomoc v souvislosti s konfliktem na Ukrajině a přílivem uprchlíků v průběhu celého školního roku, včetně prázdninové nabídky a aktivit v centru předškolních dětí. Další finanční prostředky ve výši 3,2 mil. Kč byly použity na podporu zájmového vzdělávání dětí z rodin ohrožených inflací, a to v rámci tzv. „Balíčku pro Pražany“, schváleném ZHMP č. 38/5 e dne 16. 6. 2022.

V souvislosti s cílenou propagací nabídky využívají DDM především internetové stránky v souladu s aktuálními trendy včetně společného portálu pražských DDM www.volnycaspraha.cz a dalšími formami propagace.

Tab. č. 60 - Souhrnný přehled počtu činností a účastníků do 26 let v pražských DDM ve školním roce 2022/23

Typ činností	Počet aktivit	Počet účastníků
Pravidelná činnost	3 584	31 253
Příležitostné akce	8 379	324 671
Spontánní aktivity	57	220 721
Soutěže a přehlídky	721	97 792
Prázdninové akce (1-3 týdenní výjezdové nebo příměstské tábory)	697	30 686
Celkem	13 438	705 123

Tab. č. 61 - Vývoj počtu účastníků v DDM zřizovaných HMP v letech 2014 – 2022

Typ činnosti	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Pravidelná činnost	21 367	23 788	26 121	26 907	27 205	27 024	21 635	28 360
Příležitostná činnost	264 368	307 400	302 218	321 474	343 346	211 243	104 359	269 205
Spontánní činnost	142 422	147 739	142 812	142 198	180 975	133 881	109 632	224 833
Soutěže	94 800	96 696	102 245	104 198	115 204	28 715	22 059	69 893
Prázdninové akce	12 862	19 552	25 104	25 532	26 529	30 736	26 337	27 605
Celkem	442 221	555 712	601 349	600 267	671 089	431 599	284 022	619 896

Nestátní neziskové organizace

Systém volnočasových aktivit na území hl. m. Prahy významně doplňují nestátní neziskové organizace (NNO). Mezi ně spadají především spolky a obecně prospěšné společnosti. Přímou výchovně vzdělávací a rekreační činnost s dětmi a mládeží s širokým spektrem aktivit vykonávají jak jednotlivé základní články (oddíly) tradičních organizací s celostátní působností (Junák s členskou základnou v Praze nad 3 500 dětí a mládeže, Pionýr, Sdružení hasičů, Česká tábornická unie, Kondor, Mladí ochránci přírody, ČSOP, Klub českých turistů, Liga lesní moudrosti s členskou základnou 100 – 2000 dětí a mládeže v Praze), tak i menší lokální organizace s členskou základnou 20 – 100 dětí a mládeže. Organizace s větší členskou základnou mají většinou centrální aparát, kde pracují placení pracovníci, ale běžnou činnost s dětmi a mládeží zajišťují dobrovolníci ve svém volném čase. U řady lokálních organizací pracují kromě dobrovolníků především externí pracovníci (např. při pořádání táborů, kurzů, besed, seminářů) za odměnu. Jakákoliv podpora těmto organizacím slouží k snížení nákladů a tím i k snížení poplatků účastníků.

Podpora talentů

Kromě aktivního využití volného času pro široké spektrum dětí a mládeže podporuje hl. m. Praha i aktivity talentovaných jedinců na výkonnostní úrovni. Práce s talentovanými dětmi a mládeží je realizována především formou cílené pravidelné činnosti v uměleckých oborech, ve sportovních oddílech, klubech a tělovýchovných jednotách. Práce s talentovanými dětmi a mládeží však probíhá i v přírodovědných oborech, např. biologie pro SŠ, chemie pro SŠ, matematika a přírodověda v praxi. Další z forem práce s talenty je prestižní vzdělávací program DofE pro žáky a studenty ve věku 14 až 24 let. Technicky zaměřený program pak nabízí Centrum podpory nadání (CPN), tedy projekt, zaměřený především na technické a přírodovědné obory.

DDM jsou tradičními pořadateli soutěží vyhlášených MŠMT, každoročně organizují především obvodní (sportovní a předmětové soutěže) i krajská kola. Mezi nejprestižnější soutěže patří Středoškolská odborná činnost (SOČ) - prestižní soutěž projektů středoškolských studentů, kde DDM hl. m. Prahy působí jako garant krajského kola. Proběhlý 46. ročník se uspořádal v budově sídla DDM, v pražském Karlíně, za přítomnosti odborných porot v 18 oborech. Někteří vítězové pražského kola se umístili i v kole celostátním a v soutěži České hlavičky. Projekt je realizován ve spolupráci s NPI.

II. 9 Školská zařízení

Školská zařízení poskytují služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách, či s ním přímo souvisejí, anebo zajišťují ústavní a ochrannou výchovu či preventivně výchovnou péči. Druhy školských zařízení jsou: školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání, školská účelová zařízení, výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování a školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči.

II. 9. 1 Školská poradenská zařízení

Školská poradenská zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce a pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání. Školská poradenská zařízení spolupracují kromě škol i s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, zdravotnickými zařízeními, popřípadě s dalšími orgány a institucemi. Jedná se o:

- pedagogicko-psychologické poradny (PPP)
- speciálně pedagogická centra (SPC)

V souvislosti se změnou školského zákona v oblasti poradenských služeb – v rámci § 16 – bylo nutné změnit systém práce těchto zařízení tak, aby bylo možné klientům poskytovat služby v takové kvalitě, které od systému poradenských služeb očekává nejen platná legislativa, ale i samotní klienti.

Pedagogicko-psychologické poradny

Poradenské služby PPP jsou ve školách a školských zařízeních poskytovány dětem, žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. Činnost PPP je zakotvena ve školském zákoně a navazujících vyhláškách.

Standardními činnostmi PPP jsou:

- komplexní nebo zaměřená psychologická a speciálně pedagogická diagnostika,
- psychologická a speciálně pedagogická intervence,
- informační a metodická činnost, příprava podkladů pro vzdělávací opatření, dokumentace apod.

Odborné služby jsou poskytovány formou individuální nebo skupinové psychologické a speciálně pedagogické péče. Jedná se především o činnosti:

- diagnostika školní zralosti, práce s dětmi předškolního věku s nerovnoměrným vývojem, s obtížemi v adaptaci,
- diagnostika speciálních vzdělávacích potřeb u dětí, žáků a studentů,
- psychologická a speciálně pedagogická diagnostika jako podklad pro integraci žáků,
- kariérové poradenství pro žáky základních a středních škol,
- diagnostika sociálního klimatu třídních kolektivů,
- poradenské nebo terapeutické vedení rodin s dítětem nebo žákem,

- poradenské konzultace pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům dětí a žáků,
- poskytování metodické podpory výchovným poradcům a školním metodikům prevence,
- metodická pomoc při tvorbě preventivních programů škol,
- spolupráce se školami a školskými zařízeními,
- spolupráce se školními psychology a školními speciálními pedagogy,
- vypracování odborných posudků a návrhů podpůrných nebo vyrovnávacích opatření pro školy a školská zařízení, včetně posudků pro účely uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky,
- prostřednictvím metodika prevence zajišťuje prevenci sociálně patologických jevů, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence,
- poskytuje poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti aj.,
- poskytuje služby při potížích výchovného charakteru, narušení osobnostního vývoje (úzkostné stavy apod.) napříč všemi věkovými kategoriemi (3 – 26 let),
- individuální terapie, logopedické a speciálně pedagogické nápravy, práce s předškoláky.

PPP se věnují i dalším aktivitám, mezi které patří přednášková činnost, semináře, kurzy, programy pro děti a žáky.

PPP - pomoc pedagogickým pracovníkům

Pedagogicko-psychologické poradny poskytují na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění, poradenství pedagogickým pracovníkům formou různých služeb a aktivit:

- poradenské konzultace a doporučení pedagogickým pracovníkům vzdělávajícím děti a žáky, kterým je poskytována individuální nebo skupinová diagnostická a intervenční péče poradny (tzv. intervence ve škole pro žáky),
- poskytování odborných konzultací pedagogickým pracovníkům v oblasti péče o děti předškolního věku, žáky základní škol a žáky středních škol, jejichž školní vzdělávání vyžaduje zvláštní pozornost,
- poskytování odborných konzultací pedagogickým pracovníkům základních a středních škol v souvislosti s integrací žáků se zdravotním postižením a s vytvářením a naplňováním individuálních vzdělávacích plánů pro tyto žáky,
- metodická pomoc při tvorbě preventivních programů škol,
- metodické vedení práce výchovných poradců a školních metodiků prevence v základních a středních školách,
- školicí aktivity, besedy, přednášky pro výchovné poradce, školní metodiky prevence a další pedagogické pracovníky,
- na žádost pedagogických pracovníků se pracovníci PPP účastní výchovných komisí na školách, provádí různá šetření, jsou přítomni při vyučování z důvodu upřesnění diagnostiky žáků,
- podílí se na otevírání přípravných tříd i stabilizaci mikrotříd pro děti školsky oslabené,
- práci se třídami, sociometrii, depistáže dětí s SPU,
- screeningová šetření na mateřských školách, účast na zápisech do základních škol
- PPP - péče o nadané děti a žáky.

Pedagogicko-psychologické poradny zřizované hlavním městem Prahou poskytují v rámci péče o nadané děti a žáky tyto služby:

- psychologickou a pedagogickou diagnostiku nadaných dětí a žáků,
- péči o nadané žáky s poruchami učení a poruchami chování,
- péči o nadané děti a žáky ve spádových školách pedagogicko-psychologických raden,
- doporučení k integraci do běžných základních škol a spolupráci s těmito školami,

- konzultační činnost s rodiči před nástupem výukově úspěšných dětí do jazykových škol a víceletých gymnázií,
- odbornou pomoc při výběru škol včetně vysokoškolského studia,
- metodickou pomoc při sestavování individuálního studijního plánu s ohledem na rozvoj kompetencí žáka v konkrétních oblastech,
- konzultace a spolupráce se školami, pedagogickými pracovníky a rodiči,
- pořádání seminářů a besed pro pedagogické pracovníky a rodiče nadaných dětí a žáků,
- spolupráci s MŠMT a organizacemi zabývajícími se nadanými dětmi a žáky.

Hl. m. Praha zřizovalo ve školním roce 2022/2023 celkem 8 pedagogicko-psychologických poraden. Kromě nich působí na území hl. m. Prahy jedna soukromá a jedna církevní pedagogicko-psychologická poradna (dále jen „PPP“). PPP zřizované HMP se zapojily do dotačních programů HMP a prezentovaly se na přehlídce pražských středních škol Schole Pragensis. S účinností od 1. 9. 2022 došlo k připojení pracoviště PPP pro Prahu 3 k PPP pro Prahu 10. Od uvedeného data je v rejstříku škol a školských zařízení zapsána Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 3 a 10 a Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 9.

Tab. č. 62 - Počty klientů ve školním roce 2021/2022 v PPP na území hl. m. Prahy a srovnání s celkovým počtem klientů ve školním roce 2020/2021

Název	Počet odborných pracovníků k 30. 9. 2022	MŠ – běžné tř.	ZŠ běžné + přípravné tř.*	SŠ – běžné tř.**	konzervatoře a VOŠ	MŠ – speciální tř.	ZŠ – speciální tř. + přípravné tř.*	SŠ – speciální tř.**	z rodin, školsky nezařazení	Celkem 2022/2023	Celkem 2021/2022	Meziroční změna
PPP pro Prahu 1, 2 a 4	29,5	1825	3446	1832	26	7	42	105	37	7320	7251	+69
PPP pro Prahu 9	20,4	1024	2737	1122	3	20	154	35	51	5146	5567	-421
PPP pro Prahu 5	16,7	822	2021	196	4	4	2	3	16	3068	3189	-121
PPP pro Prahu 6	12,1	777	1985	334	6	11	76	3	4	3196	3335	-139
PPP pro Prahu 7 a 8	14,6	721	1798	464	0	18	76	0	22	3099	2956	+143
PPP pro Prahu 3 a 10	18,8	878	3008	727	13	7	34	1	1	4669	3962	+707
PPP pro Prahu 11 a 12	14,8	536	1244	162	1	2	29	5	7	1986	2227	-241
PPP při Základní škole pro žáky se specifickými poruchami chování	7,2	43	320	92	0	12	145	22	16	650	784	-134
PPP s.r.o.	5,7	164	392	100	0	0	10	4	6	676	663	+13
Křesťanská PPP	8,8	577	817	208	1	10	69	9	14	1705	1543	+162
Celkem	148,6	7367	17768	5237	54	91	637	187	174	31515	31472	+42

Zdroj: MŠMT-ÚIV – sběr dat v regionálním školství

Pozn.: *Včetně žáků nižšího stupně 6-8letých gymnázií a 1. - 4. roč. 8letého studia na konzervatoři, **Bez žáků nižšího stupně 6-8letých gymnázií a 1. - 4. roč. 8letého studia na konzervatoři

PPP zaznamenaly celkově meziročně téměř stejný počet počtu klientů, některé PPP vykazují dokonce méně klientů než v předchozím roce. Do statistiky se však nepromítají konzultace poskytované telefonicky, e-mailem nebo on-line komunikací, jejichž počet poslední roky narůstá. Obtíže, se kterými se na poradny klienti obraceli, byly hlubší, rizikovější a náročnější, často zasahovaly do

psychiatrických a neurologických oborů, proto i poskytované služby poradenských pracovníků byly významně rozsáhlejší, vyžadovaly opakovaná setkání a více času. PPP sledují, že se obtíže, zasahující do psychiatrických a neurologických oborů, přesouvají více k nižším věkovým skupinám, ve srovnání s předchozími lety. Na tento trend reagují PPP vzděláváním odborných pracovníků. PPP rovněž zaznamenávají nárůst dysfází a poruch řeči. Vzhledem k náročnosti práce docházelo ke značnému přetížení pracovníků poraden, především poraden zřizovaných hl. m. Praha.

PPP hl. m. v rámci svých aktivit realizují například:

- *PPP organizovala v rámci pomoci pedagogickým pracovníkům setkávání výchovných poradců, školních metodiků prevence a odborných pracovníků školních poradenských pracovišť základních a středních škol, probíhají depistáže, kazuistické semináře, supervize, besedy ve školách. PPP se podílela na prevenci negativních jevů jak svou vlastní činností, tak formou pomoci při přípravě minimálních preventivních programů a specifických projektů jednotlivých škol. PPP se zapojila do programu Podpora vzdělávání příspěvkových organizací zřizovaných HMP 2023 a Programu primární prevence ve školách a školských zařízeních,*
- *PPP realizovala pro děti mladšího školního věku program „Dokážu to“ a souběžně probíhal program pro rodičovskou skupinu. Pro předškolní děti organizovala PPP stimulační program „Maxík“ a „Kreslíme s veverkou“, kde děti rozvíjejí grafomotoriku i další potřebné dovednosti k zahájení školní docházky. Nově probíhala skupina Mindfulness pro předškoláky a jejich rodiče zaměřená na podporu psychické odolnosti dítěte. PPP uskutečnila setkání pro výchovné poradce a metodiky prevence, pořádala další odborná setkání a metodickou podporu pedagogům i školním psychologům a speciálním pedagogům,*
- *PPP spolupracovala s pedagogy škol, školními psychology i metodiky prevence, poskytovala metodickou, informační i osobnostní podporu, organizovala přednášky pro rodiče i pedagogy. Na pracovištích PPP konalo stáže 20 studentů psychologie a speciální pedagogiky z filozofické fakulty v Praze, pedagogické fakulty v Brně a Ústí nad Labem i výchovní poradci ZŠ,*
- *PPP navázala spolupráci s Katedrou speciální pedagogiky PedF UK Praha, v jejímž rámci proběhly 3 skupinové stáže. PPP pokračovala ve vedení dynamické skupiny pro žáky s ADHD s podpůrnými setkáními s rodiči, a to ve spolupráci s občanským sdružením Duha. PPP realizovala na jednotlivých pracovištích i další skupinové práce např. „Tužky pište, ouška slyšte...“- stimulační program pro předškoláky nebo skupinu pro žáky 1. až 3. ročníku, zaměřenou na posílení sociálních vztahů.*

Speciálně pedagogická centra

Ve školním roce 2022/2023 fungovalo na území hl. m. Prahy 13 speciálně pedagogických center (dále též „SPC“) zřizovaných hl. m. Prahou, 2 SPC zřizovaná MŠMT, 1 SPC zřizované MČ a 3 SPC soukromých zřizovatelů. Síť SPC je stabilní, přestože se zvyšuje tlak na jejich služby, nová pracoviště nevznikají.

Speciálně pedagogické centrum poskytuje poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání žáků s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem. V příloze č. 2 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, jsou vymezeny standardní činnosti center – společné a speciální (centrum poskytuje služby žákům s vadami řeči, se zrakovým, sluchovým, tělesným, mentálním postižením, poruchami autistického spektra, žákům hluchoslepým a žákům s více vadami, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky).

SPC realizují své aktivity, jako např.:

- *SPC poskytuje poradenské, diagnostické a terapeutické služby sluchově postiženým dětem a žákům, jejich rodinám a pedagogům. Pečuje o slyšící děti neslyšících rodičů a o děti s kombinovanými vadami, jejichž postižení zahrnuje sluchovou vadu. SPC pořádá osvětové a*

odborné přednášky o sluchovém postižení a jeho důsledcích. Ve sledovaném školním roce byly realizovány programy EEG Biofeedback a Systémová podpora kariérového poradenství a tranzitních programů. SPC poskytovalo speciálně pedagogickou a psychologickou pomoc 196 klientům,

- SPC dlouhodobě spolupracuje s ostatními SPC pro sluchově postižené, SPC pro augmentativní a alternativní komunikaci Praha 2, s Centrem kochleárních implantací FN Motol, s ORL kl. FN Motol (testování kochleárně implantovaných), s Foniatickou klinikou FN Praha 2, aj. Pracovnice SPC byly garantkami DVPP školy, kdy zajišťovaly jednotlivé přednášky z projektu vzdělávání pedagogických pracovníků,
- SPC pečuje o děti, žáky a studenty s vícečetným zdravotním znevýhodněním. Klientům, jejich rodinám a dalším pečujícím poskytuje péči a podporu v oblasti psychologické, speciálně-pedagogické a sociální. Počet klientů se již několik let pohybuje kolem 217 klientů za školní rok. Průběžně se pracovníci SPC vzdělávají ve svých specializacích, SPC poskytuje jiný způsob povinné školní docházky dle § 42 několika dětem. Ze skupinových aktivit byla realizována „Rodičovská skupina“ – setkání rodičů, pod vedením psychologa SPC, dále aktivita „Já to zvládnou“ s prvky metody FIE, pod vedením psychologa a speciálního pedagoga.

Popis problematiky, související s rozšířením nemoci covid-19 ve školských poradenských zařízeních

Práci školských poradenských zařízení (ŠPZ) ovlivnila nepříznivá situace, související s válečným konfliktem na Ukrajině. Poskytla mimo jiné metodickou podporu školám a rodičům v integraci a adaptaci dětí z Ukrajiny. Děti a žáci z Ukrajiny si s sebou přinášejí řadu traumat, chybí jim znalost českého jazyka, často jsou odtrženi od své rodiny, mají potíže s integrací do škol a do kolektivu vrstevníků. Rozšiřuje se tak hloubka i rozsah potíží, se kterými se klienti s tímto tématem na ŠPZ obraceli. ŠPZ se, ve spolupráci s pedagogy i asistenty pedagoga, snažila podporovat a zajišťovat individuální potřeby těchto klientů. Někteří z nich byli rovněž na základě doporučení ŠPZ začleňováni do škol, zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Práce odborníků ŠPZ byla, co do odbornosti i časové investice, náročnější.

II. 9. 2 Školská výchovná a ubytovací zařízení

Školská výchovná a ubytovací zařízení zajišťují dětem, žákům a studentům podle účelu, k němuž byla zřízena, vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování, celodenní výchovu, ubytování a stravování, popřípadě zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušování vzdělávání. Školská výchovná a ubytovací zařízení mohou provozovat svou činnost i ve dnech pracovního volna nebo v období školních prázdnin.

Domovy mládeže

Domov mládeže poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních a vyšších odborných škol, zajišťuje jim stravování a vede je k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových aktivit. Některé domovy mládeže nabízejí i služby výchovného poradenství a poskytují individuální podporu a pomoc žákům a studentům při řešení osobních problémů a během adaptačního procesu.

Ve školním roce 2022/2023 na území hlavního města Prahy fungovalo 20 domovů mládeže. Jejich celková kapacita činila 2 447 lůžek a využívaná kapacita byla 2 291 osob. Naplněnost domovů mládeže je vysoká, činila 94 %. 13 domovů mládeže zřizuje hlavní město Praha, z nichž 10 domovů mládeže je součástí středních škol a 3 domovy mládeže poskytovaly ubytování jako samostatné právní subjekty. Celková lůžková kapacita u 13 domovů mládeže, zřizovaných hl. m. Praha, činila 2028 lůžek a využívaná kapacita byla 1969 ubytovaných.

Internáty

Internát poskytuje dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky se zdravotním postižením a dětem přípravně stupně základní školy ubytování a výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost těchto škol a školských zařízení. Zároveň zajišťuje těmto dětem a žákům školní stravování. Ve školním roce 2022/2023 bylo v rejstříku škol a školských zařízení zapsáno v hlavním městě 10 internátů, z nichž hlavní město Praha zřizovalo 6 internátů. Celková lůžková kapacita, u 6 internátů zřizovaných hl. m. Praha, činila 283 lůžek s obsazeností 150 ubytovaných. Ubytování žákům a studentům škol a školských zařízení poskytly ještě 2 internáty zřizované MŠMT a 2 internáty zřizované církví. Celková kapacita všech 10 internátů v Praze dosáhla 465 lůžek při obsazenosti 249 ubytovaných.

Tab. č. 63 - Školská výchovná a ubytovací zařízení (všichni zřizovatelé)

Typy školských výchovných a ubytovacích zařízení	Počet	Lůžková kapacita	Počet ubytovaných celkem	Počet nevybavených žádostí o umístění	Naplněnost v %
Domovy mládeže	20	2447	2291	619	94
Internát	10	465	249	8	54

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele

II. 9. 3 Zařízení školního stravování

Školský zákon stanoví právnickým osobám, které vykonávají činnost školy nebo školského zařízení, povinnost zajistit školní stravování všem dětem mateřských škol, žákům základních škol a nezletilým žákům středních škol, a to po dobu jejich pobytu ve škole nebo školském zařízení.

Školní stravování na území HMP bylo ve školním roce 2022/2023 zabezpečováno školními jídelnami, zřizovanými nejen hl. m. Praha, ale i jednotlivými MČ hl. m. Prahy, dále soukromými a církvemi. Hl. m. Praha zřizuje jídelny při školách, pouze jedna je zřízena jako samostatný právní subjekt.

Kromě školního stravování, mohou tato zařízení zajišťovat i závodní stravování pro zaměstnance škol a školských zařízení a za úplaty také stravovací služby i pro další osoby.

Školní stravování je financováno ze tří zdrojů. Potraviny včetně DPH hradí strávníci, mzdové náklady jsou zajištěny ze státních prostředků a náklady věcné režie jsou hrazeny z prostředků zřizovatele.

K 31. 10. 2022 zabezpečovalo školní stravování v hl. m. Praze 652 zařízení školního stravování. Z toho bylo 244 školních jídelen – výdejen a 6 vývařoven (tj. kuchyní bez jídelny). Největší počet představovaly jídelny – 478 (tj. zařízení, která mají jak kuchyň, tak jídelnu). K pravidelnému stravování bylo zapsáno 275 290 strávníků, z toho 235 609 dětí, žáků a studentů a 39 681 ostatních pravidelně stravovaných. Stravováno bylo i 29 804 zaměstnanců škol a školských zařízení. Školní stravování zajišťovalo na území hl. m. Prahy celkem 4 478 fyzických osob (z toho 2 083 kuchařů).

Zkvalitňování školního stravování

Kvalitnější stravování dětí ve školních jídelnách je jednou z dlouhodobých priorit hl. m. Prahy, proto je zřízena pozice metodika školního stravování, který má veškeré aktivity vedoucí ke zkvalitnění školního stravování na starosti.

Hl. m. Praha pokračuje v zajišťování implementace dietního stravování do běžného školního stravování a v průběžném proškolení personálu školních jídelen, a to v návaznosti na odborné a aktuální informace v oblasti školního stravování a zdravé výživy. Hlavní snahou je zjistit potřeby a nedostatky, které trápí pracovníky ve školních jídelnách, a dle toho stanovit metodickou podporu. Školní stravování pomáhá formovat stravovací návyky žáků a studentů, a proto je důležité této problematice věnovat zvýšenou pozornost.

Ve školním roce 2022/2023 byly, v rámci podpory a zkvalitňování školního stravování, organizovány tyto aktivity:

- *Cykly odborných seminářů pro vedoucí školních jídelen – „ Ekonomika a provoz školní jídelny od A do Z „*
- *Cyklus odborných seminářů pro vedoucí školních jídelen „ Marketing školní jídelny „*
- *Vzdělávací workshopy pro vedoucí školních jídelen – „ Akademie osobního rozvoje – komunikace v ŠJ “*
- *Cykly odborných seminářů pro personál školních jídelen – problematika BOZP; hygienické minimum*
- *Praktické kurzy moderního vaření – praktická ukázka práce s moderními kuchyňskými technologiemi*
- *Cyklus seminářů k implementaci dietního stravování – finanční podpora školních jídelen poskytujících certifikované dietní stravování,*
- *Cyklus přednášek „ Děti a rozumný životní styl“ – pro žáky 2. stupně ZŠ,*
- *Cyklus přednášek „ Školní oběd versus cola a chipsy“ – pro žáky 1. stupně ZŠ*

II. 9. 4 Školská účelová zařízení

Školská účelová zařízení podle účelu, k němuž byla zřízena, napomáhají školám a školským zařízením při jejich činnosti, zajišťují materiálně technické služby, poradenské, informační nebo ekonomicko-administrativní služby, poskytují odborné, studijně-pracovní, knihovnické a informační služby pro žáky, studenty, popřípadě zaměstnance, zajišťují praktické vyučování a výchovu mimo vyučování nebo vytvářejí podmínky pro praktické vyučování žáků a jejich zájmovou činnost.

Školní knihovna

Školní knihovna je důležitou součástí školy, která poskytuje odborné, studijně pracovní, knihovnické a informační služby. Významně se podílí na realizaci cílů rámcových a školních vzdělávacích programů, zvláště na zvyšování čtenářské a informační gramotnosti žáků. Podporuje informační gramotnost žáků a studentů i pedagogických pracovníků školy, popř. školského zařízení a podílí se na saturaci jejich informačních potřeb. Pro školní rok 2022/2023 nejsou k dispozici statistické údaje o počtu knihoven na území hl. m. Prahy, počtu uživatelů, výpůjček, ani o počtu zapůjčených knih.

II. 9. 5 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují podle účelu, k němuž byla zřízena, výchovné, vzdělávací, zájmové, popřípadě tematické rekreační akce, zajišťují osvětovou činnost pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky, popřípadě i další osoby. Kromě zájmových zařízení, uvedených v kapitole II. 8, poskytují zájmové vzdělávání žákům školní družiny a školní kluby.

Školní družiny

Školní družiny poskytují zájmové vzdělávání žákům prvního stupně základní školy. K pravidelné denní docházce mohou být přijati i žáci druhého stupně základní školy, žáci nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, pokud nejsou přijati k činnosti školního klubu. V posledních letech se rozvinula přímá spolupráce s DDM, které pro školy ve své dostupnosti nabízejí odvádění z družin do kroužků DDM. Tato služba je velice využívána především rodiči s mladšími školáky. Další aktivitou, kde se promítá spolupráce školních družin a DDM je projekt „Sportuj po škole za školou!“, v rámci kterého jsou děti v družinách zapojených škol vedeny pedagogem volného času z DDM ke sportovním aktivitám. Veškerá činnost se odehrává přímo na školním hřišti či v tělocvičně.

Školní kluby

Školní kluby poskytují zájmové vzdělávání žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do školní družiny.

Tab. č. 64 - Školní družiny a školní kluby – počet zapsaných účastníků

Zřizovatel	Školní družiny - počty			Školní kluby - počty	
	Družin	Oddělení	Zapsaných účastníků	Klubů	Zapsaných účastníků
Obec	195	1 586	39 644	51	3 223
Kraj	24	107	1 041	8	240
Soukromý	51	173	4 036	17	511
Církev	8	36	708	7	1 033
MŠMT	2	8	66	1	18
Celkem	280	1 910	45 495	84	5 025

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele

O umístění dětí v družině, popř. ve školním klubu, je velký zájem. Školní družiny mají velmi dobrou úroveň. Důvodem je snaha škol a jejich zřizovatelů zajistit volnočasové aktivity dětí v době mimo vyučování i v rámci primární prevence rizikového chování. Ve většině škol se proto podobně jako v minulých letech realizovala řada aktivit pro žáky.

II. 9. 6 Zařízení ústavní a ochranné výchovy

K 31. 10. 2022 fungovaly na území Prahy 4 dětské domovy, 4 diagnostické ústavy, 1 dětský domov se školou a 1 výchovný ústav s celkovým počtem 352 dětí a mládeže. Hl. m. Praha zřizovalo 3 dětské domovy, 1 dětský domov má soukromého zřizovatele, ostatní zařízení jsou zřizována MŠMT.

Tab. č. 65 - Zařízení ústavní a ochranné výchovy – k 31. 10. 2020, 31. 10. 2021 a 31. 10. 2022

Zařízení ústavní a ochranné výchovy	počet zařízení 2020	počet zařízení 2021	počet zařízení 2022	lůžková kapacita 2020	lůžková kapacita 2021	lůžková kapacita 2022	počet dětí a mládeže 2020	počet dětí a mládeže 2021	počet dětí a mládeže 2022
Dětský domov	3	4	4	153	173	159	138	138	141
Dětský domov se školou	1	1	1	24	24	24	17	13	16
Výchovný ústav	1	1	1	16	16	20	13	15	20
Diagnostický ústav	4	4	4	172	166	166	145	142	175
Celkem	9	10	10	365	379	369	313	308	352

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 – výkonové ukazatele H.1.1.1.

Dětské domovy

Hl. m. Praha zřizuje na svém území tři dětské domovy, které zajišťují dětem, zpravidla ve věku od tří do osmnácti let, náhradní výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření. Jsou jimi Dětský domov, Praha 9 - Dolní Počernice, Národních hrdinů 1,

Dětský domov a Školní jídelna, Praha 9 - Klánovice, Smržovská 77 a dětský domov jako součást Centra služeb pro rodinu a dítě a dětský domov Charlotty Masarykové, se sídlem U Včely 176, Zbraslav, Praha 5. Dětský domov Radost - dětský domov, o.p.s., je soukromý.

Dětské domovy pečují o děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Plní úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Dětské domovy se snaží o intenzivní spolupráci s rodiči dětí, případně nejbližšími příbuznými, v případech, že je sanace rodin nemožná, aktivně vyhledávají pěstounské nebo hostitelské rodiny. Dětské domovy poskytují po dohodě plné přímé zaopatření také zletilým osobám až do 26 let věku, pokud studují.

Děti žijí v budovách v areálech dětských domovů nebo v sídlištních bytech, které jsou v souladu s Konceptcí péče o ohrožené děti na území hl. m. Prahy a dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy dětským domovům zřizovaným HMP postupně přidělovány. Dětské domovy průběžně připravují děti i zletilé osoby na samostatný život po ukončení ústavní výchovy. Jedním z prostředků je umožnění samostatného života zletilým klientům ve cvičných bytech v době jejich pobytu v dětském domově nebo dočasně ve startovacích bytech po odchodu z ústavní výchovy.

V Dětském domově, Praha 9 - Dolní Počernice, Národních hrdinů 1 s lůžkovou kapacitou 83 lůžek (včetně 7 bytů v běžné občanské zástavbě) bylo k 31. 10. 2022 umístěno 72 dětí v 12 rodinných skupinách, se kterými pracovalo 47 pedagogických pracovníků a sociální pracovník. Během školního roku 2022/2023 odešlo z dětského domova trvale 22 dětí, z toho 2 děti do pěstounské péče. Ve stejném období bylo přijato 17 dětí, 14 z nich z náhradní rodinné péče, 1 dítě přešlo z jiného zařízení ústavní výchovy a 2 děti z původní rodiny. V roce 2022 získal DD v Dolních Počernicích od hl. m. Prahy další byt pro rodinnou skupinu, 2 byty pro bývalé klienty, tzv. startovací byty, ve kterých začínají samostatně žít po odchodu z ústavní výchovy. Novinkou je přidělení dalšího bytu, který je určen pro sdílené bydlení bývalého klienta se studentem vysoké školy. Bylo vytvořeno tzv. „předcvičné“ bydlení jako mezistupeň mezi rodinnou skupinou a cvičným bytem. Zde se děti osamostatňují pomaleji a zvyšuje se jejich příprava na samostatné bydlení ve cvičných bytech.

DD v Dolních Počernicích dlouhodobě realizuje výchovně-vzdělávací program „Lépe připraven do života“, který má za úkol doplňovat kompetence dětí v úspěšnosti uplatnění na trhu práce, schopnosti udržet si bydlení nebo hospodařit s penězi. V rámci přípravy na samostatný život je podporována účast dětí na brigádách v rámci spolupráce s vybranými firmami.

Děti se účastnily akcí škol, ve kterých se vzdělávaly a navštěvovaly zájmové aktivity mimo dětský domov. DD v Dolních Počernicích je dlouhodobě spoluorganizátorem sportovní akce Dětský domov Cup, soutěže o nejvšestrannější sportovní dětský domov v ČR, kdy se děti účastní soutěží v přehazované, fotbale, stolním tenisu, pétangue, běhu atd.

DD v Dolních Počernicích spolupracuje s mnoha partnery, především s Asociací náhradní výchovy, OSPOD, Dejme dětem šanci, s Federací dětských domovů FICE, Barevným světem dětí, Nadací Terezy Maxové, a dále např. s MČ Praha – Dolní Počernice, HC Sparta Praha, Nadací Albert, PRE, Pražskou plynárenskou, organizací Vše pro stolní tenis, Global Payments a dalšími. K dlouhodobým partnerům patří i PedF UK.

V letních měsících byly organizovány tábory a výjezdní akce s rozmanitým zaměřením pro jednotlivé rodinné skupiny, během celého školního roku pak velké množství poznávacích výletů, sportovních soustředění, kulturních akcí, exkurzí a mnoha dalších aktivit.

V Dětském domově a Školní jídelně, Praha 9 - Klánovice, Smržovská 77 bylo k 31. 10. 2022 umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě předběžného opatření celkem 50 dětí v 7 rodinných skupinách (1 byt pro rodinnou skupinu mimo areály DD), výchovu a odbornou péči zajišťovalo 32,5 odborných pracovníků, z toho 27,5 vychovatelů, psycholog a sociální pracovník. Novinkou je přidělení dalšího bytu, který je určen pro sdílené bydlení bývalého klienta se studentem vysoké školy. Za

sledované období došlo v 7 případech k trvalému propuštění dětí z ústavní péče, do pěstounské péče se nepodařilo umístit žádné dítě. Nově bylo přijato 7 dětí, 4 z nich z jiného ústavního zařízení a 3 z původní rodiny. Nízký počet přijímaných dětí souvisí se schvalováním prodloužení pobytu na základě vlastních žádostí zletilých klientů z důvodu dalšího studia (22 osob).

Z celkového počtu umístěných osob do dětského domova, se jednalo o 33 dětí po ukončení povinné školní docházky, z nich 24 bylo starších 18 let. Tento trend má stoupající tendenci. Ve školním roce 2021/2022 studovalo na vyšších odborných nebo vysokých školách 7 zletilých klientů. Oblast vzdělávání považuje vedení DD Klánovice za prioritní pro uplatnění na trhu práce po odchodu ze zařízení ústavní výchovy. Ke stálým aktivitám DD Klánovice patří rozsáhlý systém doučování a podpora brigád.

V rámci volnočasových aktivit děti z DD navštěvovaly různé kroužky, převážně mimo zařízení. DD Klánovice je aktivní v získávání finančních prostředků z grantů (např. z Nadace Terezy Maxové nebo z Ano, ano, Ludmily Zachové) i prostřednictvím darů. DD Klánovice je zapojen do Federace dětských domovů FICE, spolupracuje s mnoha neziskovými organizacemi a nadacemi. Ve sledovaném období probíhala intenzivní spolupráce s Letním domem, realizované projekty byly zaměřeny např. na sociálně rehabilitační pobyty, tréninkové bydlení nebo doprovázení. Nadace Olgy Havlové podporovala školní vzdělávání. Na velmi dobré úrovni probíhá spolupráce s městskou částí Praha-Klánovice. DD dlouhodobě umožňuje praxe studentům středních, vyšších odborných i vysokých škol v Praze.

Centrum služeb pro rodinu a dítě a dětský domov Charlotty Masarykové, se sídlem U Včely 176, Zbraslav, Praha 5 - lůžková kapacita dětského domova, který je součástí příspěvkové organizace hl. m. Prahy, byla k 31. 10. 2022 byla 8 lůžek, umístěny v něm bylo celkem 7 dětí. S dětmi jedné rodinné skupiny pracovalo 8 odborných pracovníků (při přepočtení na plně zaměstnané). Hl. m. Praha jako zřizovatel financuje ze svého rozpočtu náklady nad rámec normativů poskytnutých ze státního rozpočtu. V únoru 2023 proběhla inspekční činnost ČŠI. Nebyla zjištěna závažná pochybení. Doporučeno bylo především prohloubení kontrolní a hospitační činnosti, důslednější zavádění *Standardů kvality péče v zařízeních ústavní výchovy* a propojení týdenních plánů rodinných skupin s individuálními výchovnými cíli jednotlivých dětí stanovených v PROD.

Radost - dětský domov, o.p.s., se sídlem Praha 10, Dolní Měcholupy, Čs. tankistů 277/11 - lůžková kapacita dětského domova je dlouhodobě 16 lůžek, k 31. 10. 2022 v něm bylo umístěno 16 dětí. S dětmi zařazenými do dvou rodinných skupin pracuje celkem 7 odborných pracovníků, z nich 5 vychovatelů, asistent pedagoga, speciální pedagog a sociální pracovník. Během školního roku 2022/2023 byly z dětského domova trvale propuštěny 2 děti, 2 děti byly nově přijaty.

II. 10 Pracovníci ve školství, další vzdělávání pedagogických pracovníků

Pedagogickými pracovníky jsou, v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění, učitelé, vychovatelé, speciální pedagogové, psychologové, školští logopedové, pedagogové volného času, asistenti pedagoga, trenéři, metodici prevence v PPP, pedagogové pro DVPP a vedoucí pedagogičtí pracovníci. Na nich je závislá kvalita výchovně vzdělávacího procesu.

Na rozdíl od výkonových ukazatelů, kterými jsou např. počty žáků, sledované za školní rok, se sledují počty zaměstnanců a jejich mzdy, popř. platy za kalendářní rok, tedy pro účely této výroční zprávy za rok 2022 a 2023.

II. 10. 1 Počty pracovníků

V roce 2022 pokračoval trend zvyšujícího se celkového počtu zaměstnanců ve školách a školských zařízeních, avšak především v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání. Ovšem v některých vzdělávacích oblastech se počty zaměstnanců spíše snižují. Takový trend je patrný u vyššího odborného vzdělávání a nově také u základního uměleckého vzdělávání, v jazykových školách a jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky. Vývoj počtu zaměstnanců v hl. m. Praze, v některých druzích škol za všechny zřizovatele, podává následující tabulka.

Tab. č. 66 - Vývoj počtu zaměstnanců ve školách všech zřizovatelů na území HMP v letech 2013 – 2021

Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MŠ	4 549,0	4 724,3	4 860,3	5 314,8	5 314,8	5 498,3	5 636,0	5 792,4	5 911,4
ZŠ	7 953,6	8 356,2	8 866,6	9 524,9	10 118,	10 663,4	11 238,2	11 725,6	12 395,6
SŠ a	7 393,2	6 830,5	6 881,9	7 031,5	7 153,1	7 746,7	7 093,4	7 626,4	7 835,1
VOŠ	422,1	4 10,4	386,7	382,7	367,1	374,6	357,8	351,1	343,0
ZUŠ	958,7	960,4	977,1	990,0	999,5	1 012,8	1 037,4	1 054,6	956,4
JŠ s PSJZ	38,1	34,4	33,4	31,5	36,7	43,5	75,2	82,5	74,5

Zdroj: MŠMT, Statistické ročenky školství 2022/2023 (zaměstnanci a mzdové prostředky, tab. PaM_b_101 – 104, 108,110)

II. 10. 2 Věková struktura pedagogických pracovníků

Věková struktura pedagogických pracovníků škol zřizovaných krajem nebo obcí

Průměrný věk pedagogů na území hl. m. Prahy byl mimořádným šetřením MŠMT zjišťován naposledy na počátku roku 2019.³ V rámci tohoto šetření bylo zjištěno, že průměrný věk všech pedagogických pracovníků MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ je 46,8 let. V rámci tohoto celkového průměru pedagogové MŠ měli průměrný věk 44,2 let, pedagogové 1. stupně základních škol 46,4 let, pedagogové 2. stupně základních škol 46,5 let, pedagogové středních škol 50,6 let a pedagogové VOŠ měli průměrný věk 50,5 let. Jiné, aktuálnější informace o průměrném věku pedagogů v hl. m. Praze, zatím nejsou k dispozici.

V souvislosti s výší průměrného věku pedagogických sborů napříč vzdělávacím systémem, je nutné stále více motivovat mladé pedagogy a absolventy pedagogických škol k výkonu učitelského povolání. Výdělečná úroveň, zejména začínajících pedagogů, je pro absolventy pedagogických fakult, ve srovnání s ostatními odvětvími, bohužel nezajímavá. „Dnešní“ absolventi pedagogických fakult mají velmi dobré komunikační schopnosti, řadu vědomostí a dovedností, s nimiž se s úspěchem uplatňují v jiných povoláních, a proto někteří z nich vůbec do školství nenastoupí nebo školství velmi brzy opouštějí. Nedostatek učitelů v základním a středním stupni vzdělávání je zaznamenán především u tzv. „nedostatkových aprobací“, mezi něž patří zejména matematika, fyzika, chemie a informatika pro 2. st. ZŠ a SŠ. Silná absence mladých učitelů se ovšem projevuje nejvíce v technických oborech, obzvláště na pozicích učitelů odborného výcviku.

Pro zvýšení prestiže učitelského povolání nabízí hl. m. Praha možnost získání tzv. „učitelského bytu“ na území hl. m. Prahy, která umožní za zvýhodněnou cenu kvalitní bydlení, s dostupnou vzdáleností do zaměstnání, mnohdy i velmi blízko jejich zaměstnání. To je pro mimopražské zájemce nebo maldé začínající učitele velmi výhodná a lákavá příležitost. Aktuální kvóta profesních bytů hl. m. Prahy činí celkem 380 bytů a k dalšímu navýšení kvóty dojde v průběhu roku 2024.

³ Viz také: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-zjistovalo-stav-ucitelu-v-regionalnim-skolstvi>

Jako každý rok, byla finanční podpora pedagogických pracovníků ze strany hl. m. Prahy realizována formou posílení mzdových prostředků.

II. 10. 3 Kvalifikace pedagogických pracovníků

Ředitelé pražských škol a školských zařízení věnují trvalou péči zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků. Větší prostor pro jejich vzdělávání přinesl zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění, a vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění.

Kvalifikovanost pedagogických sborů ve všech druzích a typech škol se v průběhu roku 2022 stále zvyšovala díky důslednému uplatňování zákona o pedagogických pracovnících. Počínaje 1. lednem 2015 musí školy zaměstnávat výhradně plně kvalifikované pedagogy. Pouze ve výjimečných a v zákoně vyjmenovaných případech mohou školy zaměstnávat pedagogy bez příslušné kvalifikace. Ti, kteří mají zájem dále vykonávat povolání pedagoga, si doplňují svá vzdělání na příslušných vysokých školách a univerzitách. I přes trvalou snahu škol získávat nové pedagogické pracovníky, je třeba si uvědomit, že školy velmi obtížně hledají nové učitele, zejména pak učitele odborných předmětů, jak bylo již výše zmíněno.

Kvalifikovanost na soukromých a církevních školách rovněž postupně stoupá. Pro tyto školy platí stejné podmínky, jako jsou uvedeny výše v případě škol veřejných.

II. 10. 4 Odměňování

Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení, zřizovaných hl. m. Praha a MČ hl. m. Prahy, jsou odměňováni podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění (část VI., hlava III. Plat). Jejich platový tarif je pevně stanoven a jednotlivé složky platu, kterých mohou dosáhnout, jsou také vymezené. Mzdy pedagogických pracovníků soukromých a církevních škol byly postaveny, stejně jako mzdy dalších zaměstnanců, v podnikatelské sféře na smluvním základu. Většina církevních škol místo smluvních mezd přebírala principy odměňování zaměstnanců, kterým přísluší za vykonanou práci plat.

Také v roce 2022/2023 posílilo hl. m. Praha ze svého rozpočtu nejen platy zaměstnanců škol a školských zařízení, které zřizuje, ale také platy zaměstnanců škol a školských zařízení, které zřizují MČ hl. m. Prahy, a to částkou ve výši 617 612,9 tis. Kč.

Tab. č. 67 - Porovnání průměrných platů pedagogických pracovníků v HMP s průměrnými platy pedagogických pracovníků v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj), s průměrnou mzdou v ČR

Rok	Průměrná měsíční mzda/plat				Podíl průměrného měsíčního platu pedagogů v hl. m. Praze (%)
	Pedagogů v HMP	Pedagogů v ČR	Zaměstnance v ČR	K platu pedagogů v ČR	Ke mzdě v ČR
2012	26 950	26 038	25 101	103,5	107,4
2013	26 963	26 169	25 128	103,0	107,3
2014	27 169	26 583	25 686	102,2	106,9
2015	28 073	27 182	26 467	103,3	106,1
2016	29 784	28 556	27 589	103,5	106,9
2017	31 511	30 438	29 504	103,5	106,8
2018	35 097	33 593	31 865	104,5	110,1
2019	40 938	38 419	34 125	106,6	119,9

2020	42 931	41 602	35 611	116,8	120,6
2021	45 871	44 759	37 839	118,3	121,2
2022	46 874	45 117	40 353	103,9	116,2

Zdroj: MŠMT, statistické ročenky 2012 – 2022 – zaměstnanci a mzdové prostředky (tab. A4.2) <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-zamestnanci-a-mzdove-prostredky-9>

Průměrný plat pedagogických pracovníků hl. m. Prahy převyšoval v roce 2022 průměrnou mzdu zaměstnance v ČR o 16,2 % a průměrný plat pedagogických pracovníků v ČR o 3,9 %. Od roku 2011 průměrné platy (mzdy) pedagogů trvale rostou. Nejvýraznější růst platů pedagogických pracovníků lze sledovat v letech 2018 - 2021.

Tab. č. 68 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v HMP s Ø měsíční mzdou zaměstnanců za všechna odvětví v HMP v Kč

Rok	Průměrný měsíční plat/mzda			Podíl průměrného měsíčního platu v %	
	Učitele ZŠ*	Učitele SŠ*	Zaměstnanec	Učitele ZŠ* /zaměstnanec	Učitele SŠ* /zaměstnanec
2012	26 780	29 800	32 621	82,1	91,4
2013	27 113	29 824	32 879	82,5	90,7
2014	28 057	30 176	33 347	84,1	90,5
2015	29 023	30 880	33 852	85,7	91,2
2016	30 910	32 839	35 187	87,8	93,3
2017	33 277	35 597	37 288	89,2	95,5
2016	30 910	32 839	35 187	87,8	93,3
2017	33 277	35 597	37 288	89,2	95,5
2018	37 643	39 512	40 011	94,1	98,8
2019	44 853	45 513	42 553	94,9	93,5
2020	46 617	48 476	43 675	106,7	111,0
2021	50 125	52 176	46 152	108,6	113,1
2022	50 991	53 763	49 782	102,4	108,0

* Údaje za ZŠ a SŠ jsou uváděny bez škol samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením, do SŠ jsou zahrnuty také konzervatoře. Zdroj: Statistické ročenky školství 2012 – 2022 – zaměstnanci a mzdové prostředky (tab. A4.3)

Tab. č. 69 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (MŠMT, obec, kraj) na území HMP a ČR v Kč

Rok	Průměrný měsíční plat učitelů základních škol			Průměrný měsíční plat učitelů středních škol		
	Praha	ČR	Podíl v %	Praha	ČR	Podíl v %
2012	26 780	27 161	98,6	29 800	28 096	106,1
2013	27 133	27 477	98,7	29 824	28 288	105,4
2014	28 057	28 027	100,1	30 176	28 890	104,4
2015	29 023	28 894	100,4	30 880	29 681	104,0
2016	30 910	30 575	101,1	32 839	31 365	104,7
2017	33 277	32 980	100,9	35 597	33 604	105,9
2018	37 643	36 564	102,9	39 512	37 450	105,5
2019	44 853	42 123	105,4	45 513	43 177	107,0
2020	46 617	46 091	106,5	48 476	46 845	103,5
2021	50 125	49 865	100,5	52 176	50 911	102,5
2022	50 991	50 217	101,5	53 763	52 032	103,3

Zdroj: Statistické ročenky školství 2012 – 2022 – zaměstnanci a mzdové prostředky (tab. A4.3)

Platy pedagogů základních škol v hl. m. Praze jsou dlouhodobě srovnatelné s platy pedagogů v ČR, křivka podílu osciluje maximálně okolo 1 %. Platy učitelů středních škol v hl. m. Praze, v porovnání s platy učitelů za celou ČR, jsou naopak vyšší, v roce 2022 opět dosáhly nejvyšší úrovně od sledovaného roku 2012.

Indexy růstu průměrných měsíčních platů učitelů škol na území hl. m. Prahy a na území celé ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) se od sebe příliš nelišily. V roce 2008 vzrostly platy podstatně méně než v předchozích letech, v Praze byl index ještě nižší než v celé ČR. V roce 2009 došlo opět k meziročnímu nárůstu o cca 3 %. V roce 2010 došlo k poklesu nominálních platů učitelů jak v hl. m. Praze, tak v celé ČR, průměrný měsíční plat poklesl o cca 1 000 Kč. V roce 2011 došlo sice opět k navýšení oproti roku 2010, ale průměrné platy nedosáhly výše z roku 2009. Od roku 2013 se platy postupně zvyšují. Výrazný nárůst oproti sledovaným rokům zaznamenaly platy v roce 2016 a 2017, další nárůst pak proběhl v roce 2019. V roce 2022 činil index růstu oproti předchozímu roku v průměru 1,5%.

Tab. č. 70 - Vývoj průměrného měsíčního platu učitelů v HMP a v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v Kč

Rok	Platy učitelů		Roky	Meziroční nárůst		Roky	Index růstu v %	
	Praha	ČR		Praha	ČR		Praha	ČR
2007	23 889	23 791	2007-2006	1 218	1 209	2007/2006	105,4	105,4
2008	24 336	24 553	2008-2007	447	762	2008-2007	101,9	103,2
2009	25 564	25 891	2009-2008	1 228	1 338	2009-2008	105,0	105,4
2010	24 499	24 954	2010-2009	- 1 065	- 937	2010-2009	95,8	96,4
2011	25 504	25 847	2011-2010	1 005	893	2011-2010	104,1	103,6
2012	26 096	26 491	2012-2011	592	644	2012-2011	102,3	102,5
2013	26 419	26 688	2013-2012	323	197	2013-2012	101,2	100,7
2014	26 849	27 146	2014-2013	431	458	2014-2013	101,6	101,7
2015	27 661	27 840	2015-2014	811	694	2015-2014	103,0	102,6
2016	29 401	29 410	2016-2015	1 740	1 941	2016-2015	106,3	105,6
2017	31 586	31 578	2017-2016	2 185	2 167	2017-2016	107,4	107,4
2018	34 802	34 943	2018-2017	3 216	3 366	2018-2017	110,2	110,7
2019	40 149	40 137	2019-2018	5 347	5 193	2019-2018	115,4	114,9
2020	44 203	44 224	2020-2019	4 054	4 088	2020-2019	110,1	110,2
2021	47 915	47 847	2021-2020	3 712	3 623	2021-2020	108,4	108,2
2022	48 576	48 223	2022-2021	661	376	2022-2021	101,4	101,5

Zdroj: Statistické ročenky 2007 – 2022 – zaměstnanci a mzdové prostředky <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-zamestnanci-a-mzdove-prostredky-9> (Kapitola B., tab. B.3.4)

II. 10. 5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je chápáno jako celoživotní proces, týkající se všech pedagogických pracovníků školy, který je zakotven v zákoně č. 563/2004 Sb., zákon o pedagogických pracovnících, v platném znění (Hlava IV, § 24). DVPP probíhá formou studia, samostudia, účasti na seminářích, kurzech, přednáškách, workshopech, atd. Vedení jednotlivých škol klade důraz na profesní růst svých zaměstnanců, tj. na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogové si také studiem na vysokých školách rozšiřují a probace, pokračují v doktorandském studiu, případně získávají pedagogickou kvalifikaci. DVPP pedagogů by mělo korespondovat s prioritami a zaměřením školy.

Ve školním roce 2022/2023 bylo DVPP realizováno s následujícím zaměřením:

a) studium ke splnění kvalifikačních předpokladů

V souvislosti s platnými ustanoveními vztahujícími se ke kvalifikaci pedagogických pracovníků vyplývajících ze zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, probíhaly ve školním roce

stále ve vysoké míře studia v oblasti pedagogických a speciálně pedagogických věd. Jak už bylo výše uvedeno, od 1. ledna 2015 mohou na školách působit výhradně kvalifikovaní pedagogové, pouze ve výjimečných a odůvodněných případech může místo pedagoga zaujímat nekvalifikovaný učitel. Školy, které v daném období zaměstnávaly učitele bez příslušné kvalifikace, povětšinou umožnily získání kvalifikace studiem na příslušných vysokých školách a univerzitách

studium dále probíhalo také v oblastech:

- Studium pro ředitele škol a školských zařízení,
- studium k rozšíření odborné kvalifikace, nejvíce způsobilost vyučovat další předměty, především cizí jazyky.

b) studium k prohlubování odborné kvalifikace

V rámci průběžného vzdělávání probíhá formou kurzů a seminářů, zaměřených především na jednotlivé vyučovací předměty, autoevaluaci, nové formy a metody výuky, prevenci syndromu vyhoření, cizí jazyky, ale také na legislativu BOZP a hospodaření školy. Mnoho kurzů a seminářů bylo zaměřeno na ICT s cílem zvýšit informační gramotnost

Vzdělávací akce pro další vzdělávání pedagogických pracovníků realizují kromě vysokých škol různé vzdělávací instituce, např. NPIČR, ČMOS pracovníků školství, AV ČR, Goethe Institut aj. Vzdělávání pedagogických pracovníků pražských škol a školských zařízení zajišťuje také MHMP, např. formou grantů nebo projektů, financovaných z ESF. Další semináře a školení byly zaměřeny na oblast školské legislativy, školení k zajištění maturitní zkoušky realizuje CERMAT. Ze soukromých institucí jsou to především Descartes, INFOA International, s.r.o., Brother Consulting s.r.o. apod. Vzdělávání pedagogů svých škol podporují také jednotlivé MČ.

DVPP bylo realizováno nejčastěji formou kurzů, seminářů, školení a konferencí:

- **Seminář** - pedagogičtí pracovníci se účastnili především seminářů zaměřených na nové metody a formy výuky, jazykové vzdělání, oborové didaktiky, pedagogicko-psychologickou problematiku (komunikace, nové formy a metody výuky, ekologie ve škole, motivace, prevence syndromu vyhoření apod.), sociálně-patologické jevy, bezpečnost práce, atd.
- **Kurzy** - v rámci kurzů pedagogičtí pracovníci rozšiřovali své vědomosti a dovednosti především v oblasti jednotlivých vyučovacích předmětů, autoevaluaci, moderní dějiny, jazykové kurzy, apod.;
- **Školský management** - ředitelé a vedoucí pracovníci se účastnili školení ke státním maturitám, výkladů školského zákona a dalšího vzdělávání z oblasti školské legislativy a prohlubovali své dovednosti v oblasti andragogiky, personálního řízení a koučování.
- **Doplňkové pedagogické studium** - vzdělávání bylo zaměřeno především na výchovné poradenství, prevenci sociálně-patologických jevů, speciální pedagogiku a další součásti pedagogických disciplín.
- **Rozšiřování aprocace** - jednou z důležitých součástí odborného rozvoje je pro pedagogické pracovníky mimo jiné rozšiřování aprocace. Ve školním roce 2022/2023 si učitelé rozšiřovali aprocaci v oblasti jazykového vzdělání, společenských věd a výchovného poradenství. Stejně jako v minulém období se část pedagogů věnovala také prohlubování znalostí a dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií.
- **Jiné** – pedagogičtí pracovníci se také účastnili zahraničních stáží, konferencí (všeobecná příprava učitelů, profesní rozvoj učitelů, nové přístupy a metody ve vyučování), výjezdních zasedání (ředitelů, vyučujících předmětů), symposií a školení (práce s elektronickou třídní knihou), letní školy pro učitele.

II. 11 Další vzdělávání, realizované středními a vyššími odbornými školami

Školy se v posledních letech snaží efektivně využívat svůj potenciál nejen pro výchovu a vzdělávání dětí a dospívajících, ale i pro další vzdělávání dospělých. S ohledem na rychle měnící se potřeby

pracovního trhu, nástup nových technologií a rychle se rozvíjející vědecké poznatky se školy mohou stát centry poskytování odborných kurzů a rekvalifikací realizovaných v rámci celoživotního vzdělávání. Díky materiálnímu, prostorovému, technickému a odbornému zázemí poskytují v této důležité součásti vzdělávání vysoce kvalifikované služby. Přesto v této oblasti jsou značné rezervy, a to zejména díky administrativní náročnosti či souvisejícím právním problémům.

Kurzy dalšího vzdělávání nabízejí přímo i některé střední školy.

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf č. 1 - Zastoupení profesních tříd v hl. m. Praha podle CZ-ISCO, v % (Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2022)	9
Graf č. 2 - Podíly nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studiu	10
Graf č. 3 - Počty nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studium	10
Graf č. 4 - Podíly absolventů v hl. m. Praha – denní studium	12
Graf č. 5 - Míra nezaměstnanosti absolventů v hl. m. Praze a ČR podle úrovně dosaženého vzdělání (duben 2023) – denní studium	13

Seznam tabulek

Tab. č. 1 – Vývoj počtu dětí a žáků v jednotlivých stupních vzdělávání	8
Tab. č. 2 - Počty nově přijatých žáků v hl. m. Praha-denní studium	11
Tab. č. 3 - Počty absolventů v hl. m. Praha-denní studium	12
Tab. č. 4 – Úplný přehled dotační podpory hl. m. Prahy poskytnuté v oblasti sportu v roce 2023	16
Tab. č. 5 - Přehled podpory hl. m. Prahy v oblasti primární prevence ve školách a školských zařízeních_2023	18
Tab. č. 6 – Přehled o počtech odvolání v MŠ a ZŠ a přehled počtu žádostí o nostrifikaci	31
Tab. č. 7 – Přehled počtu odvolání proti nepřijetí na SŠ	31
Tab. č. 8 – Přehled počtu provedených přezkumů maturitních zkoušek	33
Tab. č. 9 – Přehled počtu podaných žádostí o nostrifikaci za rok 2023	33
Tab. č. 10 - Typy škol a školských zařízení podle zřizovatelů	37
Tab. č. 11 - Počet škol a žáků podle druhu školy celkem (za zřizovatele MČ, HMP, církev, soukromé)	37
Tab. č. 12 - Vývoj počtu dětí, žáků a studentů podle druhu vzdělávání	37
Tab. č. 13 - Předškolní vzdělávání – počet škol, tříd, dětí (k 30. 9. 2022)	40
Tab. č. 14 - Věkové složení dětí	41
Tab. č. 15 - Děti podle státní příslušnosti	42
Tab. č. 16 - Základní vzdělávání – počet škol, tříd a žáků	48
Tab. č. 17 - Žáci podle formy integrace	49
Tab. č. 18 - Žáci učící se cizí jazyk – povinný předmět	49
Tab. č. 19 - Žáci podle státní příslušnosti v ZŠ všech zřizovatelů	50
Tab. č. 20 - Věkové složení žáků	51
Tab. č. 21 - Odchody žáků ze ZŠ	51
Tab. č. 22 - Vzdělávání ve středních školách (včetně škol pro žáky se SVP) zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev - podíl jednotlivých stupňů středního vzdělání při denní formě vzdělávání	58

Tab. č. 23 - Vzdělávání ve středních školách (bez škol pro žáky se SVP) HMP, MČ, soukromník, církev – podíl jednotlivých stupňů středního vzdělávání	58
Tab. č. 24 - Školy a žáci včetně absolventů středních škol zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev	59
Tab. č. 25 - Nově přijatí do 1. ročníku ve středních školách zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev při denní formě vzdělávání rozdělených podle druhu vzdělávání	59
Tab. č. 26 - Oborová struktura podle skupin oborů - denní forma vzdělávání – (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP (Zdroj: statistické výkazy za školní rok 2022/2023).....	60
Tab. č. 27 - Oborová struktura podle skupin oborů - ostatní formy vzdělávání (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP 61	
Tab. č. 28 - Přehled o nových oborech vzdělání na jednotlivých školách	62
Tab. č. 29 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách	62
Tab. č. 30 - Věkové složení žáků středních škol všech zřizovatelů v denní formě vzdělávání.....	66
Tab. č. 31 - Žáci dojíždějící z jiných krajů_s trvalým pobytem mimo HMP	66
Tab. č. 32 - Žáci podle státní příslušnosti	68
Tab. č. 33 - Žáci učící se cizí jazyk – denní forma vzdělávání.....	69
Tab. č. 34 - Konzervatoře – denní forma vzdělávání.....	77
Tab. č. 35 - Žáci s trvalým pobytem v jiném kraji – zřizovatel HMP a soukromé– denní forma vzdělávání.....	78
Tab. č. 36 - Věkové složení žáků.....	78
Tab. č. 37 - Žáci podle státní příslušnosti	78
Tab. č. 38 - Vyučující cizích jazyků – zřizovatel HMP, SML MHMP.....	79
Tab. č. 39 - Vyšší odborné vzdělávání – školy, skupiny, studenti.....	82
Tab. č. 40 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP – denní vzdělávání	82
Tab. č. 41 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP - ostatní formy vzdělávání	83
Tab. č. 42 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách	83
Tab. č. 43 - Věkové složení studentů VOŠ	84
Tab. č. 44 - Studenti podle státní příslušnosti	84
Tab. č. 45 - Studenti s trvalým bydlištěm v jiném kraji	84
Tab. č. 46 - Počet škol zřizovaných HMP	87
Tab. č. 47 - Počet dětí a žáků podle druhu zdravotního postižení ve školách HMP zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2021 a 30. 9. 2022	87
Tab. č. 48 - Počet dětí a žáků podle typu zdravotního postižení v soukromých školách, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2021 a 30. 9. 2022	88

Tab. č. 49 - Děti a žáci s trvalým pobytem v jiném kraji – speciální školy zřizované HMP (MŠ, ZŠ a SŠ) – porovnání školního roku 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023	89
Tab. č. 50 - Inspekční činnost České školní inspekce ve školním roce 2022/2023.....	91
Tab. č. 51 Počty úvazků asistentů pedagoga ve školách HMP zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. v posledních dvou letech.....	92
Tab. č. 52 - Počty úvazků asistentů pedagoga v soukromých školách, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona	93
Tab. č. 53 - Počty úvazků AP ve školách církevních, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona	93
Tab. č. 54 - Žáci – státní jazyková zkouška	96
Tab. č. 55 - Počty kurzů a žáků podle jednotlivých cizích jazyků a některých typů kurzů.....	96
Tab. č. 56 - Zastoupení oborů v ZUŠ.....	98
Tab. č. 57 - Počty žáků ZUŠ všech zřizovatelů v jednotlivých oborech ve školním roce 2019/2020... 98	
Tab. č. 58 - Vývoj počtu žáků ZUŠ v letech 2013/2014 až 2022/2023	98
Tab. č. 59 - Počty žáků ZUŠ v Praze ve školním roce 2020/2021 dle zřizovatelů	98
Tab. č. 60 - Souhrnný přehled počtu činností a účastníků do 26 let v pražských DDM ve školním roce 2022/23	105
Tab. č. 61 - Vývoj počtu účastníků v DDM zřizovaných HMP v letech 2014 – 2022.....	105
Tab. č. 62 - Počty klientů ve školním roce 2021/2022 v PPP na území hl. m. Prahy a srovnání s celkovým počtem klientů ve školním roce 2020/2021.....	108
Tab. č. 63 - Školská výchovná a ubytovací zařízení (všichni zřizovatelé).....	111
Tab. č. 64 - Školní družiny a školní kluby – počet zapsaných účastníků.....	113
Tab. č. 65 - Zařízení ústavní a ochranné výchovy – k 31. 10. 2020, 31. 10. 2021 a 31. 10. 2022.....	113
Tab. č. 66 - Vývoj počtu zaměstnanců ve školách všech zřizovatelů na území HMP v letech 2013 – 2021 116	
Tab. č. 67 - Porovnání průměrných platů pedagogických pracovníků v HMP s průměrnými platy pedagogických pracovníků v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj), s průměrnou mzdou v ČR	117
Tab. č. 68 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v HMP s Ø měsíční mzdou zaměstnanců za všechna odvětví v HMP v KČ	118
Tab. č. 69 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (MŠMT, obec, kraj) na území HMP a ČR v KČ	118
Tab. č. 70 - Vývoj průměrného měsíčního platu učitelů v HMP a v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v KČ	119

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AJ	anglický jazyk
AMU	Akademie múzických umění
CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CPD	Centrum pro předškolní děti
ČDJ.....	Čeština jako druhý jazyk
ČMOS.....	Českomoravský odborový svaz
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
ČŠI.....	Česká školní inspekce
ČVUT	České vysoké učení technické
DD.....	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DM.....	domov mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FAMU.....	Filmová a televizní fakulta AMU
EVVO.....	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FF UK.....	Filosofická fakulta Univerzity Karlovy
FJ.....	francouzský jazyk
G	gymnázium
HAMU	Hudební fakulta AMU
HMP.....	hlavní město Praha
HZS.....	Hasičský záchranný sbor
ICT.....	informační a komunikační technologie
JAMU	Janáčkova AMU
JŠ.....	jazyková škola
JŠ s PSJZ	jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
KAP	Krajský akční plán vzdělávání
KEV	Klub ekologické výchovy
MČ	městská část
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI ČR.....	Národní pedagogický institut ČR

NJ.....	německý jazyk
NNO.....	nevládní neziskové organizace
NÚV.....	Národní ústav pro vzdělávání
OFV.....	ostatní formy vzdělávání
OMJ.....	odlišný mateřský jazyk
OON.....	ostatní osobní náklady
PCPP.....	Pražské centrum primární prevence
OPPA.....	Operační program Praha Adaptabilita
PedF UK.....	Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
PO.....	příspěvková organizace
PPP.....	pedagogicko-psychologická poradna
PPRCH.....	primární prevence rizikového chování
PSV.....	Pracovní skupina vzdělávání
RHMP.....	Rada hlavního města Prahy
ROZ MHMP.....	odbor rozpočtu Magistrátu hlavního města Prahy
RVP.....	rámcový vzdělávací program
RVP ZV.....	rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SML MHMP.....	odbor školství, mládeže a sportu Magistrátu hlavního města Prahy
SOČ.....	středoškolská odborná činnost
SOŠ.....	střední odborná škola
SOU.....	střední odborné učiliště
SPC.....	speciální pedagogické centrum
SVP.....	speciální vzdělávací potřeby
SŠ.....	střední škola
ŠJ.....	školní jídelna
ŠVP.....	školní vzdělávací program
UK.....	Univerzita Karlova
VOŠ.....	vyšší odborná škola
VŠ.....	vysoká škola
VŠCHT.....	Vysoká škola chemicko-technologická
ZHMP.....	Zastupitelstvo hlavního města Prahy
ZSV.....	Základy společenských věd
ZŠ.....	základní škola
ZUŠ.....	základní umělecká škola
ZUV.....	základní umělecké vzdělávání
ZV.....	základní vzdělávání

SEZNAM ZDROJŮ

ČSÚ – Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze – Vzdělávání: <https://www.czso.cz/csu/xa/vzdelavani-xa>.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020 – 2024.

Hlavní výstupy z Mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ, MŠMT, 2019, 2020.

Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele, MŠMT, Praha 2023.

Statistická ročenka školství 2022 - zaměstnanci a mzdové prostředky, MŠMT, Praha 2023.

Statut hl. m. Prahy, v platném znění.

Výroční zprávy škol a školských zařízení za školní rok 2022/2023.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění.

Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), v platném znění.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

Zákon. č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, v platném znění.

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

VYSVĚTLIVKY

Výraz „z toho“ značí neúplný výčet, tj. součet dílčích údajů se celkovému údaji rovnat nemusí.

Výraz „v tom“ značí úplný výčet, tj. součet dílčích údajů se musí rovnat údaji celkovému.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě údaje značí, že se jev nevyskytoval.

Evidenční počet zaměstnanců přepočtený (na plně zaměstnané) je přepočtem průměrného evidenčního počtu zaměstnanců ve fyzických osobách a délky jejich pracovních úvazků na zaměstnavatelem stanovenou pracovní dobu.

Zpracoval: Odbor školství, mládeže a sportu MHMP, Praha 2023

Úvodní strana: Titulní obrázek je produktem umělé inteligence v obrázkové šabloně při zadání popisu: moderní školní učebna, přicházející žáci a studenti, v pohledu z oken je vidět panorama Prahy, v obrázku různě rozmístěné vzorce matematické a fyzikální vzorce, moderní informační technologie rozmístěné po třídě.

